

Gemeente Maastricht

> RETOURADRES POSTBUS 1992, 6201 BZ MAASTRICHT

Gemeenteraad Maastricht

BEZOEKADRES

Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

POSTADRES

Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

WWW.GEMEENTEMAASRICHT.NL

ONDERWERP
Collegebesluiten Sociaal Domein

DATUM
17 juli 2014

BIJLAGEN

BEHANDELD DOOR
J. (Jeroen) Hoenderkamp

DOORKIESNUMMER
043 350 44 97

ONZE REFERENTIE
-

E-MAILADRES
jeroen.hoenderkamp@maastricht.nl

FAXNUMMER
043 350 -- --

UW REFERENTIE

Geachte leden van de gemeenteraad,

Bij de Kaderbrief 2013 en later nog eens bij de behandeling van de beleidskaders Samenhangend Beleid voor 3 decentralisaties heeft het College uw Raad toegezegd om u – meer nog dan gebruikelijk – actief te informeren over ontwikkelingen op het terrein van het sociale domein.

In dat kader willen we uw raad graag expliciet wijzen op een flink aantal besluiten die ons College 8 juli jongstleden heeft genomen. Deze stukken zijn toegevoegd aan de Digitale Enveloppe voor juli van uw raad. In de eerste plaats hebben wij een aantal beleidsstukken vrijgegeven voor inspraak. Het betreft:

- concept verordening maatschappelijke ondersteuning 2015 (subregionaal)
- concept verordening Jeugd (regionaal)
- concept addendum beleidsplan Wmo-WPG Meer voor elkaar 2012-2015 (subregionaal)
- concept verordening Wmo 2015 (subregionaal)
- concept-regeling Vrijwilligerssubsidies 2015 (lokaal)

De eerste vier stukken komen, na de inspraakronde, in oktober in uw raad aan de orde. Het laatste stuk al in september.

Daarnaast heeft het College op 8 juli conform mandaat besloten over

- Nadere kaders inkoop sociale domein 2015 (subregionaal)
- De inzet passende ondersteuning sociaal domein 2015 (lokaal)
- Het advies en meldpunt kindermishandeling en huiselijk geweld (regionaal)
- Inkoop Innovatiebudget jeugd (regionaal= Zuid Limburg)
- Innovatieplan Xonar (regionaal)
- Centrumregeling inkoop jeugdzorg regio Zuid-Limburg (regionaal) (wordt zo snel mogelijk nagezonden)

Het is bij deze stukken aan uw Raad om te bepalen of en wat u ermee wilt doen. Ons College faciliteert daarbij de activiteiten van een werkgroepje uit uw Raad, dat voorstellen zal doen over de rol en betrokkenheid van de Raad in het sociaal domein.

PAGINA

1 van 2

DATUM
17 juli 2014

Het besluitvormingstraject voor de Participatiewet ziet er iets anders uit, aangezien het wetgevingstraject en de landelijke nadere regelgeving pas laat in 2014 wordt afgerond. De verordeningen en uitvoeringsbesluiten zijn voorzien voor de raadsvergadering van december 2014.

De conceptstukken zullen vanaf 30 september a.s. conform het vastgestelde plan van aanpak "Maastricht-Heuvelland werkt", in de projectstructuur worden ingebracht (waarbij bespreking in het Portefeuillehoudersoverleg Sociaal Domein op 29 oktober a.s. plaatsvindt). Ter voorbereiding is in het traject voorzien in consultatierondes van de raden, de portefeuillehouders, inspraakorganisatie, betrokken partners, etc. Op deze manier wordt via beeld- en oordeelsvorming toegewerkt naar besluitvorming. Tijdens de raadssessie van 25 augustus a.s. zal de start worden gemaakt met de consultatie van de raden en de input die daaruit wordt opgehaald zal ook worden verwerkt in de voorstellen. Ook zullen de ideeën die op 12 en 30 juni j.l. zijn ingebracht door adviesraden (zie verder), worden getoetst tijdens de raadssessie. Intern heeft de commissie ESZ een cruciale rol in dit traject.

Tenslotte wijze wij u graag nog eens op de site www.sociaaldomein-maastricht-heuveiland.nl. Hier vindt u up to date informatie over alle ontwikkelingen.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van de gemeente Maastricht,

De Secretaris,

De Burgemeester,

1010

- A. Deze nota is in overleg met de volgende disciplines geconcipieerd: IPG (12 juni '14) – DG (18 juni '14) – PHO M-H (25 juni '14)
B. Er is wel overeenstemming

KORTE INHOUD (GELIJKDUIDEND AAN VOORBLAD)

Concept addendum bij het beleidsplan Wmo 2012–2015 +
concept verordening Wmo 2015 en concept verordening Jeugdhulp 2015 Maastricht+ verordening
jeugdhulp 2015

1. Aanleiding.

Naar verwachting wordt de Wmo2015 in juli 2014 vastgesteld en treedt deze wet per 1 januari 2015 in werking. Net zoals nu het geval is, zijn gemeenten verplicht om hun beleid op het terrein van maatschappelijke ondersteuning te formuleren in een beleidsplan, en dit op bepaalde onderdelen specifiek uit te werken in een verordening. Beide documenten dienen te worden vastgesteld door de gemeenteraad. Dit dient – op basis van de wet - te gebeuren vóór 1 november van het kalenderjaar waarin enig artikel van de Wmo2015 in werking is getreden.

Het college kiest¹ er voor om - samen met de regio Maastricht-Heuvelland - de aanpassingen die gemoeid zijn ten aanzien van de nieuwe doelgroep waarvoor de gemeenten vanaf 1 januari 2015 verantwoordelijk is, onder te brengen in een aanvulling op het reeds vigerende beleidsplan Wmo 2012–2015. Dit in de vorm van een addendum. In het huidige Wmo beleidsplan is namelijk al verregaand rekening gehouden met de verdere decentralisatie van taken per 1 januari 2015. De in het beleidsplan Wmo 2012-2015 vastgestelde uitgangspunten, worden gecontinueerd. En daar waar (wettelijk) nodig, worden nieuw te besluiten uitgangspunten nu middels deze nota ter inspraak voorgelegd in het concept-addendum en de onderliggende concept-Wmo-verordening 2015.

Voorliggende nota heeft als doel in te stemmen met het concept-addendum, evenals de onderliggende concept-Wmo-verordening 2015 en verordening Jeugdhulp 2015, en deze documenten gedurende zes weken vrij te geven ter inspraak.

Bij het opstellen van de concept-verordening voor Wmo en de concept-verordening Jeugdhulp 2015 is gekozen voor zoveel mogelijk eenheid in opzet, terminologie en proces, omdat dit het voor de burger begrijpelijker maakt en het ook de integrale aanpak zal bevorderen. Het zijn uiteindelijk vanwege de leesbaarheid van de verwijzingen naar de wetten wel twee afzonderlijke verordeningen geworden.

De inspraakreacties zullen vervolgens door het college worden geëvalueerd, waarna in oktober 2014 deze drie documenten ter besluitvorming aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

¹ Conform besluit in het portefeuillehoudersoverleg Sociaal Domein Maastricht Heuvelland d.d. 14 mei 2014

2. Relatie met bestaand beleid.

- Beleidsplan Wmo 2012–2015 “Meer voor elkaar”
- Beleidsplan Jeugd 2014-2018 Maastricht en 5 andere Heuvellandgemeenten

3. Gewenst beleid en mogelijke opties.

Omdat (het wetsvoorstel) Wmo2015 andere eisen stelt aan het beleidsplan en de onderliggende verordening, moeten het huidige Wmo-beleidsplan en de Wmo-verordening bijgesteld en aangevuld, dan wel volledig vernieuwd worden. Het college heeft er - samen met de colleges in de regio Maastricht-Heuvelland - voor gekozen om de aanpassingen die gemoeid zijn ten aanzien van de nieuwe doelgroep waarvoor de gemeenten vanaf 1 januari 2015 verantwoordelijk is, onder te brengen in een aanvulling op het reeds vigerende beleidsplan Wmo 2012–2015. Dit in de vorm van een addendum. In het huidige Wmo beleidsplan is namelijk al verregaand rekening gehouden met de verdere decentralisatie van taken per 1 januari 2015. De in het beleidsplan Wmo 2012-2015 vastgestelde uitgangspunten, worden zodoende gecontinueerd. En daar waar (wettelijk) nodig, worden nieuw te besluiten uitgangspunten nu middels deze nota voorgelegd in het concept-addendum en de onderliggende concept-Wmo-verordening 2015.

Het concept addendum is zeer nauw afgestemd met de concept verordening maatschappelijke ondersteuning 2015, maar ook met de concept verordening jeugdhulp 2015. Eveneens is afgestemd met de decentralisaties jeugd en participatiewet.

Bestuurlijke keuzes addendum

Het concept-addendum bevat expliciete keuzes. Deze staan beschreven in hoofdstuk 3 van dit concept. Het gaat dan over de volgende thema's:

1. Hoe geven we in 2015 de toegang vorm?
2. Hoe zetten we in 2015 passende ondersteuning in?
3. Voor welke voorzieningen kunnen onze inwoners in 2015 een beroep doen op de gemeente?
4. Hoe gaan we in 2015 de kwaliteit bewaken?
5. Wat is in 2015 onze aanpak ten aanzien van vervoer?
6. Hoe gaan we in 2015 om met cliëntondersteuning?
7. Onder welke voorwaarden komt men in 2015 in aanmerking voor een persoonsgebonden budget?
8. Voor welke voorzieningen hanteren we in 2015 een eigen bijdrage?
9. Hoe gaan we in 2015 om met Hulp bij het Huishouden?
10. Hoe geven we in 2015 blijk van onze waardering voor mantelzorgers?
11. Hoe gaan we in 2015 om met doelgroepen met hoge meerkosten voor zorg als gevolg van een chronische aandoening?

Het is hierbij van belang te vermelden dat op de onderdelen 9, 10 en 11 gekozen is voor een lokale invulling. Onderdeel 8 is onder voorbehoud nu de staatsecretaris onlangs tijdens de behandeling van het wetsvoorstel in de Eerste Kamer heeft aangegeven dat de eigen bijdrageregeling niet wordt uitgebreid, hetgeen in tegenspraak is met hetgeen nu in het wetsvoorstel is opgenomen.

Wmo-Verordening 2015 en Verordening Jeugdhulp 2015

Ten aanzien van de voorliggende concept-verordeningen geldt het volgende:

- De modelverordening van de VNG – welke tot stand is gekomen in een zorgvuldig proces met cliëntenraden - heeft model gestaan;
- De verordening:
 - o is procesgericht;
 - o kenmerkt zich door het beschrijven van een zorgvuldig tweezijdig proces;
 - o borduurt voort op de huidige praktijk en biedt zodoende continuïteit;
 - o kent extra gemeentelijke proceswaarborgen – ook bovenwettelijke – op basis van reeds opgedane ervaringen in Maastricht (monitor 250 casussen);
 - o kent een hardheidsclausule, teneinde te voorkomen dat burgers door het ijs kunnen zakken;
 - o is afgestemd op het concept-addendum Wmo en het beleidsplan Jeugd
 - o is tot stand gekomen middels zorgvuldige multidisciplinaire voorbereiding, met inbreng van alle gemeenten in Maastricht-Heuvelland, op zowel beleid- als uitvoeringsniveau.
- Nadere uitwerking wordt op onderdelen gedelegeerd aan het college.

Zowel het concept-addendum als de concept-verordeningen zijn behandeld in de relevante gremia:

- IPG: 12 juni 2014
- Directiegroep: 18 juni 2014
- Portefeuillehoudersoverleg Maastricht-Heuvelland: 25 juni 2014

4. Duurzaamheid en gezondheid.

De totale aanpak van de 3 decentralisaties in Maastricht-Heuvelland is gericht op duurzaamheid en het realiseren van (o.a.) een gezondere samenleving. De gekozen vorm van regionale samenwerking draagt daarin bij aan duurzame samenwerkingsrelaties.

5. Personeel & Organisatie.

NVT

6. Informatie en automatisering.

NVT

7. (Duurzame) aanbestedingen.

NVT

8. Beheersparagraaf IBOR.

NVT

9. Financiën

De financiële gevolgen van de bestuurlijke keuzes zijn voor 2015 beperkt. In de daaropvolgende jaren zijn de financiële gevolgen afhankelijk van de in 2015 te nemen besluiten. Bij de besluitvorming worden de financiële consequenties meegewogen.

10. Voorstel.

Beslispunten

1. In te stemmen met het concept addendum beleidsplan Wmo 2012–2015 en dit concept vanaf 10 juli tot en met 5 september voor inspraak vrij te geven.
2. In te stemmen met de concept Wmo-verordening 2015 en dit concept vanaf 10 juli tot en met 5 september voor inspraak vrij te geven.
3. In te stemmen met de concept verordening jeugdhulp 2015 en dit concept vanaf 10 juli tot en met 5 september voor inspraak vrij te geven.

11. Vervolg / Planning.

Het addendum bij het beleidsplan Wmo 2012 – 2015 en de verordeningen zullen in oktober (zoals wettelijk bepaald) door de gemeenteraad worden vastgesteld. Dit mede op basis van de geëvalueerde inspraak. Het tijdpad ziet er als volgt uit:

Vaststelling inspraakversies door college	8 juli 2014
Start inspraak	10 juli 2014
Einde inspraak	5 september 2014
Aanleveren college definitief addendum/verordeningen	10 september 2014
Vaststelling door college	16 september 2014
Raadscommissie Breed Welzijn	30 september 2014
Raadsvergadering	14 oktober 2014

12. Communicatie.

De inspraakversies worden in ieder geval actief aangeboden bij de adviesraden (Wmo-raad, ASM, CIMM en Jongerenraad). De gemeenteraad wordt geïnformeerd via een raadsinformatiebrief.

Brede communicatie over deze inspraak richting alle inwoners zal geschieden via de hiertoe gebruikelijke middelen (o.a. BuM, website, (digitale) nieuwsbrieven etc.).

Transformatie **Sociaal** Domein

Addendum bij het Beleidsplan Wmo 2012-2015 van de gemeente Maastricht *in samenwerking met de 5 Heuvellandgemeenten*

Concept 26-06-2014 INSPRAAKVERSIE

Vaststelling concept in college: xx-xx-2014
Inspraak: 10-07-2014 tot en met 21-08-2014
Advies WMO-raad: xx-xx-2014
Advies ASM: xx-xx-2014
Advies Jongerenraad: xx-xx-2014
Advies CIMM: xx-xx-2014
Vaststelling in Raad: xx-xx-2014

INSPPRAAK

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
1 Achtergronden bij het addendum	5
1.1 Inleiding	5
1.2 Van prestatievelden naar doelen	6
1.3 Integraliteit	7
2 Beleidsopgave 2015	9
2.1 Klaar voor de start; waar staan we op 1 januari 2015?	9
2.2 En nu verder: Wat willen we in 2015 bereiken?	10
2.3 Voor welke opgave staan we voor de periode 2016-2018?	11
3 Welke keuzes maken we voor 2015?	12
3.1 Gezamenlijke keuzes voor alle gemeenten in Maastricht-Heuvelland	12
Hoe geven we in 2015 de toegang vorm?	12
Hoe zetten we in 2015 passende ondersteuning in?	12
Voor welke voorzieningen kunnen onze inwoners in 2015 een beroep doen op de gemeente?	13
Hoe gaan we in 2015 de kwaliteit bewaken?	13
Wat is in 2015 onze aanpak ten aanzien van vervoer?	14
Hoe gaan we in 2015 om met cliëntondersteuning?	15
Onder welke voorwaarden komt men in 2015 in aanmerking voor een persoonsgebonden budget?	16
Voor welke voorzieningen hanteren we in 2015 een eigen bijdrage?	18
3.2 Lokale keuzes	19
Hoe gaan we in 2015 om met Hulp bij het Huishouden?	19
Hoe geven we in 2015 blijk van onze waardering voor Mantelzorgers?	19
Hoe gaan we in 2015 om met doelgroepen met hoge meerkosten voor zorg als gevolg van een chronische aandoening?	19
4 Bijlagen	21
Bijlage 1: Facts&Figures	21
Bijlage 2: Vastgestelde beleidskaders Wmo2015	22
Bijlage 3: Regionale uitgangspunten Wmo beleidsplan 2012-2015	24

Samenvatting

Wordt ingevuld nadat de inspraak afgerond is in de definitieve versie.

INSPPRAAK

1 Achtergronden bij het addendum

1.1 Inleiding

In januari is de concept Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2015 naar de Tweede Kamer der Staten Generaal gestuurd, met daarin de volgende opdracht voor gemeenten:

‘De gemeente draagt zorg voor de maatschappelijke ondersteuning, en bevordert in dat verband een goede toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking. De gemeente draagt ook zorg voor de zelfredzaamheid en participatie van personen met een beperking, chronische psychische of psychosociale problemen, teneinde te bevorderen dat burgers zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kunnen blijven wonen. Tenslotte draagt de gemeente ook zorg voor de kwaliteit en de continuïteit van de voorzieningen.’

Gemeenten worden hiermee verantwoordelijk voor een nieuwe doelgroep. Deze nieuwe doelgroep heeft andere mogelijkheden, talenten en beperkingen. Beperkingen zijn zwaarder, langduriger en strekken zich uit over meer levensdomeinen dan bij de mensen die tot dusver aanspraak maakten op de Wmo. Het gaat in hoofdzaak om burgers met verstandelijke beperkingen, psychische, psychiatrische of psychogeriatrische aandoeningen of lichamelijke beperkingen, zoals zintuiglijke beperkingen, chronische ziektes, niet aangeboren hersenletsel. In bijlage 1 is een overzicht opgenomen met cijfers over de nieuwe doelgroep. Op grond van deze concept-wettekst zijn de beleidskaders Wmo2015 begin 2014 door alle gemeenten van de regio Maastricht Heuvelland vastgesteld (bijlage 2).

Net als nu het geval is, zijn gemeenten op grond van de Wmo2015 verplicht hun beleid te formuleren in een beleidsplan, vast te stellen door de gemeenteraad. Dit plan dient vastgesteld te worden vóór 1 november van het kalenderjaar waarin enig artikel van de Wmo2015 in werking is getreden. Op dit moment zijn in alle gemeenten in de regio Maastricht-Heuvelland beleidsplannen rondom de huidige Wmo van kracht. De looptijd van deze beleidsplannen is tot en met 2015. De gemeenten hebben gezamenlijk de uitgangspunten voor dit Wmo-beleidsplan geformuleerd (bijlage 3).

Omdat de Wmo2015 andere eisen stelt aan het beleidsplan, moeten de huidige Wmo-beleidsplannen bijgesteld en aangevuld, dan wel volledig vernieuwd worden. In de beleidskaders zijn hiervoor uitgangspunten vastgesteld die nadere uitwerking in de beleidsplannen behoeven. Uitwerking met inbreng van adviesorganen (zie ook de uitgebrachte adviezen bij de beleidskaders), cliëntenorganisaties en andere betrokkenen.

Naar verwachting wordt de Wmo2015 in juli vastgesteld en treedt deze per 1 januari in werking. Een situatie die gemeenten in een tijds-klem brengt. Tegelijkertijd was er bij de vaststelling van het huidige beleidsplan al een decentralisatie voorzien en kunnen we stellen dat er in het wetsvoorstel een grote inhoudelijke continuïteit ten opzichte van het huidige Wmo-beleid is te zien. Daarmee ligt er in het huidige beleidsplan een stevig fundament onder de nieuwe taken.

In overweging nemende dat:

1. De gemeenten de beleidskaders voor de Wmo 2015 hebben vastgesteld;

2. De definitieve beleidsopdracht, hangende de behandeling van de wet in de Eerste Kamer, medio juni nog niet bekend is, maar wel een proces moet worden opgestart om tijdig een beleidsplan te kunnen vaststellen;
3. Er in de wet voorzien is in overgangsrecht voor bestaande cliënten (continuïteit van zorg);
4. De Wmo-raden in hun advisering rondom de beleidskaders aangegeven hebben voorstander te zijn van een gefaseerd beleidsproces; eerst aanpassen huidig beleidsplan, in 2015 nieuw beleidsplan;
5. Er door het Rijk tal van transitieafspraken gemaakt zijn met diverse partijen over het overgangsjaar 2015 (bijv. de MEE organisatie);
6. Op grond van de door alle colleges vastgestelde nota 'Nadere invulling gemeentelijke regie- en opdrachtnemerschap' het jaar 2015 als overgangsjaar wordt gezien;
7. Er in 2015 aanvullende gegevens te verwachten zijn op grond van de uitvoeringspraktijk;
8. Er naast een beleidsplan ook een verordening vóór november 2014 moet worden vastgesteld, met inbreng van adviesorganen, cliëntorganisaties en andere betrokkenen;

lijkt het in de rede om de beleidscontinuïteit in 2015 zoveel mogelijk te waarborgen door het huidige Wmo-beleidsplan, in een interactief proces met adviesorganen, cliëntorganisaties en andere betrokkenen zodanig aan te passen dat hiermee voldaan kan worden aan de verplichtingen voor 2015. Deze aanpassingen vindt u in dit addendum.

In 2015 wordt vervolgens een proces opgestart om, rekening houdend met de eerste ervaringen met de nieuwe taken, te komen tot een volledig nieuw Wmo-beleidsplan voor de periode 2016-2018. Een looptijd van 3 jaar wordt daarbij aangehouden om, met ingang van het jaar 2019, een gezamenlijke beleidsperiode voor het sociaal domein aan te kunnen houden.

1.2 Van prestatievelden naar doelen

Waar de Wmo tot nu uitgaat van negen prestatievelden, zijn in de Wmo2015 drie doelen opgenomen. Om het beleidsplan *Wmo2015-proof* te maken, is onderstaand aangegeven hoe deze doelen zich tot de huidige prestatievelden verhouden. Ook is aangegeven wat geregeld dient te worden om klaar te zijn voor de Wmo2015. In hoofdstuk 2 is met betrekking tot deze opgave een prioritering aangegeven. De bijbehorende beleidskeuzes zijn uitgewerkt in hoofdstuk 3.

Tabel 1: van prestatievelden naar doelen

Huidig prestatieveld Wmo	Doelen Wmo2015	Aanvullend beleid formuleren over...
1 De leefbaarheid en sociale samenhang in dorpen, wijken en buurten bevorderen.	1 Het bevorderen van sociale samenhang, de mantelzorg, het vrijwilligerswerk en de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente en daarnaast het voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld; ·	<ul style="list-style-type: none"> • Blijk van waardering voor mantelzorgers (zorgvrijwilligers) •
4 Mantelzorgers en vrijwilligers ondersteunen.		
7/8/9 Maatschappelijke opvang bieden, waaronder vrouwenopvang. Verslavingsbeleid bevorderen.	2 Het bieden van opvang (maatschappelijke opvang, vrouwenopvang, beschermd wonen en verslavingszorg vallen hieronder);	<ul style="list-style-type: none"> • Beschermd wonen • Eigen bijdragebeleid, inclusief maatschappelijke opvang
3 Informatie, advies en cliëntondersteuning geven.	3 Het ondersteunen van de participatie en zelfredzaamheid van personen met een beperking of met chronische, psychische of psychosociale problemen, indien mogelijk in de eigen leefomgeving.	<ul style="list-style-type: none"> • Cliëntondersteuning in de breedte, inclusief het meldpunt huiselijk geweld (AMKH) en 24/7 luisterend oor • Toegang en inzet passende ondersteuning organiseren, inclusief de backofficeactiviteiten • Kwaliteit bewaken • Eigen bijdragebeleid • Maatregelen t.b.v. de doelgroep met meerkosten als gevolg van een chronische aandoening • Beleid persoonsgebonden budget • Preventie
5 Bevorderen dat mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en mensen met een psychosociaal probleem deelnemen aan het maatschappelijk verkeer en zelfstandig functioneren.		
6 Mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en mensen met een psychosociaal probleem voorzieningen verlenen om hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijke verkeer te behouden.		
7/8/9 Openbare geestelijke gezondheidszorg bevorderen, met uitzondering van psychosociale hulp bij rampen		
2 Jeugdigen met problemen met opgroeien en ouders met problemen met opvoeden preventief ondersteunen.	Jeugdwet	<ul style="list-style-type: none"> • Integraliteit borgen
	Overkoepelend	<ul style="list-style-type: none"> • Medezeggenschap door ontwikkelen • Cliëntondersteuning in de breedte en in samenhang

1.3 Integraliteit

In de beleidskaders voor de Wmo2015 hebben we aangegeven dat we willen werken volgens de uitgangspunten van 1gezin-1plan-1regisseur. Dit betekent dat er een brede focus moet zijn op mensen, hun gezinnen, hun sociale netwerken en hun mogelijkheden en onmogelijkheden op alle leefgebieden. Deze focus loopt over de grenzen

van de Wmo2015 heen.

Onderstaand is aangegeven op welke thema's wij, nu, een samenhang zien met de andere twee decentralisaties. De beleidskeuzes in dit addendum zijn aan de hand van deze lijst dan ook gezamenlijk opgepakt.

Deze opsomming is niet limitatief. Ook in de transformatieperiode blijft er een focus op integraliteit en worden nadere thema's waar deze aan de orde is benoemd en opgepakt.

Tabel 2: integraal vorm te geven thema's

Thema	Samenhang Participatiewet / Jeugdwet
Toegang	<ul style="list-style-type: none">• Integrale benadering• Samenhangende aanpak voor jongeren: tot 18 jaar vallen zij onder de Jeugdwet, daarboven behoren ze tot de doelgroep van de Wmo
Cliëntondersteuning	De Wmo regelt cliëntondersteuning in de breedte, dus ook voor die personen die onder een ander wettelijk kader vallen.
Lage inkomens	Samenhang met de participatiewet, de minimaregelingen
Eigen bijdragen	Samenhangende aanpak met Jeugd
Persoonsgebonden budget	Samenhangende aanpak met Jeugd
Mantelzorgondersteuning en – waardering	Samenhangende aanpak met Jeugd, mantelzorgondersteuning en – waardering is mogelijk ook aan de orde voor de mantelzorgers van jongeren
Medezeggenschap en cliëntparticipatie	In de Jeugdwet en participatiewet is ook een verplichting voor medezeggenschap en cliëntparticipatie opgenomen
Advies- en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AMHK)	Samenhangende aanpak met jeugd

2 Beleidsopgave 2015

2.1 Klaar voor de start; waar staan we op 1 januari 2015?

Op 1 januari 2015 zijn we klaar voor de start. Inwoners die zich bij onze gemeenten melden met een ondersteuningsvraag ondersteunen wij op adequate wijze bij het bepalen van de in te zetten passende ondersteuning. Daarvoor hebben we op 1 januari 2015 de volgende zaken geregeld:

- Het beleidsplan voor 2015 (aanvullend in de vorm van dit addendum), de verordening Wmo2015 en de nadere regels zijn vastgesteld;
- De toegang tot voorzieningen is geregeld op basis van de lokale ontwikkelingen en pilots rondom sociale teams. Er is voldoende capaciteit beschikbaar en de medewerkers zijn capabel om het keukentafelgesprek te voeren met de nieuwe en de al bestaande doelgroepen. Consulents hebben op basisniveau zicht op het landschap van formele, informele en voorliggende mogelijkheden om passende ondersteuning te bieden en de gewenste resultaten te bereiken;
- De kwaliteit is ingeregeld op het niveau van een “safe start”;
- De backoffice is ingericht en stelt ons in staat financieel en inhoudelijk te monitoren en te verantwoorden wat er gebeurt binnen de Wmo2015. Daarnaast kunnen noodzakelijke gegevens geregistreerd worden van onze inwoners die zich gemeld hebben met een ondersteuningsvraag en kunnen de noodzakelijke betalingen verricht worden;
- Het inkoopproces is afgerond, zodat we in 2015 aan bestaande gebruikers continuïteit kunnen bieden en we ondersteuning kunnen aanbieden aan nieuwe aanvragers. Dit binnen de financiële kaders.
- Aan de hand van een open en transparant proces is een overeenkomst opgesteld waarbinnen we meerjarige overeenkomsten aangaan met alle aanbieders die aan onze voorwaarden voldoen. Binnen deze overeenkomsten worden – in overleg tussen alle contractpartners - continu nieuwe afspraken gemaakt of bestaande gemodificeerd. De gemeentelijke regierol in de toegang tot de zorg is daarbij geborgd. Daarbij is ruimte om, indien wenselijk, met instellingen te komen tot afspraken voor maximaal vier jaar in een aflopende reeks op voorwaarde dat hierbinnen wordt gewerkt aan inhoudelijke vernieuwing en een prijsdaling.
De gemeenten hebben hierbij aan de uitvoerende instellingen helderheid verschaft hoe de gemeenten de regie op casus-, product-, en systeemniveau – waaronder de toegang - gaan regelen en hoe zij het opdrachtgeverschap inhoud geeft en producten en dienstverlening inkoop. Door bovenstaande goed te regelen houden de gemeenten de regie op de financiën. Daarnaast maken wij met aanbieders afspraken over o.a. de onderdelen ‘goed werkgeverschap’ en de ‘normering topinkomens (WNT)’;
- Alle bestaande gebruikers hebben we vóór 1 januari 2015 geïnformeerd over hun ondersteuning in het overgangsjaar 2015 aan de hand van de wettelijke bepalingen in het overgangsrecht en het inkoopkader;
- Voor 1 januari hebben we een start gemaakt met het actief communiceren met onze inwoners over de cultuurverandering in zorg en welzijn.
- Beleidsonderwerpen waarvoor we wettelijk gezien beleid moeten hebben ontwikkeld voor 1 januari 2015, zijn opgepakt. Hetzij voor de korte, hetzij voor de lange termijn. Het gaat dan om de volgende thema’s, die in hoofdstuk 3 verder uitgewerkt worden:
 - Toegang
 - Inzet passende ondersteuning

- Welke voorzieningen zijn beschikbaar?
- Kwaliteit
- Vervoer
- Keuzes hulp bij het huishouden in verband met de nieuwe financiële kaders voor deze taak
- Cliëntondersteuning
- Advies- en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AMHK)
- Doelgroepen met een laag inkomen
- Persoonsgebonden budget
- Eigen bijdragen
- Waardering voor mantelzorgers

2.2 En nu verder: Wat willen we in 2015 bereiken?

Het jaar 2015 benutten we om ervaring op te doen binnen de relatief veilige omstandigheid dat we continuïteit van zorg kunnen bieden aan de bestaande zorgvragers. Die ervaringen helpen ons in de loop van 2015 beleid te ontwikkelen voor de periode 2016-2018:

- In 2015 hebben we beleid vast gesteld voor de beleidsperiode 2016-2018. Dit in een interactief proces met maatschappelijk middenveld, betrokken burgers uit de samenleving, adviesraden en ketenpartners;
- In 2015 is de toegang tot voorzieningen doorontwikkeld op basis van de opgedane ervaringen. Consulents hebben een specifiek zicht op het landschap van formele, informele en voorliggende mogelijkheden om passende ondersteuning te bieden en de gewenste resultaten te bereiken;
- In 2015 maken we langetermijnkeuzes op het gebied van:
 - De doorontwikkeling van Hulp bij het huishouden binnen de nieuwe financiële kaders
 - Cliëntondersteuning
 - Medezeggenschap en cliëntparticipatie
 - Doorontwikkeling van kwaliteitsstelsel dat we hanteren, zodat dit transformatie-proof is.
 - Beschermd wonen
- Het jaar 2015 kunnen we daarnaast zien als startmoment voor de noodzakelijke transformatie van het sociale domein. Aansluitend bij de ambitie van het beleidsplan 2015-2018, benaderen we de nieuwe doelgroep en de nieuwe taken op gekantelde wijze, zoals we dat nu al doen voor de huidige taken en doelgroepen:
 - In 2015 wordt gestart met de noodzakelijke hervormingen van de voorzieningen;
 - Daarbij wordt in 2015 waar mogelijk al een beweging op de verantwoordelijkheidsladder van zware naar lichtere vormen van passende ondersteuning gemaakt en worden, eveneens waar mogelijk, alternatieve, met name algemene arrangementen ingezet;
 - Daarbij wordt in 2015 tevens al, waar mogelijk, een beroep gedaan op eigen kracht en wordt de kracht van netwerken en de samenleving benut, gestimuleerd en gefaciliteerd;
 - Gemeenten hebben in dit proces de (wettelijke) vrijheid om een evenwichtige benadering te kiezen in de mate waarin 'de kanteling' wordt doorgevoerd.
- Alle bestaande gebruikers zijn op 31 december 2015 geïnformeerd over hun zorg na 2015;
- In 2015 blijven we in gesprek met onze inwoners over de cultuurverandering in zorg en welzijn.

2.3 Voor welke opgave staan we voor de periode 2016-2018?

Vanaf het jaar 2016 wordt vol ingezet op de transformatie-opgave en de daarbij benodigde cultuurverandering. Op basis van het voorwerk in 2014 en 2015 wordt gewerkt aan de realisatie van de doelen uit het beleidskader einde 2018.

INSPPRAAK

3 Welke keuzes maken we voor 2015?

Zoals afgesproken, zoeken we binnen de gemeenten in Maastricht-Heuvelland de samenwerking in het afstemmen van beleid en het vormgeven van de uitvoering. Tegelijkertijd blijven lokale afwegingen een belangrijke richtinggevende factor in de beleidsontwikkeling.

In dit hoofdstuk worden onder paragraaf 3.1. de gezamenlijke keuzes beschreven. In paragraaf 3.2 worden vervolgende de afwijkende keuzes toegelicht, die specifiek op de lokale situatie zijn toegespitst.

3.1 Gezamenlijke keuzes voor alle gemeenten in Maastricht-Heuvelland

Hoe geven we in 2015 de toegang vorm?

1. We blijven kiezen voor een gekantelde aanpak. Indien nodig, brengen we via het keukentafelgesprek de gehele situatie op alle leefgebieden in kaart. Aan de hand van de verantwoordelijkheidsladder bepalen we de inzet van passende ondersteuning;
2. De gemeente houdt stevige regie op de toegang tot maatwerkvoorzieningen. Deze zijn alleen via de gemeente toegankelijk. Overige voorzieningen zijn op meerdere manieren toegankelijk;
3. In noodsituaties kan men tijdelijk een maatwerkvoorziening inzetten buiten deze toegangspoort om;
4. In 2015 onderzoeken we of mandatering van de toegang bij partijen zoals aanbieders en huisartsenpraktijk een te realiseren optie is;
5. Samenwerkingspartners onderschrijven gezamenlijke uitgangspunten;
6. Specialistische expertise organiseren we gezamenlijk

Hoe zetten we in 2015 passende ondersteuning in?

1. Op 1 januari 2015 zijn we klaar voor de start. Inwoners die zich bij onze gemeenten melden met een ondersteuningsvraag, ondersteunen wij op adequate wijze bij het bepalen van de in te zetten passende ondersteuning;
2. Het jaar 2015 kunnen we daarnaast zien als startmoment voor de noodzakelijke transformatie van het sociale domein. Aansluitend bij de ambitie van het beleidsplan 2015-2018, benaderen we de nieuwe doelgroep en de nieuwe taken op gekantelde wijze, zoals we dat nu al doen voor de huidige taken en doelgroepen;
3. In 2015 wordt gestart met de noodzakelijke hervormingen van de voorzieningen;
4. Daarbij wordt in 2015 - waar mogelijk - al een beweging op de verantwoordelijkheidsladder van zware naar lichtere vormen van passende ondersteuning gemaakt en worden - eveneens waar mogelijk - alternatieve, met name algemene arrangementen ingezet;
5. Daarbij wordt tevens - waar mogelijk - een beroep gedaan op eigen kracht en wordt de kracht van netwerken en de samenleving benut, gestimuleerd en gefaciliteerd;
6. Wij wijzen cliënten die zich bij ons melden actief op de mogelijkheid om een *persoonlijk plan* te overleggen. Hierdoor is het college direct bekend met de wijze waarop de cliënt zélf vorm wil geven aan

zijn persoonlijk arrangement dat nodig is om zelfredzaam te kunnen zijn en te participeren. Hiermee komt de regie bij de cliënt te liggen;

7. Met personen die een voorziening ontvangen, wordt periodiek een gesprek gevoerd met als doel te beoordelen of het in het ondersteuningsplan en/of beschikking beschreven resultaat is bereikt. De uitkomst van deze nazorg kan een ongewijzigde voorzetting behelzen, maar ook kan meer of minder ondersteuning nodig zijn.
8. Vanuit het oogpunt van een zorgvuldig proces, vinden wij het van belang dat – naast rechtsbescherming – ook oog is voor de bejegening. We kennen hiertoe reeds een klachtenregeling. Daarnaast draagt de raad het college op om een regeling ten aanzien van *second opinion* nader uit te werken. Ook onderzoeken wij de mogelijkheid om te komen tot een ombudsfunctie, samen met de regio en de Provincie Limburg.

Voor welke voorzieningen kunnen onze inwoners in 2015 een beroep doen op de gemeente?

Inwoners kunnen voor diverse voorzieningen een beroep doen op de gemeente. Onderstaand een overzicht. Hierbij wordt opgemerkt dat dit niet noodzakelijkerwijs in de vorm van een individuele voorziening zal zijn, gelet op de bovenstaand geschetste gekantelde aanpak. Zo kunnen hulpmiddelen uit een pool betrokken worden, kan voor aspecten van hulp bij het huishouden, zoals boodschappen doen en strijken, een vrijwilliger worden ingezet en kunnen in het kader van dagbesteding ook activiteiten in de wijk worden ingezet.

- Hulpmiddelen
- Vervoersvoorzieningen
- Woonvoorzieningen
- Hulp bij het huishouden
- Individuele begeleiding
- Groepsbegeleiding
- Dagbesteding
- Opvang, onderdak en beschermd wonen
- Kortdurend verblijf/Respijtzorg
- Compensatie voor bijzondere kosten van chronische ziekten of handicaps
- Crisishulp/ hulp bij geweld in afhankelijkheidsrelaties
- Inloop GGZ

Hoe gaan we in 2015 de kwaliteit bewaken?

Kwaliteit is een belangrijk begrip in de Wmo: het gaat over hoe maatschappelijke ondersteuning kan bijdragen aan de kwaliteit van leven van de inwoners. Huidige zorgaanbieders hebben de afgelopen tientallen jaren waardevolle ervaring opgedaan op het gebied van kwaliteit in zorg en welzijn.

Kijkend naar de doelen van de Wmo 2015 en de veranderende financiële kaders voor het sociaal domein, zijn gemeenten verantwoordelijk voor een nieuwe invulling van het begrip kwaliteit. Kwaliteit in het huidige stelsel heeft vooral betrekking op de tevredenheid van burgers over bijvoorbeeld een bepaald onderdeel van een proces, bejegening of bepaalde voorzieningen. Echter vanaf 2015 ligt de focus op de uiteindelijke zelfredzaamheid, participatie van de inwoner en de kwaliteit van leven. Deze kwaliteit wordt door zoveel méér bepaald dan alleen hoe goed een voorziening is of dat iemand geholpen is bij één loket. Ook zal kwaliteit met meer partijen dan voorheen bepaald en gerealiseerd gaan worden, bijvoorbeeld cliëntenorganen, zorgverzekeraars, huisartsen en zorgaanbieders.

Daarnaast heeft kwaliteit ook betrekking op de inrichting van het gegevensverkeer, de monitoring en evaluatie en het zo efficiënt mogelijk inrichten van backoffice-processen, zodat de aandacht uit kan gaan naar het primaire proces. Hierbij wordt gestreefd naar een stuk gezamenlijkheid in de regio.

Het concept wetsvoorstel Wmo2015 en de concept Wmo-verordening, als afgeleide van het wetsvoorstel Wmo2015, bevatten kwaliteit borgende maatregelen en de uitwerking daarvan.

Zorgaanbieders hebben tot 1 januari 2015 te maken met verschillende kwaliteitswetten voor zorginstellingen waarbij de volgende veranderingen gaan plaatsvinden:

- De kwaliteitswet Zorginstellingen (KWzi), de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen (Wmcz) en Wet klachtrecht cliënten zorgsector (Wkcz) zijn niet van toepassing op de Wmo2015. Het Rijk kiest hiervoor vanwege de decentralisatie van verantwoordelijkheden aan gemeenten en de wens tot demedicaliseren;
- De Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) zal belast worden met het directe toezicht op de aanbieders van de maatschappelijke ondersteuning. Het kader voor dit toezicht vormen de landelijke te ontwikkelen professionele kwaliteitsstandaarden voor de maatwerkvoorzieningen;
- In het wetsvoorstel Wmo 2015 krijgen gemeenten de verantwoordelijkheid eisen te stellen omtrent een aantal zaken als klachtrecht.

Met behulp van deze 'bronnen' beschrijven we hieronder hoe we in 2015 zullen koersen op ontwikkeling van kwaliteit vanuit het (levensbrede) perspectief van de inwoner. Waaronder de ontwikkeling van een gedegen en vooral ook bruikbaar kwaliteitsinstrument voor het sociaal domein. En hoe we voor 1 januari 2015 een veilige en gedegen start borgen door sturing op onderstaande kwaliteitsaspecten:

1. De gemeenten beschikken op 1 januari 2015 over een beleidsplan en verordening waarin zij de kwaliteit van de maatschappelijke ondersteuning en betrokkenheid van inwoners borgen;
2. De gemeenten stellen eisen aan de kwaliteit van voorzieningen en beroepskrachten bij zowel instellingen en organisaties als aan zzp-ers en pgb-uitvoerders;
3. De gemeenten steunen bij voorgaande punt op (te ontwikkelen) landelijke professionele kwaliteitsstandaarden voor aanbieders;
4. Naast de landelijke kwaliteitseisen stellen we lokale eisen, gericht op de beoogde integrale, op participatie van de ingezetene gerichte, dienstverlening en de daarvoor benodigde samenwerking;
5. De basisnorm met betrekking tot de voorzieningen is als volgt: voorzieningen moeten in elk geval veilig, doeltreffend, doelmatig en cliëntgericht worden verleend en afgestemd zijn op de reële behoefte van de cliënt en op andere vormen van zorg of hulp die de cliënt ontvangt.

In 2015 wordt gestart met de ontwikkeling van kwaliteitsaspecten met als doel te komen tot een gedegen en bruikbaar kwaliteitsinstrument voor het sociaal domein.

Wat is in 2015 onze aanpak ten aanzien van vervoer?

Wmo-vervoer betreft lokaal vervoer voor mensen met een functiebeperking met als doel deze mensen in staat te stellen zelfstandig deel te laten nemen aan het sociale en maatschappelijke activiteiten. Voor de Wmo 2015 wordt die taak uitgebreid met vervoer naar (begeleide) dagbesteding. Momenteel wordt dit zogenaamde AWBZ-vervoer georganiseerd door zorgaanbieders. Het betreft meestal collectief vervoer op vaste trajecten, van de woonadressen naar de zorginstellingen waar de cliënt de dagdelen ondersteunende of activerende begeleiding ontvangt.

Gebruikers hebben voor het AWBZ-vervoer geen vervoerspas nodig en hoeven niet te betalen in het voertuig. Dit is het belangrijk verschil met de huidige Wmo-vervoer. Wel komt een deel van de mensen die nu gebruik maken van het AWBZ-vervoer ook in aanmerking van het vervoer op basis van de huidige Wmo.

Het Rijk heeft per 1 januari 2013 twee wijzigingen doorgevoerd in de bekostigingssystematiek van het AWBZ-vervoer: een korting op het vervoer van en naar de dagbesteding van totaal

€ 150 miljoen, en afschaffing van de zogenaamde nacalculatie. Met de nacalculatie konden kostenoverschrijdingen achteraf voor 75 procent in rekening worden gebracht.

Landelijk is een quick scan uitgevoerd onder een beperkt aantal zorgaanbieders met als doel inzicht verkrijgen in:

- De meest voorkomende maatregelen die door deze instellingen worden genomen om vervoerkosten te besparen;
- De door deze instellingen genomen maatregelen die het grootste effect op een vermindering in vervoerkosten lijken te hebben;
- De wensen en zorgen van deze instellingen voor de toekomst.

Uit oriënterend overleg blijkt dat de zorgaanbieders in de regio soortgelijke maatregelen nemen. Dit is in eerste instantie positief, maar anderzijds is nog onvoldoende duidelijk in hoeverre afwenteling op andere voorzieningen (met name Regiotaxi) deel uitmaakt van deze 'creatieve oplossingen'. Ook is momenteel niet duidelijk hoeveel cliënten hier gevolgen van ondervinden en welke impact deze gevolgen hebben voor de desbetreffende cliënten en hun omgeving. Daarnaast hebben Trafficon en Omnibuzz op de schaal van Zuid-Limburg een regionale vervoersvisie ontwikkeld rondom het doelgroepenvervoer.

Dit leidt tot de volgende beleidskeuzes voor 2015:

1. Aangezien de gemeenten nog onvoldoende voorbereid zijn om het doelgroepenvervoer anders te organiseren zonder dat continuïteit van ondersteuning gevaar loopt, is er voor 2015 praktisch geen alternatief voorhanden dan het continueren van het huidige systeem. Voor 2015 geldt derhalve dat de primaire focus van de vervoersvisie ligt op het continueren van de huidige systeem;
2. Voor het vervoer naar (begeleide) dagbesteding betekent dat de zorgaanbieders in 2015 het vervoer in principe zelf blijven organiseren. Dit wordt meegenomen in de inkoop van zorg- en ondersteuning voor 2015;
3. De toenemende focus op leefbaarheid, ontwikkelingen in het speciaal onderwijs, de Wmo 2015, de Jeugdwet en participatiewet zijn allemaal zaken die gevolgen hebben voor het doelgroepenvervoer. In 2015 willen wij, gelet op de expliciete raakvlakken met verschillende beleidsterreinen, nadrukkelijker relatie te leggen tussen de Wmo-vervoer en andere onderdelen van de doelgroepenvervoer. Daarnaast streven wij ernaar dat personen zo veel mogelijk kunnen participeren in de eigen woonomgeving, waarmee vervoersbewegingen (deels) voorkomen kunnen worden. De aanpak en uitwerking daarvan is voorzien in 2015 om te komen tot integrale beleidsontwikkeling en uitvoering van het sociale domein.

Hoe gaan we in 2015 om met cliëntondersteuning?

Om de positie van cliënten te versterken, krijgen gemeenten in de nieuwe Wmo de wettelijke opdracht om voor alle burgers de functie van cliëntondersteuning in te richten. De nieuwe Wmo biedt het kader voor het maken van beleid voor cliëntondersteuning. Daarmee is in één wet de cliëntondersteuning voor het gehele sociale domein (dus ook Jeugdwet en Participatiewet) en andere levensdomeinen (zoals de zorg) geregeld. De gemeente heeft dus de taak om de verschillende huidige vormen (naar leeftijd, kwetsbaarheid en levensdomeinen) en aanbieders van cliëntondersteuning zoveel mogelijk in samenhang te verbinden en tot een logisch geheel te brengen. Op dit moment is er binnen de Regio Maastricht-Heuvelland nog geen uitgewerkt beleid beschikbaar rondom cliëntondersteuning in brede zin.

1. We zien 2015 als een overgangsjaar waarbij we:
 - voor 2015 de beschikbaarheid van kosteloze, onafhankelijke cliëntondersteuning in de gemeenten waarborgen.
 - op basis van bestuurlijke afspraken tussen VNG, VWS en MEE Nederland binnen de jeugdregio (de 18 gemeenten van Zuid-Limburg) met MEE Zuid-Limburg pragmatische afspraken maken om voor 2015 de huidige inzet te continueren. Gemeenten Maastricht-Heuvelland doorlopen samen met MEE Zuid Limburg een proces om verder invulling te geven aan de noodzakelijke cliëntondersteuning in brede zin.
 - het beleid met betrekking tot cliëntondersteuning in brede zin en voor de lange termijn wordt in 2015 vormgegeven;
 - dit alles vindt plaats binnen de nieuwe financiële kaders voor het sociaal deelfonds van het Gemeentefonds. De afspraken dienen te voldoen aan de eisen die in de nieuwe Wmo aan cliëntondersteuning worden gesteld.
 - een en ander betekent dat voor het hele jaar 2015 een verlenging van de subsidie aan MEE, binnen de financiële kaders, gegarandeerd is;

- de zgn MEE middelen die per 1 januari 2015 worden overgeheveld vanuit de AWBZ naar gemeenten worden daarvoor bestemd.
2. Gemeenten dienen in het kader van Wmo2015 zorg te dragen voor een 24 uur beschikbaar telefonisch of elektronisch luisterend oor. Tot nu toe werd deze taak gefinancierd door de provincie die de landelijke organisatie SENSOOR financierde. SENSOOR werkt daartoe vanuit een aantal regionale steunpunten. Nu deze taak naar de gemeenten gaat, hebben de provincies besloten zich na 2014 terug te trekken. In de Algemene Ledenvergadering VNG van juni 2014 is besloten om deze taak landelijk door de VNG te laten organiseren tegen een uitname uit het gemeentefonds van € 4,2 miljoen;
 3. Huiselijk geweld, waaronder ouderenmishandeling en kindermishandeling hebben een relatie met elkaar. Vanwege deze verwevenheid is het van groot belang dat ze in samenhang worden aangepakt. Dit was tot nu toe in Nederland niet het geval. Vanaf 2015 wordt ingezoomd op de integrale aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Vanwege genoemde verwevenheid hier tussen, wordt in het nieuw te vormen AMHK in Zuid Limburg uitgegaan van aanpak van alle vormen van geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA). De 24/7 telefonische bereikbaarheidsdienst van SENSOOR moet ook gekoppeld kunnen worden met dit nieuw in te richten (AMHK).

Onder welke voorwaarden komt men in 2015 in aanmerking voor een persoonsgebonden budget?

In de huidige Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) heeft de cliënt de keuzevrijheid tussen ondersteuning in natura en via een persoonsgebonden budget (pgb). Het pgb is een geldbedrag dat mensen krijgen om binnen bepaalde regels ondersteuning en zorg zelf in te kopen en te organiseren.

De voordelen van een pgb zijn:

- Met een pgb heeft de persoon regie over de ondersteuning. De budgethouder kan invloed uitoefenen op aspecten zoals door wie, op welke tijdstippen, op welke plaatsen en in welke vorm ondersteuning wordt geboden;
- Het pgb biedt de mogelijkheid om de ondersteuning te laten aansluiten op een specifieke vraag, bijvoorbeeld als de ondersteuning in natura niet passend is;
- Het pgb biedt de mogelijkheid tot afstemming met een pgb dat wordt ontvangen vanuit de Wet Langdurige Zorg;
- Diverse onderzoeken concluderen dat cliënten meer tevreden zijn over zorg die met een pgb wordt ingekocht dan over zorg in natura. En dat deze zorg veelal op individueel niveau effectiever is dan zorg in natura, omdat deze meer vraaggericht en op maat is;
- Pgb-tarieven kunnen lager zijn dan tarieven voor zorg in natura als het bedrag alleen voor de feitelijke ondersteuning wordt ingezet en niet voor overhead en andere niet 'zorg' gerelateerde kosten die onderdeel zijn van de tarieven voor ondersteuning in natura;
- Het pgb spreekt een andere arbeidsmarkt aan (zzp-ers, uitkeringsgerechtigden, etc.) dan die van het aanbod in natura. Dit ondervangt het tekort aan arbeidskrachten in de zorg en leidt tot meer diversiteit op de arbeidsmarkt. Veel kleine aanbieders ontlenen hun bestaansrecht aan het pgb.

Er kleven echter ook een aantal nadelen aan het persoonsgebonden budget:

- Het pgb is een vorm van werkgeverschap. De cliënt moet een administratie bijhouden en verantwoording afleggen;
- Het pgb kan door mensen ook worden gebruikt voor het betalen van ondersteuning door niet-professionele ondersteuners. Dit kan ondermijnend zijn voor het principe van de 'civil society': het

principe dat inwoners elkaar helpen zonder inmenging van de overheid. Wanneer het pgb wordt gebruikt voor het betalen van niet-professionele ondersteuning, wordt informele ondersteuning omgezet in een individuele voorziening;

- De afgelopen jaren zijn er signalen geweest over fraude en oneigenlijk gebruik van het pgb. Er verdwenen nogal eens pgb-gelden via tussenpersonen/bemiddelingskantoren of er werden pgb-gelden gedeclareerd voor zorg die niet werd geleverd of voor meer zorg dan geleverd was;
- Als de budgethouder vrij is om te bepalen bij wie de ondersteuning of zorg wordt ingekocht, is het lastiger om de kwaliteit en effectiviteit te controleren.

Ongeveer 77% van de volwassen cliënten in de begeleiding in de AWBZ maakt gebruik van zorg in natura (ZIN), 23% van persoonsgebonden budgetten (PGB).

1. In het beleidskader Wmo2015 hebben we aangegeven dat we de bestaande keuzevrijheid tussen PGB en ZIN, als dit binnen de Wmo2015 wordt toegestaan, willen handhaven waarbij we via contracten met aanbieders zullen stimuleren dat er voldoende, op de cliënt toegespitste gevarieerde begeleiding maar ook doorgeleiding aanwezig is. Uitzondering hierop volgt een collectieve voorziening: indien een collectieve voorziening als passende oplossing wordt aangemerkt, kan hiervoor geen pgb worden toegekend;
2. We hanteren als uitgangspunt dat door de intrede van het trekkingsrecht via de SVB frauderen met pgb's wordt bemoeilijkt;
3. Het pgb zien wij als belangrijk instrument om eigen regie te kunnen voeren. Een voorwaarde voor het zelf organiseren van de ondersteuning of zorg met een persoonsvolgend budget/trekkingsrecht is dan ook dat de cliënt in staat is om zelf de regie te voeren. Dit betekent dat we, vanuit de informatie- en adviesrol in sommige gevallen zeer dringend zullen adviseren zorg niet via een pgb in te kopen. Daarnaast onderzoeken we of we ook formele weigeringsgronden kunnen hanteren. Een persoon kan niet in staat zijn tot regie door bijvoorbeeld cognitieve beperkingen. Maar ook contra-indicaties kunnen een rol spelen. Het gaat dan om problemen bij het omgaan met een pgb, zoals bij schulden en verslaving, als de persoon wilsonbekwaam is of geen inzicht heeft in zijn functionele beperkingen. Aandachtspunt is dat bij gewijzigde omstandigheden ook opnieuw moet worden beoordeeld of de cliënt nog steeds in staat is om zelf de regie te voeren. Als de cliënt zelf niet in staat is tot regie, kan een vertegenwoordiger worden aangewezen om dit namens de cliënt te doen. Dit mag geen professionele organisatie zijn. Bij de verdere uitwerking zal worden onderzocht of een vertegenwoordiger altijd een wettelijk vertegenwoordiger moet zijn;
4. Mantelzorg is informele zorg die door het eigen netwerk wordt geboden en gaat dus voor op individuele ondersteuning. We zijn terughoudend in het verstrekken van pgb's indien mantelzorg of zorg door iemand uit het sociale netwerk wordt geleverd. Uitzonderingen hierop zijn denkbaar, bijvoorbeeld als de mantelzorger zijn of haar baan (deels) opzegt om te kunnen zorgen voor een naaste. Het betreft hier altijd maatwerk. Wanneer er sprake is van dreigende overbelasting van de mantelzorger zijn er in het kader van mantelzorgbeleid mogelijkheden om mantelzorgers te ondersteunen, zoals respijtzorg. Eventueel kan aanvullend professionele zorg worden ingezet. Ook hier gaat het altijd om maatwerk. Omdat dit nadere uitwerking vergt, werken de colleges dit uit bij nadere regeling. In de uitwerking zal aan de orde komen hoe het tarief voor deze vorm van pgb wordt opgebouwd en aan welke voorwaarden, zoals het indienen van een zorgplan, moet worden voldaan. Uitgangspunt hierbij is dat het tarief voor een dergelijk pgb lager zal zijn dan van de pgb's die worden verstrekt aan personen/professionals buiten het eigen netwerk.

Voor welke voorzieningen hanteren we in 2015 een eigen bijdrage?

1. Conform de huidige aanpak in de Wmo brengen we voor maatwerkvoorzieningen, waarbij dit wettelijk toegestaan is, een eigen bijdrage in rekening conform de CAK-systematiek. Deze methodiek houdt rekening met inkomen en vermogen en voorkomt stapelingen;
2. Dit betekent dat we voor de nieuwe taken een eigen bijdrage gaan heffen als de passende ondersteuning in de vorm van een maatwerkvoorziening geleverd wordt;
3. Dit betekent ook dat voor bestaande voorzieningen, waar nu geen eigen bijdrage voor geldt, vanaf 2015 wel een eigen bijdrage aan de orde is. Het gaat dan om rolstoelen en om maatwerkvoorzieningen voor jeugdigen;
4. Voor maatwerkvoorzieningen wordt een beschikking afgegeven;
5. Voor algemene en collectieve voorzieningen kan het college eveneens een bijdrage in de kosten vastleggen. Per kostensoort en per voorziening, maar ook per casus, wordt afgewogen hoe cumulatie van bijdragen voorkomen wordt;
6. Om administratieve lasten te voorkomen willen we zo min mogelijk met beschikkingen werken. Voor maatwerkvoorzieningen moet dit echter, om de eigen bijdrage te kunnen innen, maar ook als rechtsbescherming van de burger, die tegen een beschikking in bezwaar kan gaan.

Met betrekking tot de eigen bijdrage voor maatschappelijke opvang en vrouwenopvang wordt het volgende opgemerkt: met ingang van 1 januari 2014 is het mogelijk om bij verordening (met een uitwerking in lagere regelgeving) voor maatschappelijke opvang en vrouwenopvang een eigen bijdrage te innen. Dat leidt tot meer rechtszekerheid: men ontvangt een beschikking, waarop de hoogte van de eigen bijdrage staat en wordt toegelicht. De cliënt heeft de mogelijkheid hiertegen bij de gemeente in beroep te gaan. Cliënten betalen geen andere bijdragen dan de eigen bijdrage voor MO en VO op grond van Wmo en/of AWBZ. Hoewel het CAK de eigen bijdrage niet int, wordt het CAK wel geïnformeerd over deze eigen bijdrage, zodat cumulatie van eigen bijdragen wordt voorkomen (daarbij is in het kader van de vrouwenopvang afgesproken dat het CAK geen gegevens ontvangt vanwege de privacy). Cliënten moeten ook na het betalen van een eigen bijdrage minimaal kunnen blijven beschikken over een bedrag dat gelijk is aan de zogenaamde zak- en kleedgeldnorm uit de WWB.

1. Per 1 januari 2015 geldt een eigen bijdrage voor MO/VO, zoals hierboven geschetst;
2. De regeling van de eigen bijdrage MO/VO maakt onderdeel uit van de verordening WMO 2015. Aan de gemeenteraad wordt zo een totaalbeeld voorgelegd van het beleid dat is voorzien voor burgers die een beroep moeten doen op individuele- en collectieve voorzieningen van de Wmo. De inspanningen die cliënten zelf, de instellingen en de gemeenten verrichten om cliënten in MO en VO te activeren naar een zelfstandig bestaan worden zijn daarbij ook in beeld;
3. De regeling is besproken met vertegenwoordigers van de instellingen voor MO en VO. Met hen zijn een aantal uitgangspunten afgesproken, waaraan de verordening en het besluit moeten voldoen ten aanzien van cliënten in de MO en VO, naast de uitgangspunten die in de landelijke kaders staan:
 - De lokale uitvoering van de verordening is, daar waar mogelijk, uniform aan die van de regio's Parkstad en Sittard-Geleen, vanwege de praktische uitvoerbaarheid voor de instellingen die in twee of drie van deze regio's werkzaam zijn;
 - Voor een cliënt moet het lonen om een eigen inkomen te verwerven anders dan bijstand (de eigen bijdrage mag niet het hele verschil tussen inkomen cliënt en hoogte bijstandsuitkering opeisen);
 - Het verschil tussen uitkering sociale dienst en eigen bijdrage is hetzelfde voor cliënten die gebruik maken van de nachtopvang als voor cliënten die gebruik maken van de Domushuizen. (Dit neemt de prikkel weg voor cliënten om eerder te kiezen voor nachtopvang –en daarmee niet voor dagbesteding/-activering);

4. Voor de praktische uitvoering zullen administratieve procedures verder worden uitgewerkt in nadere regels. De nadere regels bevatten eveneens de criteria voor de omvang van de verschuldigde bedragen.

3.2 Lokale keuzes

Hoe gaan we in 2015 om met Hulp bij het Huishouden?

Door de korting van 40% op het rijksbudget HH ontstaan bij alle gemeenten in de regio Maastricht-Heuvelland vanaf 2015 aanzienlijke tekorten. Vanaf 2016 zullen deze tekorten verder toenemen. Een eerste meerjarige doorkijk op de budgetten hulp bij het huishouden geeft een globale inschatting van de opgave in de regio en per gemeente. De wijze waarop de besparingsopgave kan worden aangepakt, is divers en vraagt om scherpe beleidskeuzes. De grenzen van het verder beperken van de uitgaven hulp bij het huishouden in het huidige systeem – hulp bij het huishouden als maatwerkvoorziening – komen in zicht. De afgelopen jaren hebben gemeenten immers al diverse maatregelen getroffen om de uitgaven te beperken.

Dit maakt dat de houdbaarheid van het huidige systeem ter discussie dient te worden gesteld. Een aantal gemeenten in het land heeft hulp bij het huishouden reeds als algemene voorziening gepositioneerd. Gemeenten kunnen daarbij het resterende budget (HH) aanwenden om de toegang tot deze algemene voorziening voor categorieën van cliënten te ondersteunen. Dit is het meest verregaande scenario en vraagt om een gedegen onderzoek waarbij cliëntorganisaties nauw zullen worden betrokken.

Dit leidt tot de volgende beleidskeuzes:

1. In het laatste kwartaal van 2014 wordt een onderzoek gestart met als doelstelling in het eerste halfjaar van 2015 tot besluitvorming te komen. Resultaten van dit beleid zullen daarmee niet eerder dan 2016 optreden.
2. Dit betekent dat gemeenten voor 2015 op zoek gaan naar mogelijkheden om het beschikbare budget voor 2015 eenmalig te verhogen.
3. In afwachting van dit onderzoek zal de gemeente op dit moment geen aanvullende maatregelen treffen.

Hoe geven we in 2015 blijk van onze waardering voor Mantelzorgers?

1. De inzet van mantelzorgers zien wij als een belangrijk element in de transformatie van het sociale domein. We kiezen er voor in 2015 de waardering van mantelzorgers op het peil te houden van het huidige mantelzorgcompliment;
2. Voor 2015 wordt onderzocht het mantelzorgcompliment uit te laten voeren door svb.
 - We onderzoeken daarbij of het mogelijk is om als regio eigen criteria te formuleren, omdat we inschatten dat de huidige criteria aangepast moeten worden aan de nieuwe omstandigheden van de Wmo2015;
 - Aanvullend nemen we mantelzorgers op in het scholings- en ondersteuningsaanbod voor vrijwilligers;
3. In 2015 ontwikkelen we de waardering van mantelzorgers verder door.
4. Het budget ondersteuning en waardering mantelzorgers hiervoor te bestemmen.

Hoe gaan we in 2015 om met doelgroepen met hoge meerkosten voor zorg als gevolg van een chronische aandoening?

1. Uitgangspunt is dat met de bestaande regelingen voor een groot deel adequate compensatie kan worden geboden aan de doelgroep met hoge zorgkosten en een laag inkomen. Het betreft dan de volgende regelingen:
 - Regeling bij de fiscus voor zorgkosten (Rijk)
 - Collectieve aanvullende zorgverzekering met afkoop eigen risico (gemeente)

- Tegemoetkoming aanvullende premie zorgverzekering (gemeente)
 - Bijzondere bijstand als vangnet voor noodzakelijke zorgkosten (gemeente);
2. De gemeentelijke regelingen worden in de regio gelijk getrokken. Momenteel is het pakket dat in de Pentaszgemeenten wordt aangeboden iets minder uitgebreid. Door de aanpassing kunnen meer mensen een beroep doen op de regelingen;
 3. We onderkennen dat deze regelingen wellicht niet bij de gehele doelgroep van de Wmo2015 bekend zijn en zetten in op effectievere communicatie hierover en het sensibiliseren van de (potentiële) doelgroep;
 4. Daarnaast willen we voorkomen dat er een drempel bestaat voor het aanvragen van regelingen en wordt de aanvraagprocedure laagdrempelig ingericht;
 5. De scope van de hierboven genoemde regelingen wordt onderzocht. Op basis van monitoring in 2014 bepalen we begin 2015 of dit inderdaad afdoende is. Daar waar blinde vlekken zijn, wordt onderzocht of een aanvullende regeling noodzakelijk is om te voorkomen dat mensen tussen wal en schip vallen;
 6. De raad delegeert de bevoegdheid om een regeling op te stellen naar het college. Aanvullende uitgangspunten binnen het onderzoek naar deze regeling zijn:
 - i) Neem eveneens de impact mee voor de doelgroep met middeninkomens en hoge zorgkosten, aanvullend op de doelgroep met lage inkomens en hoge zorgkosten;
 - ii) Organiseer de aanspraak op een eventuele regeling efficiënt en intern;
 - iii) Onderzoek eveneens de mogelijkheden die de (eigen) bijdrageregeling Wmo biedt om in een (gedeeltelijke) oplossing te voorzien voor de Wmo-doelgroep.
 7. Het budget dat met het afschaffen van de landelijke regelingen (Wtcg/Cer) vrijvalt, en met een korting wordt overgeheveld naar de gemeente, hiervoor te bestemmen.

4 Bijlagen

Bijlage 1: Facts&Figures

NB: in de definitieve versie worden hier de definitieve gegevens opgenomen zoals ze dan bekend zijn uit de gegevensoverdracht.

Daarnaast pgb en lijst van aanbieders opnemen, ook n.a.v. inkoop

INSPPRAAK

Bijlage 2: Vastgestelde beleidskaders Wmo2015

Het betreft hier de door de gemeenteraad in februari 2014 vastgestelde beleidskaders.

Inhoudelijke beleidskaders

- De burger staat centraal, heeft de eigen regie over zijn leven.
- Iedereen doet mee naar vermogen.
- We willen de verantwoordelijkheidsladder ook gebruiken voor de nieuwe Wmo. Waar nodig zal de ladder worden aangepast aan de nieuwe opgave.
- Het principe van een gekantelde aanpak zal ook voor de nieuwe Wmo worden toegepast.
- Er zijn voldoende voorzieningen beschikbaar waarbij het primaat ligt bij algemene en collectieve voorzieningen teneinde het gebruik van maatwerkvoorzieningen te verminderen.
- Voorzieningen worden zo dicht mogelijk bij de burger gerealiseerd, aansluitend bij de mens en zijn of haar persoonlijke kenmerken, in zijn of haar eigen omgeving.
- Een (persoonsgebonden) budget zien wij als belangrijk instrument om eigen regie te kunnen voeren.
- Van organisaties en professionals verwachten wij dat het organisatiebelang ondergeschikt wordt aan het cliëntbelang.
- De werkwijze die gemeenten hierbij hanteren, zal moeten voldoen aan de volgende criteria: werkbaar, betaalbaar, nabijheid, risicobeheersing.
- De inzet van passende ondersteuning wordt vormgegeven in het sociaal team.
- De inzet van het sociaal team; hierin werken generalistische professionals integraal en nabij mee aan het helpen opstellen en realiseren van plannen voor maatschappelijke participatie en de eventuele (passende) ondersteuning die daarbij nodig is.
- Herbeoordelingen worden uitgevoerd volgens de principes van de kanteling.
- Door het organiseren van aanbod zo dicht mogelijk bij de burger in zijn eigen omgeving, wijk, buurt, kern en dorp, willen we het doelgroepenvervoer verminderen.
- We streven bij het vervoer zoveel mogelijk naar combinaties met andere (gemeentelijke) vervoersverplichtingen, en stimuleren het gebruik van regulier vervoersaanbod.

Procesmatige beleidskaders

- Leidende principes zijn:
 - de burger staat centraal
 - vorm volgt inhoud
 - bij de beleidsvoorbereiding en –uitvoering zal per onderwerp bekeken worden wat de geschikte schaal van samenwerken en organiseren is: lokaal dan wel bovenlokaal (met buurgemeente), sub regionaal (Maastricht-Heuvelland) of regionaal (18 Zuid-Limburgse gemeenten)
- De gemeenten binnen de sub regio Maastricht-Heuvelland zullen het beleid en de verordening zoveel mogelijk in gemeenschappelijkheid opstellen, waarbij voldoende ruimte geboden wordt voor lokale invulling.
- Medezeggenschap wordt in de opmaat naar Wmo 2015 georganiseerd langs de bestaande structuren, die doorontwikkeld worden om te voldoen aan de wettelijke verplichtingen. Daarbij behouden we wat goed is en vernieuwen we wat nodig is.

Financiële beleidskaders

- De financiële kaders van het Rijk zijn leidend, m.a.w. we moeten (op termijn) uitkomen met het door het Rijk ter beschikking gestelde budget.
- We sturen op een integrale aanpak en het ontschotten van budgetten binnen het sociale domein.

- We denken de bezuinigingen te kunnen realiseren door een beweging te maken van intensieve ondersteuning naar eigen kracht/samenkracht, algemene en collectieve voorzieningen en inzet uit de eerste lijn.
- We maken gebruik van verschillende vormen van opdrachtgeverschap en kiezen het juiste opdrachtgeverschap bij de vraag.
- Bij het contracteren zijn onze uitgangspunten dat ondersteuning voldoende en tijdig beschikbaar - en van kwalitatief verantwoord niveau is. Ook moet de cliënt voldoende keuzemogelijkheden hebben. Tenslotte moet ondersteuning doelmatig en betaalbaar zijn. Bijzonder aandachtspunt zijn hierbij kleine lokale aanbieders. Door hun kleinschaligheid zijn deze vaak flexibel en innovatief in hun aanbod.

INSPPRAAK

Bijlage 3: Regionale uitgangspunten Wmo beleidsplan 2012-2015

De volgende uitgangspunten staan centraal in dit beleidsplan, en vormen dan ook de leidraad voor het beleid in 2015:

1 Schuiven op de verantwoordelijkheidsladder

Met ons beleid voor de komende 4 jaar beogen wij een verandering te realiseren van een claimgerichte en voorzieningen gestuurde Wmo naar een Wmo waarin resultaat (compensatie van beperkingen en een optimale zelfredzaamheid) en participatie centraal staan. De verantwoordelijkheidsladder fungeert hierbij als benaderingswijze.

2 Kanteling van de Wmo

Om hieraan inhoud te geven, passen we bij de invulling van onze gemeentelijke compensatieplicht het principe van de **Kanteling** toe. Kort samengevat gaat het om de volgende benadering.

- Begin met preventie zodat de zorgvragen beheersbaar blijven.
- Startpunt is de eigen kracht van burgers. Wat kan wel? Wat niet of niet meer? Kan men dat zelf compenseren? Wat is noodzakelijk om toch mee te kunnen doen?
- Ga na of het netwerk van mensen om hen heen ingeschakeld is? Wat is nodig om dit netwerk te versterken?
- Ga na welke algemene voorzieningen kunnen worden ingezet om iedereen te laten meedoen. Zorg dat die ook voor iedereen toegankelijk zijn.
- Zijn er collectieve voorzieningen waarin men kan participeren?
- Pas nadat de voorgaande vragen zijn doorlopen en er toch nog een zorgvraag overblijft, is de verstrekking van zwaardere of langdurige individuele voorzieningen aan de orde.

3 Nieuwe rollen en verhoudingen

Deze benadering vraagt veel: van onze burgers, van het maatschappelijk middenveld, van professionals en van de gemeente. Het vergt van iedereen een andere rol.

- **De burger** staat centraal: hij heeft de regie, zowel individueel als in de verschillende rollen en sociale contexten. Hij is de producent van zijn eigen leven. De professional moet een stapje terug zetten: laat de burger doen wat hij kan, laat zijn sociaal netwerk doen wat het kan en ondersteun de informele inzet van mensen voor elkaar.
- **De professional** stimuleert dus het eigen initiatief van burger(s). Hij informeert, verbindt, adviseert en bouwt de eigen kracht van de burger uit. Een nieuwe rol met nieuwe taken.
- **De organisaties** vragen we om nieuwe taken en producten. Hiermee sluiten we aan op de aanpak van Welzijn Nieuwe Stijl, de benadering die als doel heeft het welzijnswerk beter te laten aansluiten op de vraag van burgers en meer resultaatgericht aan het werk te gaan. Dat moet leiden tot de noodzakelijke kwaliteitsverbetering in deze sector.
- Voor ons als **gemeente** leidt de kanteling tot een andere invulling van haar regietaak: minder sturen op inhoudelijk en individueel niveau, maar juist meer op systeemniveau (niet zorgen voor maar zorgen dat!). Wij gaan zorgen dat mensen kunnen participeren door een adequaat voorzieningenniveau. Voor wie dat nodig heeft, zijn er verschillende vormen van ondersteuning beschikbaar. De gemeente draagt verder, als 'systeembeheerder', de cultuurverandering die de kanteling vraagt uit en ze stuurt deze aan.

4 *Toekomstbestendig*

De huidige financiële omstandigheden en de nog te verwachten bezuinigingen van het Rijk, ook in de nieuwe taken die de komende jaren nog naar ons toekomen, vragen om een keuze die meer inzet op noodzaak en de zorg voor de kwetsbaarste burgers kan garanderen. De komende jaren moet het beleid krachtig worden doorgevoerd. Het vraagt om een cultuurverandering bij alle betrokkenen. Daarmee realiseren we ook financieel een toekomstbestendig bestel van zorg en welzijn. De verwachting is immers dat in de komende jaren de zorgvraag nog groeit en de zorgzwaarte zal toenemen (autonome groei). Dat vergt tevens het leggen van een sterkere verbinding met de aanpalende beleidsterreinen.

5 *Samenwerking in de regio*

We blijven de samenwerking zoeken in het afstemmen van beleid en het vormgeven van de uitvoering. Tegelijkertijd blijven lokale afwegingen een belangrijke richtinggevende factor in de beleidsontwikkeling.

Verordening jeugdhulp 2015

INSPRAAK Maastricht Heuvelland

8-7-2014

INHOUDSOPGAVE

Verordening jeugdhulp 2015

Hoofdstuk 1: Begripsbepalingen	4
<i>Artikel 1. Definities</i>	4
Hoofdstuk 2: Vormen van jeugdhulp	4
<i>Artikel 2. Vormen van jeugdhulp</i>	5
Hoofdstuk 3: Melding en onderzoek	5
<i>Artikel 3: Melding hulpvraag</i>	5
<i>Artikel 4. Cliëntondersteuning</i>	5
<i>Artikel 5. Persoonlijk plan</i>	5
<i>Artikel 6. Vooronderzoek</i>	6
<i>Artikel 7. Gesprek</i>	6
<i>Artikel 8. Verslag</i>	6
Hoofdstuk 4: Proceswaarborgen voor jeugdige en/of zijn ouders	6
<i>Artikel 9. Second opinion, klachtregeling</i>	6
<i>Artikel 10. Periodiek onderzoek en nazorg</i>	7
Hoofdstuk 5: Toegang via huisarts, medisch specialist of jeugdarts	7
<i>Artikel 11. Toegang jeugdhulp via de huisarts, medisch specialist of jeugdarts</i>	7
Hoofdstuk 6: Aanvraag en beschikking	7
<i>Artikel 12. Aanvraag</i>	7
<i>Artikel 13. Inhoud beschikking</i>	7
Hoofdstuk 7: Persoonsgebonden budget	7
<i>Artikel 14. Regels voor pgb</i>	7
Hoofdstuk 8: bijdrage aan voorzieningen	8
<i>Artikel 15. Regels voor bijdrage in de kosten van individuele voorzieningen danwel pgb's</i>	8
<i>Artikel 16. Regels voor bijdrage in de kosten van algemene voorzieningen</i>	8
Hoofdstuk 9: Kwaliteit en toezicht	8
<i>Artikel 17. Kwaliteitseisen jeugdhulp</i>	8
<i>Artikel 18. Vertrouwenspersoon</i>	8
<i>Artikel 19. Meldingsregeling calamiteiten en geweld</i>	9
<i>Artikel 20. Controle gebruik individuele voorziening en bestedingen pgb</i>	9
Hoofdstuk 10: Herziening, intrekking en terugvordering	9
<i>Artikel 21. Nieuwe feiten en omstandigheden, herziening, intrekking of terugvordering</i>	9
Hoofdstuk 11: Medezeggenschap en inspraak	9

<i>Artikel 22. Betrekken van ingezetene bij het beleid</i>	9
Hoofdstuk 12: Afstemmen met andere voorzieningen	10
<i>Artikel 23. Afstemming met Gezondheidszorg</i>	10
<i>Artikel 24. Afstemming met Gecertificeerde instellingen</i>	10
<i>Artikel 25. Afstemming met Justitiedomein</i>	12
<i>Artikel 26. Advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling</i>	12
<i>Artikel 27. Afstemmen met Onderwijs</i>	12
<i>Artikel 28. Wmo-voorzieningen</i>	12
<i>Artikel 29. Voorzieningen werk en inkomen</i>	12
Hoofdstuk 13: Overige bepalingen	11
<i>Artikel 30. Verhouding prijs en kwaliteit aanbieders jeugdhulp en uitvoerders kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering</i>	12
<i>Artikel 31. Evaluatie</i>	12
<i>Artikel 32. Nadere regels en hardheidsclausule</i>	12
Hoofdstuk 14: slotbepaling	12
<i>Artikel 33. Inwerkingtreding en citeertitel</i>	12
Toelichting	12

Verordening jeugdhulp 2015

De raad van de gemeente **[naam gemeente]**;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van **[datum en nummer]**;

gelet op de artikelen 2.9, 2.10, 2.12 en 8.1.1, vierde lid, van de Jeugdwet;

gezien het advies van **[naam commissie]**;

[overwegende dat de Jeugdwet de verantwoordelijkheid voor het organiseren van goede en toegankelijke jeugdhulp bij de gemeente heeft belegd, waarbij het uitgangspunt is dat de verantwoordelijkheid voor het gezond en veilig opgroeien van jeugdigen allereerst bij de ouders en de jeugdige zelf ligt; en dat het noodzakelijk is om regels vast te stellen over de door het college te verlenen individuele voorzieningen en overige voorzieningen, met betrekking tot de voorwaarden voor toekenning en de wijze van beoordeling van, en de afwegingsfactoren bij een individuele voorziening, over de wijze waarop de toegang tot en de toekenning van een individuele voorziening wordt afgestemd met andere voorzieningen, de wijze waarop de hoogte van een persoonsgebonden budget wordt vastgesteld, voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een individuele voorziening of een persoonsgebonden budget alsmede misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet, en regels ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van jeugdhulp of de uitvoering van een kinderbeschermingsmaatregel of jeugdreclassering en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit daarvan;

overwegende dat het voorts wenselijk is te bepalen onder welke voorwaarden degene aan wie een persoonsgebonden budget wordt verstrekt, de jeugdhulp kan betrekken van een persoon die behoort tot diens sociale netwerk;]

besluit vast te stellen de Verordening jeugdhulp **[naam gemeente en eventueel jaartal]**

Hoofdstuk 1: Begripsbepalingen

Artikel 1. Definities

In deze verordening en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

1. andere voorziening: voorziening anders dan in het kader van de Jeugdwet, op het gebied van zorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning of werk en inkomen;
2. overige voorziening: overige voorziening als bedoeld in artikel 2, tweede lid;
3. hulpvraag: behoefte van een jeugdige en/of zijn ouders aan jeugdhulp in verband met opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen, als bedoeld in artikel 2.3, eerste lid, van de wet;
4. ouder: gezaghebbende ouder, adoptieouder, stiefouder of een ander die een jeugdige als behorend tot zijn gezin verzorgt en opvoedt.
5. individuele voorziening: op de jeugdige en/of zijn ouders toegesneden voorziening als bedoeld in artikel 2, tweede lid;
6. melding: melding van een hulpvraag als bedoeld in artikel 3, eerste lid;
7. gesprek: gesprek in het kader van het onderzoek als bedoeld in artikel 7;
8. verslag: een weergave van de uitkomsten van het onderzoek als bedoeld in artikel 7;
9. persoonlijk plan: plan waarin en jeugdige en/of zijn ouders de omstandigheden als bedoeld in artikel 5, onderdelen a tot en met g van de wet, beschrijft en aangeeft welke maatschappelijke ondersteuning naar zijn mening het meest is aangewezen;
10. familiegroepsplan: de schriftelijke verslaglegging van de adviezen, verwijzingen en afspraken die in samenspraak met de jeugdige en/of zijn ouders zijn gemaakt naar aanleiding van zijn melding, alsmede de beoogde resultaten en de evaluatie daarvan;
11. pgb: persoonsgebonden budget als bedoeld in artikel 8.1.1 van de wet, zijnde een door het college verstrekt budget aan een jeugdige of zijn ouders, dat hen in staat stelt de jeugdhulp die tot de individuele voorziening behoort van derden te betrekken;
12. wet: Jeugdwet.

Hoofdstuk 2: Vormen van jeugdhulp

Artikel 2. Vormen van jeugdhulp

1. De Raad legt vormen van ondersteuning op hoofdlijnen vast en delegeert uitwerking aan college.
2. Het college draagt zorg voor een passend aanbod aan preventie en jeugdhulp en maakt daarbij een onderscheid tussen de ondersteuningsvormen en voorzieningen die algemeen toegankelijk zijn (of met een lichte toegangstoets) en de individuele voorzieningen.
3. De ondersteuning en voorzieningen zijn gericht op de volgende doelen:
 - a. ondersteuning bij vraagverheldering en basisdiagnostiek van de jeugdige en zijn ouders;
 - b. advisering over de aangewezen individuele voorziening
 - c. ondersteuning van, hulp aan of zorg voor jeugdigen en hun ouders gericht op het verminderen, stabiliseren, behandelen en opheffen, of omgaan met gevolgen van psychische problemen en stoornissen, psychosociale problemen, gedragsproblemen of een verstandelijke beperking van de jeugdige, opvoedingsproblemen van de ouders en adoptiegerelateerde problemen;
 - d. het begeleiden van jeugdigen met een somatische, verstandelijke, lichamelijk of zintuiglijke beperking, een chronisch psychisch probleem of psychosociale problemen met als doel het bevorderen van hun deelname aan het maatschappelijk verkeer en van hun zelfstandig functioneren;
 - e. het ondersteunen bij of het overnemen van activiteiten op het gebied van de persoonlijke verzorging van jeugdigen;
 - f. het ondersteunen van ouders van jeugdigen ter voorkoming van overbelasting (respitzorg);
 - g. het vervoer van een jeugdige van en naar een locatie waar de ondersteuning, hulp of zorg wordt verleend;
 - h. het tot stand brengen van een familiegroepsplan
 - i. casemanagement richting minder of niet zelfredzame gezinnen waar sprake is van meervoudige, domeinoverstijgende problematiek.
 - j. de benodigde ondersteuning aan de jeugdige en zijn ouders in situaties waar onmiddellijke uitvoering van taken geboden is
4. Tot de individuele voorzieningen behoren in ieder geval:
 - a. jeugdhulp met verblijf
 - b. vormen van specialistische jeugdhulp
 - c. pleegzorg
 - d. inzet door de gecertificeerde instelling in het kader van drang
5. Het college stelt bij nadere regeling vast welke voorzieningen op basis van artikel 2.2 beschikbaar zijn.

Hoofdstuk 3: Melding en onderzoek

Artikel 3: Melding hulpvraag

1. Een hulpvraag kan door of namens jeugdigen en ouders bij het college worden gemeld.
2. Het college bevestigt de ontvangst van een melding schriftelijk.
3. In spoedeisende gevallen treft het college zo spoedig mogelijk een passende tijdelijke maatregel of vraagt het college een machtiging gesloten jeugdhulp als bedoeld in hoofdstuk 6 van de wet.
4. Jeugdigen en ouders kunnen zich rechtstreeks wenden tot een overige voorziening (is toegang zonder gemeente).

Artikel 4. Cliëntondersteuning

1. Het college zorgt ervoor dat ingezetenen een beroep kunnen doen op kostenloze cliëntondersteuning, waarbij het belang van de cliënt uitgangspunt is.
2. Het college wijst de jeugdige en/of zijn ouders voor het onderzoek, op de mogelijkheid gebruik te maken van kosteloze cliëntondersteuning (zoals bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet maatschappelijke ondersteuning 2015).

Artikel 5. Persoonlijk plan

1. Het college brengt de jeugdige en/of zijn ouders op de hoogte van de mogelijkheid om een persoonlijk plan op te stellen en stelt hen gedurende zeven dagen na de melding in de gelegenheid het plan te overhandigen.

2. Als de cliënt een persoonlijk plan als bedoeld in het eerste lid aan het college heeft overhandigd, betreft het college dat plan bij het onderzoek, bedoeld in artikel 7.

Artikel 6. Vooronderzoek

1. Het college verzamelt alle voor het onderzoek, bedoeld in artikel 7, van belang zijnde en toegankelijke gegevens over de jeugdige en zijn situatie en maakt vervolgens zo spoedig mogelijk met hem een afspraak voor een gesprek.
2. De jeugdige en/of zijn ouders verschaffen voor het gesprek alle overige gegevens en bescheiden die naar het oordeel van het college voor het onderzoek nodig zijn en waarover zij redelijkerwijs de beschikking kunnen krijgen.
3. Het college kan in overleg met de jeugdige of zijn ouders afzien van een vooronderzoek als bedoeld in het eerste en tweede lid.

Artikel 7. Gesprek

1. Het college onderzoekt in een gesprek met de jeugdige en/of zijn ouders, zo spoedig mogelijk en voor zover nodig:
 - a. De aard en ernst van de opgroei- of opvoedingsproblemen, de psychische problemen en stoornissen.
 - b. de behoeften, persoonskenmerken, voorkeuren, veiligheid, ontwikkeling en gezinssituatie van de jeugdige en het probleem of de hulpvraag;
 - c. het gewenste resultaat van het verzoek om jeugdhulp;
 - d. het vermogen van de jeugdige of zijn ouders om zelf of met ondersteuning van de naaste omgeving een oplossing voor de hulpvraag te vinden;
 - e. de mogelijkheden om gebruik te maken van een andere voorziening;
 - f. de mogelijkheden om jeugdhulp te verlenen met gebruikmaking van een overige voorziening;
 - g. de noodzaak om een individuele voorziening te verstrekken;
 - h. de wijze waarop een mogelijk toe te kennen individuele voorziening wordt afgestemd met andere voorzieningen op het gebied van zorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning, of werk en inkomen;
 - i. hoe rekening zal worden gehouden met de godsdienstige gezindheid, de levensovertuiging en de culturele achtergrond van de jeugdige en zijn ouders, en
 - j. de mogelijkheden om te kiezen voor de verstrekking van een pgb, waarbij de jeugdige of zijn ouders in begrijpelijke bewoordingen worden ingelicht over de gevolgen van die keuze.
2. In de gevallen bedoeld in artikel 8.2.1 van de wet informeert het college de ouders dat een ouderbijdrage is verschuldigd en hoe deze bijdrage wordt geïnd
3. Het college informeert de jeugdige of zijn ouders over de gang van zaken bij het gesprek, hun rechten en plichten en de vervolprocedure en vraagt hen toestemming om hun persoonsgegevens te verwerken.
4. Het college kan in overleg met de jeugdige of zijn ouders afzien van een gesprek.
5. Als de jeugdige en/of zijn ouders een persoonlijk plan als bedoeld in artikel 4, vierde lid, aan het college heeft overhandigd, betreft het college dat plan bij het onderzoek, bedoeld in het eerste lid.

Artikel 8. Verslag

1. De jeugdige en/of zijn ouders ontvangen een schriftelijke weergave van de uitkomsten van het onderzoek. Indien er een plan wordt opgesteld geldt dat als verslag van het onderzoek.
2. Binnen 21 werkdagen na het gesprek verstrekt het college het verslag aan de cliënt.
3. Opmerkingen of latere aanvullingen van de cliënt over dit verslag zullen als bijlage aan het verslag worden toegevoegd.

Hoofdstuk 4: Proceswaarborgen voor jeugdige en/of zijn ouders

Artikel 9. Second opinion, klachtregeling

1. Het college stelt een regeling vast die de jeugdige en/of zijn ouders de mogelijkheid biedt van een herbeoordeling van de melding door een andere medewerker voor de gevallen dat de
 - a. Inspraakversie Verordening Jeugdhulp 2015 [Maastricht Heuvelland] versie 2 juli 2014

jeugdige en/of zijn ouders en de medewerker niet tot overeenstemming komen over een familiegroepsplan.

2. Het college stelt een regeling vast voor afhandeling van klachten van de jeugdige en/of zijn ouders die betrekking hebben op de wijze van afhandeling van meldingen en aanvragen als bedoeld in deze verordening.

Artikel 10. Periodiek onderzoek en nazorg

1. Het college onderzoekt periodiek of er aanleiding is een beslissing te heroverwegen.
2. Het college onderzoekt periodiek al dan niet steekproefsgewijs, of het in het familiegroepsplan beoogde doel wordt bereikt.
3. Het college kan in het besluit nadere regels stellen ten aanzien van lid 1 en 2.

Hoofdstuk 5: Toegang via huisarts, medisch specialist of jeugdarts

Artikel 11. Toegang jeugdhulp via de huisarts, medisch specialist of jeugdarts

1. Het college draagt zorg voor de inzet van jeugdhulp na een verwijzing door de huisarts, medisch specialist en jeugdarts naar een jeugdhulpaanbieder, als en voor zover genoemde jeugdhulpaanbieder van oordeel is dat inzet van jeugdhulp nodig is.
2. Als de jeugdige of zijn ouders hierom verzoeken, legt het college de te verlenen individuele voorziening, dan wel het afwijzen daarvan, vast in een beschikking als bedoeld in artikel 13.

Hoofdstuk 6: Aanvraag en beschikking

Artikel 12. Aanvraag

1. Jeugdigen en ouders kunnen een aanvraag om een individuele voorziening indienen bij het college.
2. Een aanvraag dient altijd schriftelijk te worden ingediend.
3. Het college kan een ondertekend verslag van het gesprek aanmerken als aanvraag als de jeugdige of zijn ouders dat op het verslag hebben aangegeven.

Artikel 13. Inhoud beschikking

1. In de beschikking tot verstrekking van een individuele voorziening wordt in ieder geval aangegeven hoe bezwaar tegen de beschikking kan worden gemaakt.
2. Bij het verstrekken van een individuele voorziening in natura wordt in de beschikking in ieder geval vastgelegd:
 - a. welke de te verstrekken voorziening is en wat het beoogde resultaat daarvan is;
 - b. wat de ingangsdatum en duur van de verstrekking is, hoe de voorziening wordt verstrekt., en
 - c. of een bijdrage in de kosten verschuldigd is en de daarbij door het college gehanteerde uitgangspunten, zoals de kostprijs van de voorziening.
3. Bij het verstrekken van een individuele voorziening in de vorm van een pgb wordt in de beschikking in ieder geval vastgelegd:
 - a. voor welk resultaat het pgb dient te worden aangewend;
 - b. welke kwaliteitseisen gelden voor de besteding van het pgb;
 - c. wat de hoogte van het pgb is en hoe hiertoe is gekomen;
 - d. wat de duur is van de verstrekking waarvoor het pgb is bedoeld,
 - e. de wijze van verantwoording van de besteding van het pgb en
 - f. of een bijdrage in de kosten verschuldigd is en de daarbij door het college gehanteerde uitgangspunten, zoals de kostprijs van de voorziening.
4. Als sprake is van een te betalen ouderbijdrage worden de jeugdige of zijn ouders daarover in de beschikking geïnformeerd.

Hoofdstuk 7: Persoonsgebonden budget

Artikel 14. Regels voor pgb

1. Onverminderd artikel 2.3.6, tweede en vijfde lid, van de wet verstrekt het college geen pgb voor zover de aanvraag betrekking heeft op kosten die de belanghebbende voorafgaand aan de indiening van de aanvraag heeft gemaakt.
2. Het tarief voor een pgb:

- a. is gebaseerd op een door de jeugdige of zijn ouders opgesteld en door het college vastgesteld plan over hoe zij het pgb gaan besteden;
 - b. is toereikend om effectieve en kwalitatief goede zorg in te kopen, en
 - c. bedraagt ten hoogste de kostprijs van de in de betreffende situatie goedkoopst adequate individuele voorziening in natura.
3. De hoogte van een pgb is opgebouwd uit verschillende kostencomponenten, zoals salaris, vervanging tijdens vakantie, verzekeringen en reiskosten.
 4. Het college bepaalt bij nadere regeling onder welke voorwaarden de persoon (waarom niet jeugdige of ouders) aan wie een pgb wordt verstrekt, de jeugdhulp kan betrekken van een persoon die behoort tot het sociale netwerk.

Hoofdstuk 8: bijdrage aan voorzieningen

Artikel 15. Regels voor bijdrage in de kosten van individuele voorzieningen danwel pgb's

1. Het college bepaalt bij nadere regeling :
 - a. op welke wijze de kostprijs van een individuele voorziening en pgb wordt bepaald
 - b. door welke andere instantie dan het CAK de bijdrage voor een individuele voorziening of pgb worden vastgesteld en geïnd

Artikel 16. Regels voor bijdrage in de kosten van algemene voorzieningen

2. Het college kan bij nadere regeling bepalen:
 - a. voor welke algemene voorzieningen, niet zijnde cliëntondersteuning, de jeugdige en/of zijn ouders een bijdrage is verschuldigd;
 - b. wat per soort algemene voorziening de hoogte van deze bijdrage is;
 - c. of en zo ja voor welke groep of groepen personen een korting geldt op de bijdrage voor een algemene voorziening.

Hoofdstuk 9: Kwaliteit en toezicht

Artikel 17. Kwaliteitseisen jeugdhulp

1. Aanbieders zorgen voor een goede kwaliteit van voorzieningen, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen, door:
 - a. het afstemmen van voorzieningen op de persoonlijke situatie van de jeugdige en/of zijn ouders;
 - b. het afstemmen van voorzieningen op andere vormen van zorg waaronder informele zorg;
 - c. erop toe te zien dat beroepskrachten tijdens hun werkzaamheden in het kader van het leveren van voorzieningen handelen in overeenstemming met de professionele standaard;
2. Aanbieders stellen een regeling vast voor de afhandeling van klachten van jeugdige en/of zijn ouders ten aanzien van alle voorzieningen.
3. Aanbieders stellen een regeling vast voor de medezeggenschap van cliënten over voorgenomen besluiten van de aanbieder welke voor de gebruikers van belang.
4. Het college kan bij nadere regeling, in overeenkomsten en bij subsidieverlening aanvullende eisen stellen aan de kwaliteit van voorzieningen, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten goed werkgeverschap, de klachtregeling en medezeggenschapseisen daaronder begrepen.
5. Het college ziet toe op de naleving van de eisen die voortvloeien uit lid 1 tot en met 4, in ieder geval door periodieke overleggen met de aanbieders, een jaarlijks cliëntervaringsonderzoek, en het zo nodig in overleg met de jeugdige en/of zijn ouders ter plaatse controleren van de geleverde voorzieningen.

Artikel 18. Vertrouwenspersoon

1. Het college zorgt ervoor dat jeugdigen, ouders en pleegouders een beroep kunnen doen op een onafhankelijke vertrouwenspersoon.
2. Het college wijst jeugdigen en ouders erop dat zij zich desgewenst kunnen laten bijstaan door een onafhankelijke vertrouwenspersoon.

Artikel 19. Meldingsregeling calamiteiten en geweld

1. Het college treft een regeling voor het melden van calamiteiten en geweldsincidenten bij de verstrekking van een voorziening door een aanbieder en wijst een toezichthoudend ambtenaar aan.
2. Aanbieders melden iedere calamiteit en ieder geweldsincident dat zich heeft voorgedaan bij de verstrekking van een voorziening onverwijld aan de toezichthoudend ambtenaar.
3. De toezichthoudend ambtenaar, bedoeld in artikel 6.1, van de wet, doet onderzoek naar de calamiteiten en geweldsincidenten en adviseert het college over het voorkomen van verdere calamiteiten en het bestrijden van geweld.
4. Het college kan bij nadere regeling bepalen welke verdere eisen gelden voor het melden van calamiteiten en geweld bij de verstrekking van een voorziening

Artikel 20. Controle gebruik individuele voorziening en bestedingen pgb

4. Het college onderzoekt, al dan niet steekproefsgewijs, of de verstrekte voorzieningen worden gebruikt of besteed ten behoeve van het doel waarvoor ze verstrekt zijn.
5. Het college kan in het Besluit nadere regels stellen met betrekking tot de controle op de besteding.

Hoofdstuk 10: Herziening, intrekking en terugvordering

Artikel 21. Nieuwe feiten en omstandigheden, herziening, intrekking of terugvordering

1. Onverminderd artikel 8.1.2 van de wet doen een jeugdige of zijn ouders op verzoek of onverwijld uit eigen beweging aan het college mededeling van alle feiten en omstandigheden, waarvan hun redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat deze aanleiding kunnen zijn tot heroverweging van een beslissing aangaande een individuele voorziening.
2. Onverminderd artikel 8.1.4 van de wet kan het college een beslissing aangaande een individuele voorziening herzien dan wel intrekken als het college vaststelt dat:
 - a. de jeugdige of zijn ouders onjuiste of onvolledige gegevens hebben verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beslissing zou hebben geleid;
 - b. de jeugdige of zijn ouders niet langer op de individuele voorziening of op het pgb zijn aangewezen;
 - c. de individuele voorziening of het pgb niet meer toereikend is te achten;
 - d. de jeugdige of zijn ouders niet voldoen aan de voorwaarden van de individuele voorziening of het pgb, of
 - e. de jeugdige of zijn ouders de individuele voorziening of het pgb niet of voor een ander doel gebruiken dan waarvoor het is bestemd.
 - f. Wijzigingen in het landelijk en/of gemeentelijk beleid hier aanleiding toe geven.
3. Een beslissing tot verlening van een pgb kan worden ingetrokken als blijkt dat het pgb binnen drie maanden na uitbetaling niet is aangewend voor de bekostiging van de voorziening waarvoor de verlening heeft plaatsgevonden.
4. Als het college een beslissing op grond van het tweede lid, onder a. heeft ingetrokken en de verstrekking van de onjuiste of onvolledige gegevens door de jeugdige en/of zijn ouders opzettelijk heeft plaatsgevonden, kan het college van de jeugdige en/of zijn ouders en degen die daaraan opzettelijk zijn medewerking heeft verleend, geheel of gedeeltelijk de geldswaarde vorderen van de ten onrechte genoten individuele voorziening of het ten onrechte genoten pgb.
5. Het college onderzoekt uit het oogpunt van kwaliteit van de geleverde zorg, al dan niet steekproefsgewijs, de bestedingen van pgb's.

Hoofdstuk 11: Medezeggenschap en inspraak

Artikel 22. Betrekken van ingezetene bij het beleid

1. Het college betreft de ingezetenen van de gemeente bij de voorbereiding van het beleid betreffende jeugdhulp overeenkomstig de krachtens artikel 150 van de Gemeentewet gestelde

- regels met betrekking tot de wijze waarop inspraak wordt verleend.
2. Het college stelt cliënten en vertegenwoordigers van cliëntgroepen vroegtijdig in de gelegenheid voorstellen voor het beleid betreffende jeugdhulp te doen, advies uit te brengen bij de besluitvorming over verordeningen en beleidsvoorstellen betreffende jeugdhulp, en voorziet hen van ondersteuning om hun rol effectief te kunnen vervullen.
 3. Het college zorgt ervoor dat ingezetenen kunnen deelnemen aan periodiek overleg, waarbij zij onderwerpen voor de agenda kunnen aanmelden, en dat zij worden voorzien van de voor een adequate deelname aan het overleg benodigde informatie en ondersteuning.
 4. Het college stelt nadere regels vast ter uitvoering van het tweede en derde lid.

Hoofdstuk 12: Afstemmen met andere voorzieningen

Artikel 23. Afstemming met Gezondheidszorg

1. Het college maakt afspraken met de huisartsen, jeugdartsen en de zorgverzekeraars over de aansluiting tussen de algemene voorzieningen als bedoeld in hoofdstuk 2 en de huisartsenzorg inclusief de praktijkondersteuning huisarts (geestelijke gezondheidszorg).
2. Het college maakt afspraken met de huisartsen, de medisch specialisten, de jeugdartsen en de zorgverzekeraars over de voorwaarden waaronder en de wijze waarop de verwijzing, als bedoeld in artikel 2.6 eerste lid, onderdeel g van de wet en artikel 3.4 derde lid onderdeel a van deze verordening, plaatsvindt.
3. Het college maakt afspraken met de huisartsen, de medisch specialisten, de jeugdartsen en de zorgverzekeraars over de wijze waarop de verwijzing bekrachtigd wordt in een besluit van het college met in achtneming van het gestelde in artikel 3.4.
4. Het college maakt afspraken met de zorgverzekeraars hoe de continuïteit van de persoonlijke verzorging, geestelijke gezondheidszorg en gehandicaptenzorg te garanderen, voor jeugdigen die in behandeling zijn en de leeftijd van achttien jaar bereiken en daarmee onder de Zorgverzekeringswet of Wet langdurige zorg komen te vallen.

Artikel 24. Afstemming met Gecertificeerde instellingen

1. Het college maakt afspraken met de gecertificeerde instellingen over de aansluiting tussen de algemene voorzieningen als bedoeld in hoofdstuk 2 en de gecertificeerde instellingen.
2. Het college zorgt voor de inzet van jeugdhulp op basis van het besluit van de gecertificeerde instelling ter uitvoering van een kinderbeschermingsmaatregel conform artikel 3.5 eerste lid van de wet of ter de uitvoering van jeugdreclassering conform 2.4 tweede lid onder b van de wet.
3. Het college maakt afspraken met de gecertificeerde instellingen over
 1. het overleg over de aangewezen jeugdhulp in het kader van de kinderbeschermingsmaatregel of jeugdreclassering, zoals bedoeld in artikel 3.5 eerste lid van de wet,
 2. het overleg over de eventueel gewenste jeugdhulp na beëindiging van de kinderbeschermingsmaatregel of jeugdreclassering;
 3. de vorm en inhoud van het besluit tot inzet van jeugdhulp van de gecertificeerde instelling en hoe het college daarvan op de hoogte gesteld wordt,
 4. wanneer en onder welke voorwaarden de gecertificeerde instelling budgethouder van een persoonsgebonden budget kan zijn namens de jeugdige en zijn ouders,
 5. hoe te handelen wanneer de gecertificeerde instelling meent dat niet gecontracteerde jeugdhulp ingezet dient te worden,
 6. hoe de gecertificeerde instelling zich inzet bij het tegengaan van misbruik en oneigenlijk gebruik van individuele voorzieningen.
4. Het college en de gecertificeerde instelling leggen de afspraken als bedoeld in het derde lid vast in een protocol.

Artikel 25. Afstemming met Justitiedomein

1. Het college zorgt voor de inzet van jeugdhulp op basis van het besluit van de rechter, het openbaar ministerie, de selectiefunctaris, de inrichtingsarts of de directeur van de justitiële jeugdinrichting bij de uitvoering van een strafrechtelijke beslissing conform 2.4 tweede lid onder b van de wet.

2. Het college maakt afspraken met de gecertificeerde instellingen, Raad voor de Kinderbescherming en Justitiële Jeugdinrichting over het overleg over de inzet van jeugdhulp zoals bedoeld in het eerste lid.
3. Het college en de betrokken instellingen nemen de afspraken zoals bedoeld in het tweede lid op in het protocol zoals bedoeld in artikel 4.2 vierde lid.

Artikel 26. Advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling

1. Het college zorgt voor een heldere opdracht van het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling richting de algemene voorzieningen als bedoeld in deze verordening, op bovenlokaal niveau zal het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling minimaal de volgende taken uitvoeren:
 - a. fungeren als meldpunt voor gevallen/vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling;
 - b. verlenen van informatie, advies en consult aan de melder/vrager;
 - c. onderzoek doen naar aanleiding van een melding;
 - d. indien nodig inschakelen van politie, gecertificeerde instelling, Raad voor de Kinderbescherming en andere passende hulpverlening.
2. Het college maakt afspraken met het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling over het proces van toekennen van individuele voorzieningen zoals bedoeld in artikel 3.4 derde lid onder b.

Artikel 27. Afstemmen met Onderwijs

1. Het college maakt afspraken met de samenwerkingsverbanden primair en voortgezet onderwijs en de schoolbesturen speciaal onderwijs over
 - a. de afstemming tussen de overige voorzieningen als bedoeld in artikel 2.2 en het onderwijs en voorzieningen op de scholen.
 - b. de afstemming, voor zover en indien noodzakelijk, bij het toekennen van individuele voorzieningen voor leerlingen en hun ouders,
 - c. het college en de samenwerkingsverbanden primair en voortgezet onderwijs leggen de afspraken als bedoeld in het eerste lid vast in een protocol.

Artikel 28. Wmo-voorzieningen

1. Het college draagt zorg voor een goede afstemming van voorzieningen op grond van deze verordening en voorzieningen voor jeugdigen op grond van de Wet maatschappelijk ondersteuning.
 - a. Het college draagt zorg voor een goede afstemming van de voorzieningen voor jeugdigen op grond van deze verordening en voorzieningen volwassenen, zijnde ouders, op grond van de Wet maatschappelijk ondersteuning, in bijzonder de cliëntondersteuning en begeleiding van volwassenen.
 - b. Het college draagt zorg voor de continuïteit van zorg onder haar verantwoordelijkheid bij de overgang bij 18 jaar.

Artikel 29. Voorzieningen werk en inkomen

1. Het college draagt zorg voor een goede afstemming van voorzieningen op grond van deze verordening en (re-integratie)voorzieningen voor jeugdigen in het kader op grond van de Participatiewet, waaronder leerwerktrajecten.
2. Het college draagt zorg voor een goede afstemming van voorzieningen op grond van deze verordening en voorzieningen voor volwassenen, zijnde ouders, op grond van de Participatiewet, waaronder armoedevervoorzieningen.

Hoofdstuk 13: Overige bepalingen

Artikel 31. Verhouding prijs en kwaliteit aanbieders jeugdhulp en uitvoerders kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering

1. Het college houdt in het belang van een goede prijs-kwaliteitverhouding bij de vaststelling van de tarieven die het hanteert voor door derden te leveren jeugdhulp of uit te voeren kinderbeschermingsmaatregelen of jeugdreclassering, rekening met:
 - a. de aard en omvang van de te verrichten taken;
 - b. de voor de sector toepasselijke CAO-schalen in relatie tot de zwaarte van de functie;
 - c. een redelijke toeslag voor overheadkosten;
 - d. een voor de sector reële mate van non-productiviteit van het personeel als gevolg van verlof, ziekte, scholing en werkoverleg;
2. Het college houdt in het belang van een goede prijs-kwaliteitverhouding bij de vaststelling van de tarieven die het hanteert voor door derden te leveren overige voorzieningen, in ieder geval rekening met:
 - e. de marktprijs van de voorziening en
 - f. de eventuele extra taken die in verband met de voorziening van de leverancier worden gevraagd, zoals verplichte deelname aan samenwerkingsverbanden, zoals het sociale team.

Artikel 29. Evaluatie

1. Het door het gemeentebestuur gevoerde beleid wordt eenmaal per jaar geëvalueerd. Het college zendt hiertoe jaarlijks aan de gemeenteraad een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van de verordening in de praktijk

Artikel 30. Nadere regels en hardheidsclausule

1. In gevallen, de uitvoering van deze verordening betreffend, waarin deze verordening niet voorziet, beslist het college.
2. Het college kan nadere regels stellen over de uitvoering van deze verordening.
3. Het college kan in bijzondere gevallen ten gunste van de cliënt afwijken van de bepalingen van deze verordening indien toepassing van de verordening tot onbillijkheden van overwegende aard leidt

Hoofdstuk 14: slotbepaling

Artikel 31. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2015.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening jeugdhulp gemeente Maastricht 2015.

TOELICHTING VERORDENING JEUGDHULP 2015

Algemeen

Deze verordening geeft uitvoering aan de Jeugdwet. Deze wet maakt onderdeel uit van de bestuurlijke en financiële decentralisatie naar gemeenten van de jeugdzorg, de jeugd-ggz, de zorg voor verstandelijk beperkte jeugdigen en de begeleiding en persoonlijke verzorging van jeugdigen. Daarnaast wordt met deze wet een omslag gemaakt van een stelsel gebaseerd op een wettelijk recht op zorg (aanspraak) naar een stelsel op basis van een voorzieningenplicht voor gemeenten (voorziening), op een wijze zoals eerder is gebeurd met de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Het wettelijke recht op jeugdzorg en individuele aanspraken op jeugdzorg worden hierbij vervangen door een voorzieningenplicht waarvan de aard en omvang in beginsel door de gemeente worden bepaald (maatwerk). Het doel van het jeugdzorgstelsel blijft echter onverminderd overeind: jeugdigen en ouders krijgen waar nodig tijdig bij hun situatie passende hulp, met als beoogd doel ervoor te zorgen de eigen kracht van de jongere en het zorgend en probleemoplossend vermogen van het gezin te versterken.

De Jeugdwet schrijft in de artikelen 2.9, 2.10 en 2.12 voor dat de gemeenteraad per verordening in ieder geval regels opstelt:

- over de door het college te verlenen individuele voorzieningen en overige (jeugdhulp)voorzieningen;
- met betrekking tot de voorwaarden voor toekenning, de wijze van beoordeling van en de afwegingsfactoren bij een individuele voorziening;
- over de wijze waarop de toegang tot en de toekenning van een individuele voorziening wordt afgestemd met andere voorzieningen op gebied van zorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning, werk en inkomen;
- over de wijze waarop de hoogte van een persoonsgebonden budget wordt vastgesteld;
- voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een individuele voorziening of persoonsgebonden budget, alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de Jeugdwet;
- over de wijze waarop ingezetenen worden betrokken bij de uitvoering van de Jeugdwet, en
- ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit van jeugdhulp, kinderschermingsmaatregelen of jeugdreclassering, waar het college ten aanzien daarvan de uitvoering van de Jeugdwet door derden laat verrichten. Hierbij dient rekening gehouden te worden met de deskundigheid van de beroepskrachten en de toepasselijke arbeidsvoorwaarden.

Artikel 2.9 van de Jeugdwet biedt verder ruimte om met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de Jeugdwet andere regels te stellen. Deze verordening maakt hier spaarzaam gebruik van; om een meer compleet beeld te geven van de rechten en plichten van burgers en de gemeente. Daarnaast kan op grond van artikel 8.1.1, vierde lid, bij verordening bepaald worden onder welke voorwaarden de persoon aan wie een persoonsgebonden budget wordt verstrekt, de jeugdhulp kan betrekken van een persoon die behoort tot zijn sociale netwerk.

Deze verordening kan niet los worden gezien van het beleidsplan, dat de raad op grond van artikel 2.2 van de Jeugdwet eveneens dient vast te stellen. In dit beleidsplan wordt het door het gemeentebestuur te voeren beleid vastgelegd met betrekking tot preventie en jeugdhulp, de uitvoering van kinderschermingsmaatregelen en jeugdreclassering.

Toeleiding naar de jeugdhulp

De toeleiding naar de jeugdhulp kan op verschillende manieren plaatsvinden.

Vrij toegankelijk

In de verordening is onderscheid gemaakt tussen overige (vrij-toegankelijke) en individuele (niet vrij-toegankelijke) voorzieningen op het gebied van jeugdhulp (zie artikel 2, eerste, respectievelijk tweede lid). Voor een deel van de hulpvragen zal volstaan kunnen worden met een vrij-toegankelijke voorziening. Hier kunnen de jeugdige en zijn ouders gebruik van maken zonder dat zij daarvoor een

verwijzing of een besluit van de gemeente nodig hebben. De jeugdige en zijn ouders kunnen zich voor deze jeugdhulp dus rechtstreeks tot de jeugdhulpaanbieder wenden.

Toegang jeugdhulp via de gemeente

Ook kan een hulpvraag van een jeugdige of zijn ouder binnenkomen bij de gemeente. De beslissing door de gemeente welke zorg een jeugdige of zijn ouder precies nodig heeft, komt vervolgens tot stand in overleg met die jeugdige en zijn ouders. In een gesprek tussen een door de gemeente ingezette deskundige en de jeugdige en zijn ouders zal gekeken worden wat de jeugdige en zijn ouders eventueel zelf of met behulp van hun netwerk kunnen doen aan het probleem. Als aanvullend daarop een voorziening op het gebied van jeugdhulp nodig is, dan zal eerst gekeken worden of dit een vrij-toegankelijke voorziening is of een niet vrij-toegankelijke voorziening. Is het laatste het geval dan neemt deze deskundige, namens het college, een besluit en verwijst hij de jeugdige door naar de jeugdhulpaanbieder die volgens de deskundige de aangewezen is om de betreffende problematiek aan te pakken.

Toegang via de huisarts, de jeugdarts en de medisch specialist

De Jeugdwet regelt daarnaast dat de jeugdhulp toegankelijk is na een verwijzing door de huisarts, de jeugdarts en de medisch specialist. Na een dergelijke verwijzing staat echter nog niet vast welke specifieke behandelvorm van jeugdhulp (dus bijvoorbeeld welke therapie) een jeugdige of zijn ouder precies nodig heeft. Een jeugdige kan op dat moment terecht bij de jeugdhulpaanbieder die de gemeente heeft ingekocht. In de praktijk zal het de jeugdhulpaanbieder zelf zijn die op basis van zijn professionele autonomie na de verwijzing beoordeelt welke voorziening precies nodig is (de behandelvorm), hoe vaak iemand moet komen (de omvang) en hoe lang (de duur). Bij deze beoordeling dient de jeugdhulpaanbieder zich te houden aan de afspraken die hij daarover met de gemeente heeft gemaakt in het kader van de contract- of subsidierelatie. Deze afspraken zien op hoe de gemeente haar regierol kan waarmaken en op de omvang van het pakket. Deze afspraken zullen verder ook ingaan op hoe de artsen en de gemeentelijke toegang goed van elkaar op de hoogte zijn van de doorverwijzing of behandeling van een kind, zodat de integrale benadering rond het kind en het principe van 1 gezin – 1 regisseur – 1 plan, met name bij multiproblematiek, kan worden geborgd en er geen nieuwe 'verkokering' zal plaatsvinden, waarbij professionals niet goed van elkaar weten dat zij bij het gezin betrokken zijn. Daarnaast zal de jeugdhulpaanbieder rekening moeten houden met de regels die de gemeente bij verordening heeft gesteld. Deze verordening regelt welk aanbod van de gemeente alleen via verwijzing of met een besluit van de gemeente toegankelijk is (zie artikel 2). Omdat de gemeente verder geen nadrukkelijke rol speelt in bij de toegang via de huisarts, de jeugdarts en de medisch specialist, regelt deze slechts een enkel aspect met betrekking tot het proces (zie artikel 3). Artikel 9 en verder zijn wel van overeenkomstige toepassing.

Toegang via de gecertificeerde instelling, de kinderrechter, het openbaar ministerie en de directeur of de selectiefunctionaris van de justitiële jeugdinrichting

Een andere ingang tot de jeugdhulp is via de gecertificeerde instelling, de kinderrechter (via een kinderbeschermingsmaatregel of een maatregel tot jeugdreclassering), het openbaar ministerie en de directeur of de selectiefunctionaris van de justitiële jeugdinrichting. De gecertificeerde instelling is verplicht om bij de bepaling van de in te zetten jeugdhulp in het kader van een door de rechter opgelegde kinderbeschermingsmaatregel of jeugdreclassering te overleggen met de gemeente. Uiteraard kan bij dit overleg een kostenafweging plaatsvinden. De gemeente is op haar beurt vervolgens gehouden de jeugdhulp in te zetten die deze partijen nodig achten ter uitvoering van de kinderbeschermingsmaatregel of de jeugdreclassering. Deze leveringsplicht van de gemeente vloeit voort uit het feit dat uitspraken van rechters te allen tijde moeten worden uitgevoerd om rechtsgelijkheid en rechtszekerheid te kunnen garanderen. Ook hier geldt dat de gecertificeerde instelling in beginsel gebonden is aan de jeugdhulp die de gemeente heeft ingekocht. Als de kinderrechter een ondertoezichtstelling of gezagsbeëindiging uitspreekt, wijst hij gelijktijdig in de beschikking de gecertificeerde instelling aan die de maatregel gaat uitvoeren. Dit kan de rechter juist omdat de raad voor de kinderbescherming in zijn verzoekschrift een concreet advies geeft over welke gecertificeerde instelling de maatregel zou moeten uitvoeren. De raad voor de kinderbescherming neemt een gecertificeerde instelling in zijn verzoekschrift op die na overleg met de gemeente en gezien de concrete omstandigheden van het geval hiervoor het meest geschikt lijkt. De raad voor de kinderbescherming is verplicht om hierover met de gemeente te overleggen. Deze toegang wordt al in de Jeugdwet zelf geregeld en komt verder dus niet terug in deze verordening.

Toegang via de advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling (AMHK)

Ten slotte vormt ook het AMHK een toegang tot onder andere jeugdhulp. Het AMHK geeft advies over vermoedens en gevallen van huiselijk geweld en kindermishandeling, onderzoekt indien nodig op basis van een melding of er sprake is van kindermishandeling, motiveert zo nodig ouders tot accepteren van jeugdhulp en legt daartoe contacten met de hulpverlening. Deze toegang wordt al in de Jeugdwet zelf geregeld en komt verder dus niet terug in deze verordening.

Artikelsgewijs

Artikel 1. Begripsbepalingen

Onder het begrip 'andere voorziening' wordt in deze verordening verstaan een voorziening die niet op grond van de Jeugdwet wordt getroffen, maar in het kader van maatschappelijke ondersteuning, onderwijs, werk en inkomen of zorg. Zie ook artikel 2.9, onder b, van de wet. De individuele voorzieningen en overige voorzieningen zijn opgenomen in artikel 2. Hoe individuele voorzieningen verkregen kunnen worden, is nader geregeld in artikel 3 [e.v.].

[De definities van 'gesprek' en 'melding' zijn nodig omdat deze begrippen niet zijn gedefinieerd in de wet en het gebruik hier afwijkt van het normaal spraakgebruik.]

De melding is het eerste contact van jeugdigen en ouders met het college om aan te geven dat zij behoefte hebben aan jeugdhulp. De melding (artikel 4) is iets anders dan de aanvraag om een individuele voorziening; dit laatste is geregeld in artikel 8.

Het gesprek is het mondeling contact bij het onderzoek naar de hulpvraag waarin het college - in de praktijk zal het college deze bevoegdheid mandateren aan deskundigen - met degene die jeugdhulp vraagt zijn gehele situatie bespreekt ten aanzien van de ondervonden problemen en de gevolgen daarvan en de gewenste resultaten van de te kiezen oplossingen.]

De definitie van 'pgb' is opgenomen omdat de afkorting pgb in het spraakgebruik inmiddels meer is ingeburgerd dan voluit 'persoonsgebonden budget'.

Het aantal definities van artikel 1 is beperkt aangezien de wet al een flink aantal definities kent die ook bindend zijn voor deze verordening. Deze wettelijke definities zijn dan ook niet nogmaals opgenomen in de verordening. Het betreft onder meer definities van centrale begrippen als 'jeugdhulp', 'jeugdige' en 'ouder'. In de verordening gebruiken we de begrippen jeugdige en ouder overeenkomstig de Jeugdwet. Indien mogelijk aangeduid algemeen als 'jeugdigen en ouders' en specifiek veelal als 'de jeugdige of zijn ouders'. Gebruik van 'of' impliceert ook de betekenis 'en'. Met de aanduiding 'de jeugdige of zijn ouders' bedoelen we dus: de jeugdige (van bijvoorbeeld 16 jaar of ouder) zelfstandig, de jeugdige met een of beide ouders (in de definitie van artikel 1 van de wet: de gezaghebbend ouder, adoptiefouder, stiefouder of een ander die een jeugdige als behorend tot zijn gezin verzorgt en opvoedt, niet zijnde een pleegouder) (bij een jeugdige tussen de 12 en de 16 jaar), of de ouders namens de jeugdige (bij een jeugdige jonger dan 12 jaar).

In artikel 1.1 van de wet is jeugdhulp als volgt gedefinieerd:

1°. ondersteuning van en hulp en zorg, niet zijnde preventie, aan jeugdigen en hun ouders bij het verminderen, stabiliseren, behandelen en opheffen van of omgaan met de gevolgen van psychische problemen en stoornissen, psychosociale problemen, gedragsproblemen of een verstandelijke beperking van de jeugdige, opvoedingsproblemen van de ouders of adoptiegerelateerde problemen;

2°. het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijk verkeer en van het zelfstandig functioneren van jeugdigen met een somatische, verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke beperking, een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem en die de leeftijd van achttien jaar nog niet hebben bereikt, en

3°. het ondersteunen bij of het overnemen van activiteiten op het gebied van de persoonlijke verzorging gericht op het opheffen van een tekort aan zelfredzaamheid bij jeugdigen met een verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke beperking of een somatische of psychiatrische aandoening of beperking, die de leeftijd van achttien jaar nog niet hebben bereikt, met dien verstande dat de leeftijdsgrens van achttien jaar niet geldt voor jeugdhulp in het kader van jeugdstrafrecht.

Ook de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) kent een aantal definitiebepalingen die voor deze verordening van belang zijn, zoals: 'aanvraag' (artikel 1:3, derde lid, van de Awb) en 'beschikking' (artikel 1:2 van de Awb).

Artikel 2. Vormen van jeugdhulp

Op grond van artikel 2.9, onder a, van de Jeugdwet moeten gemeenten onder meer in de verordening een duidelijk beeld geven van het aanbod van de vormen van voorzieningen. Dit kan op

hoofdpijnen- waarbij eventueel door het college een meer gedetailleerd overzicht wordt vastgesteld- of in meer detail.

De raad legt de vormen in hoofdpijnen vast en delegeert de nadere uitwerking aan het college. Voordeel van deze variant is dat de raad zelf de kaders kan stellen en dat de verdere uitwerking daarvan door het college plaatsvindt. Hierdoor wordt de benodigde flexibiliteit bewerkstelligd om sneller in te kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen. Nieuwe inzichten- zeker in de beginjaren- zullen het af en toe noodzakelijk maken om het aanbod bij te stellen, wijziging van een regeling van het college is dan sneller bewerkstelligd dan een wijziging van de verordening door de raad. Enig nadeel kan mogelijk gevonden worden in het feit dat de raad weinig directe controle zal hebben over de nadere uitwerking door het college. Indirecte (politieke) controle behoudt de raad uiteraard altijd, bovendien kan door goede kaderstelling veel bereikt worden. Tevens zal, ook als een bepaalde voorziening niet tot het aanbod van de gemeente behoort, iedereen die datnodig heeft een gepaste voorziening aangeboden krijgen.

Artikel 3. Melding hulpvraag.

Voor het verkrijgen van een individuele, niet overige voorziening, geldt de in artikel 3 tot en met 8 beschreven procedure. Bij het onderzoek ter beoordeling van een aangemelde hulpvraag zal, zoals beschreven in artikel 7, in een gesprek met de jeugdige en zijn ouders de gehele situatie worden bekeken en kan bijvoorbeeld alsnog worden verwezen naar een overige jeugdhulpvoorziening in plaats van, of naast, mogelijke toekenning van een individuele voorziening.

Eerste lid: het college is verantwoordelijk voor de inzet van de noodzakelijke voorzieningen op het gebied van jeugdhulp. Het college is bevoegd om de toegang tot jeugdhulp te verlenen op grond van de wet. In de praktijk zal het college de beslissing over het inzetten van jeugdhulp niet zelf uitvoeren, maar mandateren aan deskundigen. Ook op andere plaatsen in deze verordening en in de wet waar staat "het college", kan het college deze bevoegdheid mandateren naar ondergeschikten dan wel niet-ondergeschikten op grond van de algemene regels van de Awb.

Vierde lid: de jeugdige of zijn ouders die een beroep willen doen op een overige voorziening kunnen hier direct naartoe zonder meldingsprocedure in de zin van (artikel 4 en volgende) deze verordening.

Zoals in de algemene toelichting al is aangehaald hebben jeugdigen en ouders onder de Jeugdwet geen wettelijk recht op jeugdzorg en geen individuele aanspraken op jeugdzorg. Wel is er een voorzieningsplicht voor de gemeente en het daaruit voortvloeiende recht van jeugdigen en ouders op een zorgvuldige procedure. Deze verordening bevat een aantal bepalingen die dit moeten waarborgen. Hiermee kan ten onrechte de schijn worden gewekt dat het telkens om een uitvoerig, onnodig bureaucratische proces gaat. Dit is echter geenszins de bedoeling. Zo kan het vooronderzoek (artikel 5), afhankelijk van de inhoud van de melding, meer of minder uitgebreid zijn. Er kan bovendien hiervan – en in bepaalde gevallen ook van het gesprek (artikel 6) – in overleg met de jeugdige of zijn ouders afgezien worden. Daartegenover staat dat, als dat nodig is, er ook sprake kan zijn van meerdere (opeenvolgende gesprekken). Als de jeugdige al bij de gemeente bekend is, zullen een aantal gespreksonderwerpen niet meer uitgediept hoeven te worden. Komen een jeugdige of zijn ouders voor het eerst bij de gemeente, dan zal een gesprek nodig zijn om een totaalbeeld van de jeugdige en zijn situatie te krijgen. Een vooronderzoek en gesprek zullen uiteindelijk vaak wel in enige vorm nodig zijn, omdat voor een zorgvuldig te nemen besluit het van belang is dat alle feiten en omstandigheden van de specifieke hulpvraag worden onderzocht. Ook andere bepalingen (schriftelijke verslaglegging (artikel 8) en schriftelijke indiening aanvraag (artikel 12)) zijn opgenomen met het oog op een zorgvuldige procedure en in het belang van een zorgvuldige dossiervorming.

Artikel 4. Cliëntondersteuning

Het eerste lid is een uitwerking van de wettelijke verplichting van het college in artikel 2.2.4, eerste lid, onder a, en tweede lid, van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015. De wet adresseert het college rechtstreeks en vraagt niet om hierover bij verordening een regeling op te stellen. De bepaling uit de wet is toch in de verordening opgenomen vanwege het belang om in de verordening een compleet overzicht van rechten en plichten van cliënten te geven. Hierbij is benadrukt dat de cliëntondersteuning op grond van de wet voor de cliënt kosteloos is. In de memorie van toelichting bij artikel 2.2.4 van de wet (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3) is vermeld dat gemeenten hiermee de opdracht hebben in ieder geval een algemene voorziening voor cliëntondersteuning te realiseren, waar burgers informatie en advies over vraagstukken van maatschappelijke ondersteuning en hulp bij

het verkrijgen daarvan. Ook uitgebreide vraagverheldering alsmede kortdurende en kortcyclische ondersteuning bij het maken van keuzes op diverse levensterreinen maken daarvan deel uit.

In het tweede lid is overeenkomstig artikel 2.3.2, derde lid, van de wet bepaald dat het college de betrokkene na de melding van de hulpvraag inlicht over de mogelijkheid van gratis cliëntondersteuning.

Artikel 5. Persoonlijk plan

Dit artikel is aan de verordening Jeugd toegevoegd vanuit de Modelverordening Wmo, om de procedures waar mogelijk gelijk te houden. De verplichtingen voor het college die hier genoemd worden, zijn ook opgenomen in artikel 2.3.2 van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 . Omdat het een specifieke plaats inneemt in de volgorde van de procedure, is het ook hier op deze plaats in de procedure ingevoegd. De jeugdige of zijn ouders kunnen voorafgaand aan het onderzoek door het college een persoonlijk plan overleggen, zodat het college direct bekend is met de wijze waarop de jeugdige en/of zijn ouders zelf vorm willen geven aan hun persoonlijk arrangement dat nodig is om zelfredzaam te kunnen zijn bij het opgroeien en opvoeden . Hiermee komt de regie bij de jeugdige en/of zijn ouders te liggen.

Artikel 6. Vooronderzoek

Deze bepaling is hier opgenomen om een zorgvuldige procedure te waarborgen en te zorgen dat jeugdigen en ouders goed worden geïnformeerd.

Het eerste lid dient ter voorbereiding van het gesprek waarbij voor het onderzoek naar aanleiding van de melding relevante bekende gegevens in kaart worden gebracht, zodat cliënten niet worden belast met vragen over zaken die bij de gemeente al bekend zijn en een goede afstemming mogelijk is met eventuele andere voorzieningen op het gebied van zorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning of werk en inkomen. De regels met betrekking tot de privacy van betrokkenen en gegevensuitwisseling die gelden op grond van de Jeugdwet en de Wet bescherming persoonsgegevens zijn hierop van overeenkomstige toepassing. Indien gegevens nodig zijn waartoe het college geen toegang heeft in verband met de privacyregels, kan het college de jeugdige of zijn ouders vragen om toestemming om deze op te vragen of in te zien. Het vooronderzoek kan afhankelijk van de inhoud van de melding meer of minder uitgebreid zijn en omvat ook de uitnodiging voor het gesprek.

Tweede lid: bij de vaststelling van de datum, het tijdstip en de locatie voor het gesprek kunnen dan ook al wat concrete vragen worden gesteld of aan de jeugdige of zijn ouders worden verzocht om nog een aantal stukken te overleggen. In het kader van de rechtmatigheid wordt in ieder geval de identiteit van de jeugdige of ouders vastgesteld aan de hand van een document als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht. Tevens kan worden beoordeeld of sprake is van een voorliggende voorziening en of het college op grond van artikel 1.2 van de wet al dan niet is gehouden om een voorziening op basis van deze wet te treffen.

In het derde lid is een bepaling opgenomen ter voorkoming van onnodige bureaucratie. Als de gemeente al een dossier heeft van de jeugdige of zijn ouders, en de jeugdige of zijn ouders geven toestemming om dit dossier te gebruiken, dan kan een vooronderzoek achterwege blijven. Een gesprek over de acute hulpvraag is dan in de regel nog wel nodig. Indien de hulpvraag ook al bekend is, en het bijvoorbeeld over een vervolgvraag gaat, dan kan in overleg met de jeugdige of zijn ouders ook van het gesprek worden afgezien. Dit laatste is bepaald in artikel 6, derde lid.

Artikel 7. Gesprek

Voor een zorgvuldig te nemen besluit is het van belang dat alle feiten en omstandigheden van de specifieke hulpvraag worden onderzocht. Daarbij is het van belang dat het onderzoek in samenspraak met de jeugdige en zijn ouders wordt verricht. Voor een zorgvuldig onderzoek is veelal persoonlijk contact nodig om een totaalbeeld van de jeugdige en zijn ouders te krijgen. Het ligt daarom ook voor de hand dat tijdens een gesprek met de jeugdige en zijn ouders het een en ander wordt besproken. Of dit gesprek op een gemeentelocatie (wijkteam) plaatsvindt, op school, bij de jeugdige of zijn ouders thuis, of bij een andere deskundige zal afhankelijk van de concrete situatie worden besloten. Indien nodig voor het onderzoek, kan ook sprake zijn van meerdere (opeenvolgende) gesprekken.

In het gesprek zou duidelijk moeten worden hoe ook de meest complexe individuele voorzieningen kunnen worden getroffen. De wetgever omkleedt de procedure om te komen tot een individuele voorziening met allerlei waarborgen rond een deskundige beoordeling. Het kan zelfs gaan om

diagnostiek om voor een psychiatrische behandeling in aanmerking te komen of voor een verblijf in 24-uursopvang. Dat zijn zwaarwegende beslissingen waaraan professioneel onderzoek en afweging aan ten grondslag ligt.

In het eerste lid is opgenomen dat het gesprek zo spoedig mogelijk moet plaatsvinden. Het hangt af van de situatie hoe snel dat kan of moet plaatsvinden.

In de onderdelen a tot en met i zijn de onderwerpen van het gesprek weergegeven. Het betreft uiteraard altijd maatwerk. Indien de jeugdige al bij de gemeente bekend is, zullen een aantal gespreksonderwerpen niet meer uitgediept hoeven te worden en zal bijvoorbeeld alleen kunnen worden gevraagd of er nog nieuwe ontwikkelingen zijn. Komen een jeugdige of zijn ouders voor het eerst bij de gemeente, dan zal het gesprek dienen om een totaalbeeld van de jeugdige en zijn situatie te krijgen. In onderdeel c wordt de eigen kracht van jeugdigen en ouders voorop gesteld overeenkomstig het in de considerans van de wet vermelde uitgangspunt dat de verantwoordelijkheid voor het gezond en veilig opgroeien van jeugdigen allereerst bij de ouders en de jeugdige zelf ligt. Een te verstrekken voorziening kan ook juist nodig zijn om de mate van probleemoplossend vermogen van de jeugdige en zijn ouders en die van de naaste omgeving te versterken.

Ten aanzien van de afstemmingsplicht in onderdeel g valt te denken aan een voorziening die een jeugdige ontvangt op grond van de AWBZ of de Zvw en een voorziening op het gebied van passend onderwijs.

Artikel 8. Verslag

Dit artikel is overgenomen uit de modelverordening Wmo. Deze bepaling is opgenomen in het belang van een zorgvuldige dossiervorming en een zorgvuldige procedure. De invulling van deze verslagplicht is vormvrij. Hierbij is een voorbeeld genomen aan de praktijk van de Wmo. In de memorie van toelichting op het wetsvoorstel Wmo 2015 (Kamerstukken II 2013/14 33 841, nr.3) staat hierover dat het college een weergave van de uitkomsten van het onderzoek verstrekt om de cliënt in staat te stellen een aanvraag te doen voor een maatwerkvoorziening. Dat moet in beginsel schriftelijk. Bij die praktijk sluiten we aan met de verordening Jeugd. Een goede weergave maakt het voor de gemeente inzichtelijk om een juiste beslissing te nemen op een aanvraag en draagt bij aan een inzichtelijke communicatie met de jeugdige en/of zijn ouders. Uiteraard zal de weergave van de uitkomsten van het onderzoek variëren met de uitkomsten van het onderzoek. Zo zal de weergave van het onderzoek bijvoorbeeld heel beperkt kunnen zijn als de jeugdige en zijn ouders van mening zijn goed geholpen te zijn en de uitkomst is dat geen aanvraag van een individuele voorziening noodzakelijk is. Bij meer complexe onderzoeken zal uiteraard een uitgebreidere weergave noodzakelijk zijn. Desgewenst kan de gemeente de schriftelijke weergave van de uitkomsten van het onderzoek ook gebruiken als een met de jeugdige en/of zijn ouders overeengekomen plan (arrangement) waarin de gemaakte afspraken en de verplichtingen die daaruit voortvloeien, zijn vastgelegd. Het is in dat geval passend dat het college en de jeugdige en/of zijn ouders dit plan ondertekenen.

Het later toevoegen van opmerkingen of het aanbrengen van wijzigingen of het herstellen van feitelijke onjuistheden is eveneens vormvrij (derde lid).

Artikel 9. Second opinion, klachtregeling

Het familiegroepsplan is als zodanig geen beschikking waartegen bezwaar en beroep mogelijk is. Mocht jeugdige en/of zijn ouders zich niet of onvoldoende ondersteund voelen door de uitkomst van het onderzoek wordt de mogelijkheid van een herbeoordeling geboden. Het college werkt hiervoor een regeling uit.

Dit laat onverlet de mogelijkheid van jeugdige en/of zijn ouders om een aanvraag in te dienen waarna aan de hand van een voor bezwaar vatbare beschikking het besluit van de gemeente juridisch getoetst kan worden.

Waar de 'second opinion' regeling betrekking heeft op de inhoudelijke herbeoordeling van de geboden ondersteuning ziet het tweede lid op de wijze van afhandeling van het proces en de bejegening. Hier ligt een relatie met het onderzoek naar het instellen van een regionale ombudsfunctie.

De gemeente is op grond van de Awb (hoofdstuk 9) in het algemeen verplicht tot een behoorlijke behandeling van mondelinge en schriftelijke klachten over gedragingen van personen en bestuursorganen die onder haar verantwoordelijkheid werkzaam zijn.

Artikel 10. Periodiek onderzoek en nazorg

Ook dit artikel is vanwege de uniformiteit overgenomen uit de modelverordening Wmo. Het eerste verwoordt de wettelijke plicht van het college om een beslissing (als bedoeld in 2.3.5 of 2.3.6 van de wet maatschappelijke ondersteuning 2015) periodiek te heroverwegen. In het tweede lid wordt deze wettelijke verplichting uitgebreid naar die gevallen waar geen beschikking is afgegeven.

Het ligt in de lijn met het uitgangspunt dat de geboden gemeentelijke ondersteuning in alle gevallen een op maat van de jeugdige en/of zijn ouders afgestemd geheel is, om periodiek na te gaan of dit nog altijd op maat is. Hoe vaak dit noodzakelijk zal zijn, zal mede afhangen van de ondersteuningsbehoefte van betrokkenen en hetgeen bij het onderzoek is vastgesteld.

De bepaling kan ertoe leiden dat het college na onderzoek tot de conclusie komt dat het geheel aan maatregelen nog altijd goed op de jeugdige en/of zijn ouders is afgestemd, maar ook dat het college tot een heroverweging komt en beslist dat de jeugdige en/of zijn ouders meer of minder diensten, hulp en/of ondersteuning via andere voorzieningen nodig heeft.

Artikel 11. Toegang jeugdhulp via de huisarts, medisch specialist of jeugdarts

In artikel 2.6, eerste lid, onderdeel g, van de Jeugdwet is geregeld dat, naast de gemeentelijk georganiseerde toegang tot jeugdhulp, ook de directe verwijzingsmogelijkheid door de huisarts, medisch specialist en jeugdarts naar de jeugdhulp blijft bestaan. Dit laatste geldt zowel voor de vrij-toegankelijke (overige) voorzieningen als de niet vrij-toegankelijke (individuele) voorzieningen. Met een dergelijke verwijzing kan de jeugdige rechtstreeks aankloppen bij de jeugdhulpaanbieder. In de praktijk zal het de jeugdhulpaanbieder (bijvoorbeeld de jeugdpsychiater, de gezinswerker of orthopedagoog) zijn die na de verwijzing (stap 1) beoordeelt welke jeugdhulp precies nodig is. Deze bepaalt in overleg met de jeugdige of ouder daadwerkelijk de concrete inhoud, vorm, omvang en duur van de benodigde jeugdhulp. Deze aanbieder stelt dus feitelijk vast wat naar zijn oordeel de inhoud van de benodigde voorziening dient te zijn en hij zal zijn oordeel mede baseren op de protocollen en richtlijnen die voor een professional de basis van zijn handelen vormen (stap 2). Zie ook de algemene toelichting.

Als de jeugdige of zijn ouders dit wensen of in het uitzonderlijke geval dat het college een besluit neemt dat afwijkt van het oordeel van de jeugdhulpaanbieder, legt het college de te verlenen individuele voorziening, dan wel het afwijzen daarvan, vast in een beschikking aan de jeugdige of zijn ouders. Op die manier wordt de jeugdige en zijn ouders de benodigde rechtsbescherming geboden en wordt voorkomen dat het college talloze beschikkingen moet afgeven die hetzelfde luiden als hetgeen de jeugdige of zijn ouders naar het oordeel van de jeugdhulpaanbieder nodig hebben.

Artikel 12. Aanvraag

Deze bepaling is een uitwerking van de verplichte delegatiebepaling van artikel 2.9, onder a, van de wet, waarbij is bepaald dat de gemeente bij verordening in ieder geval regels stelt met betrekking tot de voorwaarden voor toekenning en de wijze van beoordeling van, en de afwegingsfactoren bij een individuele voorziening. Een aanvraag is nodig om een verleningsbeschikking voor een individuele voorziening te verkrijgen.

In de Awb worden regels gegeven omtrent de aanvraag. Deze verordening wijkt daarvan niet af. Op grond van artikel 4:1 van de Awb wordt een aanvraag tot het geven van een beschikking schriftelijk ingediend bij het bestuursorgaan dat bevoegd is op de aanvraag te beslissen (hier het college), tenzij bij wettelijk voorschrift anders is bepaald.

Beslistermijnen Awb

In de verordening is geen termijn opgenomen om te beslissen op een aanvraag. De regeling in de Awb geldt onverkort. In artikel 4:13 van de Awb is bepaald dat een beschikking dient te worden gegeven binnen een redelijke termijn van acht weken na ontvangst van de aanvraag. Indien een beschikking niet acht weken kan worden gegeven, dient het bestuursorgaan dit binnen deze termijn aan de aanvrager mede te delen en daarbij een redelijk termijn te noemen waarbinnen de beschikking wel tegemoet kan worden gezien (artikel 4:14, derde lid, van de Awb).

Deze termijnen zijn maximumtermijnen. Indien nodig kan na een melding binnen enkele dagen een individuele voorziening worden verstrekt, in complexe situaties zal in de regel in het belang van een

zorgvuldig onderzoek een langere termijn nodig zijn. Bijvoorbeeld, indien een langer durend diagnosetraject benodigd is, kan dit ook tot een wat langere afhandelingsduur van de aanvraag leiden.

Artikel 13. Inhoud beschikking

Indien de jeugdige of zijn ouders een formele aanvraag bij het college indienen (artikel 12) of er overeenkomstig artikel 13, tweede lid, een beschikking afgegeven wordt, dient het college een schriftelijke beschikking op te stellen, waartegen zij bezwaar en beroep op grond van de Awb kunnen indienen. Het artikel omvat een duidelijke opsomming van de essentiële elementen die in de beschikking terugkomen.

Uitgangspunt van de wet is dat de jeugdige of zijn ouders een voorziening in 'natura' krijgen. Indien gewenst door de jeugdige of zijn ouders bestaat de mogelijkheid van het toekennen van een pgb. In de beschikking wordt alleen ter informatie opgenomen dat een ouderbijdrage is verschuldigd (vierde lid). De vaststelling en inning geschiedt door het bestuursorgaan dat namens de gemeente met de inning is belast.

Artikel 14. Regels pgb

Bij nota van wijziging (Kamerstukken II 2013/14 33 684, nr. 11, artikel MM) is de regeling in artikel 8.1.1 van de wet voor het pgb aangepast ("gestandaardiseerd") aan de verwante regelgeving met betrekking tot de maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015). In deze regeling stond dat een pgb slechts wordt verstrekt indien aan de in het derde lid gestelde voorwaarden is voldaan. Bij amendement Bergkamp/Voortman (Kamerstukken II 2013/14 33 684, nr. 109) is het woord 'slechts' geschrapt omdat dit een onnodige en overbodige inperking van het recht op een pgb leek te suggereren. Bij amendement Bisschop en Voortman (Kamerstukken II 2013/14 33 684, nr. 100) is het vijfde lid zo aangepast dat duidelijk is geworden dat jeugdigen of hun ouders zelf kunnen bijbetalen wanneer het tarief van de door hen gewenste aanbieder duurder is dan de in de betreffende situatie goedkoopst adequate door het college te bieden individuele voorziening in natura. Het college kan het pgb slechts weigeren voor dat gedeelte dat duurder is dan deze door het college te bieden individuele voorziening in natura.

Het tweede tot en met vierde lid berusten op artikel 2.9, onder c, van de wet. In deze wetsbepaling staat dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald op welke wijze de hoogte van een pgb wordt vastgesteld.

Artikel 15. Regels voor bijdrage in de kosten van individuele voorzieningen dan wel pgb's

Voor ondersteuning, hulp en zorg op grond van de Jeugdwet kunnen geen eigen bijdragen worden opgelegd. Er kan wel sprake zijn van een ouderbijdrage in verband met de kosten van de aan een jeugdige geboden jeugdhulp, voor zover deze jeugdhulp verblijf buiten het gezin inhoudt, of in de kosten van verblijf in een justitiële jeuginrichting van een jeugdige. De ouderbijdrage is ingegeven door het besparingsmotief: ouders van wie de kinderen buiten het gezin worden verzorgd hebben minder kosten voor die kinderen.

Artikel 16. Regels voor bijdrage in de kosten van algemene voorzieningen

Dit artikel is overgenomen uit de modelverordening maatschappelijke ondersteuning 2015. De bijdragen in de kosten van algemene voorzieningen mag de gemeente bepalen en dit mag kostendekkend zijn. In de nota naar aanleiding van het verslag (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 34, blz. 95) staat hierover dat de regering gemeenten beleidsruimte geeft door hen de mogelijkheid te bieden om in de verordening te bepalen welke eigen bijdrage een cliënt verschuldigd is voor een algemene voorziening. Bij het bieden van deze beleidsruimte gaat de regering ervan uit dat gemeenten hier verstandig mee omgaan en voorzieningen, zoals laagdrempelige informatievoorziening uit zal sluiten van eigen bijdragen. Gemeenten hebben er zelf belang bij om een algemene voorziening (financieel) laagdrempelig te maken, zodat de druk op vaak duurdere maatwerkvoorzieningen wordt beperkt. Om een gedifferentieerd beleid mogelijk te maken wordt dit overgelaten aan het college.

Artikel 17. Kwaliteitseisen jeugdhulp

Het Rijk stelt in de wet en het uitvoeringsbesluit en bijbehorende kwaliteitskader uitgebreide kwaliteitseisen aan de jeughulpaanbieders. Toezicht hierop is ook belegd bij de rijksinspecties (gezondheidszorg en jeugdzorg). Deze wettelijke eisen gelden alleen voor aanbieders die jeugdhulp aanbieden, niet voor zorgaanbieders van preventie.

Artikel 18. Vertrouwenspersoon

Eerste lid.

Dit artikel vloeit rechtstreeks voort uit de wet, artikel 2.6 eerste lid onderdeel f: "jeugdigen, ouders of pleegouders kunnen een beroep doen op een vertrouwenspersoon" en tweede lid "het college is er verantwoordelijk voor dat een vertrouwenspersoon werkzaam is bij een rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid die onafhankelijk is van het college, de jeugdhulpaanbieder, de gecertificeerde instelling en het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling en van personen in dienst van het college, de jeugdhulpaanbieder, de gecertificeerde instelling en het advies- en meldpunt en stelt de vertrouwenspersoon in de gelegenheid zijn taak uit te oefenen.

De vertrouwenspersoon op grond van de wet is geen cliëntondersteuner, zoals bedoeld op grond van artikel 2.2.4, eerste lid onder a, van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.

Artikel 19. Meldingsregeling calamiteiten en geweld

In artikel 3.4, eerste lid, van de wet is bepaald dat de aanbieder bij de toezichthoudend ambtenaar, bedoeld in artikel 6.1 van de wet onverwijld melding doet van iedere calamiteit die bij de verstrekking van een voorziening heeft plaatsgevonden en van geweld bij de verstrekking van een voorziening. In artikel 6.1 van de wet is bepaald dat het college personen aanwijst die zijn belast met het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wet. In aanvulling op het bovenstaande regelt artikel 14 dat er door het college een regeling wordt opgesteld over het doen van meldingen en dat de toezichthoudend ambtenaar deze meldingen onderzoekt en het college adviseert over het voorkomen van verdere calamiteiten en het bestrijden van geweld. Overeenkomstig het vierde lid kan het college bij nadere regeling bepalen welke verdere eisen gelden voor het melden van calamiteiten en geweld bij de verstrekking van een voorziening.

Artikel 20. Controle gebruik individuele voorzieningen en bestedingen persoonsgebonden budgetten

Op grond van artikel 2.3.6 vierde lid dienen in de verordening regels te worden gesteld over de bestrijding van ten onrechte ontvangen van maatwerkvoorzieningen of persoonsgebonden budget alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet. Essentieel daarbij is dat het college periodiek controles uitvoert naar het gebruik en de besteding van voorzieningen op grond van deze wet.

Artikel 21. Nieuwe feiten en omstandigheden, herziening, intrekking of terugvordering

Deze bepaling is een uitwerking van de bij nota van wijziging (Kamerstukken II 2013/14 33 684, nr. 11, artikel D) ingevoegde verplichte delegatiebepaling van artikel 2.9, onder d, van de wet, waarbij is bepaald dat de gemeente bij verordening regels stelt voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een individuele voorziening, alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet. Ook deze bepaling beoogt het standaardiseren met de regelgeving met betrekking tot de aan elkaar verwante beleidsterreinen van jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning. Zie ook de toelichting onder artikel 10.

In de toelichting op de nota van wijziging is voorts vermeld dat het tot de gemeentelijke verantwoordelijkheid behoort misbruik van de geboden voorzieningen te voorkomen en, waar nodig, op te treden tegen onterecht gebruik van individuele voorzieningen of persoonsgebonden budgetten. Een zorgvuldig gebruik van collectieve middelen is wezenlijk voor het draagvlak daarvan. De artikelen 8.1.2 tot en met 8.1.4 (oorspronkelijk genummerd: 8.1.1a tot en met 8.1.1c) zijn eveneens bij nota van wijziging en ter standaardisering van de regelgeving aan het wetsvoorstel toegevoegd.

Het eerste lid berust mede op artikel 8.1.2, eerste lid, van de wet. Ook de overige onderdelen van artikel 8.1.2 en artikel 8.1.3 en 8.1.4 geven handen en voeten aan de bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik en zijn opgenomen in deze verordening. De wettekst van de artikelen 8.1.2 tot en met 8.1.4 is veelal beperkt tot de pgb. Waar mogelijk en zinvol, is dit ter uitwerking van de delegatiebepaling in artikel 2.9, onder d, van de wet, in de verordening uitgebreid tot de individuele voorziening in natura. Hiervoor kan ook steun gevonden worden in de tekst van de toelichting op artikel 8.1.2, waarbij is vermeld dat de in het eerste lid geregelde inlichtingenverplichting als uitgangspunt heeft dat van de jeugdige en zijn ouders aan wie een individuele voorziening of een daaraan gekoppeld pgb is verstrekt, verlangd kan worden dat ze voldoende gegevens en inlichtingen verstrekken om het college in staat te stellen te beoordelen of het beroep op die individuele voorziening of het daaraan gekoppelde pgb terecht is gedaan. Indien het de jeugdige of zijn ouders redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat er feiten en omstandigheden, of daarin opgetreden wijzigingen,

zijn die van invloed kunnen zijn op de toekenning van de individuele voorziening of het daaraan gekoppelde pgb, dienen zij dit onverwijld aan het college te melden. Verstrekken zij niet onverwijld uit eigen beweging of op verzoek van het college alle gevraagde inlichtingen en bewijsstukken, dan heeft dat gevolgen voor de toekenning van de voorziening of het daaraan gekoppelde pgb. Het college kan niet alleen bij een aanvraag, maar ook in andere stadia concrete informatie en bewijsstukken van de belanghebbende vragen.

Het tweede lid is geënt op artikel 8.1.4 van de wet. Ook hier is de tot de pgb beperkte reikwijdte van artikel 8.1.4 van de wet op grond van het bepaalde in artikel 2.9, onder d, van de wet uitgebreid tot de individuele voorziening in natura.

Artikel 22. Betrekken van ingezetene bij het beleid

In dit artikel zijn bepalingen opgenomen over inspraak en medezeggenschap bij de gemeente. De mogelijkheid tot inspraak en medezeggenschap tegenover de aanbieder is al geregeld in artikel 4.2.4 e.v. van de wet.

Regeling van de inspraak en medezeggenschap is verplicht op grond van artikel 2.10 van de wet in samenhang met artikel 2.1.3, derde lid, van de Wmo 2015. In artikel 2.10 (in de redactie van de Nota van wijziging op het wetsvoorstel Wmo 2015 van 12 maart 2014, kamerstukken II 22841, nr. 35) worden de artikelen 2.1.3, derde lid, en 2.5.1 (jaarlijks cliëntervaringsonderzoek) van de Wmo 2015 van overeenkomstige toepassing verklaard. Ingevolge artikel 2.1.3, derde lid, van de Wmo 2015 dient bij verordening te worden bepaald op welke wijze ingezetenen worden betrokken bij de uitvoering van deze wet.

In het eerste lid is verwezen naar de krachtens artikel 150 van de Gemeentewet vastgestelde inspraakverordening. Op deze manier wordt gewaarborgd dat eenzelfde inspraakprocedure geldt voor het jeugdhulpbeleid als op andere terreinen. De inspraak geldt voor alle ingezetenen. Dit is uitdrukkelijk de bedoeling van de wetgever, omdat iedereen op enig moment aangewezen kan raken op ondersteuning.

Met het vierde lid wordt het aan het college overgelaten om de exacte invulling van de medezeggenschap vorm te geven.

Artikel 23. Afstemming met Gezondheidszorg

De gezondheidszorg voor jeugdige valt gedeeltelijk binnen de verantwoordelijkheid van de gemeente- namelijk als het gaat om preventieve jeugdgezondheidszorg, geestelijke gezondheidszorg en (licht) verstandelijke gehandicaptenzorg (met uitzondering van langdurig instellingszorg)- maar voor een groot deel ook daarbuiten: huisartsenzorg, paramedische zorg(logopedie, fysiotherapie, dieetadvies) en de meeste medisch specialistische (ziekenhuis-)zorg. Afspraken tussen de gemeente en deze zorgaanbieders (en hun financiers: de zorgverzekeraars/zorgkantoren) zijn van belang. In dit artikel wordt de benodigde afspraken op vier onderdelen beschreven.

Artikel 24. Afstemming met Gecertificeerde instellingen

De gecertificeerde instellingen hebben een eigenstandige bevoegdheid bij het inzetten van jeugdhulp in gedwongen kader bij uitvoering van een kindbeschermsmaatregel of jeugdreclassering. Goede afspraken met de gemeente, als financier van de gecertificeerde instelling en de jeugdhulp, zijn daarom zeer belangrijk.

Artikel 25. Justitiedomein

In de strafrechtelijke beslissing kan – in het kader van een taakstraf of (gedragsbeïnvloedende) maatregel- besloten worden tot de inzet van jeugdhulp. In regel zal de Raad voor de Kinderbescherming hierover adviseren. Bij (jeugdreclasserings)maatregelen zal de gecertificeerde instelling betrokken zijn bij de uitvoering, bij taakstraffen de Raad. Met beide zal de gemeente afspraken maken, zeker ook als het gaat om de afhandeling van de proces-verbalen van leerplicht. De selectiefunctaris, de inrichtingsarts of directeur van de justitiële jeugdinrichting besluit tot de inzet van jeugdhulp in het kader van eht scholings- en trainingsprogramma in het nazorgtraject. De gemeente is betrokken in het trajectberaad.

Artikel 26. Advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling

Eerste lid: Het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling is te allen tijde voor advies, raad en daad beschikbaar voor professionals.

Tweede lid: Het college maakt nadere afspraken over de doorgeleiding en inzet van passende ondersteuning en over het beleggen van de regieverantwoordelijkheid, passend bij de casus.

Artikel 27. Afstemmen met Onderwijs

De samenwerkingsverbanden Primair en Voortgezet onderwijs spelen een centrale rol bij het organiseren van passend onderwijs en (speciale) onderwijszorg op scholen en bovenschools. In veel gevallen zal onderwijszorg en zorg voor de jeugd elkaar nauw raken. Goede afspraken tussen gemeente en het onderwijs zijn daarom belangrijk.

Artikel 28. Wmo-voorzieningen

Met de nieuwe Wet maatschappelijk ontwikkeling (Wmo) wordt de gemeente vanaf 2015 verantwoordelijk voor een breder pakket aan voorzieningen op eht terrein van maatschappelijk ondersteuning. Hoewel voor de voormalige AWBZ-functie begeleiding een knip gemaakt is bij achttien jaar (begeleiding van jeugdigen valt onder de Jeugdwet, begeleiding van volwassenen onder de nieuwe Wmo) en opvoed- en opgroei-ondersteuning van de Wmo naar de Jeugdwet verplaatst is, blijven ook enkele voorzieningen voor jeugdigen onder de Wmo vallen (hulpmiddelen, vervoersvoorzieningen en woningaanpassingen). In die gevallen is een goede afstemming gewenst. Daarnaast zullen sommige ouders van jeugdige te maken krijgen met voorzieningen op grond van de Wmo.

Artikel 29. Voorzieningen werk en inkomen

De overlap van voorzieningen die de gemeente geacht wordt voor jeugdige te treffen op grond van de Jeugdwet en op grond van de Participatiewet is naar verwachting beperkt. Arbeidstoeleiding en – participatie begint immers in de regel na 18 jaar. Sommige voorzieningen op grond van de Participatiewet zullen ook voor 16- en 17-jarigen gelden, zoals leerwerktrajecten (artikel 29.1).

Artikel 30. Verhouding prijs en kwaliteit aanbieders jeugdhulp en uitvoerders kindbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering

Het college kan de uitvoering van de Jeugdwet, met uitzondering van de vaststelling van de rechten en plichten van de jeugdige of zijn ouders, door aanbieders laten verrichten (artikel 2.11, eerste lid, van de Jeugdwet). Met het oog op gevallen waarin dit ten aanzien van jeugdhulp, kindbeschermingsmaatregelen of jeugdreclassering gebeurt, moeten bij verordening regels worden gesteld ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van jeugdhulp of de uitvoering van een kindbeschermingsmaatregel of jeugdreclassering en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit daarvan (artikel 2.12 van de Jeugdwet). Daarbij dient in ieder rekening gehouden te worden met de deskundigheid van de beroepskrachten en de toepasselijke arbeidsvoorwaarden.

Om te voorkomen dat er alleen gekeken wordt naar de laagste prijs voor de uitvoering worden in dit artikel een aantal andere aspecten genoemd waarmee het college bij het vaststellen van tarieven (naast de prijs) rekening dient te houden. Hiermee wordt bereikt dat er een beter beeld ontstaat van reële kostprijs voor de activiteiten die zij door aanbieders willen laten uitvoeren. Uitgangspunt is dat de aanbieder kundig personeel inzet tegen de arbeidsvoorwaarden die passen bij de vereiste vaardigheden. Hiervoor is ten minste een beeld nodig van de vereiste activiteiten en de arbeidsvoorwaarden die daarbij horen. Dit biedt een waarborg voor werknemers dat hun werkzaamheden aansluiten bij de daarvoor geldende arbeidsvoorwaarden.

Artikel 31. Evaluatie

Deze evaluatie is niet hetzelfde als de evaluatie die op centraal niveau zal plaatsvinden, maar kan wel de daarin verzamelde gegevens benutten.

Artikel 32. Nadere regels en hardheidsclausule

Juist omdat het bij de zorg voor Jeugd om maatwerk gaat zal het college er niet aan ontkomen om, ook al is er een zorgvuldige afweging gemaakt, uiteindelijk toch te beoordelen of deze afweging niet leidt tot onbillijkheden van overwegende aard. Deze afweging zal minder vaak voorkomen dan in normale omstandigheden te verwachten is, Immers, bij de afwegingen gaat het al om een zeer persoonlijke beoordeling. Als desondanks die zeer persoonlijke afweging toch nog sprake is van een niet billijke situatie is de hardheidsclausule een vangnet. Daarbij kan de aanvrager ook een beroep doen op deze clausule. Wordt de hardheidsclausule vaker voor één onderwerp gebruikt dan kan men zich afvragen of het beleid hierin niet aangepast zou moeten worden.

Verordening maatschappelijke ondersteuning 2015

Inspraakversie d.d. 8 juli 2014

Gemeente Maastricht

INHOUDSOPGAVE

<i>Verordening maatschappelijke ondersteuning 2015</i>	1
Hoofdstuk 1: begripsbepalingen	4
<i>Artikel 1. Definities</i>	4
Hoofdstuk 2: melding en onderzoek	5
<i>Artikel 2. Melding hulpvraag</i>	5
<i>Artikel 3. Cliëntondersteuning</i>	5
<i>Artikel 4. Persoonlijk plan</i>	5
<i>Artikel 5. Vooronderzoek</i>	5
<i>Artikel 6. Gesprek</i>	5
<i>Artikel 7. Verslag</i>	6
Hoofdstuk 3: Proceswaarborgen voor cliënt	6
<i>Artikel 8. Second opinion, klachtregeling</i>	6
<i>Artikel 9. Periodiek onderzoek en nazorg</i>	6
Hoofdstuk 4: Aanvraag en beschikking	6
<i>Artikel 10. Aanvraag</i>	6
<i>Artikel 11. Beoordeling van de aanspraak</i>	6
<i>Artikel 12. Inhoud beschikking</i>	7
<i>Artikel 13. Regels voor pgb</i>	8
Hoofdstuk 6: bijdrage aan voorzieningen	8
<i>Artikel 14. Regels voor bijdrage in de kosten van maatwerkvoorzieningen dan wel pgb's</i>	8
<i>Artikel 15. Regels voor bijdrage in de kosten van algemene voorzieningen</i>	8
Hoofdstuk 7: kwaliteit en toezicht	9
<i>Artikel 16. Kwaliteitseisen maatschappelijke ondersteuning</i>	9
<i>Artikel 17. Meldingsregeling calamiteiten en geweld</i>	9
<i>Artikel 18. Controle gebruik maatwerkvoorziening en bestedingen persoonsgebonden budgetten</i>	9
Hoofdstuk 8: herziening, intrekking en terugvordering	9
<i>Artikel 19. Nieuwe feiten en omstandigheden, herziening, intrekking of terugvordering</i>	9
Hoofdstuk 9: waardering mantelzorgers	10
<i>Artikel 20. Jaarlijkse waardering mantelzorgers</i>	10
Hoofdstuk 10: medezeggenschap en inspraak	10
<i>Artikel 21. Betrekken van ingezetenen bij het beleid</i>	10
Hoofdstuk 11: overige bepalingen	10

<i>Artikel 22. Verhouding prijs en kwaliteit levering voorziening door derden</i>	10
<i>Artikel 23. Evaluatie</i>	11
<i>Artikel 24. Nadere regels en hardheidsclausule</i>	11
<i>Artikel 25. Intrekking oude verordening en overgangsrecht</i>	11
Hoofdstuk 12: slotbepaling	11
<i>Artikel 26. Inwerkingtreding en citeertitel</i>	11
Toelichting Modelverordening maatschappelijke ondersteuning 2015	12

INSPPRAAK

Verordening maatschappelijke ondersteuning 2015

De raad van de gemeente Maastricht;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van [datum en nummer];
gelet op de artikelen 2.1.3, 2.1.4, eerste, tweede, derde en zevende lid, 2.1.5, eerste lid, 2.1.6, 2.3.6,
vierde lid, en 2.6.6, eerste lid, van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015;
gezien het advies van [naam commissie];
overwegende:

- dat burgers een eigen verantwoordelijkheid dragen voor de wijze waarop zij hun leven inrichten en deelnemen aan het maatschappelijk leven;
- dat van burgers verwacht mag worden dat zij elkaar daarin naar vermogen bijstaan;
- dat burgers die zelf, dan wel samen met personen in hun omgeving onvoldoende zelfredzaam zijn of onvoldoende in staat zijn tot participatie, een beroep moeten kunnen doen op ondersteuning door de gemeente, zodat zij zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kunnen blijven wonen;
- dat het noodzakelijk is om regels vast te stellen ter uitvoering van het beleidsplan als bedoeld in artikel 2.1.2 van de wet met betrekking tot de ondersteuning bij de versterking van de zelfredzaamheid en participatie van personen met een beperking of met chronische psychische of psychosociale problemen, beschermd wonen en opvang, en
- dat het noodzakelijk is om de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking te bevorderen en daarmee bij te dragen aan het realiseren van een inclusieve samenleving;
- dat ten behoeve van de uitwerking van artikel 2.1.7 van de wet, betreffende de tegemoetkoming van meerkosten aan personen met een beperking of chronische problemen, wordt verwezen naar het addendum bij het Beleidsplan Wmo 2012-2015 gemeente Maastricht.

besluit vast te stellen de **Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Maastricht 2015**

Hoofdstuk 1: begripsbepalingen

Artikel 1. Definities

In deze verordening en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

1. *algemeen gebruikelijke voorziening*: voorziening die niet speciaal is bedoeld voor mensen met een beperking en die algemeen verkrijgbaar is en niet of niet veel duurder is dan vergelijkbare producten;
2. *andere voorziening*: voorziening anders dan in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015;
3. *besluit nadere regels*: Besluit maatschappelijke ondersteuning 2015 gemeente Maastricht;
4. *bijdrage*: bijdrage als bedoeld in artikel 2.1.4, eerste lid, van de wet;
5. *gesprek*: gesprek in het kader van het onderzoek als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet;
6. *hulpvraag*: behoefte aan maatschappelijke ondersteuning als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet;
7. *ingezetene*: cliënt die het hoofdverblijf heeft in de gemeente Maastricht;
8. *melding*: melding van de hulpvraag aan het college als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet;
9. *ondersteuningsplan*: de schriftelijke verslaglegging van de adviezen, verwijzingen en afspraken die in samenspraak met de cliënt zijn gemaakt naar aanleiding van zijn melding, alsmede de beoogde resultaten en de evaluatie daarvan;
10. *persoonlijk plan*: plan waarin de cliënt de omstandigheden, bedoeld in artikel 2.3.2, vierde lid, onderdelen a tot en met g van de wet, beschrijft en aangeeft welke maatschappelijke ondersteuning naar zijn mening het meest is aangewezen;
11. *pgb*: persoonsgebonden budget als bedoeld in artikel 1.1.1 van de wet;

12. *verslag*: een weergave van de uitkomsten van het onderzoek als bedoeld in artikel 2.3.2 van de wet;
13. *voorliggende voorziening*: algemene voorziening of andere voorziening waarmee aan de hulpvraag wordt tegemoetgekomen;
14. *wet*: Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.

Hoofdstuk 2: melding en onderzoek

Artikel 2. Melding hulpvraag

1. Een hulpvraag kan door of namens een cliënt bij het college worden gemeld.
2. Het college bevestigt de ontvangst van een melding schriftelijk.
3. In spoedeisende gevallen als bedoeld in artikel 2.3.3 van de wet treft het college na de melding onverwijld een tijdelijke voorziening in afwachting van de uitkomst van het onderzoek.

Artikel 3. Cliëntondersteuning

1. Het college zorgt ervoor dat ingezetenen een beroep kunnen doen op kosteloze cliëntondersteuning, waarbij het belang van de cliënt uitgangspunt is.
2. Het college wijst de cliënt en zijn mantelzorger voor het onderzoek, bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet, op de mogelijkheid gebruik te maken van kosteloze cliëntondersteuning.

Artikel 4. Persoonlijk plan

1. Het college brengt de cliënt op de hoogte van de mogelijkheid om een persoonlijk plan als bedoeld in artikel 2.3.2, tweede lid, van de wet op te stellen en stelt hem gedurende zeven dagen na de melding in de gelegenheid het plan te overhandigen.
2. Als de cliënt een persoonlijk plan als bedoeld in het eerste lid aan het college heeft overhandigd, betreft het college dat plan bij het onderzoek, bedoeld in artikel 6.

Artikel 5. Vooronderzoek

1. Het college verzamelt alle voor het onderzoek, bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet, van belang zijnde en toegankelijke gegevens over de cliënt en zijn situatie en maakt zo spoedig mogelijk met hem een afspraak voor een gesprek.
2. De cliënt verschaft het college alle overige gegevens en bescheiden die naar het oordeel van het college voor het onderzoek nodig zijn en waarover hij redelijkerwijs de beschikking kan krijgen. De cliënt verstrekt in ieder geval een identificatiedocument als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht ter inzage.
3. Als de cliënt en zijn situatie genoegzaam bekend is bij de gemeente, kan het college in overeenstemming met de cliënt afzien van een vooronderzoek als bedoeld in het eerste en tweede lid.

Artikel 6. Gesprek

1. Het college onderzoekt in een gesprek met degene door of namens wie de melding is gedaan, dan wel diens vertegenwoordiger en waar mogelijk met de mantelzorger of mantelzorgers en desgewenst familie, zo spoedig mogelijk en voor zover nodig:
 - a. de behoeften, persoonskenmerken, voorkeuren, veiligheid, ontwikkeling van de cliënt en het probleem of de hulpvraag;
 - b. het gewenste resultaat van het verzoek om ondersteuning;
 - c. de mogelijkheden om op eigen kracht of met gebruikelijke hulp of algemeen gebruikelijke voorzieningen zijn zelfredzaamheid of zijn participatie te handhaven of te verbeteren, of te voorkomen dat hij een beroep moet doen op een maatwerkvoorziening;
 - d. de mogelijkheden om met mantelzorg en/of hulp van andere personen uit zijn sociaal netwerk te komen tot verbetering van zijn zelfredzaamheid of zijn participatie, of te voorkomen dat hij een beroep moet doen op een maatwerkvoorziening;
 - e. de behoefte aan maatregelen ter ondersteuning van de mantelzorger van de cliënt; de mogelijkheden om met gebruikmaking van een algemene voorziening, of door het verrichten van maatschappelijk nuttige activiteiten te komen tot verbetering van zijn zelfredzaamheid of zijn participatie, of te voorkomen dat hij een beroep moet doen op een maatwerkvoorziening;

- f. de mogelijkheden om door middel van samenwerking met zorgverzekeraars en zorgaanbieders als bedoeld in de Zorgverzekeringswet en partijen op het gebied van publieke gezondheid, jeugdhulp, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen, te komen tot een zo goed mogelijk afgestemde dienstverlening met het oog op de behoefte aan verbetering van zijn zelfredzaamheid, zijn participatie of aan beschermd wonen of opvang;
 - g. de noodzaak om een maatwerkvoorziening te verstrekken;
 - h. welke bijdragen in de kosten de cliënt met toepassing van het bepaalde bij of krachtens artikel 2.1.4 van de wet verschuldigd zal zijn, en
 - i. de mogelijkheden om te kiezen voor de verstrekking van een pgb, waarbij de cliënt in begrijpelijke bewoordingen wordt ingelicht over de gevolgen van die keuze.
2. Het college informeert de cliënt over de gang van zaken bij het gesprek, diens rechten en plichten en de vervolgpcedure.
 3. Als de hulpvraag en de situatie van cliënt (artikel 2.3.2. lid 4) genoegzaam bekend is, kan het college onverminderd het bepaalde in artikel 2.3.2 van de wet, in overleg met de cliënt afzien van een gesprek.

Artikel 7. Verslag

1. De cliënt ontvangt een schriftelijke weergave van de uitkomsten van het onderzoek. Indien er een ondersteuningsplan wordt opgesteld geldt dat als verslag van het onderzoek.
2. Binnen 21 dagen na het gesprek verstrekt het college het verslag aan de cliënt.
3. Opmerkingen of latere aanvullingen van de cliënt over dit verslag zullen als bijlage aan het verslag worden toegevoegd.

Hoofdstuk 3: Proceswaarborgen voor cliënt

Artikel 8. Second opinion, klachtregeling

1. Het college stelt een regeling vast die cliënt de mogelijkheid biedt van een herbeoordeling van de melding door een andere medewerker voor de gevallen dat cliënt en de medewerker niet tot overeenstemming komen over een ondersteuningsplan.
2. Het college stelt een regeling vast voor afhandeling van klachten van cliënten die betrekking hebben op de wijze van afhandeling van meldingen en aanvragen als bedoeld in deze verordening.

Artikel 9. Periodiek onderzoek en nazorg

1. Het college onderzoekt periodiek of er aanleiding is een beslissing als bedoeld in artikel 2.3.5 of 2.3.6 van de wet te heroverwegen.
2. Het college onderzoekt in gevallen waar de melding is afgesloten met een ondersteuningsplan periodiek, al dan niet steekproefsgewijs, of het in het ondersteuningsplan beoogde doel wordt bereikt.
3. Het college kan in het besluit nadere regels stellen ten aanzien van lid 1 en 2

Hoofdstuk 4: Aanvraag en beschikking

Artikel 10. Aanvraag

1. Een aanvraag als bedoeld in 2.3.5. van de wet kan niet worden gedaan eerder dan het onderzoek is uitgevoerd, tenzij het onderzoek niet is uitgevoerd binnen een termijn van zes weken na de melding.
2. Een cliënt of zijn gemachtigde of vertegenwoordiger kan een aanvraag indienen bij het college.
3. Een aanvraag dient altijd schriftelijk te worden ingediend.
4. De cliënt of zijn gemachtigde of vertegenwoordiger die een aanvraag doet voor een maatwerkvoorziening, verstrekt het college desgevraagd terstond een document als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht.
5. Het college geeft de beschikking binnen twee weken na ontvangst van de aanvraag.

Artikel 11. Beoordeling van de aanspraak

1. Het college neemt het ondersteuningsplan als uitgangspunt voor de beoordeling van een aanvraag om een maatwerkvoorziening.

2. Een cliënt komt in aanmerking voor een maatwerkvoorziening:
 - a. ter compensatie van de beperkingen in de zelfredzaamheid of participatie die de cliënt ondervindt, voor zover de cliënt deze beperkingen naar het oordeel van het college niet op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk dan wel met gebruikmaking van algemeen gebruikelijke voorzieningen of algemene voorzieningen kan verminderen of wegnemen. De maatwerkvoorziening levert, rekening houdend met de uitkomsten van het in artikel 6 bedoelde onderzoek, een passende bijdrage aan het realiseren van een situatie waarin de cliënt in staat wordt gesteld tot zelfredzaamheid of participatie en zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kan blijven, en
 - b. ter compensatie van de problemen bij het zich handhaven in de samenleving van de cliënt met psychische of psychosociale problemen en de cliënt die de thuissituatie heeft verlaten, al dan niet in verband met risico's voor zijn veiligheid als gevolg van huiselijk geweld, voor zover de cliënt deze problemen naar het oordeel van het college niet op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk dan wel met gebruikmaking van algemene voorzieningen kan verminderen of wegnemen. De maatwerkvoorziening levert, rekening houdend met de uitkomsten van het in artikel 6 bedoelde onderzoek, een passende bijdrage aan het voorzien in de behoefte van de cliënt aan beschermd wonen of opvang en aan het realiseren van een situatie waarin de cliënt in staat wordt gesteld zich zo snel mogelijk weer op eigen kracht te handhaven in de samenleving.
3. Ten aanzien van een maatwerkvoorziening met betrekking tot zelfredzaamheid en participatie geldt dat een cliënt alleen voor een maatwerkvoorziening in aanmerking komt als de noodzaak tot ondersteuning voor de cliënt redelijkerwijs niet vermijdbaar was, en de voorziening voorzienbaar was, maar van de cliënt redelijkerwijs niet verwacht kon worden maatregelen te hebben getroffen die de hulpvraag overbodig had gemaakt.
4. Als een maatwerkvoorziening noodzakelijk is ter vervanging van een eerder door het college verstrekte voorziening, wordt deze slechts verstrekt als de eerder verstrekte voorziening technisch is afgeschreven,
 - a. tenzij de eerder verstrekte voorziening verloren is gegaan als gevolg van omstandigheden die niet aan de cliënt zijn toe te rekenen;
 - b. tenzij de cliënt geheel of gedeeltelijk tegemoet komt in de veroorzaakte kosten, of
 - c. als de eerder verstrekte voorziening niet langer een oplossing biedt voor de behoefte van de cliënt aan maatschappelijke ondersteuning.
5. Als een maatwerkvoorziening noodzakelijk is, verstrekt het college de goedkoopst adequate voorziening.
6. Het college kan in het besluit nadere regels stellen ten aanzien van de beoordeling van de aanspraak.

Artikel 12. Inhoud beschikking

1. In de beschikking tot verstrekking van een maatwerkvoorziening wordt in ieder geval aangegeven hoe bezwaar tegen de beschikking kan worden gemaakt.
2. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening in natura wordt in de beschikking in ieder geval vastgelegd:
 - a. welke de te verstrekken voorziening is en wat het beoogde resultaat daarvan is;
 - b. wat de ingangsdatum en duur van de verstrekking is, hoe de voorziening wordt verstrekt, en
 - c. of een bijdrage in de kosten verschuldigd is en de daarbij door het college gehanteerde uitgangspunten, zoals de kostprijs van de voorziening.
3. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening in de vorm van een pgb wordt in de beschikking in ieder geval vastgelegd:
 - a. voor welk resultaat het pgb dient te worden aangewend;
 - b. welke kwaliteitseisen gelden voor de besteding van het pgb;
 - c. wat de hoogte van het pgb is en hoe hiertoe is gekomen;
 - d. wat de duur is van de verstrekking waarvoor het pgb is bedoeld;
 - e. de wijze van verantwoording van de besteding van het pgb en
 - f. of een bijdrage in de kosten verschuldigd is en de daarbij door het college gehanteerde uitgangspunten.

Hoofdstuk 5: persoonsgebonden budget

Artikel 13. Regels voor pgb

1. Onverminderd artikel 2.3.6, tweede en vijfde lid, van de wet verstrekt het college geen pgb voor zover de aanvraag betrekking heeft op kosten die de belanghebbende voorafgaand aan de indiening van de aanvraag heeft gemaakt.
2. Het tarief voor een pgb:
 - a. is gebaseerd op een door de cliënt opgesteld en door het college vastgesteld plan over hoe hij het pgb gaat besteden;
 - b. is toereikend om effectieve en kwalitatief goede zorg in te kopen, en
 - c. bedraagt ten hoogste de kostprijs van de in de betreffende situatie goedkoopst adequate maatwerkvoorziening in natura.
3. De hoogte van een pgb voor dienstverlening is opgebouwd uit verschillende kostencomponenten, zoals salaris, vervanging tijdens vakantie, verzekeringen en reiskosten.
4. De hoogte van een pgb voor een zaak wordt bepaald op ten hoogste de kostprijs van de zaak die de aanvrager op dat moment zou hebben ontvangen als de zaak in natura zou zijn verstrekt. Als de naturaverstrekking een tweedehands voorziening betreft, wordt de kostprijs daarop gebaseerd, met een looptijd gelijk aan de verkorte termijn waarop de zaak technisch is afgeschreven, rekening houdend met onderhoud en verzekering. Als de naturaverstrekking een nieuwe voorziening betreft, wordt de kostprijs daarop gebaseerd, rekening houdend met een eventueel door de gemeente te ontvangen korting en rekening houdend met onderhoud en verzekering.
5. Het college bepaalt bij nadere regeling onder welke voorwaarden betreffende het tarief, een cliënt aan wie een pgb wordt verstrekt de mogelijkheid heeft om diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen te betrekken van een persoon die behoort tot het sociaal netwerk.

Hoofdstuk 6: bijdrage aan voorzieningen

Artikel 14. Regels voor bijdrage in de kosten van maatwerkvoorzieningen dan wel pgb's

1. Een cliënt is een bijdrage in de kosten verschuldigd voor een maatwerkvoorziening dan wel pgb, zolang hij van de maatwerkvoorziening gebruik maakt of gedurende de periode waarvoor het pgb wordt verstrekt, overeenkomstig het Besluit maatschappelijke ondersteuning, en afhankelijk van het inkomen en vermogen van de cliënt en zijn echtgenoot.
2. De onderhoudsplichtige ouders, daaronder begrepen degene tegen wie een op artikel 394 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek gegrond verzoek is afgewezen, en degene die anders dan als ouder samen met de ouder het gezag uitoefent over een cliënt, zijn een bijdrage verschuldigd voor een maatwerkvoorziening of pgb ten behoeve van een woningaanpassing voor een minderjarige cliënt.
3. Het college bepaalt bij nadere regeling:
 - a. op welke wijze de kostprijs van een maatwerkvoorziening en pgb wordt bepaald, en
 - b. door welke andere instantie dan het CAK in de gevallen bedoeld in artikel 2.1.4, zevende lid, van de wet de bijdragen voor een maatwerkvoorziening of pgb worden vastgesteld en geïnd.

Artikel 15. Regels voor bijdrage in de kosten van algemene voorzieningen

1. Het college kan bij nadere regeling bepalen:
 - a. voor welke algemene voorzieningen, niet zijnde cliëntondersteuning, de cliënt een bijdrage is verschuldigd;
 - b. wat per soort algemene voorziening de hoogte van deze bijdrage is;
 - c. of en zo ja voor welke groep of groepen personen een korting geldt op de bijdrage voor een algemene voorziening.

Hoofdstuk 7: kwaliteit en toezicht

Artikel 16. Kwaliteitseisen maatschappelijke ondersteuning

1. Aanbieders zorgen voor een goede kwaliteit van voorzieningen, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen, door:
 - a. het afstemmen van voorzieningen op de persoonlijke situatie van de cliënt;
 - b. het afstemmen van voorzieningen op andere vormen van zorg waaronder informele zorg;
 - c. erop toe te zien dat beroepskrachten tijdens hun werkzaamheden in het kader van het leveren van voorzieningen handelen in overeenstemming met de professionele standaard;
2. Aanbieders stellen een regeling vast voor de afhandeling van klachten van cliënten ten aanzien van alle voorzieningen
3. Aanbieders stellen een regeling vast voor de medezeggenschap van cliënten over voorgenomen besluiten van de aanbieder welke voor de gebruikers van belang
4. Het college kan bij nadere regeling, in overeenkomsten en bij subsidieverlening aanvullende eisen stellen aan de kwaliteit van voorzieningen, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten, goed werkgeverschap, de klachtregeling en medezeggenschapseisen daaronder begrepen.
5. Het college ziet toe op de naleving van de eisen die voortvloeien uit lid 1 tot en met 4, in ieder geval door periodieke overleggen met de aanbieders, een jaarlijks cliëntervaringsonderzoek, en het zo nodig in overleg met de cliënt ter plaatse controleren van de geleverde voorzieningen.

Artikel 17. Meldingsregeling calamiteiten en geweld

1. Het college treft een regeling voor het melden van calamiteiten en geweldsincidenten bij de verstrekking van een voorziening door een aanbieder en wijst een toezichthoudend ambtenaar aan.
2. Aanbieders melden iedere calamiteit en ieder geweldsincident dat zich heeft voorgedaan bij de verstrekking van een voorziening onverwijld aan de toezichthoudend ambtenaar.
3. De toezichthoudende ambtenaar, bedoeld in artikel 6.1, van de wet, doet onderzoek naar de calamiteiten en geweldsincidenten en adviseert het college over het voorkomen van verdere calamiteiten en het bestrijden van geweld.
4. Het college kan bij nadere regeling bepalen welke verdere eisen gelden voor het melden van calamiteiten en geweld bij de verstrekking van een voorziening

Artikel 18. Controle gebruik maatwerkvoorziening en bestedingen persoonsgebonden budgetten

1. Het college onderzoekt, al dan niet steekproefsgewijs, of de verstrekte voorzieningen worden gebruikt of besteed ten behoeve van het doel waarvoor ze verstrekt zijn.
2. Het college kan in het Besluit nadere regels stellen met betrekking tot de controle op de besteding.

Hoofdstuk 8: herziening, intrekking en terugvordering

Artikel 19. Nieuwe feiten en omstandigheden, herziening, intrekking of terugvordering

1. Onverminderd artikel 2.3.8 van de wet doet een cliënt aan het college op verzoek of onverwijld uit eigen beweging mededeling van alle feiten en omstandigheden, waarvan hem redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat deze aanleiding kunnen zijn tot heroverweging van een beslissing als bedoeld in artikel 2.3.5 of 2.3.6 van de wet.
2. Onverminderd artikel 2.3.10 van de wet kan het college een beslissing als bedoeld in artikel 2.3.5 of 2.3.6 van de wet herzien dan wel intrekken als het college vaststelt dat:
 - a. de cliënt onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beslissing zou hebben geleid;
 - b. de cliënt niet langer op de maatwerkvoorziening of het pgb is aangewezen;
 - c. de maatwerkvoorziening of het pgb niet meer toereikend is te achten;
 - d. de cliënt niet voldoet aan de aan de maatwerkvoorziening of het pgb verbonden voorwaarden, of
 - e. de cliënt de maatwerkvoorziening of het pgb niet of voor een ander doel gebruikt;

- f. wijzigingen in het landelijk en/of gemeentelijk beleid hier aanleiding toe geven.
3. Een beslissing tot verlening van een pgb kan worden ingetrokken als blijkt dat het pgb binnen drie maanden na uitbetaling niet is aangewend voor de bekostiging van de voorziening waarvoor de verlening heeft plaatsgevonden.
4. Als het college een beslissing op grond van het tweede lid, onder a, heeft ingetrokken en de verstrekking van de onjuiste of onvolledige gegevens door de cliënt opzettelijk heeft plaatsgevonden, kan het college van de cliënt en degene die daaraan opzettelijk zijn medewerking heeft verleend, geheel of gedeeltelijk de geldswaarde vorderen van de ten onrechte genoten maatwerkvoorziening of het ten onrechte genoten pgb.
5. Ingeval het recht op een in eigendom verstrekte voorziening is ingetrokken, kan deze voorziening worden teruggevorderd.
6. Ingeval het recht op een in bruikleen verstrekte voorziening is ingetrokken, kan deze voorziening worden teruggevorderd.
7. Het college onderzoekt uit het oogpunt van kwaliteit van de geleverde zorg, al dan niet steekproefsgewijs, de bestedingen van pgb's.

Hoofdstuk 9: waardering mantelzorgers

Artikel 20. Jaarlijkse waardering mantelzorgers

1. Het college bepaalt bij nadere regeling waaruit de jaarlijkse blijk van waardering voor mantelzorgers van cliënten in de gemeente bestaat en stelt de criteria hiervoor vast.

Hoofdstuk 10: medezeggenschap en inspraak

Artikel 21. Betrekken van ingezetenen bij het beleid

1. Het college betreft ingezetenen van de gemeente, waaronder in ieder geval cliënten of hun vertegenwoordigers, bij de voorbereiding van het beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning, overeenkomstig de krachtens artikel 150 van de Gemeentewet gestelde regels met betrekking tot de wijze waarop inspraak wordt verleend.
2. Het college stelt ingezetenen vroegtijdig in de gelegenheid voorstellen voor het beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning te doen, advies uit te brengen bij de besluitvorming over verordeningen en beleidsvoorstellen betreffende maatschappelijke ondersteuning, en voorziet hen van ondersteuning om hun rol effectief te kunnen vervullen.
3. Het college zorgt ervoor dat ingezetenen kunnen deelnemen aan periodiek overleg, waarbij zij onderwerpen voor de agenda kunnen aanmelden, en dat zij worden voorzien van de voor een adequate deelname aan het overleg benodigde informatie en ondersteuning.
4. Het college stelt nadere regels vast ter uitvoering van het tweede en derde lid.

Hoofdstuk 11: overige bepalingen

Artikel 22. Verhouding prijs en kwaliteit levering voorziening door derden

1. Het college houdt in het belang van een goede prijs-kwaliteitverhouding bij de vaststelling van de tarieven die het hanteert voor door derden te leveren diensten, in ieder geval rekening met:
 - a. de aard en omvang van de te verrichten taken;
 - b. de voor de sector toepasselijke CAO-schalen in relatie tot de zwaarte van de functie.
 - c. een redelijke toeslag voor overheadkosten, en
 - d. een voor de sector reële mate van non-productiviteit van het personeel als gevolg van verlof, ziekte, scholing en werkoverleg.
2. Het college houdt in het belang van een goede prijs-kwaliteitverhouding bij de vaststelling van de tarieven die het hanteert voor door derden te leveren overige voorzieningen, in ieder geval rekening met:
 - a. de marktprijs van de voorziening, en
 - b. de eventuele extra taken die in verband met de voorziening van de leverancier worden gevraagd, zoals aanmeten, leveren en plaatsen van de voorziening; instructie over het gebruik van de voorziening, onderhoud van de voorziening, en verplichte deelname in bepaalde samenwerkingsverbanden (bijv. sociaal wijkteams).

Artikel 23. Evaluatie

1. Het door het gemeentebestuur gevoerde beleid wordt eenmaal per jaar geëvalueerd. Het college zendt hiertoe jaarlijks aan de gemeenteraad een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van de verordening in de praktijk

Artikel 24. Nadere regels en hardheidsclausule

1. In gevallen, de uitvoering van deze verordening betreffend, waarin deze verordening niet voorziet, beslist het college.
2. Het college kan nadere regels stellen over de uitvoering van deze verordening.
3. Het college kan in bijzondere gevallen ten gunste van de cliënt afwijken van de bepalingen van deze verordening indien toepassing van de verordening tot onbillijkheden van overwegende aard leidt

Artikel 25. Intrekking oude verordening en overgangsrecht

1. De *Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Maastricht 2013* wordt ingetrokken.
2. Een cliënt houdt recht op een lopende voorziening verstrekt op grond van de *Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Maastricht 2013*, totdat het college een nieuw besluit heeft genomen waarbij het besluit waarmee deze voorziening is verstrekt, wordt ingetrokken.
3. Aanvragen die zijn ingediend onder de *Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Maastricht 2013* en waarop nog niet is beslist bij het in werking treden van deze verordening, worden afgehandeld krachtens deze verordening.
4. Op bezwaarschriften tegen een besluit op grond van de *Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Maastricht 2013*, wordt beslist met inachtneming van die verordening.

Hoofdstuk 12: slotbepaling

Artikel 26. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2015.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: *Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Maastricht 2015*.

Toelichting Modelverordening maatschappelijke ondersteuning 2015

Algemeen

Deze verordening geeft uitvoering aan de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (hierna: Wmo 2015). De Wmo 2015 maakt onderdeel uit van de bestuurlijke en – met toepassing van een budgetkorting – financiële decentralisatie naar gemeenten van een aantal taken uit de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (hierna: AWBZ). Deze taken worden toegevoegd aan het takenpakket dat al bij gemeenten lag onder de ‘oude’ Wet maatschappelijke ondersteuning.

Deze verordening borduurt deels voort op de ingeslagen weg die met deze wet en met de *Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Maastricht 2013* is ingezet. Er wordt bekeken wat redelijkerwijs verwacht mag worden van de cliënt en zijn sociaal netwerk, vervolgens zal waar nodig de gemeente in aanvulling hierop hem in staat stellen gebruik te maken van een algemene voorziening of – als dat niet volstaat – een maatwerkvoorziening waarmee een bijdrage wordt geleverd aan zijn mogelijkheden om deel te nemen aan het maatschappelijk verkeer en zelfstandig te functioneren in de maatschappij.

Er dient telkens een zorgvuldige toegangsprocedure doorlopen te worden om de hulpvraag van de cliënt, zijn behoeften en de gewenste resultaten helder te krijgen, om te achterhalen wat de cliënt op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, mantelzorg of met hulp van zijn sociaal netwerk dan wel door het verrichten van maatschappelijk nuttige activiteiten kan doen om zijn zelfredzaamheid en participatie te handhaven of verbeteren, om te bepalen of zo nodig met gebruikmaking van een algemene voorziening kan worden volstaan, of dat een maatwerkvoorziening nodig is, en of sprake is van een voorliggende of andere voorziening die niet onder de reikwijdte van de Wmo 2015 valt. Waar het recht op compensatie dat bestond onder de ‘oude’ Wet maatschappelijke ondersteuning is komen te vervallen, wordt een recht op een zorgvuldige, tweezijdige procedure daartegenover gesteld.

De Wmo 2015 legt dit proces op hoofdlijnen vast. In deze verordening heeft het college het wettelijk verankerd proces op punten nader aangevuld. Daarbij is mede gebruik gemaakt van de ervaringen met en de monitor van de ‘gekantelde’ werkwijze in het kader van de *Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Maastricht 2013*. Doelstelling hiervan is het borgen dat de door de gemeente aangereikte oplossingen de uitkomst zijn van een zorgvuldig tweezijdig proces. Een dergelijke procedure die bovendien goed wordt uitgevoerd, zal telkens tot een juist eindoordeel moeten leiden; ondersteuning op maat.

Indien de cliënt van mening is dat de aangeboden ondersteuning onvoldoende bijdraagt aan de zelfredzaamheid of participatie, of dat hem opvang of beschermd wonen ten onrechte wordt onthouden, kan betrokkene wanneer er een beschikking is afgegeven vanzelfsprekend bezwaar maken en daarna eventueel in beroep gaan tegen de beslissing op zijn bezwaar. De rechter zal toetsen of de gemeente zich heeft gehouden aan de voorgeschreven procedures, het onderzoek naar de omstandigheden van betrokkene op adequate wijze heeft verricht en of de ondersteuning een passende bijdrage levert aan het realiseren van een situatie waarin de cliënt in staat wordt gesteld tot zelfredzaamheid of participatie en zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kan blijven. Belangrijke aanvulling hierop is dat ook wanneer er geen beschikking wordt afgegeven het college de cliënt op basis van deze verordening een mogelijkheid biedt van een heroverweging.

De Wmo 2015 en deze verordening leggen veel bevoegdheden bij het college. De uitvoering hiervan zal echter in de regel namens het college gedaan worden (in mandaat) door deskundige consultants, ambtenaren of bijvoorbeeld aanbieders. Waar in deze verordening en in de wet ‘het college’ staat, kan het college deze bevoegdheid namelijk mandateren aan ondergeschikten dan wel niet-ondergeschikten op grond van de algemene regels van de Awb. Op grond van artikel 2.6.3 van de wet kan het college de vaststelling van rechten en plichten van de cliënt echter alleen mandateren aan een aanbieder. Zie voor de definitie van ‘aanbieder’ de toelichting onder artikel 1. Deze beperking geldt alleen voor mandatering aan niet-ondergeschikten. Het college kan de vaststelling van rechten en plichten ook aan ondergeschikten mandateren.

De Wmo 2015 schrijft in artikel 2.1.3, eerste lid, voor dat de gemeente per verordening de regels dient vast te stellen die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het verplichte gemeentelijk beleidsplan met betrekking tot maatschappelijke ondersteuning. Deze verordening kan niet los worden gezien van het beleidsplan, dat de gemeenteraad op grond van artikel 2.1.2 van de Wmo 2015 eveneens dient vast te stellen. In dit beleidsplan- *Beleidsplan Wmo 2012–2015 “Meer voor elkaar” gemeente Maastricht* en het *addendum Beleidsplan Wmo 2012–2015* - wordt het door het gemeentebestuur te voeren beleid met betrekking tot maatschappelijke ondersteuning vastgelegd.

Artikelsgewijs

Artikel 1. Begripsbepalingen

Het aantal definities van artikel 1 is beperkt aangezien de wet (in artikel 1.1.1) al een flink aantal definities kent die ook bindend zijn voor deze verordening. Hiertoe wordt verwezen naar de wettekst.

Ook de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) kent een aantal (definitie)bepalingen die voor deze verordening van belang zijn, zoals: ‘aanvraag’ (artikel 1:3, derde lid): *een verzoek van een belanghebbende om een besluit te nemen*, en ‘beschikking’ (artikel 1:2). Hiertoe wordt eveneens verwezen naar de wettekst Awb.

Artikel 2. Melding hulpvraag

Deze bepaling is opgenomen om een zorgvuldige procedure te waarborgen en kan worden gezien als een uitwerking van de verplichte delegatiebepaling van artikel 2.1.3, eerste lid en tweede lid, onder a, van de wet. Daarbij is onder meer bepaald dat de gemeente bij verordening in ieder geval bepaalt op welke wijze een cliënt in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening voor zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen of opvang. In artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet wordt al bepaald dat indien bij het college melding wordt gedaan van een behoefte aan maatschappelijke ondersteuning, het college deze melding onderzoekt. Deze bepaling verankert ook in de verordening dat bij het college een melding kan worden gedaan en door wie. In artikel 2.3.2, negende lid, van de wet is bepaald dat een aanvraag niet kan worden gedaan dan nadat (naar aanleiding van de melding) onderzoek is uitgevoerd, tenzij het onderzoek niet is uitgevoerd binnen de termijn van zes weken.

Het eerste lid bevat regels voor de verplichte meldingsprocedure. De melding is vormvrij en kan schriftelijk, elektronisch, mondeling of telefonisch bij het college worden gedaan. In artikel 2:15 van de Awb is bepaald dat een aanvraag elektronisch (onder meer per email) kan worden gedaan indien het bestuursorgaan kenbaar heeft gemaakt dat deze weg geopend is. De melding kan ‘door of namens de cliënt’ worden gedaan. Dit kan ruim worden opgevat. Naast de cliënt kan bijvoorbeeld diens vertegenwoordiger, mantelzorger, partner, familielid, buurman of andere betrokkene de melding doen.

In het eerste lid is met gebruik van de in artikel 1 gedefinieerde term ‘hulpvraag’ een afbakeningsbepaling gegeven. Een persoon met een hulpvraag die op grond van een andere wet kan worden beantwoord, kan direct en gericht worden doorverwezen. Te denken valt hier bijvoorbeeld aan de Zorgverzekeringswet, de Wet werk en bijstand en de Leerplichtwet. Zie ook de tekst en toelichting van artikel 8, tweede lid.

In het tweede lid is de verplichte ontvangstbevestiging verankerd (artikel 2.3.2, eerste lid, slotzin, van de wet). Conform artikel 4:3a van de Awb is het bestuursorgaan gehouden een elektronisch ingediende aanvraag te bevestigen. Dat kan dan – en ligt voor de hand – ook elektronisch. Indien de melding mondeling of telefonisch is gedaan, zou dit ook kunnen worden afgesproken.

Aangezien het onderzoek na een melding maximaal zes weken mag beslaan (zie artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet), is registratie en ontvangstbevestiging van de melding ook in het kader van deze termijn van belang. Het college hecht er daarom aan dat cliënt in alle gevallen terug kan vallen op een schriftelijke bevestiging van de meldingsdatum.

In het derde lid is overeenkomstig artikel 2.3.3 van de wet een uitzondering vervat voor spoedeisende gevallen. Het college is op grond van de wet verplicht in dergelijke gevallen een passende tijdelijke maatwerkvoorziening te verstrekken in afwachting van de uitkomsten

van het onderzoek dat volgt na de melding. In de praktijk zal dit worden vormgegeven in gerichte afspraken hierover met aanbieders.

Artikel 3. Cliëntondersteuning

Het eerste lid is een uitwerking van de wettelijke verplichting van het college in artikel 2.2.4, eerste lid, onder a, en tweede lid, van de wet. De wet adresseert het college rechtstreeks en vraagt niet om hierover bij verordening een regeling op te stellen. De bepaling uit de wet is toch in de verordening opgenomen vanwege het belang om in de verordening een compleet overzicht van rechten en plichten van cliënten te geven. Hierbij is benadrukt dat de cliëntondersteuning op grond van de wet voor de cliënt kosteloos is. In de memorie van toelichting bij artikel 2.2.4 van de wet (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3) is vermeld dat gemeenten hiermee de opdracht hebben in ieder geval een algemene voorziening voor cliëntondersteuning te realiseren, waar burgers informatie en advies over vraagstukken van maatschappelijke ondersteuning en hulp bij het verkrijgen daarvan. Ook uitgebreide vraagverheldering alsmede kortdurende en kortcyclische ondersteuning bij het maken van keuzes op diverse levensterreinen maken daarvan deel uit.

In het tweede lid is overeenkomstig artikel 2.3.2, derde lid, van de wet bepaald dat het college de betrokkene na de melding van de hulpvraag inlicht over de mogelijkheid van gratis cliëntondersteuning.

Artikel 4. Persoonlijk plan

De verplichtingen voor het college die hier genoemd worden, zijn ook opgenomen in artikel 2.3.2 van de wet. Omdat het een specifieke plaats inneemt in de volgorde van de procedure, is het hier op de plaats in de procedure nogmaals ingevoegd. Het persoonlijk plan is in de wet opgenomen door middel van een amendement (TK 2013-2014, 33841 nr. 70). Doordat de cliënt voorafgaand aan het onderzoek door het college een persoonlijk plan kan overleggen, is het college direct bekend met de wijze waarop de cliënt zelf vorm wil geven aan zijn persoonlijk arrangement dat nodig is om zelfredzaam te kunnen zijn en te participeren. Hiermee komt de regie bij de cliënt te liggen.

Artikel 5. Vooronderzoek

Deze bepaling is hier opgenomen om een zorgvuldige procedure te waarborgen. Het eerste lid dient ter ambtelijke voorbereiding van het gesprek op basis van de melding waarbij in samenspraak met de cliënt bekende gegevens in kaart worden gebracht en cliënten niet worden belast met vragen over zaken die bij de gemeente al bekend zijn. Dit vooronderzoek kan afhankelijk van de inhoud van de melding meer of minder uitgebreid zijn en omvat ook het in samenspraak met de belanghebbende afspreken van een datum, tijd en plaats voor het gesprek. Tijdens het gesprek kunnen op basis van dit vooronderzoek ook al wat concrete vragen worden gesteld of aan de cliënt worden verzocht om nog een aantal stukken over te leggen.

De verplichting tot het overleggen van stukken, zoals vermeld in het tweede lid, is opgenomen overeenkomstig artikel 2.3.2, zevende lid, van de wet. In het kader van de rechtmatigheid is het op grond van artikel 2.3.4 van de wet in ieder geval verplicht om de identiteit van de cliënt vast te stellen aan de hand van een document als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht en is de cliënt die een aanvraag doet voor een maatwerkvoorziening ook verplicht dat document ter inzage te geven. Bij de gegevensverzameling op grond van het eerste en tweede lid zullen de grenzen van de Wet bescherming persoonsgegevens in acht genomen moeten worden.

Op grond van het derde lid kan worden afgezien van het vooronderzoek indien dat een onnodige herhaling van zetten zou betekenen.

Artikel 6. Gesprek

Deze bepaling is opgenomen om een zorgvuldige procedure te waarborgen en kan worden gezien als een uitwerking van de verplichte delegatiebepaling van artikel 2.1.3, eerste lid en tweede lid, onder a, van de wet, waarbij onder meer is bepaald dat de gemeente bij verordening in ieder geval regels vaststelt die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het in artikel 2.1.2 bedoelde plan en de door het college te nemen besluiten of te verrichten handelingen.

De onderdelen van het eerste lid zijn overeenkomstig de opsomming in artikel 2.3.2 van de wet opgenomen. In artikel 2.3.2, eerste lid, wordt niet de aanduiding “het gesprek” gebruikt maar “een onderzoek in samenspraak met degene door of namens wie de melding is gedaan en waar mogelijk met de mantelzorger of mantelzorgers dan wel diens vertegenwoordiger”. De memorie van toelichting op deze bepaling (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, blz. 143) verduidelijkt dat voor een zorgvuldig onderzoek veelal sprake zal zijn van enige vorm van persoonlijk contact met betrokkene of een vertegenwoordiger van betrokkene, aangezien daardoor een adequaat totaalbeeld van de betrokkene en zijn situatie verkregen kan worden. Het eerste lid bepaalt daarom dat het onderzoek moet plaatsvinden in samenspraak met betrokkene. De vorm van het onderzoek is vrij.

Het gesprek vindt zo mogelijk bij de cliënt thuis plaats. Indien woningaanpassingen nodig zijn, is dat zeker essentieel om de thuissituatie goed te kunnen beoordelen en doeltreffende oplossingen te vinden.

In onderdeel b is als onderwerp van gesprek ‘het gewenste resultaat van het verzoek om ondersteuning’ opgenomen. Dit is belangrijk omdat in de woorden van de nota naar aanleiding van het verslag (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 34, blz. 183) “de ultieme toetssteen of de maatschappelijke ondersteuning effectief is geweest, ligt in de beantwoording van de vraag of de cliënt zelf vindt dat de verleende maatschappelijke ondersteuning heeft bijgedragen aan een verbetering van zijn zelfredzaamheid of participatie. In het wetsvoorstel Wmo 2015 staat het bereiken van dit resultaat centraal”.

Het gesprek is hoofdregel en hoeft uiteraard niet plaats te vinden als dit niet nodig is (zie het vierde lid). Het kan bijvoorbeeld om een cliënt gaan die al bekend is bij de gemeente en een eenvoudige ‘vervolgvraag’ heeft.

Artikel 7. Verslag

Deze bepaling is opgenomen in het belang van een zorgvuldige dossiervorming en een zorgvuldige procedure en is overeenkomstig artikel 2.3.2, vijfde lid, van de wet opgenomen.

Het eerste lid borgt dat altijd verslag wordt opgemaakt. De invulling van deze verslagplicht is vormvrij. Hierbij kan worden voortgeborduurd op de praktijk van de Wmo.

In de verordening wordt de termen verslag en ondersteuningsplan gebruikt als sluitstuk van het gemeentelijk onderzoek. Wanneer er een ondersteuningsplan wordt opgesteld maakt het resultaat van het onderzoek (het verslag) deel uit van het ondersteuningsplan.

In de memorie van toelichting (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, p. 32-33) staat dat de gemeente aan de cliënt een weergave van de uitkomsten van het onderzoek verstrekt om hem in staat te stellen een aanvraag te doen voor een maatwerkvoorziening. Dat moet in beginsel schriftelijk. Een goede weergave maakt het voor de gemeente inzichtelijk om een juiste beslissing te nemen te nemen op een aanvraag en draagt bij aan een inzichtelijke communicatie met de cliënt. Uiteraard zal de weergave van de uitkomsten van het onderzoek variëren met de uitkomsten van het onderzoek. Zo zal de weergave van het onderzoek bijvoorbeeld heel beperkt kunnen zijn als de cliënt van mening is goed geholpen te zijn en de uitkomst is dat geen aanvraag van een maatwerkvoorziening noodzakelijk is. Bij meer complexe onderzoeken zal uiteraard een uitgebreidere weergave noodzakelijk zijn.

Desgewenst kan de gemeente de schriftelijke weergave van de uitkomsten van het onderzoek ook gebruiken als een met de cliënt overeengekomen plan (arrangement) voor het bevorderen van zijn zelfredzaamheid en participatie waarin de gemaakte afspraken en de verplichtingen die daaruit voortvloeien, zijn vastgelegd. Het is in dat geval passend dat het college en de cliënt dit plan ondertekenen. Indien een persoonlijk plan is overhandigd, wordt dit plan ook opgenomen of toegevoegd aan het verslag.

Soms kan een verslag al direct worden meegegeven, maar vaak zal dit toch nog moeten worden uitgewerkt en gaat daar een paar dagen overheen. Met het benoemen van een termijn weet cliënt waar hij minimaal op kan rekenen. Daarom begint het tweede lid met de zinsnede “Binnen 21 dagen na het gesprek”. Het kan overigens ook zijn dat na een gesprek de cliënt bijvoorbeeld nog onderzoekt wat er in zijn omgeving mogelijk is, bijvoorbeeld of hij met iemand kan meerijden om boodschappen te doen, of dat hij nog een aanvullende opmerking heeft. Ook dan is een paar dagen tijd na het gesprek nuttig.

Artikel 8. Second opinion, klachtregeling

Het ondersteuningsplan is als zodanig geen beschikking waartegen bezwaar en beroep mogelijk is. Mocht cliënt zich niet of onvoldoende ondersteund voelen door de uitkomst van het onderzoek wordt de mogelijkheid van een herbeoordeling geboden. Het college werkt hiervoor een regeling uit.

Dit laat onverlet de mogelijkheid van cliënt om een aanvraag in te dienen waarna aan de hand van een voor bezwaar vatbare beschikking het besluit van de gemeente juridisch getoetst kan worden.

Waar de 'second opinion' regeling betrekking heeft op de inhoudelijke herbeoordeling van de geboden ondersteuning ziet het tweede lid op de wijze van afhandeling van het proces en de bejegening. Hier ligt een relatie met het onderzoek naar het instellen van een regionale ombudsfunctie.

De gemeente is op grond van de Awb (hoofdstuk 9) in het algemeen verplicht tot een behoorlijke behandeling van mondelinge en schriftelijke klachten over gedragingen van personen en bestuursorganen die onder haar verantwoordelijkheid werkzaam zijn.

Artikel 9. Periodiek onderzoek en nazorg

Het eerste lid verwoordt de wettelijke plicht van het college om een beslissing als bedoeld in 2.3.5 of 2.3.6 van de wet periodiek te heroverwegen. In het tweede lid wordt deze wettelijke verplichting uitgebreid naar die gevallen waar geen beschikking is afgegeven.

Het ligt in de lijn met het uitgangspunt dat de geboden gemeentelijke ondersteuning in alle gevallen een op maat van de persoon gesneden afgestemd geheel is, om periodiek na te gaan of dit nog altijd op maat is. Hoe vaak dit noodzakelijk zal zijn, zal mede afhangen van de ondersteuningsbehoefte van betrokkene en hetgeen bij het onderzoek is vastgesteld.

De bepaling kan ertoe leiden dat het college na onderzoek tot de conclusie komt dat het geheel aan maatregelen nog altijd goed op de persoon is afgestemd, maar ook dat het college tot een heroverweging komt en beslist dat de cliënt meer of minder diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en/of ondersteuning via andere voorzieningen nodig heeft.

Artikel 10. Aanvraag

Het eerste lid is overgenomen uit de wet (artikel 2.3.2. lid 9). In de Wmo 2015 is het rechtstreeks indienen van een aanvraag niet meer mogelijk.

In het tweede lid is aangegeven dat naast de cliënt alleen een daartoe door hem gemachtigd persoon of een vertegenwoordiger (zie voor een definitie van vertegenwoordiger de toelichting onder artikel 1) een aanvraag kan indienen. Dit is minder ruim dan de kring van personen rond de cliënt die een melding kan doen. Zie hiervoor artikel 2 en de toelichting daarbij. Aangezien het hier gaat om de formele aanvraag om een beschikking in de zin van de Awb, is hier de formele eis van machtiging of vertegenwoordiging gesteld.

In de Awb worden regels gegeven omtrent de aanvraag. Deze verordening wijkt daarvan niet af. Op grond van artikel 4:1 van de Awb wordt een aanvraag tot het geven van een beschikking schriftelijk ingediend bij het bestuursorgaan dat bevoegd is op de aanvraag te beslissen (hier het college), tenzij bij wettelijk voorschrift anders is bepaald. In de praktijk kan dit door op basis van het ondertekend verslag/ondersteuningsplan.

Lid 5 bepaalt tenslotte dat het college binnen twee weken na de ontvangst van de aanvraag de beschikking moet geven (conform artikel 2.3.5, tweede lid).

Artikel 11. Beoordeling van de aanspraak

In artikel 2.1.3, tweede lid, onder a, van de wet is bepaald dat de raad bij verordening moet aangeven op basis van welke criteria het college kan vaststellen of een cliënt voor een maatwerkvoorziening voor zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen of opvang in aanmerking komt. In de memorie van toelichting op deze bepaling (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, blz. 134) wordt aangegeven dat het bij het verstrekken van een

maatwerkvoorziening op maatwerk aankomt. Gemeentelijke vrijheid is nodig omdat de behoeften van inwoners per gemeente kunnen verschillen en de sociale en fysieke infrastructuur per gemeente anders is. Ook het aanbod van algemene voorzieningen is niet in iedere gemeente gelijk. Het is daarom niet mogelijk of wenselijk dat in de verordening limitatief wordt geregeld welke maatwerkvoorzieningen zullen worden verstrekt. De gemeente moet wel aan de hand van geschikte en toepasbare criteria meer in detail en concreet nader afbakenen in welke gevallen iemand een maatwerkvoorziening kan krijgen. In dit artikel is deze verplichting uitgewerkt.

Artikel 12. Inhoud beschikking

Tweede lid, onder a, en derde lid, onder a: het beoogde resultaat is bijvoorbeeld 'mobiliteit' en niet 'een scootmobiel'.

Het bepaalde onder lid 2, sub c en lid 3 sub f dient uitsluitend ter informatie aan de cliënt. Het college neemt niet de hoogte van de bijdrage in de kosten in de beschikking op. Dat loopt immers via het CAK, evenals de mogelijkheid van bezwaar en beroep daartegen.

Artikel 13. Regels voor pgb

Het college kan op grond van artikel 2.3.6 van de wet een pgb verstrekken. Als aan alle wettelijke voorwaarden daartoe is voldaan, kan zelfs van een verplichting van het college worden gesproken. Van belang is dat een pgb alleen wordt verstrekt indien de cliënt dit gemotiveerd vraagt (zie artikel 2.3.6, tweede lid, onder b). Met behoud van de motivatie-eis wordt geborgd dat duidelijk is dat het de beslissing van de aanvrager zelf is om een pgb aan te vragen (zie de toelichting op amendement Voortman c.s., Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 103).

Het eerste lid geeft aan dat het in beginsel niet mogelijk is om achteraf kosten te declareren.

Het tweede tot en met vierde lid berusten op artikel 2.1.3, tweede lid, onder b, van de wet. Hierin staat dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald op welke wijze de hoogte van een pgb wordt vastgesteld, waarbij geldt dat de hoogte toereikend moet zijn. In de memorie van toelichting (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, blz. 39) is vermeld dat de gemeente bijvoorbeeld kan bepalen dat het pgb niet hoger mag zijn dan een percentage van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan het verlenen van adequate ondersteuning in natura. Gemeenten hebben daarmee ook de mogelijkheid om differentiatie aan te brengen in de hoogte van het pgb. Gemeenten kunnen verschillende tarieven hanteren voor verschillende vormen van ondersteuning en voor verschillende typen hulpverleners. Gemeenten kunnen bij het vaststellen van tarieven in de verordening bijvoorbeeld onderscheid maken tussen ondersteuning die wordt geleverd door het sociale netwerk, door hulpverleners die werken volgens de kwaliteitsstandaarden en hulpverleners die dat niet doen (zoals werkstudenten, zzp'ers zonder diploma's e.d.).

Een aanvraag voor een pgb kan geweigerd worden voor zover de kosten van het pgb hoger zijn dan de kosten van de maatwerkvoorziening (artikel 2.3.6, vijfde lid, onder a, van de wet). De situatie waarin het door de cliënt beoogde aanbod duurder is dan het aanbod van het college betekent dus niet bij voorbaat dat het pgb om die reden geheel geweigerd kan worden. Cliënten kunnen zelf bijbetalen wanneer het tarief van de door hen gewenste aanbieder duurder is dan het door het college voorgestelde aanbod. Het college kan het pgb slechts weigeren voor dat gedeelte dat duurder is dan het door het college voorgestelde aanbod. Dit kan zich bijvoorbeeld voordoen doordat de gemeente vanwege inkoopvoordelen maatwerkvoorzieningen al snel goedkoper zal kunnen leveren dan wanneer iemand zelf ondersteuning inkoop met een pgb. Daarbij kan gedacht worden aan vervoers- of opvangvoorzieningen.

Een pgb is gemiddeld genomen ook goedkoper dan zorg in natura omdat er minder overheadkosten hoeven te worden meegerekend. De maximale hoogte van een pgb is in de verordening begrensd op de kostprijs van de in de betreffende situatie goedkoopst adequate door het college ingekochte maatwerkvoorziening in natura.

Ten aanzien van het vijfde lid is van belang dat in de nota naar aanleiding van het verslag (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 34) de regering heeft aangegeven dat onder dit sociale netwerk ook mantelzorgers kunnen vallen. Wel is de regering van mening dat de beloning

van het sociale netwerk in elk geval beperkt moet blijven tot die gevallen waarin het de gebruikelijke hulp overstijgt en dit aantoonbaar tot betere en effectievere ondersteuning leidt en aantoonbaar doelmatiger is. Overeenkomstig de huidige Wmo-praktijk met betrekking tot informele hulp wordt hierbij in ieder geval gedacht aan diensten (zorg van mantelzorgers bijvoorbeeld). Informele hulp bij hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen is minder goed denkbaar. Ingeval ook hiervoor een pgb wordt aangevraagd is voor gemeenten van belang dat slechts een pgb wordt verstrekt indien naar het oordeel van het college is gewaarborgd dat de in te kopen diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen veilig, doeltreffend en cliëntgericht worden verstrekt (artikel 2.3.6, tweede lid, onder c, van de wet). Bij het beoordelen van de kwaliteit als bedoeld in artikel 2.3.6, tweede lid, onder c, van de wet weegt het college mee of de diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen in redelijkheid geschikt zijn voor het doel waarvoor het persoonsgebonden budget wordt verstrekt (artikel 2.3.6, derde lid, van de wet).

Artikel 14. Regels voor bijdrage in de kosten van maatwerkvoorzieningen dan wel pgb's

De bijdragen in de kosten van maatwerkvoorzieningen zijn gelimiteerd tot een bedrag gelijk aan de kostprijs van de voorziening (artikel 2.1.4, derde lid, eerste zin, van de wet) en in het Besluit maatschappelijke ondersteuning worden regels vastgesteld met betrekking tot deze bijdragen (artikel 2.1.4, vierde lid, van de wet). De bijdrageregels in de verordening sluiten aan bij de kaders die het Besluit maatschappelijke ondersteuning stelt.

De wet verplicht tot het vaststellen van de kostprijs van een maatwerkvoorziening (artikel 2.1.4, derde lid, tweede zin). Dat kan op drie manieren en deze zijn vastgelegd in de drie onderdelen van het derde lid.

Artikel 15. Regels voor bijdrage in de kosten van algemene voorzieningen

De bijdragen in de kosten van algemene voorzieningen mag de gemeente bepalen en dit mag kostendekkend zijn. In de nota naar aanleiding van het verslag (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 34, blz. 95) staat hierover dat de regering gemeenten beleidsruimte geeft door hen de mogelijkheid te bieden om in de verordening te bepalen welke eigen bijdrage een cliënt verschuldigd is voor een algemene voorziening. Bij het bieden van deze beleidsruimte gaat de regering ervan uit dat gemeenten hier verstandig mee omgaan en voorzieningen, zoals laagdrempelige informatievoorziening uit zal sluiten van eigen bijdragen. Gemeenten hebben er zelf belang bij om een algemene voorziening (financieel) laagdrempelig te maken, zodat de druk op vaak duurere maatwerkvoorzieningen wordt beperkt. Om een gedifferentieerd beleid mogelijk te maken wordt dit overgelaten aan het college.

Artikel 16. Kwaliteitseisen maatschappelijke ondersteuning

Deze bepaling betreft een uitwerking van de verordeningplicht in artikel 2.1.3, tweede lid, onder c, van de wet, waarin is bepaald dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald welke eisen worden gesteld aan de kwaliteit van voorzieningen, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen.

De regering legt de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van voorzieningen bij de gemeente en de aanbieder. Het is aan de gemeente om in de verordening te bepalen welke kwaliteitseisen worden gesteld aan aanbieders van voorzieningen. Die eisen zullen ook betrekking kunnen hebben op de deskundigheid van het in te schakelen personeel. De regering benadrukt in de memorie van toelichting op artikel 2.1.3, tweede lid, onder c, van de wet (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3) dat de kwaliteitseisen die zijn vervat in de artikelen 3.1 e.v. van de wet en die zich rechtstreeks tot aanbieders richten, daarbij uitgangspunt zijn. De eis dat een voorziening van goede kwaliteit wordt verleend, biedt veel ruimte voor de gemeenten om in overleg met organisaties van cliënten en aanbieders te werken aan kwaliteitsstandaarden voor de ondersteuning.

In het eerste lid zijn een aantal voor de hand liggende kwaliteitseisen uitgewerkt. Het in het tweede lid genoemde jaarlijkse cliëntervaringsonderzoek is verplicht op grond van artikel 2.5.1, eerste lid, van de wet.

In het tweede lid is een bepaling over klachten ten aanzien van aanbieders opgenomen. Een dergelijke bepaling is verplicht op grond van artikel 2.1.3, tweede lid, onder e, van de wet,

waarin is bepaald dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald ten aanzien van welke voorzieningen een regeling voor de afhandeling van klachten van cliënten is vereist. De aanbieder is ten aanzien van de in de verordening genoemde voorzieningen verplicht een klachtregeling op te stellen (artikel 3.2, eerste lid, onder a, van de wet).

In de memorie van toelichting (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, blz. 57-58) staat dat cliënten in beginsel moeten kunnen klagen over alles wat hen niet aanstaat in de manier waarop zij zich bejegend voelen. De cliënt kan ontevreden zijn over het gedrag van een gemeenteambtenaar, bijvoorbeeld over de wijze waarop een gesprek is gevoerd of over diens (vermeende) gebrek aan deskundigheid. Is de cliënt niet tevreden over een gedraging van de aanbieder, dan kan het ook gaan om bijvoorbeeld de kwaliteit van de geleverde maatschappelijke ondersteuning (in verband met de deskundigheid van de medewerker of een bepaalde houding of uitlating, gebrekkige communicatie of (on)bereikbaarheid van de aanbieder).

Het ligt voor de hand dat cliënten die zich benadeeld voelen zo veel mogelijk deze klacht eerst bij de betreffende aanbieder deponeren. Zij moeten erop kunnen vertrouwen dat de aanbieder de klacht snel in behandeling neemt en de klacht ook snel afhandelt. Daar waar de afhandeling niet naar wens is, staat de weg naar de gemeente voor het indienen van de klacht open.

In het derde lid zijn een aantal instrumenten voor het college aangegeven om te zorgen dat de verplichting tot medezeggenschap door aanbieders goed wordt uitgevoerd

Het vierde lid geeft uitvoering aan artikel 2.1.3, tweede lid, onder f, van de wet, waarin is bepaald dat in ieder geval moet worden bepaald ten aanzien van welke voorzieningen een regeling voor medezeggenschap van cliënten over voorgenomen besluiten van de aanbieder welke voor de gebruikers van belang zijn, vereist is. In dit artikel gaat het dus om medezeggenschap van cliënten tegenover de aanbieder. Voorheen moest de aanbieder voldoen aan de in de Wet klachtrecht cliënten en de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen (Wmcz) gestelde regels. Onder de Wmcz werd inspraak tegenover de aanbieder reeds verwezenlijkt via de cliëntenraad. Onder de Wmo 2015 is het stellen van regels geheel aan gemeenten overgelaten.

Dit is hier uitgewerkt door te bepalen dat aanbieders een regeling voor medezeggenschap dienen vast te stellen. De aanbieder is ten aanzien van de in de verordening genoemde voorzieningen verplicht een medezeggenschapsregeling op te stellen (artikel 3.2, eerste lid, onder b, van de wet).

In het vijfde lid zijn een aantal instrumenten voor het college aangegeven om te zorgen dat de verplichting tot medezeggenschap door aanbieders goed wordt uitgevoerd.

Artikel 17. Meldingsregeling calamiteiten en geweld

In artikel 3.4, eerste lid, van de wet is bepaald dat de aanbieder bij de toezichthoudend ambtenaar, bedoeld in artikel 6.1 van de wet onverwijld melding doet van iedere calamiteit die bij de verstrekking van een voorziening heeft plaatsgevonden en van geweld bij de verstrekking van een voorziening. In artikel 6.1 van de wet is bepaald dat het college personen aanwijst die zijn belast met het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wet.

In aanvulling op het bovenstaande regelt artikel 14 dat er door het college een regeling wordt opgesteld over het doen van meldingen en dat de toezichthoudend ambtenaar deze meldingen onderzoekt en het college adviseert over het voorkomen van verdere calamiteiten en het bestrijden van geweld. Overeenkomstig het vierde lid kan het college bij nadere regeling bepalen welke verdere eisen gelden voor het melden van calamiteiten en geweld bij de verstrekking van een voorziening.

Artikel 18 controle gebruik maatwerkvoorzieningen en bestedingen persoonsgebonden budgetten

Op grond van artikel 2.3.6 vierde lid dienen in de verordening regels te worden gesteld over de bestrijding van ten onrechte ontvangen van maatwerkvoorzieningen of persoonsgebonden budget alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet. Essentieel daarbij is dat het college periodiek controles uitvoert naar het gebruik en de besteding van voorzieningen op grond van deze wet.

Artikel 19. Nieuwe feiten en omstandigheden, herziening, intrekking of terugvordering

Deze bepaling betreft een uitwerking van de verordeningsplicht in artikel 2.1.3, vierde lid, van de wet, waarin is bepaald dat in de verordening in ieder geval regels worden gesteld voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een maatwerkvoorziening of een pgb, alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet.

Het derde lid is een 'kan'-bepaling. Een pgb wordt verstrekt met de bedoeling dat men daarmee een voorziening treft. Als binnen drie maanden na de beslissing tot het verstrekken van het pgb nog geen voorziening is getroffen, heeft het college de bevoegdheid om de beslissing geheel of gedeeltelijk in te trekken. Deze bepaling is te zien als een verbijzondering van de bepaling in het tweede lid, onder e (dat tevens op maatwerkvoorzieningen (in natura) ziet).

In artikel 2.4.1 tot en met 2.4.4 van de wet zijn regels voor het verhaal van kosten opgenomen en is de bevoegdheid aan het college gegeven tot het (in geldswaarde) terugvorderen van een ten onrechte verstrekte maatwerkvoorziening of pgb. Hierbij is tevens bepaald dat het college het terug te vorderen bedrag bij dwangbevel kan invorderen. Uit de memorie van toelichting op artikel 2.4.1 (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, blz. 157) wordt duidelijk dat daarnaast de mogelijkheid blijft bestaan om maatwerkvoorzieningen terug te vorderen; 'omdat het niet in alle gevallen mogelijk is een al genoten maatwerkvoorziening terug te vorderen, kan het college de waarde van de genoten maatwerkvoorziening uitdrukken in een bedrag dat voor terugvordering in aanmerking komt.' In het vijfde, zesde en zevende lid zijn dan ook bepalingen opgenomen die het college de bevoegdheid geven tot terugvordering van in eigendom en in bruikleen verstrekte voorzieningen.

Artikel 20. Jaarlijkse waardering mantelzorgers

Deze bepaling betreft een uitwerking van de verordeningsplicht in artikel 2.1.6 van de wet. Hierin is opgenomen dat bij verordening wordt bepaald op welke wijze het college zorg draagt voor een jaarlijkse blijk van waardering voor de mantelzorgers van cliënten in de gemeente.

Artikel 2.1.6 stelt dat het moet gaan om mantelzorgers van cliënten in de gemeente. Artikel 1.1.1 van de wet definieert een cliënt als een persoon die gebruik maakt van een algemene voorziening, maatwerkvoorziening of pgb, of door of namens wie een melding is gedaan. Het gaat dus ook om mantelzorgers van cliënten die een hulpvraag hebben aangemeld, ook al is daar geen voorziening op basis van deze wet uitgekomen. Voorts is de woonplaats van de cliënt bepalend, zodat het dus ook mantelzorgers kan betreffen die in andere gemeenten wonen.

Artikel 21. Betrekken van ingezetenen bij het beleid

Deze bepaling geeft uitvoering aan artikel 2.1.3, derde lid, van de wet.

In het eerste lid is verwezen naar de krachtens artikel 150 van de Gemeentewet vastgestelde inspraakverordening. Op deze manier wordt gewaarborgd dat er eenzelfde inspraakprocedure geldt voor het Wmo-beleid als op andere terreinen. De inspraak geldt voor alle ingezetenen. Dit is uitdrukkelijk de bedoeling van de wetgever, omdat iedereen op enig moment aangewezen kan raken op ondersteuning.

Met het vierde lid wordt het aan het college overgelaten om de exacte invulling van de medezeggenschap vorm te geven.

Artikel 22. Verhouding prijs en kwaliteit levering voorziening door derden

Het college kan de uitvoering van de wet, met uitzondering van de vaststelling van de rechten en plichten van de cliënt, door aanbieders laten verrichten (artikel 2.6.4, eerste lid, van de wet). Met het oog op gevallen waarin dit ten aanzien van een voorziening gebeurt, moeten bij verordening regels worden gesteld ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van een voorziening en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit daarvan (artikel 2.6.6, eerste lid, van de wet). Daarbij dient in ieder rekening gehouden te worden met de deskundigheid van de beroepskrachten en de arbeidsvoorwaarden.

Om te voorkomen dat alleen gekeken wordt naar de laagste prijs voor de uitvoering worden in dit artikel een aantal andere aspecten genoemd waarmee het college bij het vaststellen van tarieven (naast de prijs) rekening dient te houden. Hiermee wordt bereikt dat een beter beeld ontstaat van reële kostprijs voor de activiteiten die zij door aanbieders willen laten uitvoeren. Uitgangspunt is dat de aanbieder kundig personeel inzet tegen de arbeidsvoorwaarden die passen bij de vereiste vaardigheden. Hiervoor is ten minste een beeld nodig van de vereiste activiteiten en de arbeidsvoorwaarden die daarbij horen. Dit biedt een waarborg voor werknemers dat hun werkzaamheden aansluiten bij de daarvoor geldende arbeidsvoorwaarden.

Artikel 23. Evaluatie

Deze evaluatie is niet hetzelfde als de evaluatie die op centraal niveau (zie artikel 7.10 van de wet) zal plaatsvinden, maar kan wel de daarin verzamelde gegevens benutten.

Artikel 24. Nadere regels en hardheidsclausule

Juist omdat het in de Wmo om maatwerk gaat zal het college er niet aan ontkomen om, ook al is er een zorgvuldige afweging gemaakt, uiteindelijk toch te beoordelen of deze afweging niet leidt tot onbillijkheden van overwegende aard. Deze afweging zal minder vaak voorkomen dan in normale omstandigheden te verwachten is, Immers, bij de afwegingen gaat het al om een zeer persoonlijke beoordeling. Als desondanks die zeer persoonlijke afweging toch nog sprake is van een niet billijke situatie is de hardheidsclausule een vangnet. Daarbij kan de aanvrager ook een beroep doen op deze clausule. Wordt de hardheidsclausule vaker voor één onderwerp gebruikt dan kan men zich afvragen of het beleid terzake niet aangepast zou moeten worden.

Artikel 25. Intrekking oude verordening en overgangsrecht

In het tweede lid is overgangsrecht opgenomen voor lopende voorzieningen op basis van de oude verordening. In het derde lid is bepaald dat aanvragen die voor de inwerkingtreding van deze nieuwe verordening zijn ingediend maar waarop bij de inwerkingtreding nog niet is beslist, worden afgedaan op grond van de nieuwe verordening. In het vierde lid is voor lopende bezwaarschriften bepaald dat deze volgens de oude verordening worden afgedaan. Daarnaast bevat de wet nog overgangsrecht voor AWBZ cliënten die overgaan naar de Wmo en voor de doelgroep beschermd wonen (zie de artikelen 8.1 tot en met 8.4 van de wet).

- A. Deze nota is in overleg met de volgende disciplines geconcipieerd:
Economie en Cultuur en tevens besproken met de portefeuillehouder in het
PO van 30 juni 2014
B. Er is wel overeenstemming

KORTE INHOUD (GELIJKDUIDEND AAN VOORBLAD)

Inspraakprocedure Voorgenomen Regeling subsidies vrijwilligersactiviteiten welzijn en zorg
2015 Inspraakprocedure Voorgenomen Regeling

1. Aanleiding.

In het kader van de innovatieopdracht Welzijn en Zorg, de WMO-WPG nota "Meer voor Elkaar", de discussies rondom de verordening 'Geld voor de Buurten' en de aflopende middelen in kader van het leefbaarheidsfonds is er in het voorjaar van 2013 een veranderproces gestart om te komen tot één nieuwe subsidiesystematiek voor alle vrijwilligersorganisaties welzijn en zorg en de buurtkaders. Aangezien de veranderde maatschappelijke ontwikkelingen ook vragen om sterke, onafhankelijke vrijwilligersorganisaties maakt het verbeteren van de gemeentelijke vrijwilligersondersteuning onderdeel uit van dit veranderproces.

Voor de nieuwe subsidiesystematiek en het herijken van de vrijwilligersondersteuning hebben de stakeholders (vrijwilligersorganisaties, buurtkaders, vernieuwers, raadsleden, wethouders en ambtenaren) vijf toekomstdromen geformuleerd. Deze toekomstdromen zijn ambtelijk vertaald naar een nieuwe subsidieregeling, die op 25 juni 2014 is gepresenteerd.

Omdat er sprake is van een ingrijpende wijziging, wordt er naast het participatieve proces ook een formele inspraakprocedure gestart. Na de inspraakprocedure wordt het raadsvoorstel met de binnengekomen reacties in augustus 2014 ter besluitvorming aan u voorgelegd.

2. Relatie met bestaand beleid.

De nota is een verdere uitwerking van:

- a) de innovatieopdracht Welzijn en Zorg (Kaderbrief 2011),
- b) de WMO-WPG Meer voor Elkaar (raadsnota december 2011)
- c) Sociale Visie, algemene kaders (raadsnota juni 2013)
- d) Samenhangend beleid 3D/Transformatie sociaal domein (raadsnota februari 2014)
- e) Coalitieakkoord Wij Maastricht, Bestuursopdrachten 'Burgerparticipatie' en 'Herinrichting buurt- en wijkgericht werken'

Ad a) De *innovatieopdracht Welzijn en Zorg* heeft tot doel te komen tot een toekomstbestendig, samenhangend voorzieningenniveau op het terrein van welzijn en zorg. De opdracht kent vier deelopdrachten, waaronder de deelopdracht modernisering diversiteitbeleid. Deze deelopdracht wordt via dit voorstel gerealiseerd.

Ad b) Actief burgerschap is een centraal thema in de raadsnota Meer voor Elkaar. De krimpende budgetten en daarmee de beperkte mogelijkheden van professionele inzet op de gebieden van participatie en ontmoeten, nodigen burgers uit om meer samen en meer voor elkaar gaan doen in de buurten.

Ad c) Ook in de algemene kaders van de *sociale visie* is vastgelegd dat we als gemeente ruimte geven aan en aansluiten bij 'sociale energie'. Dat doen we (onder andere) door in te zetten op ontmoeting en verbinding. Burgerkracht is daarbij een centraal thema, waarbij expliciet is overwogen dat dit vraagt om meer ruimte voor creativiteit en flexibiliteit. Met betrekking tot middelen is bepaald:

- Meer geld in aansluiting op sociale energie, zodat vaker wordt voorkomen dat mensen in (dure) vangnetten terecht komen;
- Meer middelen voor innovatie en transformatie, minder voor going concern;
- Meer uitgaven van middelen op basis van maatschappelijke initiatieven uit de stad, waardoor er minder beroep nodig is op regelgestuurde voorzieningenverstrekking;
- Meer middelen voor burgerkracht en algemene voorzieningen, zodat de behoefte aan individuele verstrekkingen afneemt.

De voorliggende voorstellen zijn een operationalisering van deze kaders.

Ad d) Ook binnen de strategische uitgangspunten van het *samenhangend beleid 3D* wordt fundamenteel gekozen voor burgerkracht en actief burgerschap. Dit betekent dat het gemeentelijk subsidiebeleid voor vrijwilligersorganisaties en de gemeentelijke vrijwilligersondersteuning moeten worden verbeterd en ruimte moet bieden aan nieuwe initiatieven. Hiermee is zowel in de nieuwe regeling als bij het herijken van de vrijwilligersondersteuning rekening gehouden.

Ad e) In het nieuwe coalitieakkoord heeft het stadsbestuur de ambitie neergelegd dat buurten, wijken en bewoners intensief worden betrokken bij het gemeentelijk beleid. Hiervoor zijn twee *bestuursopdrachten* 'Burgerparticipatie' en 'Herinrichting buurt- en wijkgerichte werken' vastgesteld. Dit proces rondom het herijken van de vrijwilligerssubsidies welzijn, zorg en buurtbudgetten dient als pilot om te komen tot een nieuwe vorm van beleidsparticipatie. Het nog vast te stellen plan van aanpak voortvloeiend uit de bestuursopdracht 'Burgerparticipatie' zal medebepalend zijn voor de verdere uitwerking van de nieuwe subsidiesystematiek.

3. Gewenst beleid en mogelijke opties.

3.1. De nieuwe subsidiesystematiek en vrijwilligersondersteuning

Om te bepalen hoe de nieuwe subsidieverlening en vrijwilligersondersteuning er uit moet komen te zien, is er een intensief proces ingesteld met alle stakeholders (vrijwilligersorganisaties, buurtkaders, raadsleden, wethouders, vernieuwers en ambtenaren). Een nadere beschrijving van het proces is terug te vinden in de notitie 'De toekomst van vrijwilligerswerk samen vormgeven'. Tijdens de dialoogbijeenkomsten op 1 februari 2014, 22 en 24 april 2014 zijn samen vijf toekomstdromen geformuleerd en geconcretiseerd:

1. Zoveel mogelijk mensen doen mee
2. Samenwerken over grenzen
3. Vrijwilligers koesteren
4. Flexibele financiering
5. Vertrouwen in besluiten.

In de bijgevoegde notitie 'De toekomst van vrijwilligerswerk samen vormgeven' zijn de toekomstdromen geconcretiseerd naar een nieuwe subsidiesystematiek en vrijwilligersondersteuning. Vervolgens zijn de voorstellen ten aanzien van de subsidieverlening verwerkt in bijgevoegde voorgenomen Regeling Vrijwilligersactiviteiten Welzijn en Zorg 2015. Deze

regeling wordt door het college vastgesteld nadat de gemeenteraad de Algemene Subsidieverordening heeft aangepast.

3.2. Transitie

Deze voorgestelde subsidiesystematiek is ingrijpend voor alle vrijwilligersorganisaties die afgelopen jaren een vaste subsidie hebben ontvangen. Daarnaast is er sprake van een financiële opgave, omdat voor de buurten het leefbaarheidsfonds (€ 325.000) vanaf 2015 wegvalt en in de taakstelling IWZ een bezuinigingsbedrag (€ 50.000) is opgenomen.

Belangrijk hierbij is de noodzaak om de sociale infrastructuur in stand te houden. De vele vrijwilligersorganisaties zullen daarom in de gelegenheid moeten worden gesteld om te anticiperen op de gewijzigde systematiek. Ook moet gelijktijdig de vrijwilligersondersteuning worden verbeterd. Wij stellen daarom voor om de gewijzigde subsidiesystematiek gefaseerd in te voeren en de periode 2015-2017 aan te merken als transitieperiode. Gelet op de sterke relatie met de transformatie van het totale sociale domein wordt hiermee aangesloten bij de transitieperiode van de invoering van de drie decentralisaties. Ook de uitkomst van de nog vast te stellen bestuursopdrachten 'Burgerparticipatie' en 'Herinrichting buurt- en wijkgericht werken' zijn medebepalend voor de verdere uitwerking van de nieuwe subsidiesystematiek.

Voor de planning van de transitieperiode wordt verwezen naar paragraaf 11.

*** 3.3. Consequenties**

Feitelijk betekent de nieuwe subsidiesystematiek dat vrijwilligersorganisaties minder dan voorheen kunnen rekenen op een vast subsidiebedrag. Voor 2015 wordt de basissubsidie voor organisaties die subsidie hebben ontvangen op grond van de verordening vrijwilligersactiviteiten vastgesteld op max. 80% van de toegekende boekjaarsubsidie over 2014. De basissubsidie van buurtkaders bedraagt max. 80% van de toegekende organisatiekosten 2014. Dit betekent dat de buurtkaders ingaande 2015 geen recht meer hebben op specifieke buurtbudgetten gebaseerd op de weging van de buurten in het kader van GSB/Wijkaanpak.

Het resterende budget (minus de taakstelling IWZ) wordt ingezet voor de flexibele subsidies.

Vrijwilligersorganisaties kunnen, door in te schrijven op één of meerdere tenders, in aanmerking komen voor activiteitsubsidie. Aan deze flexibele subsidies worden wel specifieke en strengere voorwaarden verbonden die aansluiten bij de beleidsdoelstellingen Welzijn en Zorg. Daarmee wordt subsidieverlening, en dan m.n. de flexibele subsidies, een volwaardig sturingsinstrument voor het gemeentelijke beleid..

*** Mondialisering / Sport**

Voor 2015 vindt er voor de basissubsidies nog geen uitvoerige inhoudelijke toets plaats of de activiteiten die een vrijwilligersorganisatie uitvoert, bijdragen aan de beleidsdoelen van Welzijn en Zorg.

Uitzondering hierop zijn de activiteiten die tot op heden in het kader van mondialisering en sport en bewegen onder Welzijn en Zorg zijn gesubsidieerd. Omdat deze activiteiten geen bijdrage leveren aan de doelstellingen van programmabegroting Samenleven, wordt voorgesteld om mondialisering inclusief budget over te hevelen naar Internationalisering en sport en bewegen naar Sport. Dit wordt ambtelijk binnen de daarvoor gestelde kaders uitgewerkt.

*** Steunpunt Mantelzorg**

Op dit moment ontvangt Steunpunt Mantelzorg subsidie op grond van hoofdstuk 8 (organisaties met de opdracht) van de verordening vrijwilligersactiviteiten 2010. Mantelzorgondersteuning is inmiddels een cruciale gemeentelijke opgave. Het steunpunt Mantelzorg heeft in de regio Maastricht-

Heuvelland hierin een prominente rol en is logischer te scharen onder de professionele instellingen omdat er inmiddels ook veel beroepskrachten werkzaam zijn. Daarom wordt de subsidieverlening aan het Steunpunt Mantelzorg vanaf 2015 overgeheveld naar de subsidieverordening Professionele Instellingen Welzijn en Zorg, waarmee de gemeentelijke sturing wordt verstevigd.

* 3.4 Reacties informatiebijeenkomst 25 juni 2014

Passend bij de dialoogmethodiek is het ambtelijk voorstel voor de nieuwe subsidieverlening en vrijwilligersondersteuning op 25 juni 2014 gepresenteerd aan de stakeholders.

Tijdens de bijeenkomst is veel ruimte gegeven om met elkaar in gesprek te gaan over de notitie en de regeling. Naast technische vragen zijn veel opmerkingen gemaakt over de consequenties voor de eigen organisaties. Hieruit blijkt dat we als gemeente een grote faciliterende taak hebben om organisaties te helpen de veranderslag te maken. Veel aandacht zal de komende tijd moeten uitgaan naar de communicatie naar iedere organisatie afzonderlijk, ook omdat niet iedere organisatie aanwezig was. Daarbij is ook gebleken dat voor een deel van de organisaties het moeilijk is om de ambtelijke stukken te vertalen naar de eigen organisatie.

Vooraf bij de buurtkaders zijn de ambtelijke voorstellen hard aangekomen. Met name de zeer beperkte basissubsidie in combinatie met de systematiek van tenders wordt door hen ervaren als een extreme afbouw in plaats van een geleide overgang naar een nieuw systeem. De continuïteit van activiteiten komt volgens hen volledig onder druk te staan. Ook wijzen zij op het coalitieakkoord en hun bijdrage aan de sociale infrastructuur. Naar aanleiding van de reactie van de aanwezige buurtkaders zal er tijdens de inspraakprocedure een extra bijeenkomst worden georganiseerd voor alle buurtkaders en wordt passend bij de dialoogmethodiek getracht een gezamenlijk voorstel voor te bereiden voor de besluitvorming door het college in augustus en de raad in september.

* 3.5 Afhandeling aanbevelingen Rekenkamer inzake de besteding van buurtbudgetten en motie.

In 2012 heeft de Rekenkamer een rapport uitgebracht over de besteding van de buurtbudgetten. In haar vergadering van 19 februari 2013 heeft de gemeenteraad zes van de acht aanbevelingen van de rekenkamer overgenomen en in haar vergadering van 19 maart 2013 door middel van een amendement een extra aanbeveling toegevoegd.

Hieronder wordt aangegeven hoe de aanbeveling is meegenomen in de nieuwe subsidiesystematiek.

Aanbeveling 1: Duidelijkheid scheppen over de toepasselijkheid van de relevante verordeningen:
Door de vaststelling van deze nieuwe subsidiesystematiek worden alle subsidies verstrekt onder de Algemene Subsidieverordening. De verantwoording wordt hiermee voor alle subsidies gelijk getrokken.

Aanbeveling 2: Nadere beschrijving representativiteit buurtplatform en nadere duiding begrip 'legitieme gesprekspartner'

In de nieuwe subsidiesystematiek worden buurtplatforms gezien als reguliere vrijwilligersorganisaties die iets willen betekenen voor hun buurt, hun wijk of stad. Hierdoor is er geen noodzaak meer voor het convenant en bekleden de buurtkaders geen bijzondere positie meer als gesprekspartner van het college. Daarmee vervalt de noodzaak het begrip 'legitieme gesprekspartner' nader te duiden.

Aanbeveling 3: Bepaling informatie- en verantwoordingsplicht van het buurtplatform naar buurtbewoners.

Ook hier geldt dat buurtplatforms hetzelfde worden gezien als andere vrijwilligersorganisaties. In de regeling is opgenomen dat wanneer een vrijwilligersorganisatie een breed algemeen belang dient, de gekozen rechtspersoon daarbij aan moet sluiten. Er is voor gekozen om de oude

subsidiesystematiek verantwoord af te bouwen en alle vrijwilligersorganisaties de gelegenheid te geven om in te spelen om de nieuwe subsidiesystematiek. Het betrekken van bewoners bij de beoordeling en verantwoording van de subsidieverlening wordt de komende jaren nader uitgewerkt.

Aanbeveling 5: Verscherpte controle rechtmatigheid en doelmatigheid van de besteding van de G40-gelden

Afgehandeld in januari 2014 door accountant EY

Aanbeveling 6: Bepaling ten aanzien van het zitting nemen van raads- en burgerleden in het bestuur van een buurtkader

Dit is opgenomen in de eigen regeling van de Raad.

Aanbeveling 8: Verzoek Rekenkamer het onderzoek af te ronden nadat de eindafrekening van de G40-gelden beschikbaar is

Is afgehandeld. Met de Rekenkamer is afgesproken dat zij worden gevraagd de nieuwe systematiek te toetsen en te bezien of deze recht doet aan haar aanbevelingen.

Aanbeveling 9: Ondersteuning buurtplatforms bij hun financiële administratie t.l.v. eigen organisatiebudget

Omdat buurtplatforms in de nieuwe subsidiesystematiek worden aangemerkt als reguliere vrijwilligersorganisaties, is een eventuele verplichting niet opgenomen in de regeling. Uiteraard staat het alle vrijwilligersorganisaties vrij om van hun basissubsidie een aantal administratieve taken uit te besteden. Daarnaast is tijdens het participatieve proces met alle vrijwilligersorganisaties gebleken dat er een breed draagvlak is om door henzelf shared services te organiseren. De gemeentelijke rol in deze is faciliteren. Om de vrijwilligersorganisaties te stimuleren hier daadwerkelijk mee te starten, is dit als thema opgenomen in de incidentele subsidieregeling Meer voor Elkaar 2014.

3.5. Aanbevelingen EY

Het accountantsrapport 'Uitkomsten controle financiële verantwoording buurtplatformen 2008-2013' omvat een vijftal aanbevelingen om in de toekomst het proces met betrekking tot de verantwoording van de besteding van subsidies en de controle hierop te verbeteren.

Als reactie op deze aanbevelingen wordt opgemerkt dat ingaande 2015 de buurtkaders, net als alle andere vrijwilligersorganisaties welzijn en zorg, onder de reguliere verantwoordingsregels vallen van de Algemene Subsidieverordening. Daarnaast wordt er ingaande 2015 een proces gestart om de burgers meer te betrekken bij de toekenning en de verantwoording van de subsidies. De uitkomst van de bestuursopdracht 'Burgerparticipatie' is hierin medebepalend.

Op de toekomstige digital portal vrijwilligersondersteuning zal extra aandacht worden besteed aan alle fiscale aspecten verbonden aan vrijwilligerswerk.

Gelet op de aanbevelingen van de rekenkamer en de accountant wordt de Rekenkamer gevraagd advies uit te brengen over de nieuwe subsidieregeling.

4. Duurzaamheid en gezondheid.

n.v.t.

5. Personeel & Organisatie.

De invoering van deze nieuwe subsidiesystematiek leidt tot extra werkdruk bij de beleidsafdeling Welzijn, Zorg, Gezondheid en Buurtgericht Werken en bij de Subsidiestraat van Beleid en Ontwikkeling. Indien noodzakelijk wordt vanuit het innovatiebudget Innovatie Welzijn en Zorg tijdelijk extra capaciteit ingezet.

6. Informatie en automatisering.

Momenteel wordt gewerkt aan de implementatie van een nieuw automatiseringssysteem voor subsidieverlening waarbij de aanvraagprocedure volledig wordt gedigitaliseerd. Bij het inrichten van de werkprocessen wordt rekening gehouden met deze nieuwe subsidiesystematiek.

7. (Duurzame) aanbestedingen.

n.v.t.

8. Beheersparagraaf IBOR.

n.v.t.

9. Financiën

Budget 2014 is al volgt:

- vrijwilligersorganisaties zonder opdracht	€ 410.000 (excl. mondialisering en sport en bewegen)
- vrijwilligersorganisaties met opdracht	€ 875.000 (excl. mondialisering en steunpunt mantelzorg)
- buurtkaders, budget alg. middelen	€ 175.000
- Buurtbudgetten, leefbaarheidsfonds	<u>€ 325.000</u>
Totaalbudget 2014	€ 1.785.000

Budget 2015 bedraagt:

Taakstelling IWZ	€ 50.0000 –
wegvallen leefbaarheidsfonds	<u>€ 325.000 -</u>
Totaalbudget 2015	€ 1.410.000

Naar verwachting zal 1,1 mln. worden besteed aan de basissubsidies en zal circa € 300.000 beschikbaar zijn voor de flexibele subsidies.

10. Voorstel.

Beslispunten

- De notitie 'De toekomst van het vrijwilligerswerk samen vormgeven' en de voorgenomen 'Regeling Vrijwilligersactiviteiten Welzijn en Zorg 2015' ter inspraak brengen en ter advisering voorleggen aan de adviesraden Adviescommissie Seniorenbeleid Maastricht, Commissie Integratie en Mondialisering Maastricht, Jongerenraad en WMO-raad;
- De notitie 'De toekomst van het vrijwilligerswerk samen vormgeven' en de voorgenomen 'Regeling Vrijwilligersactiviteiten Welzijn en Zorg 2015' conform afspraak ter advisering voorleggen aan de Rekenkamer.

11. Vervolg / Planning.

2014:

- Juni 2014 Tweede incidentele subsidieregeling Meer voor Elkaar, die ditmaal volledig in het teken staat van de realisatie van de toekomstdromen 'zoveel mogelijk mensen doen mee', 'samenwerken over grenzen' en 'vrijwilligers koesteren'. Met deze regeling worden vrijwilligersorganisaties niet alleen uitgenodigd om samen nieuwe projecten uit te voeren, maar bijvoorbeeld ook om samen aan de slag te gaan met het organiseren van shared services, het samenvoegen van hun opleidingen e.d.

- Juli 2014 bijeenkomst buurtkaders
- September 2014 Raadsbesluit wijziging Algemene Subsidieverordening en intrekken verordeningen Geld voor de Buurten en Vrijwilligersactiviteiten 2010.
- Oktober 2014 Collegebesluit vaststellen regeling subsidies 'vrijwilligersactiviteiten welzijn en zorg 2015' en intrekken convenant 'Afspraken tussen burgemeester & wethouders en buurtkader'
- Oktober 2014 Informatiebijeenkomsten vrijwilligersorganisaties.
- Okt/nov 2014 voorbereiding tender(s)
- Nov/december 2014 Aanvraagprocedure basissubsidies
- Jan/februari. 2015 Tender flexibele subsidies

2015, 2016 en 2017:

- September Jaarlijks aanpassen van de regeling 'Subsidies vrijwilligersactiviteiten welzijn en zorg 2015'. Belangrijke onderwerpen zijn de verdere uitwerking van het betrekken van bewoners/buurten bij de beoordelingen en de verantwoordingen van de subsidies en de hoogte van de basissubsidies.

12. Communicatie.

Voor het tot stand komen van het nieuwe subsidiesysteem is er voor vrijwilligersorganisaties welzijn en zorg een intensief communicatietraject in gang gezet waaronder de website www.maastricht.nl/meervoorelkaar.

Het voorstel is reeds tijdens een informatiebijeenkomst gepresenteerd aan alle stakeholders. Alle 140 belanghebbende vrijwilligersorganisaties hebben hiervoor een schriftelijke uitnodiging ontvangen.

Gedurende de inspraakprocedure worden alle belanghebbende organisaties schriftelijk geïnformeerd over de consequenties voor de eigen organisaties en er op geattendeerd dat ze hun zienswijze in de inspraakprocedure schriftelijk kenbaar kunnen maken.

Voor de buurtkaders wordt gedurende de inspraakprocedure een extra bijeenkomst georganiseerd en een gezamenlijke reactie voorbereid voor de besluitvorming

Half oktober 2014 worden er informatieavonden georganiseerd over de nieuwe aanvraagprocedures.

Gemeente Maastricht

ALGEMENE SUBSIDIEVERORDENING GEMEENTE MAASTRICHT 2015

VERSIE INSPRAAK - 26-6-2014

CONCEPT

INHOUD

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen	3
Artikel 1 Definities	3
Artikel 2 Wettelijke grondslag	3
Artikel 3 Subsidieplafonds	3
Artikel 4 Algemene voorwaarden	3
Artikel 5 Weigeringgronden	4
Hoofdstuk 2 Incidentele subsidies	4
Artikel 6 Toepassing	4
Artikel 7 Aanvraag en verlening	4
Artikel 8 Verplichtingen	5
Artikel 9 Aanvraag en vaststelling	5
Hoofdstuk 3 Per boekjaar verstrekte subsidies aan rechtspersonen (structurele subsidies)	6
Artikel 10 Toepassing	6
Artikel 11 Aanvraag en verlening	6
Artikel 12 Reserves	7
Artikel 13 Verplichtingen	7
Artikel 14 Aanvraag en vaststelling	7
Hoofdstuk 4 Overige bepalingen	8
Artikel 15 Voorschotten	8
Artikel 16 Intrekking en overgangsrecht	8
Artikel 17 Inwerkingtreding	8

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN

ARTIKEL 1 DEFINITIES

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. subsidie: hetgeen daaronder verstaan wordt in artikel 4:21, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht;
- b. subsidieplafond: hetgeen daaronder verstaan wordt in artikel 4:22 van de Algemene wet bestuursrecht.

ARTIKEL 2 WETTELIJKE GRONDSLAG

1. Subsidies worden door burgemeester en wethouders verstrekt op grond van een door de raad vastgestelde bijzondere subsidieverordening, tenzij in die verordening anders is bepaald.

2. Deze bijzondere subsidieverordening bepaalt ten minste:

- a. voor welke activiteiten subsidie mogelijk is;
- b. welke verplichtingen aan de subsidieverstrekking te verbinden zijn.

3. In afwijking van het eerste lid kunnen burgemeester en wethouders eveneens subsidie verstrekken:

- a. in afwachting van de totstandkoming van een verordening gedurende ten hoogste een jaar;
- b. indien de begroting de subsidieontvanger en het bedrag waarop de subsidie ten hoogste kan worden vastgesteld, vermeldt, of
- c. in incidentele gevallen, mits de subsidie voor ten hoogste vier jaren wordt verstrekt.

4. Onverminderd het bepaalde in het eerste lid kunnen burgemeester en wethouders subsidie verstrekken voor activiteiten welke passen binnen het beleid met trekking tot:

- a. kunst;
- b. cultuur;
- c. welzijn en zorg;
- d. sport en bewegen, recreatie;

zoals omschreven in de desbetreffende door de raad vastgestelde beleidsnota's. Burgemeester en wethouders kunnen ter uitwerking van deze beleidsnota's beleidsregels en uitvoeringsregels vaststellen voor de verstrekking van deze subsidies.

ARTIKEL 3 SUBSIDIEPLAFONDS

1. Burgemeester en wethouders kunnen subsidieplafonds vaststellen voor het verstrekken van subsidies als bedoeld in artikel 2, eerste en vierde lid.

2. Voor zover bij of krachtens een bijzondere subsidieverordening of regeling of bij de vaststelling van de gemeentebegroting niet is voorzien in de verdeling van de op grond van het subsidieplafond beschikbare gelden, stellen burgemeester en wethouders nadere regels vast voor de verdeling.

ARTIKEL 4 ALGEMENE VOORWAARDEN

1. Subsidie wordt slechts verstrekt aan rechtspersonen, tenzij in een bijzondere subsidieverordening anders is bepaald.

2. Voor subsidies verstrekt anders dan krachtens een bijzondere subsidieverordening, kan in bijzondere gevallen van het eerste lid worden afgeweken en kan subsidie worden verstrekt aan natuurlijke personen of aan een groep van natuurlijke personen.

3. Subsidie wordt voorts slechts verstrekt, indien:

a. naar het oordeel van burgemeester en wethouders mag worden verwacht dat de met de subsidiëring beoogde doeleinden zullen worden bereikt; en

b. de aanvrager:

1. naar het oordeel van burgemeester en wethouders de behoefte aan subsidie heeft aangetoond; en

2. aannemelijk heeft gemaakt dat de financiële middelen, met inbegrip van subsidie, voldoende zullen zijn om de voorgenomen activiteiten uit te voeren.

ARTIKEL 5 WEIGERINGGRONDEN

De subsidieverstreking kan naast de in artikel 4:25 en artikel 4:35 van de Algemene wet bestuursrecht genoemde gevallen geweigerd worden indien gegronde redenen bestaan aan te nemen dat:

a. de activiteiten van de aanvrager niet gericht zullen zijn op de gemeente of niet aanwijsbaar ten goede komen aan ingezetenen van de gemeente;

b. de gelden niet of in onvoldoende mate besteed zullen worden voor het doel waarvoor de subsidie beschikbaar wordt gesteld;

c. de aanvrager doelstellingen beoogt of activiteiten ontplooit of zal ontplooiën die in strijd zijn met de wet, het algemeen belang of de openbare orde;

d. de aanvrager ook zonder subsidieverstreking over voldoende gelden, hetzij uit eigen middelen, hetzij uit middelen van derden kan beschikken om de kosten van de activiteiten te dekken;

e. de subsidieverstreking niet past binnen het beleid van de gemeente.

HOOFDSTUK 2 INCIDENTELE SUBSIDIES

ARTIKEL 6 TOEPASSING

1. Dit hoofdstuk is van toepassing:

a. op de aanvraag en verstrekking van incidentele subsidies op basis van een bijzondere subsidieverordening, indien en voor zover daarvan in die bijzondere subsidieverordening niet wordt afgeweken; en

b. op de aanvraag en verstrekking van subsidies als bedoeld in artikel 4:23, derde lid, onder d van de Algemene wet bestuursrecht;

c. op de aanvraag en verstrekking van incidentele subsidies op basis van een beleidsregel of een uitvoeringsregeling

gebaseerd op artikel 2, vierde lid, van deze verordening, indien en voor zover daarvan in die beleidsregel of een uitvoeringsregeling niet wordt afgeweken.

2. Burgemeester en wethouders kunnen in bijzondere gevallen van het eerste lid, onder b afwijken.

ARTIKEL 7 AANVRAAG EN VERLENING

1. De aanvraag voor een incidentele subsidie wordt ingediend uiterlijk 13 weken voor de aanvang van de activiteiten waarvoor subsidie wordt gevraagd.

2. De aanvraag omvat in ieder geval:

a. een omschrijving van de activiteiten en de daarmee beoogde doelstellingen, en

b. een overzicht van de aan de activiteiten verbonden begrote inkomsten en uitgaven van de aanvrager.

3. Voor zover de aanvrager van een incidentele subsidie voor dezelfde begrote uitgaven tevens subsidie heeft aangevraagd bij een of meer andere bestuursorganen of organen van organisaties, instellingen en dergelijke, doet hij daarvan mededeling in de aanvraag, onder vermelding van de hoogte van het gevraagde bedrag en van de stand van zaken met betrekking tot de beoordeling van die aanvraag of aanvragen.

4. Indien de aanvrager voor de eerste maal een aanvraag indient, gaat de aanvraag voorts vergezeld van een afschrift van de oprichtingsakte van de rechtspersoon dan wel van de statuten zoals deze laatstelijk zijn gewijzigd.

ARTIKEL 8 VERPLICHTINGEN

1. De subsidieontvanger voert een zodanig ingerichte administratie, dat daaruit te allen tijde de voor de vaststelling van de subsidie van belang zijnde baten en lasten alsmede de betalingen en de ontvangsten kunnen worden nagegaan.

2. De subsidieontvanger doet onverwijld schriftelijk melding aan het burgemeester en wethouders, zodra aannemelijk is dat de activiteiten, waarvoor subsidie is verleend, niet of geheel niet zullen worden verricht of dat niet of geheel niet aan de beschikking tot subsidieverlening verbonden verplichtingen zal worden voldaan.

ARTIKEL 9 AANVRAAG EN VASTSTELLING

1. Subsidies tot € 5.000 worden door het burgemeester en wethouders:

a. direct vastgesteld of;

b. ambtshalve vastgesteld binnen 13 weken, nadat de activiteiten uiterlijk moeten zijn verricht.

2. Bij een ambtshalve vaststelling als bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, kunnen burgemeester en wethouders de aanvrager verplichten om op de door haar aangegeven wijze aan te tonen dat de activiteiten, waarvoor de subsidie wordt verstrekt, zijn verricht en dat is voldaan aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen.

3. Indien de subsidieverlening meer bedraagt dan € 5.000, maar minder dan € 50.000,

a. dient de subsidieontvanger uiterlijk 13 weken na het verricht zijn van de activiteiten een aanvraag tot vaststelling in bij het burgemeester en wethouders.

b. de aanvraag tot vaststelling bevat een inhoudelijk verslag, waaruit blijkt dat de activiteiten, waarvoor de subsidie is verleend, zijn verricht.

c. burgemeester en wethouders kunnen bepalen dat ook andere, of minder dan, de in dit artikel bedoelde gegevens en bescheiden die voor de vaststelling van belang zijn, worden overgelegd.

4. Indien de subsidieverlening meer bedraagt dan € 50.000,

a. dient de subsidieontvanger een aanvraag tot vaststelling in bij burgemeester en wethouders uiterlijk 13 weken na het verricht zijn van de activiteiten;

b. de aanvraag tot vaststelling bevat:

1. een inhoudelijk verslag, waaruit blijkt dat de activiteiten waarvoor de subsidie is verleend, zijn verricht en bevat een vergelijking tussen de nagestreefde en de gerealiseerde doelstellingen en een toelichting op de verschillen;

2. een overzicht van de activiteiten en de hieraan verbonden uitgaven en inkomsten (financieel verslag of jaarrekening) De financiële verantwoording sluit aan op de begroting waarvoor subsidie is verleend. Verschillen tussen begroting en realisatie worden toegelicht, tenzij deze van geringe betekenis zijn;

3. een accountantsverklaring. De financiële verantwoording wordt voorzien van een verklaring van een accountant als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van boek 2 van het Burgerlijk wetboek, waaruit de getrouwheid van deze verantwoording blijkt en tevens tot uitdrukking komt dat aan de subsidievoorwaarden is voldaan.

c. burgemeester en wethouders kunnen bepalen dat ook andere, of minder dan, de in dit artikel bedoelde gegevens en bescheiden die voor de vaststelling van belang zijn, worden overlegd.

5. Burgemeester en wethouders stellen binnen 13 weken na ontvangst van de aanvraag tot subsidievaststelling de subsidie vast.

6. Burgemeester en wethouders kunnen categorieën van subsidies of subsidieontvangers aanwijzen, waarvoor de subsidie direct wordt vastgesteld zonder dat de subsidieontvanger een aanvraag voor subsidievaststelling hoeft in te dienen.

7. Indien de aanvraag tot subsidievaststelling niet voor het in lid 3a en 4a genoemd tijdstip is ontvangen, kunnen burgemeester en wethouders overgaan tot ambtshalve vaststelling

HOOFDSTUK 3 PER BOEKJAAR VERSTREKTE SUBSIDIES AAN RECHTSPERSONEN (STRUCTURELE SUBSIDIES)

ARTIKEL 10 TOEPASSING

1. Dit hoofdstuk is van toepassing:

- a. op de aanvraag en verstrekking van per boekjaar verstrekte subsidies aan rechtspersonen op basis van een bijzondere subsidieverordening, indien en voor zover daarvan in die bijzondere subsidieverordening niet wordt afgeweken, en
- b. op de aanvraag en verstrekking van subsidies als bedoeld in artikel 4:23, derde lid, onder c van de Algemene wet bestuursrecht.
- c. op de aanvraag en verstrekking van incidentele subsidies op basis van een beleidsregel of een uitvoeringsregeling gebaseerd op artikel 2, vierde lid, van deze verordening, indien en voor zover daarvan in die beleidsregel of regeling niet wordt afgeweken.

2. Burgemeester en wethouders kunnen in bijzondere gevallen van het eerste lid, sub b. afwijken.

ARTIKEL 11 AANVRAAG EN VERLENING

1. De aanvraag voor subsidieverlening wordt uiterlijk 26 weken voorafgaand aan het boekjaar ingediend bij burgemeester en wethouders. Burgemeester en wethouders kunnen van deze termijn ontheffing verlenen.

2. De aanvraag van de subsidie gaat in ieder geval vergezeld van:

- a. een activiteitenplan of een prestatieplan, tenzij naar het oordeel van burgemeester en wethouders daaraan geen behoefte bestaat, en
- b. een begroting, tenzij deze voor de berekening van het bedrag van de subsidie niet van belang is.

3. De begroting behelst een overzicht van de voor het boekjaar geraamde baten en lasten van de aanvrager, voor zover deze betrekking hebben op de activiteiten waarvoor subsidie wordt gevraagd. De begrotingsposten worden ieder afzonderlijk van een toelichting voorzien.

4. Indien de aanvrager voor de eerste maal een aanvraag indient, gaat de aanvraag voorts vergezeld van:

- a. een afschrift van de oprichtingsakte van de rechtspersoon dan wel van de statuten zoals deze laatstelijk zijn gewijzigd, en
- b. de laatst opgemaakte jaarrekening als bedoeld in artikel 361 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek dan wel de balans en de staat van baten en lasten en de toelichting daarop of, indien deze bescheiden ontbreken, een verslag over de financiële positie van de aanvrager op het moment van de aanvraag.

5. Na vaststelling van de gemeentebegroting beslissen burgemeester en wethouders zo spoedig

mogelijk op de aanvraag om subsidieverlening. De beslissing wordt uiterlijk voor aanvang van het boekjaar aan de aanvrager bekend gemaakt.

ARTIKEL 12 RESERVES

Indien de aanvrager beschikt over reserves, worden deze op de subsidie in mindering gebracht, tenzij burgemeester en wethouders bij de subsidievaststelling toestemming geven om de reserves geheel of gedeeltelijk te besteden voor door de aanvrager noodzakelijk geachte bestemmingen.

ARTIKEL 13 VERPLICHTINGEN

1. Artikel 8 is van toepassing.
2. De subsidieontvanger behoeft de toestemming van burgemeester en wethouders voor handelingen als bedoeld in artikel 4:71, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht.
3. De aanvrager is binnen het kader van de subsidieverstrekking verplicht om inlichtingen te verstrekken en inzage te verlenen in zijn administratie aan door burgemeester en wethouders aangewezen ambtenaren of accountants als bedoeld in artikel 14, vierde lid, sub b onder 3.
4. De administratie en de daartoe behorende bescheiden worden gedurende vijf jaren bewaard.

ARTIKEL 14 AANVRAAG EN VASTSTELLING

1. Subsidies tot € 5.000 worden door het burgemeester en wethouders:
 - a. direct vastgesteld of;
 - b. ambtshalve vastgesteld binnen 13 weken, nadat de activiteiten uiterlijk moeten zijn verricht.
2. Bij een ambtshalve vaststelling als bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, kunnen burgemeester en wethouders de aanvrager verplichten om op de door haar aangegeven wijze aan te tonen dat de activiteiten, waarvoor de subsidie wordt verstrekt, zijn verricht en dat is voldaan aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen.
3. Indien de subsidieverlening meer bedraagt dan € 5.000, maar minder dan € 50.000,
 - a. dient de subsidieontvanger uiterlijk 13 weken na het verricht zijn van de activiteiten een aanvraag tot vaststelling in bij het burgemeester en wethouders.
 - b. de aanvraag tot vaststelling bevat een inhoudelijk verslag, waaruit blijkt dat de activiteiten, waarvoor de subsidie is verleend, zijn verricht.
 - c. burgemeester en wethouders kunnen bepalen dat ook andere, of minder dan, de in dit artikel bedoelde gegevens en bescheiden die voor de vaststelling van belang zijn, worden overgelegd.
4. Indien de subsidieverlening meer bedraagt dan € 50.000,
 - a. dient de subsidieontvanger een aanvraag tot vaststelling in bij burgemeester en wethouders uiterlijk 13 weken na het verricht zijn van de activiteiten;
 - b. de aanvraag tot vaststelling bevat:
 1. een inhoudelijk verslag, waaruit blijkt dat de activiteiten waarvoor de subsidie is verleend, zijn verricht en bevat een vergelijking tussen de nagestreefde en de gerealiseerde doelstellingen en een toelichting op de verschillen;
 2. een overzicht van de activiteiten en de hieraan verbonden uitgaven en inkomsten (financieel verslag of jaarrekening) De financiële verantwoording sluit aan op de begroting waarvoor subsidie is verleend. Verschillen tussen begroting en realisatie worden toegelicht, tenzij deze van geringe betekenis zijn;
 3. een accountantsverklaring. De financiële verantwoording wordt voorzien van een verklaring van een accountant als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van boek 2 van het Burgerlijk wetboek, waaruit de getrouwheid van deze verantwoording blijkt en tevens tot uitdrukking komt dat aan de subsidievoorwaarden is voldaan.

c. burgemeester en wethouders kunnen bepalen dat ook andere, of minder dan, de in dit artikel bedoelde gegevens en bescheiden die voor de vaststelling van belang zijn, worden overlegd.

5. Burgemeester en wethouders stellen binnen 13 weken na ontvangst van de aanvraag tot subsidie vaststelling de subsidie vast.

6. Burgemeester en wethouders kunnen categorieën van subsidies of subsidieontvangers aanwijzen, waarvoor de subsidie direct wordt vastgesteld zonder dat de subsidieontvanger een aanvraag voor subsidie vaststelling hoeft in te dienen.

7. Burgemeester en wethouders kunnen categorieën van subsidies of subsidieontvangers aanwijzen, waarvoor de subsidie direct wordt vastgesteld zonder dat de subsidieontvanger een aanvraag voor subsidie vaststelling hoeft in te dienen.

8. Indien de aanvraag tot subsidie vaststelling niet voor het in lid 3a en 4a genoemd tijdstip is ontvangen, kunnen burgemeester en wethouders overgaan tot ambtshalve vaststelling

HOOFDSTUK 4 OVERIGE BEPALINGEN

ARTIKEL 15 VOORSCHOTTEN

Burgemeester en wethouders kunnen de subsidieontvanger voorschotten verlenen.

ARTIKEL 16 INTREKKING EN OVERGANGSRECHT

De "Algemene subsidieverordening 2010", vastgesteld door de gemeenteraad op 14 december 2010 en zoals nadien gewijzigd, is ingetrokken.

ARTIKEL 17 INWERKINGTREDING

Deze verordening treedt in werking, na bekendmaking, op 1 januari 2015.

De toekomst van vrijwilligerswerk samen vormgeven.

Op weg naar een nieuwe subsidiesystematiek voor vrijwilligersorganisaties op het terrein van welzijn en zorg, buurtkaders en het herijken van de vrijwilligersondersteuning.

26 juni 2014

Gemeente Maastricht

CONCEPT

Inhoud

1. Inleiding	4
2. Samenvatting	5
3. Aanleiding	6
4. Participatief proces: samen met vrijwilligersorganisaties, buurtplatforms, vernieuwers, raadsleden en ambtenaren	6
5. Van dromen naar werkelijkheid	9
5.1 Zoveel mogelijk mensen doen mee	9
5.2 Samenwerken over grenzen	10
5.3 Vrijwilligers koesteren	10
5.4 Flexibele financiering	11
5.5 Vertrouwen in besluiten	11
6. De nieuwe subsidiesystematiek en vrijwilligersondersteuning	12
6.1 De subsidiesystematiek	12
6.2 De vrijwilligersondersteuning	15
BIJLAGE: HUIDIGE VRIJWILLIGERSBELEID	16
1. Inleiding	4
2. Samenvatting	5
3. Aanleiding	6
4. Participatief proces: samen met vrijwilligersorganisaties, buurtplatforms, vernieuwers, raadsleden en ambtenaren	6
5. Van dromen naar werkelijkheid	9
5.1 Zoveel mogelijk mensen doen mee	9
5.2 Samenwerken over grenzen	10
5.3 Vrijwilligers koesteren	10
5.4 Flexibele financiering	11
5.5 Vertrouwen in besluiten	11
6. De nieuwe subsidiesystematiek en vrijwilligersondersteuning	12
6.1 De subsidiesystematiek	12
6.2 De vrijwilligersondersteuning	15
BIJLAGE: HUIDIGE VRIJWILLIGERSBELEID	16

1. Inleiding

Voor u ligt de notitie over een nieuwe subsidiesystematiek voor vrijwilligersorganisaties die activiteiten verrichten op het terrein van welzijn en zorg. Deze subsidiesystematiek is tot stand gekomen middels een participatief proces samen met de vrijwilligersorganisaties waaronder buurtkaders, raadsleden en beleidsmedewerkers. Dit voor alle partijen zeer intensieve proces, heeft geleid tot een breed gevoelde betrokkenheid en breed gedragen toekomstdromen. De voorgestelde wijziging van de subsidiesystematiek is ingrijpend. In 2015 zetten we de eerste stap naar de realisatie van deze nieuwe systematiek welke we de daarop volgende jaren verder zullen concretiseren.

Deze notitie beperkt zich tot de vrijwilligerssubsidies welzijn en zorg en de buurtgelden. De subsidiering van vrijwilligersorganisaties op het terrein van amateurkunsten maakt geen onderdeel uit van deze notitie.

CONCEPT

2. Samenvatting

In het kader van de innovatieopdracht Welzijn en Zorg, de WMO-WPG nota Meer voor Elkaar, de discussies rondom de verordening 'Geld voor de Buurten' en de aflopende middelen in het kader van het leefbaarheidsfonds is er in de zomer van 2013 een proces gestart om te komen tot één nieuwe integrale verordening voor alle vrijwilligersorganisaties welzijn en zorg en de buurtkaders. Aangezien de veranderde maatschappelijke ontwikkelingen ook vragen om sterke, onafhankelijke vrijwilligersorganisaties maakt het verbeteren van de gemeentelijke vrijwilligersondersteuning onderdeel uit van dit veranderproces.

Alle 140 belanghebbende organisaties zijn nauw betrokken bij het voorbereiden van het nieuwe subsidiebeleid en het herinrichten van de vrijwilligersondersteuning.

Samen zijn vijf toekomstdromen geformuleerd:

1. Zoveel mogelijk mensen doen mee
2. Samenwerken over grenzen
3. Vrijwilligers koesteren
4. Flexibele financiering
5. Vertrouwen in besluiten.

Deze toekomstdromen hebben de basis gelegd voor de nieuwe subsidiesystematiek.

Op hoofdlijnen willen we de nieuwe subsidiesystematiek en de vrijwilligersondersteuning in de toekomst als volgt vormgeven:

- We gaan strikt beoordelen of de activiteiten van een organisatie bijdragen aan de realisatie van de beleidsdoelen van Welzijn en Zorg.
- We maken een onderscheid tussen basissubsidies en flexibele subsidies.
 - De basissubsidie voorziet in een bijdrage in de vaste kosten van organisaties om de sociale infrastructuur in stand te houden. De verhouding tussen basissubsidies en flexibele subsidies zal vanaf 2015 verschuiven ten gunste van de flexibele subsidies om de innovatieruimte en slagkracht te vergroten. Liefst willen we de basissubsidies meerjarig toekennen om de uitvoeringskosten te verminderen;
 - Met flexibele subsidies kunnen we beter sturen op de beleidsdoelen door specifieke subsidievoorwaarden op te nemen. Dit budget wordt door middel van tenders uitgeschreven. Hier is ook ruimte voor tenders vanuit de nieuwe taken na de decentralisaties. Via het instellen van flexibele subsidies maken ook meer nieuwe organisaties/initiatieven kans op subsidie.

Eenduidige verantwoording van subsidies, derhalve aansluiten aan de Algemene Subsidieverordening (ASV) en geen specifieke verordeningen meer. De huidige verordeningen Vrijwilligersactiviteiten en Geld voor de Buurten worden ingetrokken en hiervoor in de plaats komen uitvoeringsregels;

- We vergroten de transparantie door bewoners/buurten meer te betrekken bij de beoordelingen van de aanvragen van het flexibel budget en de toekenningen van de tenders direct te publiceren.
- Buurtkaders vielen tot nu toe onder de verordening Geld voor de Buurten, maar zijn per definitie vrijwilligersorganisaties. Nu de buurtkaders onder de nieuwe subsidieregeling gaan vallen, vervalt de noodzaak voor het convenant.
- Financiële zekerheid voor de gemeente bouwen we in door het instellen van subsidieplafonds (idem aan de huidige systematiek).
- We zorgen voor een verantwoorde afbouw van de huidige wijze van subsidieverlening en kiezen voor een stapsgewijze invoering van de wijze van subsidieverlening om vrijwilligersorganisaties de tijd te geven om in te spelen op alle wijzigingen. Gelijktijdig verbeteren we de vrijwilligersondersteuning.

- Er is een nieuw digitaal platform voor actief burgerschap/vrijwilligersondersteuning.
 - Het platform bestaat uit een zgn. portal (ingang) naar een verschillende webpagina's waar algemene informatie over subsidieregeling, aanvraagformulieren, termijnen etc. te vinden zijn, maar waar ook informatie beschikbaar is over opleidingen voor vrijwilligers die door de diverse organisaties worden aangeboden.
 - Ook een marktplaats voor het matchen van vrijwilligers, vacatures, klussen en talent maakt onderdeel uit van de portal.
 - Een groot deel van de informatie wordt tweetalig (Nederlands en Engels) gepubliceerd zodat ook buitenlandse inwoners gemakkelijk toegang kunnen vinden tot de informatie en daarmee ook 'nieuwe' vrijwilligers betrokken worden
- Er komt, gekoppeld aan het digitaal platform, een vrijwilligers-app met name gericht op jongeren en studenten om daarmee de toegang tot vrijwilligerswerk voor jongeren te vergroten.
- Meer aandacht voor de vrijwilliger die af en toe iets wil doen voor een ander of zijn buurt, maar niet in verenigingsbelang, bijvoorbeeld door het faciliteren dat vraag en aanbod bij elkaar komt (www.wehelpen.nl) of het faciliteren door middel van een digitaal crowdfunding hulpmiddel (www.voorjebuurt.nl).
- Vrijwilligersondersteuning maakt onderdeel uit van de reguliere opdracht aan Trajekt. Deze opdracht zal in 2014 en 2015 eveneens worden herzien waarbij de nadruk, naast de reeds bestaande opdracht tot ondersteuning van initiatieven, meer dan voorheen komt te liggen op het kantelen naar meer maatwerk, het actief verbinden van partijen onderling, met het bedrijfsleven en op het aanboren van nieuwe geldstromen.
- De uitreiking van de vrijwilligersprijs en de klussendag maken integraal onderdeel uit van dit geheel

3. Aanleiding

In het voorjaar 2013 is een veranderproces gestart om te komen tot één nieuwe integrale verordening voor alle vrijwilligersorganisaties welzijn en zorg. Aanleiding daarvoor was de innovatieopdracht Welzijn en Zorg, de WMO-WPG nota Meer voor Elkaar, de discussies rondom de verordening 'Geld voor de Buurten', de aflopende middelen in kader van het leefbaarheidsfonds en het weinig transparante en ingewikkelde systeem van verschillende verordeningen en subsidiegronden. Aangezien de veranderde maatschappelijke ontwikkelingen ook vragen om sterke, onafhankelijke vrijwilligersorganisaties maakt het verbeteren van de gemeentelijke vrijwilligersondersteuning onderdeel uit van dit veranderproces.

4. Participatief proces: samen met vrijwilligersorganisaties, buurtplatforms, vernieuwers, raadsleden en ambtenaren

Alle 140 belanghebbende organisaties zijn nauw betrokken bij het voorbereiden van het nieuwe subsidiebeleid en het herinrichten van de vrijwilligersondersteuning.

Het veranderproces¹ is gestart in het voorjaar van 2013 en kent de volgende stappen:
a) Advies 'Focus op vrijwilligerswerk in Maastricht', Adviescommissie Seniorenbeleid Maastricht (februari 2013)

¹ Voor dit veranderproces is een website www.maastricht.nl/meervoorelkaar ingesteld waar alle relevante stukken zijn te downloaden.

- b) De incidentele subsidieregeling Meer voor Elkaar (voorjaar 2013)
 - c) Enquête vrijwilligersorganisatie (november - december 2013)
 - d) Uitgangspuntendiscussie commissies Breed Welzijn en Stadsontwikkeling, Stadsbeheer en Mobiliteit (2 december 2013)
 - e) Bijeenkomsten vrijwilligersorganisaties (10 en 12 december 2013)
 - f) Dialoogbijeenkomst 1 februari 2014
 - g) Workshops 'Vinden en binden van jonge(re) vrijwilligers' en 'Geld zoeken loont' en Portal Vrijwilligerswerk in ontwikkeling (14 april 2014)
 - h) Dialoogbijeenkomsten 22 en 24 april 2014
 - i) Verdiepingssessie vrijwilligersorganisaties met opdracht dd 19 mei 2014
- a) Advies 'Focus op vrijwilligerswerk Maastricht'

In het kader van de innovatieopdracht Welzijn en Zorg heeft de Adviescommissie Seniorenbeleid Maastricht begin 2013 een ongevroegd advies uitgebracht over vrijwilligerswerk.

- b) De incidentele subsidieregeling Meer voor Elkaar

Om de reacties te peilen van vrijwilligersorganisaties en om vrijwilligersorganisaties actief te stimuleren om zelf aan de slag te gaan met het veranderproces, is er in het kader van de innovatieopdracht Welzijn en Zorg in de zomer van 2013 voor een incidentele subsidieregeling 'Meer voor Elkaar' (o.b.v. de algemene subsidieverordening) uitgeschreven. Na 2 zeer drukbezochte informatiebijeenkomsten zijn in totaal 69 aanvragen ingediend. Met de 14 gehonoreerde aanvragen worden projecten gerealiseerd die met de huidige verordening vrijwilligersactiviteiten niet gesubsidieerd hadden kunnen worden. De projecten lopen tot 31-12-2015.

- c) Enquête vrijwilligersorganisatie (november-december 2013)

In de maanden november – december 2013 is er door Movisie een enquête uitgevoerd onder de 140 vrijwilligersorganisaties. De enquête kende een hoge respons.

Een greep uit de uitkomsten:

- voor meer dan 80% van de organisaties is de jaarlijkse subsidie van de gemeente de belangrijkste inkomstenbron
- 60% van de organisaties organiseert activiteiten in de eigen buurt of wijk, 15% op gemeentelijk niveau en 15% in de hele regio.
- Meer dan 40% heeft een tekort aan vrijwilligers voor bestuursfuncties;
- 42% wil meer vrijwilligers in de leeftijd van 21 tot 30 jaar.
- 62% is tevreden of zeer tevreden over het contact met de gemeente;
- De gemeente kan haar werkwijze met name verbeteren door waardering en promotie voor/van het werk van vrijwilligersorganisaties, door het verbeteren van het overleg tussen gemeente en vrijwilligersorganisaties én door het verbeteren van de procedures voor subsidies en vergoedingen.
- Bijna 90% kent de vrijwilligersondersteuning van Trajekt, 40% maakt er daadwerkelijk gebruik van.
- 48% heeft behoefte aan ondersteuning op het gebied van fondswerving of nieuwe financieringsmogelijkheden.
- 66% was op de hoogte van de incidentele subsidieregeling Meer voor Elkaar, waarvan 90 % de doelstelling duidelijk vond.

- d) Uitgangspuntendiscussie vrijwilligerssubsidies commissies BW en SMM

Op 2 december 2013 heeft in de vorm van een versnellingskamer een uitgangspuntendiscussie over vrijwilligerssubsidies plaatsgevonden in een gezamenlijke vergadering van de commissies BW en SMM

Uitkomst:

- De wijze van subsidiëring moet anders en flexibeler.
- Subsidieverlening is primair een middel om de beleidsdoelstelling te realiseren.
- Activiteiten zijn belangrijker dan organisaties.
- Er moet ruimte zijn om flexibel te kunnen reageren op bewonersinitiatieven
- Subsidie is een aanvulling op eigen inkomsten. 100% subsidie is niet mogelijk.
- Een buurtplatform wordt voor het organiseren van activiteiten aangemerkt als een vrijwilligersorganisatie.

Tijdens de vergadering bleek tevens dat de methodiek van de versnellingskamer niet de meest geschikte manier was voor het voeren van een goede discussie. Meerdere commissieleden hebben aangegeven dat zij het onderwerp nog onvoldoende op hun netvlies hadden en ook niet hadden besproken in de eigen fracties. Hierdoor geeft de uitkomst van de versnellingskamer slechts een lichte indicatie van de meningen van individuele commissieleden.

e) Bijeenkomsten vrijwilligersorganisaties

De op 10 en 12 december 2013 georganiseerde bijeenkomsten voor vrijwilligersorganisaties kenden een relatieve lage opkomst. Wel zijn er vele bruikbare opmerkingen gemaakt over o.a. de behoefte aan ondersteuning, het subsidiebeleid en het proces.

f) Dialoogbijeenkomst 'Vrijwilligerswerk in de toekomst' 1 februari 2014

De eerste dialoogbijeenkomst heeft d.d. 1 februari jl. plaatsgevonden. Resultaat was een zeer hoge opkomst van vertegenwoordigers van de vrijwilligersorganisaties welzijn en zorg, ambtenaren en raadsleden en veel positieve reacties over de wijze waarop de dialoog heeft plaatsgevonden.

Samen zijn vijf gezamenlijke toekomstdromen geformuleerd:

1. Zoveel mogelijk mensen doen mee
2. Samenwerken over grenzen
3. Vrijwilligers koesteren
4. Flexibele financiering
5. Vertrouwen in besluiten.

g) Workshops 'Vinden en binden van (jonge)re vrijwilligers' en 'Geld zoeken loont' en Portal Vrijwilligerswerk in ontwikkeling

Omdat uit de enquête en de dialoogbijeenkomst van 1 februari 2014 is gebleken dat er behoefte is aan een digitale kennisbank is de gemeente Maastricht samen met een aantal partners actief aan de slag gegaan met het ontwikkelen van een portal vrijwilligerswerk. Daarnaast heeft Trajekt workshops georganiseerd over jonge(re) vrijwilligers' en andere financieringsbronnen die aansloten bij de behoefte van de vrijwilligersorganisaties.

h) Dialoogbijeenkomst 'Vrijwilligerswerk in de toekomst' 22 en 24 april 2014

Tijdens de dialoogbijeenkomsten van 22 en 24 april zijn de toekomstdromen verder geconcretiseerd en is per stadsdeel onderzocht hoe we met elkaar kunnen en willen samenwerken.

i) Verdiepingssessie vrijwilligersorganisaties met opdracht 19 mei 2014

Tijdens de verdiepingssessie voor de vrijwilligersorganisaties met opdracht zijn de toekomstdromen meer specifiek geconcretiseerd en op hun consequenties onderzocht voor deze (grotere) organisaties.

5. Van dromen naar werkelijkheid

Hoe kunnen we de toekomstdromen vertalen naar een nieuw subsidiesysteem en een nieuw model van vrijwilligersondersteuning?

5.1 Zoveel mogelijk mensen doen mee

We willen dat zo veel mogelijk mensen mee kunnen doen in de Maastrichtse samenleving. We willen aandacht voor elkaar en nabuurschap waarderen.

Voor meerdere doelgroepen is het moeilijk is om deel te nemen aan de reguliere activiteiten van (vrijwilligers)organisaties. Bijvoorbeeld omdat ze een verstandelijke of lichamelijke beperking hebben, een andere geaardheid of andere culturele achtergrond hebben of de locatie niet altijd toegankelijk is. In het licht van de decentralisaties wordt het nog belangrijker dat mensen/kinderen die nu vaak specifieke ondersteuning krijgen, kunnen deelnemen aan alle sociale en maatschappelijke activiteiten in de stad en niet aangewezen zijn op dure (vaak professionele) ondersteuning.

Het nieuwe subsidiesysteem moet vrijwilligersorganisaties stimuleren om in te zetten op het vergroten van de deelname aan activiteiten en aan het doen van vrijwilligerswerk, maar vooral ook op het verbeteren van de toegankelijkheid van ieders activiteiten voor elke bewoner van Maastricht. Zoveel mogelijk mensen doen mee betekent ook dat organisaties bewust gaan inzetten op het verbeteren van de toegang opdat mensen niet bewust of onbewust worden geremd om mee te doen. Zoveel mogelijk mensen doen mee moet meer zijn dan een slogan of een vanzelfsprekende uitspraak. Het betekent dat vrijwilligersorganisaties actief inzet leveren om barrières af te breken en hun activiteiten en voorzieningen voor iedereen toegankelijk te maken. Dat is niet evident. Een vrijwilligersorganisatie spreekt vanuit zijn doelstelling en deelnemers vaak slechts een bepaalde doelgroep aan. Soms is er ook sprake van (onbedoelde) sociale uitsluiting, een 'wij – jullie' gevoel waardoor het voor nieuwe deelnemers moeilijk is om mee te gaan doen. Zeker wanneer die persoon 'anders' is dan wat de gebruikelijke doelgroep laat zien. Het vergroten van de toegankelijkheid van reguliere vrijwilligersactiviteiten is ook van groot belang voor bewoners met een ondersteuningsbehoefte. Daarmee kan de zorg worden gedeeld met anderen en kan de balans tussen draagkracht en draaglast van het eigen sociale netwerk (bijvoorbeeld de mantelzorger) in evenwicht blijven.

Vertaling naar het nieuwe subsidiesysteem en de vrijwilligersondersteuning:

- Aan de subsidieverlening worden de voorwaarden verbonden dat (de activiteiten van) vrijwilligersorganisaties formeel toegankelijk zijn voor alle inwoners van Maastricht en vrijwilligersorganisaties zich actief inzet op het verbeteren van de toegankelijkheid en het bereiken van andere, nieuwe doelgroepen.
- De vrijwilligersondersteuning wordt breder ingezet. De nieuwe portal voor vrijwilligersondersteuning gaat informatie en kennisoverdracht bieden, en een marktplaats zijn voor mensen die vrijwilligers en/of vrijwilligerswerk zoeken. Deze vorm van vrijwilligersondersteuning is niet alleen voor vrijwilligersorganisaties maar ook voor individuele vrijwilligers die zich incidenteel willen inzetten, burgers die overwegen vrijwilligerswerk te doen, studenten, studentenplatforms, scholen en bedrijven.

5.2 Samenwerken over grenzen

We willen meer samenwerken, kennis en ervaring, mensen en middelen, delen.

Organisaties willen meer en intensiever samenwerken. Men denkt aan het ontwikkelen van een shared service centre, een vrijwilligersorganisatie die voor een grote groep organisaties vooral faciliterende zaken op zich kan nemen, maar ook b.v. aan kennisdeling. Ook wordt een intensieve samenwerking bepleit met de overheid, het bedrijfsleven en professionele organisaties.

Daarom willen we werken met meer incidentele regelingen zoals 'Meer voor Elkaar' waarvan een sterke impuls tot samenwerking is uitgegaan.

De rol van de gemeente zal hierbij faciliterend moeten zijn. Dat kan door te onderzoeken waar bewoners behoefte aan hebben en organisaties te helpen daar een programma op te ontwikkelen. Samenwerken zou een voorwaarde voor subsidie kunnen zijn.

Vertaling naar het nieuwe subsidiesysteem en de gemeentelijke vrijwilligersondersteuning:

- Aan de subsidieverlening wordt de voorwaarde verbonden dat een organisatie actief samenwerkt met andere organisaties op zowel lokaal als op bovenlokaal niveau (indien de organisatie zelf stedelijk of bovenstedelijk is georganiseerd). Dit dient in elk project en in de uitvoering, duidelijk zichtbaar te zijn. Een organisatie die zich b.v. richt op jongeren zal moeten laten zien dat zij daarbij samenwerking opzoekt met andere buurtorganisaties bv. de scouting en hoe deze samenwerking gestalte krijgt in een breed gedragen en gezamenlijk vormgegeven en uitgevoerd programma.
- De gemeente wordt, meer dan nu het geval is, een samenwerkingspartner. Het is nodig om samen na te denken over hoe we gezamenlijk de problemen in de stad kunnen aanpakken. Dat betekent dat gemeente en vrijwilligersorganisaties ook in de toekomst zowel beleid als uitvoering meer dan nu het geval is, samen zullen vormgeven
- De gemeente stelt periodiek beleidsthema's vast waarnaar de aandacht uit dient te gaan.
- De gemeentelijke vrijwilligersondersteuning sluit aan bij de vraag van de vrijwilligersorganisaties, draagt bij aan kennisdeling en stimuleert zowel vrijwilligersorganisaties als vrijwilligers om zich open te stellen voor nieuwe vrijwilligers (jongeren en studenten, anderstaligen, mensen die een andere vorm van vrijwilligerswerk zoeken dan het traditionele aanbod).

5.3 Vrijwilligers koesteren

We willen de vrijwilligers koesteren, investeren in hun kennis en ook wegen zoeken en vinden om nieuwe vrijwilligers aan te spreken en aan te trekken.

We willen onze vrijwilligers met al hun enthousiasme en inzet koesteren. Dat vraagt een stuk waardering die verder gaat dan de vrijwilligersprijs. Het vraagt ook om actieve betrokkenheid en het op waarde schatten van wat vrijwilligers doen en dat overheid en professionals hen ook die ruimte en waardering bieden. Investeren in hun kennis en kunde en hen blijven motiveren. We willen nieuw talent aantrekken en uitdagen, bijvoorbeeld jongeren, studenten en nieuwe Maastrichtenaars.'

Mensen hebben allerlei motieven om vrijwilligerswerk te doen. Soms verbinden zij zich lang aan een organisatie of activiteit, soms heel kort.

Een groot deel van de huidige vrijwilligers bevinden zich in de leeftijdscategorie 55+ en soms vinden organisaties het lastig om bijvoorbeeld jongeren aan zich te binden of vrijwilligers aan te trekken die zelf ook begeleiding nodig hebben. Ook een brug slaan naar nieuwe Maastrichtenaars is niet altijd eenvoudig.

We willen ook individuele burgers waarderen die zich inzetten voor anderen, die zorg bieden aan elkaar, al dan niet binnen het eigen netwerk, als mantelzorger of zorgvrijwilliger.

Vertaling naar het nieuwe subsidiesysteem en de gemeentelijke vrijwilligersondersteuning:

- De gemeente geeft, samen met de vrijwilligersorganisaties, vorm aan een nieuwe wijze van vrijwilligersondersteuning.
- Aan de subsidieverlening wordt als voorwaarde verbonden dat organisaties actief meewerken aan het actueel houden van de informatie die onderdeel is van de vrijwilligersondersteuning, dat zij het geboden medium gebruiken voor werving en voor het delen van opleidingsmogelijkheden.

5.4 Flexibele financiering

We willen nieuwe subsidiecriteria, flexibiliteit en transparantie van budgetten en subsidiestromen en snelle besluiten. We willen afspraken maken over doelen en effecten, op basis van afspraken met bewoners.

We willen de bureaucratie en de regelgeving terugdringen. Meer flexibiliteit en transparantie. Minder potjes, meer bewegingsvrijheid binnen budgetten en snellere besluiten. We willen nieuwe subsidiecriteria formuleren, op basis van zelfredzaamheid en samenwerking. We willen nieuwe afspraken maken over effecten, op basis van afspraken met burgers. De gemeente moet de lead daarin nemen, thema's of onderwerpen benoemen waar organisaties door hun activiteiten een bijdrage aan kunnen leveren en waar zij dan subsidie voor kunnen aanvragen.

Een systeem van flexibele budgetten naast een basisbudget wordt door organisaties onderschreven. Weinig organisaties hebben moeite met onderlinge concurrentie of het in grotere mate samen doen van activiteiten. De basissubsidie dient wel enige garantie op bestaan te bieden maar hoeft ook niet alle vaste lasten te dekken. Een deel daarvan is door te berekenen in de projectkosten.

Activiteiten zijn belangrijker dan organisaties. Naast gemeentelijke subsidiëring worden andere geldstromen veel belangrijker. Dus ook samenwerking onderling en met het bedrijfsleven en het durven vragen van een (hogere) financiële bijdrage van mensen. Maar ook crowd-sourcing als inkomstenbron voor lokale projecten en sponsoring.

Vertaling naar het nieuwe subsidiesysteem en de gemeentelijke vrijwilligersondersteuning:

- Kiezen voor een nieuwe indeling van de subsidies in een basissubsidie als bijdrage in de organisatiekosten van de aanvrager, en in een flexibel budget als bijdrage in de kosten van activiteiten, activiteitenplan of jaarplan.
- De keuze voor een breed subsidiebudget waar iedereen op in kan schrijven.
- Sturing door de gemeente door het uitschrijven van tenders waarbij de gemeente thema's benoemt en waar organisaties activiteitenplannen op kunnen ontwikkelen.

Organisaties zetten zelf in op het samen uitvoeren van specifieke taken om kosten te drukken. Dat kan gaan van het gezamenlijk uitvoeren van administratieve taken tot een totale fusie.

5.5 Vertrouwen in besluiten

We willen nieuwe vormen van besluitvorming met een grotere betrokkenheid van bewoners. Met regie en duidelijke kaders van de gemeente, gericht op verbinden

We willen nieuwe vormen van besluitvorming. Meer in de samenleving. Met regie en duidelijke kaders van de gemeente, gericht op verbinden. Waarbij we elkaars kwaliteiten erkennen en waarderen. Gebaseerd op vertrouwen in burgers en organisaties en vice versa.

De gemeentelijke rol gaat veranderen naar meer faciliteren van de samenleving. Dit betekent ook dat bewoners/burgers meer zeggenschap gaan krijgen over de subsidiëring van activiteiten. Dat betekent een grotere betrokkenheid bij besluitvorming maar ook bij het bepalen van de thema's voor subsidiëring. Ook de verantwoording zal daarbij verschuiven, organisaties zullen meer dan voorheen hun meerwaarde moeten aantonen aan de

samenleving. Dat kan op verschillende manieren, van het publiceren van het jaarverslag tot het actief presenteren op een vrijwilligersmarkt waar elke organisatie of samenwerkende organisaties voor staat.

Vertaling naar het nieuwe subsidiesysteem en de gemeentelijke vrijwilligersondersteuning:

- De subsidieverlening wordt transparanter. Subsidietoekenningen worden gepubliceerd op de website.
- Bewoners worden betrokken bij de beoordeling van subsidieaanvragen en de toekenning daarvan. Dit is een ontwikkelproces. Bewoners en gemeente zullen daar ervaring mee op moeten doen. Gemeentelijke betrokkenheid blijft vooralsnog noodzakelijk, maar zou in de toekomst kunnen verminderen. Er zijn gemeenten waar de beoordeling en toekenning volledig door bewoners plaatsvindt.
- Gedurende de komende jaren onderzoeken of er voor de basissubsidie meerjarige toekenningen mogelijk zijn.

6 De nieuwe subsidiesystematiek en vrijwilligersondersteuning

6.1 De subsidiesystematiek

Er is tijdens de dialoogbijeenkomst blijk gegeven van een groot draagvlak voor aanpassing van de huidige subsidiesystematiek.

Kijken we naar de toekomstdromen zoals die gezamenlijk zijn benoemd, dan vraagt dit om een ingrijpende stelselwijziging met enerzijds het vereenvoudigen van de regels en anderzijds een grotere mate van flexibiliteit. Omdat we nu nog niet weten welke impact de totale transformatie van het sociale domein en de bestuursopdrachten 'Burgerparticipatie' en 'Herinrichting Buurt- en Wijkgericht' hebben, stellen we een transitieperiode in. Streven is dat we, gelijktijdig met de transformatie van het sociale domein, groeien naar een volledige invoering van de nieuwe systematiek ingaande 2018.

De bezwaren van de huidige systematiek, versnippering van budget en aandacht over een groot aantal subregelingen, onduidelijkheid over wie nu waarvoor en waarom subsidie ontvangt en nauwelijks aansluiting bij de actuele situatie in de stad, vraagt om een systematiek die helder en compact is.

Er zijn tussen de verschillende organisaties echter ook duidelijke verschillen die tot op heden aanleiding waren tot het maken van onderscheid in de subsidieverlening. Dit onderscheid kan zich evenwel beperken tot vrijwilligersorganisaties zonder gemeentelijke opdracht, vrijwilligersorganisaties met gemeentelijke opdracht en buurtkaders.

Buurtkaders zijn per definitie vrijwilligersorganisaties. Het onderscheid tussen de vrijwilligersorganisaties met en zonder gemeentelijke opdracht is veel diepgaander en heeft vooral te maken met omvang, huisvestingskosten en personeelskosten bij de organisaties met opdracht. In de transitieperiode moet hiermee rekening gehouden worden.

De verschillen zijn echter niet zo diepgaand dat er niet toegewerkt zou kunnen worden naar een algemeen geldende systematiek. Dat vraagt flexibiliteit.

Een ander onderdeel dat een grote mate van flexibiliteit vraagt is de betrokkenheid van bewoners bij de besluitvorming. Het gaat over subsidies aan activiteiten door vrijwilligers die veelal plaatsvinden c.q. betrekking hebben op hun leefomgeving. De dialoogbijeenkomsten tonen aan dat er groot draagvlak is voor een grotere betrokkenheid en actief mee willen denken en doen van bewoners bij de subsidieverlening. Hiervoor moet een modus gevonden worden die een groeiende betrokkenheid bij de besluitvorming mogelijk maakt. Bewoners zouden deel kunnen uitmaken van de beoordelingscommissie van de ingekomen aanvragen, maar ook een rol kunnen spelen bij de toetsing bij de verantwoording. Ook de mogelijkheid om subsidie te verlenen aan natuurlijke personen moet verkend worden. Tot 2014 is

subsidieverlening beperkt geweest tot rechtspersonen. Ingaande 2014 is de incidentele subsidieregeling bewonersinitiatieven 2014-2015 van kracht geworden welke zich richt op natuurlijke personen. Bekeken moet worden in hoeverre dit in zijn algemeenheid zou kunnen gaan gelden.

De manier waarop we bovenstaande gaan doen wordt in 2015, opnieuw samen met alle belanghebbenden ontwikkeld..

Om ook tegemoet te komen aan de wens van raad en college om de hoeveelheid bureaucratie terug te dringen en de transparantie te vergroten is de meest heldere optie om een kleine technische aanpassing te doen in de Algemene Subsidieverordening en de specifieke verordeningen vrijwilligersactiviteiten 2010 en de verordening Geld voor de Buurten in te trekken. Omdat daarmee ook de noodzaak voor het convenant komt te vervallen, trekken we het convenant tussen de buurtkaders en het college in.

Op basis van het voorgaande zijn de volgende voorstellen geformuleerd:

Subsidieverlening:

- We gaan strikt beoordelen of de activiteiten van een organisatie bijdragen aan de realisatie van de beleidsdoelen van Welzijn en Zorg.
- We maken een onderscheid tussen basissubsidies en flexibele subsidies.
 - De basissubsidie voorziet in een bijdrage in de vaste kosten van organisaties om de sociale infrastructuur in stand te houden. De verhouding tussen basissubsidies en flexibele subsidies zal vanaf 2015 verschuiven ten gunste van de flexibele subsidies om de innovatieruimte en slagkracht te vergroten. Liefst willen we de basissubsidies meerjarig toekennen om de uitvoeringskosten te verminderen;
 - Middels flexibele subsidies kunnen we beter sturen op de beleidsdoelen door specifieke subsidievoorwaarden op te nemen. Dit budget wordt middels tenders uitgeschreven. Hier is ook ruimte voor tenders vanuit de nieuwe taken na de decentralisaties. Via het instellen van flexibele subsidies maken ook meer nieuwe organisaties/initiatieven kans op subsidie.
- Eenduidige verantwoording van subsidies, derhalve aansluiten aan de Algemene Subsidieverordening (ASV) en geen specifieke verordeningen meer. De huidige verordeningen Vrijwilligersactiviteiten en Geld voor de Buurten worden ingetrokken en hiervoor in de plaats komen uitvoeringsregels;
- We vergroten de transparantie door:
 - bewoners/buurten meer te betrekken bij de beoordelingen van de aanvragen van het flexibel budget en
 - de toekenningen van de tenders direct te publiceren.
- Buurtkaders vielen tot nu toe onder de verordening Geld voor de Buurten, maar zijn per definitie vrijwilligersorganisaties. Door de veranderende maatschappelijke context, de actievere rol van buurtbewoners en het wegvallen van de verordening Geld voor de Buurten, vervalt de noodzaak voor het in stand houden van het convenant tussen de gemeente en de buurtplatforms.
- Financiële zekerheid bouwen we in door het instellen van subsidieplafonds (idem aan de huidige systematiek).
- We zorgen voor een verantwoorde afbouw van de huidige wijze van subsidieverlening en kiezen voor een stapsgewijze invoering van de wijze van subsidieverlening om vrijwilligersorganisaties de tijd te geven in te spelen op alle wijzigingen. Gelijktijdig verbeteren we de vrijwilligersondersteuning.

Deze voorstellen zijn verwerkt in bijgevoegde voorgenomen Regeling Subsidies Vrijwilligersactiviteiten Welzijn en Zorg 2015.

De verordeningen Vrijwilligersactiviteiten 2010 en Geld voor de Buurten, kunnen gelijktijdig met de vaststelling van de regeling, worden ingetrokken waardoor de bureaucratie voor vrijwilligersorganisaties aanmerkelijk wordt verminderd.

CONCEPT

6.2 De vrijwilligersondersteuning

Samenvattend wordt de vrijwilligersondersteuning ingaande 01-01-2015 als volgt vorm gegeven:

- Er is een nieuw digitaal platform voor actief burgerschap/vrijwilligersondersteuning.
 - Het platform bestaat uit een zgn. portal (ingang) naar een verschillende webpagina's waar algemene informatie over subsidieregeling, aanvraagformulieren, termijnen etc. te vinden zijn, maar waar ook informatie beschikbaar is over opleidingen voor vrijwilligers die door de diverse organisaties worden aangeboden.
 - Ook een marktplaats voor het matchen van vrijwilligers, vacatures, klussen en talent maakt onderdeel uit van de portal.
 - Een groot deel van de informatie wordt tweetalig (Nederlands en Engels) gepubliceerd zodat ook buitenlandse inwoners gemakkelijk toegang kunnen vinden tot de informatie en daarmee ook 'nieuwe' vrijwilligers betrokken worden
- Er komt, gekoppeld aan het digitaal platform, een vrijwilligers-app met name gericht op jongeren en studenten om daarmee de toegang tot vrijwilligerswerk voor jongeren te vergroten.
- Meer aandacht voor de vrijwilliger die af en toe iets wil doen voor een ander of zijn buurt, maar niet in verenigingsbelang, bijvoorbeeld door het faciliteren dat vraag en aanbod bij elkaar komt (www.wehelpen.nl) of het faciliteren door middel van een digitaal crowdfunding hulpmiddel (www.voorjebuurt.nl).
- Vrijwilligersondersteuning maakt onderdeel uit van de reguliere opdracht aan Trajekt. Deze opdracht zal in 2014 en 2015 eveneens worden herzien waarbij de nadruk, naast de reeds bestaande opdracht tot ondersteuning van initiatieven, meer dan voorheen komt te liggen op het kantelen naar meer maatwerk, het actief verbinden van partijen onderling, met het bedrijfsleven en op het aanboren van nieuwe geldstromen.
- De uitreiking van de vrijwilligersprijs en de klussendag maken integraal onderdeel uit van dit geheel

BIJLAGE: HUIDIGE VRIJWILLIGERSBELEID

Het gemeentelijk vrijwilligersbeleid omvat 2 onderdelen:

1. de huidige subsidieverlening aan vrijwilligersorganisaties;
2. de vrijwilligersondersteuning, een wettelijke taak voortvloeiend uit de Wmo.

1. DE HUIDIGE SUBSIDIEVERLENING:

Op dit moment ontvangen circa 140 vrijwilligersorganisaties (waarvan 40 buurtkaders) een jaarlijkse subsidie van de gemeente. De gemeente is voor de meeste van deze vrijwilligersorganisaties en buurtkaders de belangrijkste subsidiegever en daarmee de belangrijkste bron van inkomsten. Er wordt subsidie verleend ten behoeve van activiteiten in het sociale domein op basis van twee verordeningen:

- de subsidieverordening vrijwilligersactiviteiten 2010 en de
- subsidieverordening Geld voor de Buurten.

Een aantal organisaties, met name de grote vrijwilligersorganisaties met een gemeentelijke taak, ontvangen ook subsidies van provincie of rijk.

*** Subsidieverordening vrijwilligersactiviteiten 2010:**

De huidige subsidiëring vindt plaats door middel van de subsidieregeling vrijwilligersactiviteiten 2010. De subsidieregeling is onderverdeeld in subsidie voor:

- Subsidies zelfredzaamheid (hoofdstuk 4)
- incidentele subsidies zelfredzaamheid (niet actief)
- jaarlijkse subsidies zelfredzaamheid
 - o individueel gerichte informatie en advies
 - o groepsgerichte voorlichting
 - o individueel gerichte vrijwillige hulp bij de algemene dagelijkse levensverrichtingen
- sociaal maatschappelijke activiteiten levensbeschouwelijke genootschappen
- Subsidies maatschappelijke participatie (hoofdstuk 5)
- Incidentele subsidie maatschappelijke participatie (=de tender integratie en mondialisering)
- Maatschappelijke participatie t.b.v.
 - o emancipatie van minderheden
 - o maatschappelijke participatie van minderheden
 - o maatschappelijke participatie van kwetsbare burgers e/of ouderen met beperking
 - o vrijwillig jeugd- en jongerenwerk
 - o vrijwillig ouderenwerk
- Subsidies voor organisaties die een gemeentelijke taak uitvoeren

Dit leidt tot een grote versnippering van aandacht en budget. Daarnaast zijn de definities in de huidige verordening (bijv kwetsbare burgers) erg beperkend. Ook passen deze niet meer bij de grote inhoudelijke en financiële opgave van de transformatie van het sociale domein. De uitdaging is om te zorgen dat ook de nieuwe doelgroepen waar de gemeente door de decentralisaties verantwoordelijk voor worden kunnen deelnemen aan reguliere vrijwilligersactiviteiten in plaats van specifieke collectieve of individuele voorzieningen.

Onderzoek van de subsidieaanvragen gedurende de laatste jaren laat ook zien dat jaarlijks aan nagenoeg dezelfde organisaties subsidie wordt versterkt en dat er weinig variatie en vernieuwing is in het aanbod van activiteiten.

Binnen deze groep vrijwilligersorganisaties, nemen de organisaties die een gemeentelijke taak uitvoeren een afwijkende positie in. De taken die door hen worden uitgevoerd volgen soms uit gemeentelijk beleid (Moetiare Maloekoe) of rijksbeleid (COC, vrouwenemancipatie), soms zijn het ook gewoon onderwerpen die erg belangrijk zijn en waarvoor dus een specifieke opdracht is uitgezet (steunpunt Mantelzorg). Het zijn veelal organisaties met een of meer beroepskracht(en).

** Subsidieverordening Geld voor de buurten en Bewonersgelden G40:*

De buurtplatforms nemen als vrijwilligersorganisaties een aparte plaats in. Enerzijds hebben zij een rol op zich genomen als vertegenwoordiger of gesprekspartners namens de buurt in relaties van de buurt met externe organisaties zoals de gemeente, corporaties etc. Anderzijds zijn zij ook een platform voor het stimuleren en ondersteunen van bewonersinitiatieven. Zij worden jaarlijks gesubsidieerd in de vorm van een basissubsidie voor organisatiekosten en een flexibel deel op basis van een jaarplan dat vooral voorziet in activiteiten op zowel sociaal als fysiek gebied.

Naast het budget op grond van de verordening was er gedurende de periode 2008 – 2012 budget beschikbaar in de vorm van de zgn. Bewonersbudgetten G40. Dit betrof rijksgeld.

Bij de buurtgelden speelt feitelijk hetzelfde als bij de vrijwilligersorganisaties welzijn en zorg. Ook hier is niet altijd sprake van vernieuwing en wordt de intentie dat de buurtgelden worden gebruikt als aanjaagfunctie niet altijd waargemaakt. Soms worden meerdere jaren voor dezelfde activiteiten subsidie aangevraagd en verstrekt.

** Samenhang verordeningen Vrijwilligersactiviteiten / Geld voor de Buurten*

De laatste jaren worden vanuit het Geld voor de Buurten / Buurtbudgetten vooral sociale projecten gesubsidieerd. Dit betekent dat er soms sprake is van overlap van beide subsidieverordeningen en dat hierdoor ook versnippering van budget optreedt.

2. VRIJWILLIGERSONDERSTEUNING

De vrijwilligersondersteuning valt uiteen in de ondersteuning die de Stichting Trajekt op tal van onderdelen binnen haar opdracht verstrekt, de vacaturebank en de ondersteuning die diverse andere organisaties verstrekken.

Trajekt biedt als welzijnsorganisatie ondersteuning aan vrijwilligers, vrijwilligersorganisaties en bewonersinitiatieven. De ondersteuning van individuele vrijwilligers betreft zowel de ondersteuning en begeleiding van de 'Trajekt-vrijwilliger' als van bewoners die een idee hebben en dat graag willen concretiseren in een project.

Ook vrijwilligersorganisaties kunnen ook bij Trajekt terecht voor ondersteuning. Het kan dan gaan over vragen over hoe subsidie aan te vragen, ondersteuning bij het omgaan met moeilijke doelgroepen of organisatorische vragen.

De vrijwilligers vacaturebank is een digitaal platform voor het matchen van vacatures en aanbod van vrijwilligers. Iedereen kan er zoeken naar een passende vrijwilligersplek, voor zover deze ook aangemeld worden door vrijwilligersorganisaties.

Ook vrijwilligersorganisaties zelf bieden ondersteuning aan hun eigen vrijwilligers. Andere vrijwilligersorganisaties als b.v. het Steunpunt Mantelzorg hebben het als hun opdracht om ondersteuning van mantelzorgers te verzorgen.

Deze ondersteuning varieert afhankelijk van de aard van de organisatie van een goed begeleidingsgesprek tot het aanbieden van specifieke trainingen en opleidingen.

Met de toenemende aandacht voor vrijwilligerswerk en het groeiende belang daarvan om het noodzakelijk geachte voorzieningenniveau in stand te houden, bleek de huidige manier van vrijwilligersondersteuning niet adequaat genoeg. Ook hier bleek dat de ondersteuning sterk versnipperd was. Organisaties boden opleidingen voor vrijwilligers aan, zonder te weten dat andere organisaties vergelijkbare opleidingen gaven of inkochten. Er is bovendien onvoldoende toegang tot informatie, de vacaturebank heeft een gedateerd imago en deze sluit niet aan bij de vragen van deze tijd.

De nieuwe vrijwilliger van nu wil zich niet meer voor jaren binden aan dezelfde organisatie of functie. Er zijn jongeren en (buitenlandse)studenten die graag vrijwilligerswerk willen doen dat een bijdrage levert aan hun integratie in Maastricht en eveneens aan hun cv. Zij zijn vaak niet bereid of niet in staat om zich voor lange tijd te committeren en/of zijn op zoek zijn naar vrijwilligerswerk waarbij het spreken van een vreemde taal geen beletsel is.

Gemeente Maastricht

Burgemeester en wethouders van Maastricht,

gelet op artikel 2, vierde lid én artikel 3, tweede lid van de Algemene subsidieverordening gemeente Maastricht 2010;

besluiten

tot vaststelling van de volgende 'Regeling subsidies vrijwilligersactiviteiten welzijn en zorg 2015.

REGELING SUBSIDIES VRIJWILLIGERSACTIVITEITEN WELZIEN EN ZORG 2015

VERSIE INSPRAAK - 26-6-2014

INHOUD

HOOFDSTUK 1	ALGEMENE BEPALINGEN	3
Artikel 1	Definities en begrippen.....	3
Artikel 2	Algemene voorwaarden.....	4
Artikel 3	Toepassingsgebied.....	4
Artikel 4	Verplichtingen.....	4
Artikel 5	Weigeringsgronden.....	5
HOOFDSTUK 2	Basissubsidie Vrijwilligersactiviteiten	5
Artikel 6	Basissubsidie Vrijwilligersactiviteiten	5
Artikel 7	Subsidiegrondslag basissubsidie vrijwilligersactiviteiten.....	6
Artikel 8	Meldingsplicht Basissubsidie vrijwilligersactiviteiten	6
Artikel 9	Aanvraag tot verlening en vaststelling van een basissubsidie	7
Artikel 10	Beoordeling en toekenning.....	7
HOOFDSTUK 3	Flexibele subsidie Vrijwilligersactiviteiten.....	7
Artikel 11	Flexibele subsidie vrijwilligersactiviteiten.....	7
Artikel 12	Aanvraag, verlening en vaststelling van een flexibele subsidie	8
Artikel 13	Beoordeling en toekenning.....	8
Artikel 14	Subsidiecriteria	8
Artikel 15	Wegingsfactoren.....	9
HOOFDSTUK 4	Overgangs- en slotbepalingen	9
Artikel 16	Inwerkingtreding.....	9
Artikel 17	Citeertitel.....	9
	Artikelsgewijze toelichting	10

ARTIKEL 1 DEFINITIES EN BEGRIPPEN

In deze regeling wordt verstaan onder:

- a) *Subsidie*: hetgeen daaronder verstaan wordt in artikel 4:21 van de Algemene wet bestuursrecht;
- b) *Basissubsidie*: Een subsidie tot een vooraf bepaald maximum als bijdrage in de organisatiekosten van de aanvrager. De subsidie heeft als doel de organisatie te waarderen en te ondersteunen zonder daarbij een uitspraak te doen over de te verlenen subsidie voor specifieke activiteiten van de organisatie;
- c) *Flexibele subsidie*: een subsidie ten behoeve van een activiteit of een programma van activiteiten (een samenhangend geheel van activiteiten gericht op het tijdig realiseren van een tevoren in de tijd vastgelegd doel met behulp van de inzet met geld, materiële en personele middelen. Wordt verstrekt middels een tender) ;
- d) *Organisatiekosten*: de vaste kosten die aanvrager maakt voor het bestaan en de exploitatie van zijn organisatie zoals:
 - huisvesting;
 - algemene administratiekosten;
 - personeelskosten;
 - opleidingskosten vrijwilligers i.r.t. doelstelling organisatie;
- e) *Tender*: een procedure waarbij door middel van inschrijving subsidie wordt verstrekt op basis van vooraf bekend gemaakte beoordelingscriteria en de gewogen afweging daarvan;
- f) *Subsidieplafond*: het bedrag dat het college gedurende een bepaald tijdvak ten hoogste beschikbaar stelt voor de verstrekking van subsidies binnen de door de raad vastgestelde begroting;
- g) *(vrijwilligers-) activiteit (-en)*: een activiteit c.q. initiatief zonder winstoogmerk uitgevoerd door en/of met vrijwilligers, eventueel ondersteund door een beroepskracht, ter behartiging van belangen van ideële en/of materiële aard;
- h) *Vrijwilligersorganisatie*: een privaatrechtelijke rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid, die al dan niet in opdracht van de gemeente, zonder winstoogmerk activiteiten uitvoert met vrijwilligers, eventueel ondersteund door een of meerdere beroepskrachten, ter behartiging van belangen van ideële en/of materiële aard, verder te noemen “aanvrager”. Wanneer de organisatie een breed algemeen belang dient, wordt geacht dat de gekozen rechtspersoon daarbij aansluit;
- i) *Prestatieplan*: een overzicht van de prestatie(s) waarvoor subsidie wordt gevraagd en de daarmee te realiseren doelstelling(en). Bij een prestatieplan dienen de prestaties te worden omschreven in prestatie-eenheden en prijzen per prestatie-eenheid;
- j) *Werkprogramma*: een plan, opgesteld door de instelling, waarin is (zijn) opgenomen de activiteit(en) of programma van activiteiten waarvoor subsidie wordt gevraagd, de daarmee te realiseren doelstelling(en) en voorzien van een bijbehorende begroting;
- k) *Subsidiecontract*: een schriftelijke overeenkomst tussen aanvrager en burgemeester en wethouders, ter uitvoering van de beschikking tot subsidieverlening, waarin de wederzijdse rechten en plichten zijn vastgelegd;
- l) *Gemeentelijke beoordelingscommissie*: Een commissie bestaande uit ambtenaren Welzijn en Zorg van de gemeente Maastricht die de subsidieaanvragen 2015 beoordelen;

ARTIKEL 2 ALGEMENE VOORWAARDEN

1. Subsidie kan slechts worden verstrekt:
 - a) indien daarvoor door de raad op de gemeentebegroting voor het boekjaar middelen beschikbaar zijn gesteld, en;
 - b) onder de daarbij door de raad of door burgemeester en wethouders bepaalde voorwaarden, en;
 - c) voor zover de doelstellingen van de te subsidiëren vrijwilligersorganisatie, de activiteit of het programma van activiteiten subsidiabel zijn op grond van de doelstellingen van deze regeling.
2. Burgemeester en wethouders stellen jaarlijks met betrekking tot deze regeling de subsidieplafonds vast voor het daaropvolgende jaar binnen de door de raad op de gemeentebegroting voor dat boekjaar beschikbaar gestelde middelen. Deze subsidieplafonds worden uiterlijk op 15 november van het jaar voorafgaand aan het jaar waarop de subsidieplafonds van toepassing zijn bekend gemaakt.
3. Subsidie wordt door burgemeester en wethouders verstrekt.
4. Subsidie wordt slechts verstrekt indien:
 - a) naar het oordeel van burgemeester en wethouders mag worden verwacht dat met de subsidiëring van de vrijwilligersorganisatie en/of een activiteit of een programma van activiteiten de te realiseren doelstelling(en) zal (zullen) worden bereikt, en
 - b) de aanvrager naar het oordeel van burgemeester en wethouders de behoefte aan subsidie heeft aangetoond, en aannemelijk heeft gemaakt dat de financiële middelen, met inbegrip van subsidie, voldoende zullen zijn om de exploitatie van zijn organisatie; een voorgenomen activiteit of een programma van activiteiten uit te voeren, en
 - c) de aanvrager statutair en feitelijk is gevestigd in de gemeente Maastricht, tenzij in deze regeling anders is bepaald, of tenzij de activiteit of het programma van activiteiten van aanvrager naar oordeel van burgemeester en wethouders een zeer belangrijke bijdrage leveren aan de doelstellingen van deze regeling. In dit geval behoeft aanvrager niet statutair en feitelijk te zijn gevestigd in de gemeente Maastricht.

ARTIKEL 3 TOEPASSINGSGBIED

1. Deze regeling is slechts van toepassing op de aanvraag door en verstrekking van subsidie aan een vrijwilligersorganisatie die conform de doelstellingen van deze regeling een activiteit of een programma van activiteiten uitvoeren. Op deze verstrekkingen is de thans geldende Algemene Subsidieverordening onverminderd van toepassing tenzij in deze regeling anders is bepaald.
2. Subsidie wordt slechts verstrekt aan vrijwilligersorganisaties als bedoeld in artikel 1, onder h, tenzij in deze regeling anders is bepaald.
3. Deze regeling is slechts van toepassing op te subsidiëren vrijwilligersorganisaties en hun activiteiten of programma's van activiteiten die bijdragen aan de beleidsdoelstellingen Welzijn en Zorg: Iedereen doet mee, het versterken van de zelfredzaamheid van bewoners en het versterken van de zorg (het zorg dragen en verantwoordelijkheid nemen) van bewoners voor elkaar.

ARTIKEL 4 VERPLICHTINGEN

1. Voor zover de aanvrager voor dezelfde begrote uitgaven tevens subsidie heeft aangevraagd bij een of meer andere bestuursorganen of organen van organisaties, instellingen en dergelijke, doet hij daarvan mededeling in de aanvraag, onder vermelding van de hoogte van het gevraagde bedrag en van de stand van zaken met betrekking tot de beoordeling van die aanvraag of aanvragen.

2. Indien aanvrager subsidie wordt verstrekt voert aanvrager een zodanig ingerichte administratie dat daaruit te allen tijde de voor de vaststelling van de subsidie van belang zijnde rechten en verplichtingen alsmede de betalingen en de ontvangsten kunnen worden nagegaan.
3. Indien aanvrager een subsidie wordt verleend voor een activiteit of programma van activiteiten waarbij voor de uitvoering van deze activiteit of dit programma van activiteiten vergunning(en) in het kader van openbare orde en veiligheid noodzakelijk zijn, dient aanvrager over deze vergunningen de beschikking te hebben alvorens de activiteit of het programma van activiteiten kan worden uitgevoerd.
4. De subsidieontvanger doet onverwijld schriftelijk melding aan het college van burgemeester en wethouders, zodra aannemelijk is dat de exploitatie van de vrijwilligersorganisatie en/of de activiteiten, waarvoor subsidie is verleend, niet of geheel niet zullen worden verricht of anderszins dat niet of geheel niet aan de beschikking tot subsidieverlening verbonden verplichtingen zal worden voldaan.

ARTIKEL 5 WEIGERINGSGRONDEN

1. De subsidieverlening kan worden geweigerd indien gegronde redenen bestaan aan te nemen dat:
 - a) een activiteit of een programma van activiteiten van de aanvrager niet gericht zal zijn op de gemeente of niet aanwijsbaar ten goede komt aan ingezetenen van de gemeente;
 - b) de subsidieverstreking niet past binnen het beleid van de gemeente;
 - c) de middelen niet of in onvoldoende mate besteed zullen worden voor het doel waarvoor het subsidie beschikbaar wordt gesteld;
 - d) de aanvrager doelstellingen beoogt of activiteiten ontplooit of zal ontplooiën die in strijd zijn met de wet, het algemeen belang of de openbare orde;
 - e) een activiteit of een programma van activiteiten een jubileum of een feest betreft van aanvrager zelf dan wel een andere vergelijkbare aard heeft, en
 - f) een activiteit of een programma van activiteiten een politiek en/of religieus karakter heeft.
2. De subsidieverlening wordt voorts geweigerd voor zover door verstrekking van de subsidie het subsidieplafond, als bedoeld in de artikel 2, tweede lid, zou worden overschreden.
3. De subsidieverlening kan daarnaast in ieder geval worden geweigerd indien een gegronde reden bestaat om aan te nemen dat:
 - a) een activiteit of een programma van activiteiten niet of niet geheel zal worden uitgevoerd;
 - b) de aanvrager niet zal voldoen aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen;
 - c) de aanvrager niet op een behoorlijke wijze rekening en verantwoording zal afleggen omtrent de exploitatie van zijn vrijwilligersorganisatie; een te verrichten activiteit of programma van activiteiten en de daaraan verbonden uitgaven en inkomsten, voor zover deze voor de vaststelling van de subsidie van belang zijn.
4. De subsidieverlening kan daarnaast worden uitgesloten indien voor dezelfde ondersteuningsbehoefte reeds subsidie is verleend op grond van een andere regeling.
5. De subsidieverlening kan tot slot in ieder geval worden geweigerd indien de aanvrager:
 - a) in het kader van de aanvraag onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van deze gegevens tot een onjuiste beschikking op de aanvraag zou hebben geleid, of
 - b) failliet is verklaard of aan hem surseance van betaling is verleend, dan wel een verzoek daartoe bij de rechtbank is ingediend.

HOOFDSTUK 2 BASISSUBSIDIE VRIJWILLIGERSACTIVITEITEN

ARTIKEL 6 BASISSUBSIDIE VRIJWILLIGERSACTIVITEITEN

1. Een basissubsidie zoals omschreven in artikel 1, sub b, wordt op aanvraag verleend onder voorwaarde dat:

- a) De aanvrager gedurende de drie voorafgaande jaren aantoonbaar activiteiten heeft ontplooid welke een bijdrage hebben geleverd aan de beleidsdoelstellingen Welzijn en Zorg: iedereen doet mee, het versterken van de zelfredzaamheid van bewoners en het versterken van de zorg (het zorg dragen en verantwoordelijkheid nemen) van bewoners voor elkaar.
 - b) De activiteiten waarvoor subsidie wordt gevraagd voor het komende jaar, een bijdrage leveren aan de beleidsdoelstellingen iedereen doet mee, het versterken van de zelfredzaamheid van bewoners en het versterken van de zorg (het zorg dragen en verantwoordelijkheid nemen) van bewoners voor elkaar.
2. De aanvrager stelt het boekjaar gelijk aan het kalenderjaar.
 3. Een basissubsidie wordt per boekjaar vastgesteld.
 4. Gelijk met het vaststellen van de subsidieplafonds conform artikel 2, lid 2 van deze regeling stelt het college van burgemeester en wethouders de maximale hoogte van de basissubsidie per organisatie voor het volgend boekjaar vast.
 5. In afwijking van het eerste lid geldt voor de basissubsidie 2015 het volgende
 - a) De aanvrager heeft in 2012, 2013 en 2014 subsidie ontvangen op basis van artikel 13, 14, 17 of 39 van de Verordening Vrijwilligersactiviteiten 2010 of artikel 3 lid 1 sub a van de Verordening Geld voor de Buurten
 - b) De basissubsidie bedraagt maximaal 80% van de op grond van de in onderdeel a genoemde artikels verstrekte subsidie 2014.
 - c) Organisaties die zich inzetten op het terrein van mondialisering hebben geen recht op een basissubsidie, zoals bedoeld in deze regeling..

ARTIKEL 7 SUBSIDIEGRONDSLAG BASISSUBSIDIE VRIJWILLIGERSACTIVITEITEN

1. Een basissubsidie wordt verstrekt op grondslag van een door de vrijwilligersorganisatie bij de aanvraag ingediend prestatieplan of een werkprogramma met bijbehorende begroting.
2. Het prestatieplan of de begroting behelst:
 - a) een overzicht van de voor het boekjaar geraamde baten en lasten van de organisatie, en
 - b) een vergelijking met de geraamde baten en lasten van het jaar voorafgaand aan het boekjaar en een toelichting op de verschillen daartussen.
3. Onverminderd het bepaalde in artikel 4 verzekert een vrijwilligersorganisatie:
 - a) haar roerende en onroerende zaken op afdoende wijze tegen het risico van diefstal en brand;
 - b) zich tegen het risico van wettelijke aansprakelijkheid tegenover derden;
 - c) voor haar vrijwilligers en voor ondersteunende beroepskrachten die werkzaamheden verrichten in het kader van de activiteit of programma van activiteiten waarvoor subsidie is verleend, hun wettelijke aansprakelijkheid.
4. Burgemeester en wethouders kunnen de vrijwilligersorganisatie verplichten zich ook tegen andere risico's dan genoemd in het eerste lid te verzekeren. Indien hiervan sprake is worden deze andere te verzekeren risico's in de beschikking tot subsidieverlening opgenomen.
5. Burgemeester en wethouders kunnen op aanvraag gehele of gedeeltelijke ontheffing verlenen van de verplichtingen genoemd in het vierde lid. Indien aanvrager voor deze ontheffing in aanmerking wenst te komen dient hij daartoe uiterlijk 1 oktober van het jaar voorafgaand aan het jaar waarvoor subsidie wordt aangevraagd een schriftelijk verzoek in bij burgemeester en wethouders.

ARTIKEL 8 MELDINGSPLICHT BASISSUBSIDIE VRIJWILLIGERSACTIVITEITEN

Burgemeester en wethouders kunnen aan de verlening van een basissubsidie nadere regels verbinden met betrekking tot het verstrekken van periodieke rapportages op hoofdlijnen over de

realisatie en de afwijkingen daarvan met betrekking tot het uit te voeren prestatieplan of werkprogramma. Indien burgemeester en wethouders hiertoe beslissen wordt het tijdstip of worden de tijdstippen, waarop de rapportages moeten worden ingediend en de aanwijzing over de wijze van rapporteren, integraal opgenomen in het subsidiecontract ter uitvoering van de beschikking tot subsidieverlening.

ARTIKEL 9 AANVRAAG TOT VERLENING EN VASTSTELLING VAN EEN BASISSUBSIDIE

1. Hoofdstuk 3 van de Algemene Subsidieverordening van de gemeente Maastricht is inzake de procedure van aanvraag, verlening en vaststelling alsmede inzake reserves en verplichtingen onverminderd van toepassing op de verlening van basissubsidies, tenzij het college van burgemeester en wethouders anders bepaalt.
2. Aanvullend aan het gestelde in lid 1 gaat de aanvraag tot vaststelling vergezeld van een prestatieverslag of werkprogrammaverslag. Dit prestatieverslag of werkprogrammaverslag, beschrijft de aard en de omvang van de activiteiten opgenomen in het prestatieplan of werkprogramma waarvoor subsidie is verleend en bevat een kwalitatieve en kwantitatieve vergelijking tussen de te realiseren en de gerealiseerde doelstellingen, voorzien van een toelichting daartussen.
3. De financiële verantwoording van een basissubsidie, indien een vrijwilligersorganisatie met een opdracht zijn inkomsten geheel of in belangrijke mate ontleent aan de subsidie, tevens uit de balans op 1 januari en 31 december van het boekjaar, voorzien van een toelichting.

ARTIKEL 10 BEOORDELING EN TOEKENNING

1. De beoordeling van de aanvraag voor een basissubsidie op grond van de bepalingen in artikel 6 van deze regeling zal voor het subsidiejaar 2015 plaatsvinden door een gemeentelijke beoordelingscommissie.
2. Bij overschrijding van het subsidieplafond wordt de subsidie naar rato verdeeld over het aantal aanvragers.
3. De toekenningen zullen worden gepubliceerd in een overzicht van toegekende subsidies op de gemeentelijke website. Hiermee wordt beoogd de transparantie te vergroten en organisaties te stimuleren tot samenwerking.
4. De subsidieontvanger dient mee te werken aan communicatie-uitingen van de Gemeente Maastricht. Hier zijn voor de subsidieontvanger geen kosten aan verbonden.

HOOFDSTUK 3 FLEXIBELE SUBSIDIE VRIJWILLIGERSACTIVITEITEN

ARTIKEL 11 FLEXIBELE SUBSIDIE VRIJWILLIGERSACTIVITEITEN

1. Aan een vrijwilligersorganisatie kan een flexibele subsidie worden verstrekt voor een activiteit of programma van activiteiten gericht op:
 - a) Het versterken van de zelfredzaamheid van bewoners. De activiteiten richten zich op het vergroten van de eigen competenties van bewoners waardoor hun zelfredzaamheid (duurzaam) vergroot wordt.;
 - b) Het versterken van de zorg van bewoners voor elkaar. De activiteiten richten zich op het versterken van het onderling zorg kunnen bieden en ontvangen van bewoners.
2. Een flexibele subsidie, als bedoeld in artikel 1, wordt uitsluitend in de vorm van een tender beschikbaar gesteld en toegekend op basis van een integrale afweging van de subsidiecriteria in deze regeling en de in deze tender opgenomen procedure, nadere criteria en wegingsfactoren.
3. Burgemeester en wethouders stellen de tender, als bedoeld in het eerste lid, vast op grond waaraan de aanvraag tot een flexibele subsidie wordt getoetst. Deze tenders worden uiterlijk 3

maanden voorafgaand aan de periode waarop de tenders van toepassing zijn bekend gemaakt middels publicatie op de daarvoor gangbare wijze.

4. De aanvraag voor een flexibele subsidie wordt ingediend conform de in de tender opgenomen procedure.
5. De aanvraag tot flexibele subsidieverlening gaat, voor zover niet in de tender bepaald, in ieder geval vergezeld van:
 - a) een omschrijving van de activiteit of het programma van activiteiten en de daarmee beoogde doelstelling(en), en
 - b) een overzicht van de aan de activiteit of het programma van activiteiten verbonden begrote inkomsten en uitgaven van de aanvrager.
6. Burgemeester en wethouders kunnen voorschotten op een flexibele subsidie verstrekken. Zij kunnen nadere regels met betrekking tot de bevoorschotting stellen. De wijze van bevoorschotting wordt integraal opgenomen in de beschikking tot subsidieverlening.

ARTIKEL 12 AANVRAAG, VERLENING EN VASTSTELLING VAN EEN FLEXIBELE SUBSIDIE

Hoofdstuk 2 van de Algemene Subsidieverordening van de gemeente Maastricht is inzake de procedure van aanvraag, verlening en vaststelling alsmede inzake reserves en verplichtingen onverminderd van toepassing op de verlening van flexibele subsidies, tenzij het college van burgemeester en wethouders in de tenderprocedure anders bepaalt.

ARTIKEL 13 BEOORDELING EN TOEKENNING

1. Subsidieaanvragen, die voldoen aan de doelstelling, de bepalingen van de Algemene subsidieverordening én algemene subsidievoorwaarden van deze subsidieregeling, worden gewogen op basis van subsidiecriteria.
 - a) De beoordeling op basis van de subsidiecriteria zal voor het subsidiejaar 2015 plaatsvinden door een gemeentelijke beoordelingscommissie. Voor de beoordeling van de subsidiecriteria voor het subsidiejaar 2016 en verder zullen externe personen aan de beoordelingscommissie worden toegevoegd.
 - b) Subsidieaanvragen worden gehonoreerd op basis van de volgorde van de eindscores. Het aantal te honoreren aanvragen wordt gemaximeerd tot de aanvraag waarmee de subsidieplafond wordt overschreden
2. De toekenningen zullen worden gepubliceerd in een overzicht van toegekende subsidies op de gemeentelijke website. Hiermee wordt beoogd de transparantie te vergroten en organisaties te stimuleren tot samenwerking.
3. De subsidieontvanger dient mee te werken aan communicatie-uitingen van de Gemeente Maastricht. Hier zijn voor de subsidieontvanger geen kosten aan verbonden.

ARTIKEL 14 SUBSIDIECRITERIA

1. Hoofddoelstelling van het gemeentelijke beleid is iedereen in de gelegenheid te stellen mee te doen in de maatschappij. Dat betekent dat de te subsidiëren activiteiten een bijdrage dienen te leveren aan:
 - a) Het versterken van de zelfredzaamheid van bewoners
 - b) Het versterken van de zorg van bewoners voor elkaar.
2. Voor de beoordeling van de subsidieaanvragen zullen nadere subsidiecriteria worden vastgesteld die bij deze doelstellingen aansluiten.
3. De subsidiecriteria worden jaarlijks bij het vaststellen van de tender(s) door het college van burgemeester en wethouders vastgesteld.

ARTIKEL 15 WEGINGSFACTOREN

De bovenstaande subsidiecriteria kennen verschillende wegingsfactoren. De wegingsfactoren worden samen met de tender vastgesteld door burgemeester en wethouders, zoals bedoeld in artikel 11 lid 2 van deze regeling.

HOOFDSTUK 4 OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

ARTIKEL 16 INWERKINGTREDING

1. Deze regeling treedt in werking na bekendmaking, met ingang van 1 januari 2015.
2. De Subsidieverordening vrijwilligersactiviteiten 2010 en de verordening Geld voor de Buurten worden ingetrokken.

ARTIKEL 17 CITEERTITEL

Deze regeling kan worden aangehaald als "Regeling Subsidies Vrijwilligersactiviteiten Welzijn en Zorg 2015".

* * *

**ALDUS VASTGESTELD DOOR HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS IN ZIJN
VERGADERING VAN XX XX 2014**

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN MAASTRICHT,

DE SECRETARIS

DE BURGEMEESTER

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

ARTIKEL 1: DEFINITIES EN BEGRIPPEN

Geen verdere toelichting

ARTIKEL 2: ALGEMENE VOORWAARDEN

Geen verdere toelichting

ARTIKEL 3: TOEPASSINGSGBIED

In artikel 3 worden de kaders aangegeven waarbinnen op grond van deze regeling subsidies worden verstrekt. Deze regeling kan worden gezien als een uitwerking van de de WMO-WPG-nota Meer voor Elkaar (december 2011), sociale visie (juni 2013), de notitie samenhangend beleid 3D/transformatie sociaal domein (februari 2014) en het beleidsplan WMO2015 (februari 2014).

ARTIKEL 4: VERPLICHTINGEN

Algemene verplichtingen die gelden voor alle met deze regeling bedoelde organisaties, activiteiten en subsidieverstrekkings.

ARTIKEL 5: WEIGERINGGRONDEN

Algemene weigeringsgronden die gelden voor alle met deze regeling bedoelde organisaties, activiteiten en subsidieverstrekkings. In lid 2 wordt verder bepaald dat de subsidie wordt geweigerd voor zover door verstrekking het subsidieplafond zou worden overschreden. Ten aanzien van de basissubsidies betekent dit dat indien het subsidieplafond wordt overschreden, de subsidie per aanvrager naar rato van de overschrijding wordt verlaagd. (zie artikel 10, lid 2). Ten aanzien van de flexibele subsidie betekent dit dat subsidie wordt toegekend aan de hoogste beoordeling tot het subsidieplafond is bereikt (zie artikel 13, lid 2).

ARTIKEL 6: BASISSUBSIDIE VRIJWILLIGERSACTIVITEITEN

Een basissubsidie is een subsidie ter hoogte van een vooraf bepaald maximum bedoeld als bijdrage in de organisatiekosten van de aanvrager. Organiseatiekosten zijn de vaste kosten die aanvrager maakt voor het bestaan en de exploitatie van zijn organisatie, bijvoorbeeld: huisvesting, personeelskosten, administratieve kosten e.d..De basissubsidie heeft als doel om de organisatie te waarderen en de sociale infrastructuur te versterken. De toekenning van de basissubsidie staat dus in 2015 los van de feitelijke activiteiten die een organisatie van plan is te gaan uitvoeren in het komende jaar.

Gezien het doel van de basissubsidie, het versterken van de infrastructuur, bestaat recht op basissubsidie indien de aanvrager aantoonbaar onderdeel is van deze sociale infrastructuur. Derhalve is opgenomen dat een aanvrager dient aan te tonen dat hij gedurende de laatste 3 jaren activiteiten heeft ontplooid die een bijdrage hebben geleverd aan de beleidsdoelstellingen van de gemeente.

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen vrijwilligersorganisaties met of zonder gemeentelijke taak. Iedereen kan een aanvraag indienen.

Omdat 2015 wordt aangemerkt als overgangsjaar, zijn er voor dit jaar specifieke bepalingen opgenomen ten aanzien van recht op en de hoogte van de basissubsidie.

Organisaties welke activiteiten verrichten op het terrein van mondialisering kunnen geen basissubsidie aanvragen. Mondialisering valt niet binnen de beleidsdoelstellingen van welzijn en zorg, maar zal vanaf 2015 gesubsidieerd worden via het beleidsonderdeel Internationalisering.

ARTIKEL 7: SUBSIDIEGRONDSLAG BASISSUBSIDIE

Omdat de basissubsidie een tegemoetkoming is in de organisatiekosten van de vrijwilligersorganisatie is het voor de vaststelling van de hoogte van de basissubsidie noodzakelijk dat de gemeente inzage heeft in de aard en omvang van de kosten, de plaatsing van deze kosten in de begroting van de vrijwilligersorganisatie en de aard en aanleidingen voor eventuele verschillen in de begroting en kosten ten opzichte van het voorgaande jaar. Daarom wordt ook verzocht deze bescheiden te overleggen.

Vrijwilligersorganisaties dienen verder aan hun normale verplichtingen ten opzichte van de maatschappij en ten opzichte van hun leden en of vrijwilligers, voldoen door de noodzakelijke verzekering af te sluiten.

ARTIKEL 8: MELDINGSPLICHT BASISSUBSIDIE VRIJWILLIGERSORGANISATIES MET EEN OPDRACHT

Geen verdere toelichting.

ARTIKEL 9: AANVRAAG, VERLENING EN VASTSTELLING VAN EEN BASISSUBSIDIE

Geen verdere toelichting.

ARTIKEL 10: BEOORDELING EN TOEKENNING

De beoordeling van de aanvragen vindt in het overgangsjaar 2015 plaats door een gemeentelijke beoordelingscommissie. Om de transparantie en betrokkenheid van bewoners en vrijwilligersorganisaties te vergroten conform het gestelde in de uitgangspuntennotitie, zullen vanaf het subsidiejaar 2016 (beoordelingen eind 2015) externe personen aan de beoordelingscommissie worden toegevoegd (zie notitie 'De toekomst van vrijwilligerswerk samen vormgeven').

Subsidie wordt verleend tot het subsidieplafond is bereikt. Bij overschrijding van het subsidieplafond worden de toe te kennen subsidies naar rato verminderd.

Om de transparantie te vergroten en tevens de bekendheid van organisaties en de door hen uitgevoerde activiteiten te vergroten, zullen de toegekende subsidies periodiek worden gepubliceerd op de gemeentelijke website. Dit zal gebeuren in de vorm van een overzicht van organisaties welke een basissubsidie hebben toegekend gekregen en de hoogte van de bedragen.

ARTIKEL 11: FLEXIBELE SUBSIDIE VRIJWILLIGERSACTIVITEITEN

De wijze van subsidiëring van activiteiten door vrijwilligersorganisaties in het kader van deze regeling is flexibel. Periodiek worden tenders uitgeschreven waar vrijwilligersorganisaties een aanvraag voor kunnen indienen. In principe wordt jaarlijks een tender uitgeschreven, maar de mogelijkheid is aanwezig dat ook tussentijds nog tenders worden gepubliceerd. Op basis van door het college van B&W bepaalde, en in de tender opgenomen factoren vindt vervolgens een afweging plaats inzake verdeling van het beschikbare budget. Bij het vaststellen van de tender wordt door het college van burgemeester en wethouders tevens aangegeven aan welke beleidsdoelstellingen en thema's de activiteiten waarvoor subsidie wordt gevraagd een bijdrage moeten leveren en welke wegingsfactoren van toepassing zijn (artikel 14 en 15 van deze regeling).

ARTIKEL 12: AANVRAAG, VERLENING EN VASTSTELLING VAN EEN FLEXIBELE SUBSIDIE

Geen verdere toelichting.

ARTIKEL 13: BEOORDELING EN TOEKENNING

De subsidieaanvraag wordt beoordeeld op een aantal vastgestelde subsidiecriteria. De beoordeling van de aanvragen vindt in het overgangsjaar 2015 plaats door een gemeentelijke beoordelingscommissie. Om de transparantie en betrokkenheid van bewoners en vrijwilligersorganisaties te vergroten conform het gestelde in de uitgangspuntennotitie, zullen vanaf het subsidiejaar 2016 (beoordelingen eind 2015) externe personen aan de beoordelingscommissie worden toegevoegd.

Subsidie wordt toegekend op basis van welke aanvrager de hoogste beoordelingen heeft en zo verder tot het subsidieplafond is bereikt.

Om de transparantie te vergroten en tevens de bekendheid van organisaties en de door hen uitgevoerde activiteiten te vergroten, zullen de toegekende subsidies periodiek worden gepubliceerd op de gemeentelijke website. Dit zal gebeuren in de vorm van een overzicht van organisaties welke een basissubsidie hebben toegekend gekregen en de hoogte van de bedragen.

ARTIKEL 14: SUBSIDIECRITERIA

De hoofddoelstelling waaraan activiteiten van vrijwilligersorganisaties een bijdrage aan zouden moeten leveren, willen zij in aanmerking komen voor subsidie, is dat de activiteiten een bijdrage leveren aan dat iedereen mee doet. Dat betekent dat activiteiten meer concreet een bijdrage zouden

moeten leveren aan het versterken van de zelfredzaamheid van bewoners en het versterken van de zorg van bewoners voor elkaar.

Voor elke tender worden specifieke subsidiecriteria benoemd die op bovenstaande beleidsdoelstelling gebaseerd zijn.

ARTIKEL 15: WEGINGSFACTOREN

De subsidiecriteria krijgen elk een eigen wegingsfactor waardoor de ene factor in verhouding zwaarder kan komen te wegen dan een andere factor. Deze wegingsfactoren worden jaarlijks, bij het vaststellen van de tender, door het college van burgemeester en wethouders vast gesteld.

ARTIKEL 16: INWERKINGTREDING

Geen verdere toelichting.

ARTIKEL 17: CITEERTITEL

Geen verdere toelichting.

CONCEPT

Lijst vrijwilligersorganisaties / buurtkaders
Vrijwilligersorganisatie met opdracht
COC Limburg
Humanitas, Afdeling Maastricht
Slachtofferhulp Nederland, regio Zuidoos
Stichting Code 043
Stichting Dienst aan Kerk en Samenleving
Stichting Horizon
Stichting In de Rooden Leeuw
Stichting Moetiara Maloekoe
Stichting Omgaan met Angst
Stichting Toon Hermans Huis
Stichting Vluchtelingenwerk Limburg
Stichting Vrouwegezondheidscentrum Maas
Stichting Kenniscentrum Emancipatie Maastricht
Vrijwilligersorganisaties zonder opdracht
Zelfredzaamheid
PGBM
AI NL gehandicapten organisatie
Stichting Geinen Daank
Stichting Handicap en Sexualiteit
Stichting Senior Centraal
Stichting WAO/AAW Groep Maastricht
Levensbeschouwelijke genootschappen
R.K. Dekenaat Maastricht
R.K. Kerkbestuur de Vier Evangelisten/O.
R.K. Parochie Christus' Hemelvaart
R.K. Parochie H. Antonius van Padua - Na
R.K. Parochie H. Cornelius
R.K. Parochie H. Guilielmus
R.K. Parochie H. Hart van Jezus
R.K. Parochie H. Joannes Bosco
R.K. Parochie H. Johannes de Doper
R.K. Parochie H. Martinus
R.K. Parochie H. Michaël.
R.K. Parochie H. Theresia
R.K. Parochie H. Walburga
R.K. Parochie HH Monulfus en Gondulfus
R.K. Parochie O.L.Vrouw van Lourdes
R.K. Parochie San Salvator
R.K. Parochie Sint Servatius
R.K. Parochie St. Anna - Lambertus
R.K. Parochie St. Christoffel / H. Hart
R.K. Parochie St. Jozef
R.K. Parochie St. Petrus Banden
R.K. Parochie St. Pieter
Nederlands-Israëlitische Hoofd Synagoge
OLV van Goede Raad
Orthodoxe Kerk Maastricht
Protestantse Gemeente Maastricht/Heuvelland
Maatschappelijke participatie emancipatie en participatie minderheden
Stichting Tevhid
Mabder
El Fath.
Iraanse vrouwen
Alg. Chinese Vereniging
Circolo Sardegna
Cultuur sur Place
Studium Generale
Ragweek
Stichting Maastricht in Dialoog
Maatschappelijke participatie jeugd en jongeren
De Maaskluiers
Hobbyclub de Knutseleer
Scouting Amby

Scouting Chr. Koning Caberg
Scouting De Eburonen
Scouting F. Olterdissen
Scouting H. Dunant
Scouting Heer
Scouting Lord Baden powell
Scouting St Gerlach
Scouting St. Lambertus
Scouting Theresia
Scouting Titus Brandsma
Scouting Waterwerk J. van gent
St. Gordiaanse knoop
St. Jeugdwerk Pottenberg
Stichting Joonkheid Amie
Maatschappelijke participatie vrijwillig ouderenwerk
Damesvereniging Nazareth
RK Bond van Bejaarden Heer
Bejaardenvereniging de Sjaaimetten
Bond voor senioren centrale M'tricht
ZijActief
ANBO afd. Maastricht
Seniorenvereniging Heer
KBO afd. Senioren Koepelwijk
Vriendenkring Madjoe Baru/Knil regio Maastricht
Stg Ouderen societeit Belfort
Veur Elkaar
Stichting Vier het Leven
t Gilde
buurtplatforms
NO
Stichting Buurtplatform Amby
Stichting Buurtraad Limmel
Vereniging Buurtbelangen Nazareth
Stichting Buurtplatform Wittevrouwenveld Actief
Stichting Wyckerpoort Actief
Vereniging Buurtraad Borgharen
Stichting Dorpsraad Itteren
ZO
Stichting Buurtplatform De Heeg
Stichting Buurtplatforms Groot Heer (incl. buurtplatform molukse buurt)
Stichting Buurtraad Heugem
Stichting Buurtraad Heugemerveld
Stichting Buurtplatform Scharn
Stichting Buurtplatform Vroendaal
Centrum
Stichting Buurtplatform Binnenstad Maastricht
Stichting Burgerinitiatief Boschstraatkwartier Oost (BBoost)
Buurtplatform Ceramique
Stichting 't JekerKwartier
Stichting Buurtplatform Kommelkwartier
Stichting Argus Buurtplatform Statenkwartier
Stichting Buurtplatform Sint Maartenspoort
Stichting Buurtplatform Wyck
NW
Stichting Buurtplatform Belfort-Daalhof
Stichting Leefbaarheid Boschpoort Bosscherveld
Buurtplatform Brusselsepoort (incl werkgroep ravelijn)
Stichting Buurtplatform Caberg
Stichting Werkgroep Hazendans
Stichting Buurtplatform Malberg
Buurtplatform Malpertuis
Buurtplatform Mariaberg
Stichting Buurtraad Oud-Caberg

Buurtraad Pottenberg
ZW
Stichting Buurtplatform Campagne
Stichting Buurtplatform St. Pieter, Jekerdal en Villapark
Stichting Buurtplatform Wolder

A. Deze nota is in overleg met de volgende disciplines geconcipieerd: SoZa, Communicatie

B. Er is wel overeenstemming

Deze nota is behandeld in het PO Breed Sociaal van 23 juni 2014 en met wethouder Aarts op 2 juli 2014 besproken

KORTE INHOUD (GELIJKDUIDEND AAN VOORBLAD)
Nadere kaders inkoop sociaal domein 2015

1. Aanleiding.

Met nog ruim 6 maanden te gaan tot de invoering van de nieuwe taken in het sociaal domein zitten betrokken burgers en instellingen dringend te wachten op inzicht in wat deze ontwikkeling voor hen betekent. Omdat de Rijksoverheid erg laat is met het definitief bepalen van wet, regels en budget kunnen we als gemeente nog geen definitieve duidelijkheid geven. Nu alle wetten door de Tweede Kamer zijn en er meer duidelijkheid is omtrent het budget 2015, kunnen we als gemeente een eerste grofmazig inzicht geven.

Dit collegevoorstel is gericht op de inkoop van voorzieningen, de samenwerking met zorgaanbieders en een eerste budgettaire richting. Dit biedt duidelijkheid naar de betrokken instellingen maar ook naar burgers: Voor onze inwoners ontstaat duidelijkheid over hoe we continuïteit van bestaande voorzieningen willen bieden.

2. Relatie met bestaand beleid

De voorliggende nota is een eerste uitwerking van de in februari 2014 door de raad vastgestelde beleidsstukken, alsmede de collegenota "Nadere invulling regie en opdrachtgeverschap sociaal domein", die het college in maart 2014 heeft vastgesteld.

Bij de uitwerking en invulling van voorliggende nota heeft daarnaast het college-akkoord WIJ Maastricht! een grote rol gespeeld. Binnen de reeds vastgestelde kaders is gezocht naar manieren om invulling te geven aan de lijnen die m.b.t. het sociale domein in dit akkoord worden uitgezet: continuïteit en zekerheid, ruimte voor vernieuwing, 2015 als overgangsjaar en partnerschap met aanbieders.

Deze nota betreft (slechts) een van de bouwstenen van onze gemeentelijke aanpak van de 3D's en richt zich specifiek op aanbieders van zorg en ondersteuning.

Parallel aan deze nota worden u beleidsplan Wmo 2015, concept-verordeningen Wmo 2015 en Jeugd en een nota Inzet Passende Ondersteuning Sociaal 2015 voorgelegd.

Tenslotte wijzen we er op dat het proces mbt het onderdeel Jeugd zich afspeelt binnen de kaders van reeds eerder genomen besluiten en gemaakte afspraken. In het Regionaal Transitie-arrangement is het kortingspercentage van 20% (en de opbouw daarvan) reeds vastgesteld en zijn aparte afspraken gemaakt over het inkoopproces op de schaal van Zuid-Limburg. De hier voorgelegde invulling op de schaal van Maastricht-Heuvelland vormt hiervan een nadere uitwerking. Een aparte collegenota over de inkoop Jeugd Zuid-Limburg middels een Centrumgemeente constructie ligt parallel aan deze nota voor.

3. Gewenst beleid en mogelijke opties

Conform de collegenota Nadere invulling regie en opdrachtgeverschap sociaal domein is in de afgelopen periode een proces van bestuurlijke aanbesteding opgestart. Als eerste stappen in dit proces zijn aanbieders geïnformeerd over het proces en de reeds vastgestelde kaders, is met aanbieders gesproken over de inhoud van een samenwerkingsovereenkomst en zijn met aanbieders de contouren van mogelijke collegetoezeggingen m.b.t. de omzet in 2015 verkend.

In uw besluit van maart 2014 heeft u immers aangekondigd om aanbieders nog voor het zomerreces van 2014 nader zicht te geven op de omzet die zij in 2015 kunnen verwachten. Dit om ervoor te zorgen dat aanbieders tijdig hun bedrijfsvoering kunnen inrichten, zodat zorgaanbod voor al onze burgers gewaarborgd is³ en onnodige werkgelegenheidseffecten worden vermeden.

Uitgangspunten bij dit laatste punt waren

- Het garanderen van een voldoende aanbod aan zorg en ondersteuning
- Binnen de financiële kaders
- Voorwaarden scheppen voor het in 2015 voortbestaan van bestaande aanbieders
- Mogelijkheden creëren voor nieuw aanbod, nieuwe aanbieders (waaronder vrijwilligersorganisaties en burgerinitiatief) en marktverschuiving
- Aanbieders zicht bieden op hun omzet in 2015.

Om nu verder te komen in het proces, dienen een aantal nadere kaders te worden geformuleerd. Op grond van de voorbereidingen wordt uw college hiertoe een aantal voorstellen gedaan. Deze zijn onderstaand toegelicht.

Voorstel 1

Voor 2015 wordt het proces van bestuurlijke aanbesteding beperkt tot de nieuwe taken jeugd, Wmo 2015, de 'grensvlak'-taken vanuit de Participatiewet en de Hulp bij het Huishouden.

Toelichting: In maart 2014 heeft uw college besloten om een proces van bestuurlijke aanbesteding in te richten, gericht op de inkoop in het sociale domein. Het betreft een meerjarig proces, waarin voor 2015 de nadruk ligt op transitie. Als de transitie in de steigers staat, verschuift het accent naar transformatie. Het 'nieuwe' sociale domein is samengesteld uit nieuwe en bestaande gemeentelijke taken (een overzicht is bijgevoegd als Bijlage 1) Voorstel is om niet alle bestaande taken nu al onder de bestuurlijke aanbesteding te brengen. De bestaande sturing op deze bestaande taken is vooralsnog voor 2015 afdoende. Uitzondering vormt de Hulp bij het Huishouden, waar het als gevolg van grote Rijkskortingen wenselijk is om bestaande afspraken te kunnen doorontwikkelen in combinatie met nieuwe producten en sturingsvormen. Overigens is de inzet van onze gemeenten om in 2015 géén systeem- en beleidswijzigingen HbH door te voeren, maar dit jaar te gebruiken om de mogelijkheden hiertoe vanaf 2016 te verkennen. Eventueel te maken afspraken met HbH-aanbieders over inzet in 2015 zullen binnen deze kaders moeten liggen.

³ Sinds het vaststellen van deze collegenota (maart 2014) is deze continuïteit ook in de Wmo2015 geregeld.

Ook voor de Participatiewet geldt dat we vanuit de bestaande structuren voor 2015 de nodige sturing kunnen geven. Wel is het wenselijk om de mogelijkheid te creëren om – daar waar doelgroepen overlappen – tot gemixte financiering van producten te komen.

Voorstel 2

Alle aanbieders die voldoen aan minimale criteria op het gebied van inhoud, kwaliteit en goed werkgeverschap bijgaande samenwerkingsovereenkomst⁴ aan te bieden, waarin wordt vastgelegd dat we met hen tot afspraken willen komen en hoe dit proces eruit ziet en wat de inhoudelijke kaders zijn. Expliciet opnemen dat de gemeenten geen zaken zullen doen, met aanbieders die zich niet houden aan de Wet Normering Topinkomens. Hiermee wordt tevens invulling gegeven aan de door de Gemeenteraad op 17 juni 2014 aangenomen motie dienaangaande.

Toelichting: Middels dit voorstel maakt u bestaande aanbieders duidelijk, dat de 6 gemeenten niet de intentie hebben bestaande aanbieders buiten spel te zetten. Dit is enerzijds wenselijk vanuit het continuïteitsperspectief van aanbieders, maar vooral vanuit dat van burgers: uw college heeft immers de wens uitgesproken om burgers – indien mogelijk – de gelegenheid te bieden om hun bestaande ondersteuning bij hun bestaande aanbieder te continueren.

Met dit voorstel geeft u ook invulling aan uw inzicht om als gemeenten niet zelf de inhoudelijke vernieuwing voor te schrijven, maar deze in overleg met aanbieders vorm te geven. Zij hebben immers (wellicht meer dan gemeenten) inhoudelijke kennis van de nieuwe doelgroepen en het bestaande aanbod.

Middels dit voorstel maakt u tevens duidelijk dat u dusdanig hecht aan steun voor de inhoudelijke beweging, aan kwaliteit en aan goed werkgeverschap (waaronder conformering aan de Wet Normering Topinkomens), dat u deze 3 thema's vormgeeft als minimale toetredingsvoorwaarden.

Overigens zijn er op dit moment geen signalen dat bestaande aanbieders vanuit deze minimale eisen buiten de boot zullen vallen.

Voorstel 3

Hanteren van vaste kortingspercentages per domein

Toelichting: In de nota van maart 2014 is bepaald hoe per domein een kortingspercentage voor 2015 zal worden bepaald. Inmiddels kunnen enkele percentages worden ingevuld, omdat het Rijk budgettaire duidelijkheid ten aanzien van 2015 heeft verschaft en omdat we (meer) zicht hebben op de wenselijke ontwikkelingen in de betreffende domeinen. We stellen de volgende maximale kortingspercentages voor, waarbij de PM bedragen worden behandeld in de derde pre-ontwikkeltafel.

Daarbij is de verwachting dat deze posten op het terrein van begeleiding en Hulp bij het Huishouden groter zullen zijn, dan bij kortdurend verblijf, beschermd wonen en inloop GGZ. Daarmee wordt de openheid gehouden tussen een expliciet dan wel impliciet budget voor nieuw aanbod/ nieuwe aanbieders. Aan het impliciete budget dienen eenduidige afspraken te worden verbonden op grond waarvan budgetoverheveling naar andere aanbieders mogelijk is.

Tenslotte wordt een percentage voor risico's voorgesteld, dat is gebaseerd op het risico dat de gemeenten lopen vanwege het open einde karakter van de regelingen (in relatie tot historische groeicijfers) en het onzekere karakter van transitie en transformatie. Dit risico beperkt zich tot de

⁴ Let op: in de bij de nota van 26 juni bijgevoegde versie van deze overeenkomst is de input uit het portefeuillehoudersoverleg en de digitale consultatieronde bij aanbieders (sluitingsdatum 27-6-14) nog niet verwerkt. Een definitieve versie wordt uiterlijk 4 juli aangeleverd. De input van het PHO is wel in deze nota zelf verwerkt.

nieuwe taken. Voor jeugd hebben we dat in het RTA op 5% geraamd. Omdat de risico's in de Wmo 2015 wat kleiner zijn⁵, ramen we het hier op 3%.

2015	Rijkskorting	Korting mbt risico en uitvoering	Middelen tbv nieuw aanbod/ nieuwe aanbieders	Totaal
Jeugd ⁶	3%	5%+5%	7%	20%
Begeleiding individueel	11%	5%+3%	++PM%	19+PM%
Begeleiding groep	11%	5%+3%	++PM%	19+PM%
Kortdurend verblijf	0%	5%+3%	+PM%	8+PM%
Beschermd Wonen	0%	5%+3%	+PM%	8+PM%
Inloop GGZ	0%	5%+3%	+PM%	8+PM%
Hulp bij het Huishouden	nvt ⁷	0%+0%	++PM%	PM%

Perspectief 2018

De transformatie heeft een sterk meerjarig karakter. Daarom is een voorzichtige doorkijk naar 2018 op zijn plaats. Temeer vanwege de toenemende rijkskortingen en de opgaaf van deze transformatie om te komen tot doelmatiger dienstverlening. In het jaar 2018 wordt verwacht dat in het bijzonder op de gebieden jeugd, hulp bij de huishouding en begeleiding het beschikbare budget het meest zal afnemen.

Voorstel 4

Toerekenen van extra gemeentelijke kosten aan de nieuwe taken. Hiertoe een percentage van 5% hanteren.

Toelichting: In de collegenota van maart 2014 heeft u bepaald dat aanbieders waarmee afspraken worden gemaakt een korting op hun budget krijgen als dekking voor de gemeentelijke uitvoeringskosten (kosten van consultants, beleidsmedewerkers, administratie, systemen/ict, etc). Dit omdat de middelen voor uitvoering door de Rijksoverheid als onderdeel van de nieuwe middelen worden beschouwd. Vastgesteld kan evenwel worden, dat voor de gemeentelijke kosten bij bestaande taken reeds middelen zijn bestemd uit bestaande budgetten. Het is derhalve onwenselijk dat de aanvullende uitvoeringskosten ook ten laste komen van deze budgetten (vooral het budget voor de Hulp bij het Huishouden).

De 3 decentralisaties leiden ertoe dat de doelgroep van de 6 gemeenten in Maastricht-Heuvelland groeit met 7.000-8.000 mensen. Deze mensen dienen allemaal op een adequate manier en volgens de nieuwe principes te worden bediend. Een eerste inschatting van de extra kosten maken duidelijk dat hiervoor ongeveer 5% van de nieuwe middelen nodig zijn. Dit percentage is eerder gehanteerd in het Regionaal Transitiearrangement Jeugd. Voor de goede orde vermelden we daarbij dat het hier geen creatie van extra bureaucratie betreft, maar vooral een verschuiving van dienstverlening naar 'de voorkant'. Deze verschuiving is een belangrijk uitgangspunt in de in februari 2014 door de gemeenteraden vastgestelde beleidskaders.

⁵ De risico's bij jeugd zijn hoger vanwege de hoge historische groei, de doorverwijsbevoegdheid van huisartsen, specialisten en rechters en doordat een relatief fors deel intramurale capaciteit betreft, die minder flexibel is, waardoor kostprijzdaling wellicht soms moeilijker te realiseren is.

⁶ De inkoop van jeugd voor 2015 loopt via een separaat traject op het niveau van de 18 Zuid-Limburgse gemeenten (voor een toelichting zie www.sociaaldomein-maastricht-heuvelland.nl)

⁷ Parallele besluitvorming m.b.t. het budget HbH loopt via het Beleidsplan Wmo 2015.

Voor de goede orde zij vermeld dat de kosten van de totale uitvoeringsstructuur/'voorkant' hoger kunnen liggen dan voornoemde 5%. Het bouwen aan zo'n sterke voorkant (sociale teams) is immers een van de uitgangspunten in de gemeentelijke beleidskaders. In de collegenota van maart is evenwel al vastgelegd dat de bij het vullen van deze voorkant voor 2015 vaak wordt geopteerd voor detachering.⁸ Dit om bestaande aanbieders te accommoderen en om gemeenten ruimte te geven om te 'leren' welke functionaliteiten, expertise, competenties en capaciteit er nu echt nodig zijn. Uitgangspunt hierbij is wel dat – ook in 2015 – de toegangsfunctie zoveel mogelijk onafhankelijk van aanbieders wordt vormgegeven.

Dit voorstel is congruent met het voorstel rond Inzet Passende Ondersteuning Sociaal Domein 2015, dat gelijk met voorliggende nota aan uw college wordt voorgelegd.

Voorstel 5

We zetten in op continuïteit van zorgleverancier, tenzij burgers zelf willen wisselen

Toelichting: Uw college wordt voorgesteld om bestaande gebruikers van zorg en ondersteuning in 2015 in principe hun zorg bij hun bestaande aanbieder te laten continueren, tenzij de gebruiker zélf aangeeft liever naar een andere aanbieder over te stappen. In de collegenota van maart 2014 heeft u reeds het belang van continuïteit onderstreept. Sindsdien is dit door de wetgever in de Wmo 2015 verder bevestigd, door hiertoe een wettelijke opgave te bepalen én financiële ruimte te scheppen. Tevens is ons gebleken dat voor aanbieders continuïteit van hun bestaande cliënten reeds een flinke mate van bedrijfszekerheid biedt. Tenslotte heeft u continuïteit van zorgaanbod met betrekking tot de Jeugdwet reeds vastgelegd in het Regionaal Transitiearrangement Jeugd. Uiteraard weegt de keuzevrijheid van de burger zwaarder dan het belang van de zorgaanbieder. Burgers die zélf willen veranderen van aanbieder, hebben daartoe uiteraard de gelegenheid. Hiermee wordt inhoud gegeven aan de in het College-akkoord vastgelegde wens tot meer cliëntsturing.

Of deze invulling van de wettelijke en bestuurlijke wens tot continuïteit ook na 2015 op deze wijze wordt ingevuld, is een vraag die in de nadere beleidsontwikkeling in 2015 moet worden beantwoord.

Voorstel 6

We sturen op een uitgebalanceerde PGB markt

Toelichting: In de door de Raad vastgestelde beleidskaders is bepaald dat we Persoonsgebonden Budgetten blijven aanbieden, omdat dit kan bijdragen aan de eigen kracht en regie van burgers. Vanuit het perspectief van deze nota kan daaraan worden toegevoegd, dat het continueren van de PGB-markt ook van belang is om grote verschuiving in de markt, alsmede tariefstijgingen te voorkomen. Dit zou tevens kunnen leiden tot extra administratieve lasten en beheerskosten bij de gemeente(n), omdat alle PGB's op individueel niveau moeten worden beheerd. Om die reden wordt uw college voorgesteld te bepalen dat wordt gezorgd voor een PGB-vormgeving en tariefstelling die ook vanuit het perspectief van aanbieders in balans is.

Dit voorstel garandeert tevens dat de markt goed toegankelijk blijft voor kleine nieuwe partijen met een aantrekkelijk aanbod.

Dit voorstel in deze nota heeft een pendant in de parallel voorliggende concept-verordeningen maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp. Deze zullen op hun beurt nader worden uitgewerkt in nadere regels.

Voorstel 7

We stellen nadere financiële voorwaarden aan dienstverleningsovereenkomsten 2015

⁸ Detachering is dus een van de producten waarvoor raamafspraken gemaakt zullen worden in het kader van de bestuurlijke aanbesteding.

Toelichting: middels de samenwerkingsovereenkomst wordt vastgelegd aan welke inhoudelijke en kwaliteitskaders aanbieders moeten voldoen om in beginsel een contract met de gemeente te mogen sluiten. Op grond van bovenstaande financiële opgave zijn daarbij een tweetal financiële voorwaarden te formuleren:

Budget volgt burger

U geeft als college de met deze nota meer zicht op de budgetten die instellingen in 2015 kunnen verwachten. Achter de hier gedane voorstellen, schuilt de aanname dat aanbieders grosso modo eenzelfde aantal cliënten zullen behouden. Die aanname is echter geen zekerheid: burgers hebben keuzevrijheid, verschuivingen tussen producten en aanbieders zijn wenselijk en hetzelfde geldt voor een eventuele vermindering van de vraag naar ondersteuning. Waar aanbieders te maken krijgen met een terugloop aan cliënten, zullen zij te maken (moeten) krijgen met een naar rato terugloop van middelen.

Inspanningsverplichting op meer ondersteuning per euro

Als gevolg van het Rijksbeleid worden aanbieders geconfronteerd met grote budgetkortingen. Deze worden door onze lokale beleidskeuzes noodgedwongen nog iets verhoogd, omdat wij een transformatie op gang moeten brengen om te voorkomen dat onze burgers straks zonder passende ondersteuning zitten. Het valt niet uit te sluiten dat de kortingen tot een mindere dienstverlening kunnen leiden. Dat wil niet zeggen dat minder dienstverlening in de zin van minder ondersteuning een verkeerde beweging is. Integendeel, want die beweging ligt in lijn met het principe om van individueel maatwerk naar preventie te verschuiven. Maar dat is wel 'plan b'. 'Plan a' is in te zetten op goedkopere dienstverlening. We stellen u voor om de kostprijzen van ondersteuning te normeren, waarbij we aanbieders de gelegenheid bieden in vier gelijke stappen hun kostprijs in vier jaar tot de gewenste niveaus terug te brengen.

Gekoppeld aan bovenstaande strategie is het uitgangspunt dat minder budget niet hoeft te betekenen dat er minder mensen geholpen worden. We sturen dan ook op meer resultaat per euro. We stellen u voor om dit als resultante van het transformatieproces te beschouwen. Aanbieders worden door de bezuinigingstaakstelling immers gedwongen om op zoek te gaan naar doelmatiger en doeltreffender dienstverlening. De marktwerking en het ondernemerschap komen het meest tot hun recht als hieraan geen aanvullende voorwaarden worden gesteld dan de inspanningsverplichting zelf. De insteek van de gemeenten is dat aanbieders in 2015 met hun lagere budget de bestaande klanten en de nieuwe instroom de vereiste ondersteuning zullen bieden.

Voorstel 8

We overleggen met aanbieders over een gezamenlijke ontwikkeling en invulling van draaiknoppen

Toelichting:

De in deze nota (opnieuw) verwoorde opgave voor de bestaande aanbieders is groot. Zij moeten met (soms fors) minder middelen een prestatie leveren, die niet evenredig in omvang is bij te stellen. Deze opgave is voor alle ondertekenaars van de samenwerkingsovereenkomst helder (ook nu al) en zij hebben de intentie om er aan mee te werken. Vanuit deze constructieve houding kunnen we als gemeente(n) het overleg aangaan met onze aanbieders over mogelijkheden om de opgave inhoudelijk vorm te geven. Daartoe richten we – op grond van de samenwerkingsovereenkomst – zogenaamde ontwikkelafels in. Uw college wordt voorgesteld om in deze ontwikkelafels een aantal onderwerpen uit te werken. Met dit voorstel worden niet op voorhand de uitkomsten van zo'n tafel oarmd. Wel kondigt u ermee aan dat u serieus naar de uitkomsten zult kijken en er slechts met goede redenen vanaf zult wijken. De momenteel (onder andere) in te richten tafels hebben betrekking op:

- 1) Kwaliteit: hoe komen we tot een kwaliteitskader dat meer dan nu aansluit bij effecten en de beleving van burgers, terwijl anderzijds mogelijkheden tot product vernieuwing ontstaan?

- 2) Terugdringen administratieve lasten: hoe verminderen we bureaucratische rompslomp, waardoor er meer tijd en aandacht is voor daadwerkelijke ondersteuning van burgers?
- 3) Welke preventieve activiteiten en algemene voorzieningen zijn wenselijk?
- 4) Welke mogelijkheden staan ons ter beschikking om stappen te zetten richting resultaatgefinancierde dienstverlening?
- 5) Welke inhoudelijke overwegingen kan de gemeente hanteren bij de afstemming van de toegangsfunctie? Welke stappen kunnen aanbieders bij bestaande klanten al zelf zetten? Hoe zorgen we voor goed aansluitende processen en systemen?

Voorstel 9

Een regeling ontwikkelen, op grond waarvan vrijwilligersorganisaties en burgerinitiatieven middelen kunnen ontvangen voor activiteiten die bijdragen aan de 3d-doelstellingen.

Toelichting: De nieuwe taken worden momenteel uitgevoerd door professionele aanbieders. Het is expliciet de bedoeling om ook nieuwe aanbieders met nieuw aanbod te laten toetreden, uiteraard gericht op doelmatiger en doeltreffender dienstverlening. Daarvoor worden bij het voorstel over kortingspercentages dan ook middelen gereserveerd. Het is daarbij wenselijk dat deze middelen tenminste ten dele worden besteed aan vrijwilligers-/burgerinitiatieven. Daarbij past een ander 'inkoopregime' dan bij professionele aanbieders: de subsidieregeling.⁹

Tenslotte

De voorliggende nota heeft betrekking op het inkooptraject in het sociale domein op het niveau van de 6 gemeenten in Maastricht-Heuvelland. De inkoop van jeugdtaken maakt hiervan onderdeel uit. Zoals u weet wordt momenteel gewerkt aan een nadere invulling van de inkoop van jeugdtaken op het niveau van de 18 Zuid-Limburgse gemeenten (de structurele inkoop van de 7 zware taken uit de Jeugdwet en wellicht de eenmalige effectuering van het Regionale Transitiearrangement). Er zal voor gezorgd (moeten) worden dat beide trajecten goed op elkaar aansluiten. Conform de huidige stand van het inzicht, is deze aansluiting te realiseren.

7. (Duurzame) aanbestedingen.

Heel de aanpak van de 3 decentralisaties in Maastricht-Heuvelland is gericht op het realiseren van een duurzame sociale infrastructuur. De gekozen vorm van bestuurlijke aanbesteding en de daarbinnen ontwikkelde samenwerkingsoverkomst, draagt daarin bij aan duurzame samenwerkingsrelaties.

9. Financiën

Dit voorstel behelst een stap in de inkoop van dienstverlening sociaal domein voor 2015. Uiteindelijk zal dit proces resulteren in inkoop ter hoogte van vele tientallen miljoenen. Raad en college hebben daarbij vastgelegd dat de uitgaven in 2015 niet hoger mogen zijn dan de door het Rijk daartoe ter beschikking te stellen middelen. In dit voorstel wordt dit vertaald in de kortingspercentages. Garanties zijn daarbij niet te geven, daar het gaat om open einde regelingen. .

10. Voorstel

1. Voor 2015 de via het proces van bestuurlijke aanbesteding in te kopen producten te beperken tot nieuwe gemeentelijke taken op het terrein van jeugd, Wmo 2015 en 'grensvlakken' van de Participatiewet, alsmede de Hulp bij het Huishouden

⁹ Vooralsnog wordt er van uitgegaan dat dit kan worden vormgegeven als een 'Tender' onder de eveneens in uw college voorliggende Regeling Vrijwilligerssubsidies.

2. Instemmen met het afsluiten van bijgevoegde samenwerkingsovereenkomst aan toekomstige dienstverleners, met als hoofdpunten:
 - a. Het betreft een overeenkomst met procedureafspraken om te komen tot individuele dienstverleningsovereenkomsten met partijen in het sociaal domein.
 - b. Het bevat de mogelijkheid tot aanvullende algemene inkoopvoorwaarden op specifieke gebieden, zoals basisomzet.
 - c. Het heeft een meerjarig karakter, zodat continue sturing op de transformatie van het sociaal domein mogelijk wordt gemaakt.
3. Instemmen met het toerekenen van de benodigde extra kosten voor de gemeentelijke organisatie (medewerkers, administratie, systemen) aan de nieuwe taken (en daartoe een percentage van 5% hanteren)
4. Bepalen dat klanten in beginsel bij hun zorgaanbieder blijven, tenzij de klant zélf wil veranderen van aanbieder, of de aanbieder in kwestie niet voldoet aan onze minimale eisen.
5. De intentie uitspreken het PGB als een adequaat alternatief vorm te geven, zowel uit het perspectief van klanten, als van aanbieders.
6. Instemmen met het voorleggen aan de pre-ontwikkeltafel van een korting op het budget vanwege nieuw aanbod en nieuwe aanbieders, bovenop de reeds vastgestelde rijkskortingen op het deelbudget sociaal domein
7. Instemmen met het stellen van (in ieder geval) de volgende voorwaarden aan de afspraken met aanbieders
 - a. Budget volgt klant
 - b. Inspanningsverplichting op meer resultaat per euro
8. Instemmen met het in overleg met betrokken aanbieders nader afstemmen van in ieder geval
 - a. Kwaliteit
 - b. Terugdringing administratieve lasten
 - c. Ontwikkeling van preventieactiviteiten en algemene voorzieningen
 - d. Mogelijkheden tot (meer) resultaatfinanciering
 - e. Invulling relatie gemeentelijke toegangsfunctie <> aanbieders
9. Opdracht geven een regeling te ontwerpen, waarmee vrijwilligersorganisaties en burgerinitiatieven aanspraak kunnen maken op de nieuwe middelen
10. Informeren gemeenteraad (lokaal invullen) en aanbieders

11. Vervolg / Planning.

Met de voorliggende nota wordt een vervolgstap gezet in het proces om te komen tot individuele dienstverleningsovereenkomsten. Dit wordt gebaseerd op nadere kaders en algemene afspraken die in de komende periode middels ontwikkelingstafels met partners worden uitgewerkt.

12. Communicatie.

De nadruk ...

De strekking/hoofdpunten uit de nota moeten worden gedeeld met zorgaanbieders in de regio. We plaatsen de nota op de subregionale website, waar zorgaanbieders deze kunnen vinden. Daarnaast wordt er ook aandacht aan besteed in de eerste digitale nieuwsbrief van de subregio die iets na 8 juli voor het eerst verschijnt.

Het doel is meer helderheid te geven over wat aanbieders voor 2015 mogen verwachten. Nadruk ligt op continuïteit en gezamenlijk optrekken. Grote schokken of marktwerking worden vermeden met het oog op het belang van de inwoner van. Het college wil met deze keuze juist inzetten op kansen voor inwoners. Zodat mensen in 2015 niet buiten de boot vallen.

Communicatie naar inwoners en intermediairs

Rond 9 juli wordt er een brief van het Rijk aan gebruikers van de Cer-(Compensatie eigen risico) regeling wordt verwacht. Daarin staat dat de regeling wordt afgeschaft door het Rijk, maar dat gemeenten hier een regeling voor kunnen treffen. De verwachting is dat dit nieuwe vragen bij inwoners zal oproepen. Vandaar dat de communicatie in die en de daarop volgende week er vooral op is gericht om die vragen te beantwoorden en vragers zoveel mogelijk naar gepaste communicatiemiddelen te verwijzen. Ook zorgaanbieders worden gevraagd bij vragen door te verwijzen naar de gemeentelijke communicatiemiddelen. Dit om misverstanden te voorkomen. Daarnaast zal er een bericht op de regionale website Maastricht-Heuvelland worden geplaatst over en met de brief. Vragen en antwoorden hierover worden in de rubriek Vraag en Antwoord op de homepage opgenomen. Gemeenten zullen op hun homepage hiernaar verwijzen /een link plaatsen en/of zelf publiceren.

Media

Een persbericht over de inkoopvoorwaarden en de samenwerkingsovereenkomst is vooral interessant voor zorgaanbieders. In combinatie met andere collegenota's en landelijke ontwikkelingen in dezelfde week kan dit verwarring opwekken. Vandaar dat er een bijeenkomst met de media zal zijn om de verschillende gebeurtenissen en beslissingen uit te leggen en te duiden.

Bijlage 1 Overzicht nieuwe en bestaande taken Wmo 2015 en Jeugdwet

Onderstaand overzicht is niet limitatief of volledig, maar beoogt een inzicht te geven in de inhoud van de taken

Jeugdwet

Bestaande taken

- Jeugdgezondheidszorg (consultatiebureaus en schoolartsen)
- Centrum Jeugd en Gezin
- Jeugdwelzijn

Nieuwe taken

- toegangstaken voor de geïndiceerde jeugdzorg
- ambulante jeugdzorg, open en semiresidentiële zorg
- pleegzorg
- crisishulp
- justitieel kader: jeugdbescherming (JB) en jeugdreclassering (JR)
- advies- en meldpunt kindermishandeling
- kindertelefoon
- begeleiding, persoonlijke verzorging en het bijbehorende kortdurende verblijf
- AWBZ zorg voor verstandelijk beperkte (Vb) jeugdigen tot 18 jaar (met uitzondering van verblijfszorg voor vb-jeugd die dit levenslang nodig hebben)
- geestelijke gezondheidszorg voor jeugdigen (jeugd-ggz)
- gesloten jeugdzorg (JeugdzorgPlus)

Wmo 2015

Bestaande taken

- Welzijnsbeleid
- Vrijwilligersbeleid
- Ondersteuning mantelzorgers
- Maatschappelijke en vrouwenopvang
- Woonvoorzieningen
- Vervoersvoorzieningen
- Rolstoelen en scootmobielen
- Hulp bij het Huishouden

Nieuwe taken

- Individuele begeleiding van mensen met lichamelijke, verstandelijke, psychische en zintuigelijke beperkingen
- Dagbesteding voor mensen met lichamelijke, verstandelijke, psychische en zintuigelijke beperkingen
- Kortdurend verblijf (paar dagen per week opname in instelling, om mantelzorgers te ontlasten)
- Beschermd wonen voor mensen met psychische problemen

Samenwerkingsovereenkomst Inkoop Sociaal Domein Regio Maastricht Heuvelland

DE ONDERGETEKENDEN:

I. de navolgende publiekrechtelijke rechtspersonen:

- a) **Gemeente Eijsden-Margraten**, krachtens artikel 171 van de Gemeentewet in deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar burgemeester de heer D.A.M. Akkermans, die handelt ter uitvoering van het besluit van het college van burgemeester en wethouders d.d.
- b) **Gemeente Gulpen-Wittem**, krachtens artikel 171 van de Gemeentewet in deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar burgemeester de heer A.R.B. van den Tillaar, die handelt ter uitvoering van het besluit van het college van burgemeester en wethouders d.d.
- c) **Gemeente Maastricht**, krachtens artikel 171 van de Gemeentewet in deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar burgemeester de heer O. Hoes, die handelt ter uitvoering van het besluit van het college van burgemeester en wethouders d.d.
- d) **Gemeente Meerssen**, krachtens artikel 171 van de Gemeentewet in deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar waarnemend burgemeester de heer A.M.J. Cremers, die handelt ter uitvoering van het besluit van het college van burgemeester en wethouders d.d.
- e) **Gemeente Vaals**, krachtens artikel 171 van de Gemeentewet in deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar burgemeester de heer R. van Loo, die handelt ter uitvoering van het besluit van het college van burgemeester en wethouders d.d.
- f) **Gemeente Valkenburg aan de Geul**, krachtens artikel 171 van de Gemeentewet in deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar burgemeester de heer M.J.A. Eurlings, die handelt ter uitvoering van het besluit van het college van burgemeester en wethouders d.d.

hierna gezamenlijk aan te duiden als "**de gemeenten**"

en

II. de **Dienstverleners** genoemd in **bijlage 1**

Ondergetekenden sub I en II ook gezamenlijk te noemen "partijen".

OVERWEGENDE:

- a) Dat de gemeenten op 10 januari 2013 een toekomstbestendige samenwerking zijn aangegaan door ondertekening van een convenant gericht op een gezamenlijke agenda voor Maastricht-Heuvelland.
- b) Dat de gemeenten vanaf 1 januari 2015 verantwoordelijk worden voor de uitvoering van de Jeugdwet, de Participatiewet en de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015), welke gezamenlijk in deze overeenkomst als het sociaal domein worden aangeduid;

- c) Dat de gemeenten voor de inkoop op het terrein van de Jeugdwet, de WMO 2015 en (delen van) de Participatiewet hebben besloten in een interactief proces van bestuurlijke aanbesteding met potentiële dienstverleners samen te werken
- d) Dat de gemeenten met de potentiële dienstverleners dan ook een aantal bindende afspraken willen maken over hoe dit proces tot dienstverleningsovereenkomsten op het sociaal domein kan leiden;
- e) Dat deze samenwerkingsovereenkomst het kader biedt waarbinnen dit proces zal plaatsvinden;
- f) Dat deze samenwerkingsovereenkomst wordt aangegaan binnen een groot aantal onzekerheden en daarom ook de (proces)ruimte moet bieden om flexibel met nieuwe ontwikkelingen en inzichten om te gaan;
- g) Dat in het vervolg van het proces op deelterreinen aanvullende inhoudelijke randvoorwaarden voor de dienstverlening op het sociaal domein zullen worden vastgesteld;
- h) Dat deze aanvullende voorwaarden door gemeenten worden vastgesteld maar wel in gezamenlijkheid via het concept van de ontwikkeltafel transparant tot stand komen;
- i) Dat de samenwerkingsovereenkomst en de aanvullende inhoudelijke randvoorwaarden de basis vormen voor de op individuele basis af te sluiten dienstverleningsovereenkomsten tussen de gemeenten en de dienstverleners op het sociaal domein;
- j) Dat voor 2015 een transitiearrangement voor de Jeugdzorg is overeengekomen waarbij voor 2015 voor alle Zuid Limburgse gemeenten continuering van jeugdzorg wordt beoogd, zowel voor burgers als voor de dienstverleners;
- k) Dat 2015 ook voor de WMO 2015 als transitiejaar geldt waarvoor nadere afspraken over continuering van de WMO dienstverlening zowel voor burgers als voor de dienstverleners worden gemaakt;
- l) Dat 2015 ook voor de Participatiewet als transitiejaar geldt waarvoor nadere afspraken over continuering van met name de re-integratie dienstverlening zowel voor burgers als voor de dienstverleners worden gemaakt;
- m) Dat de periode 2016-2018 als transformatieperiode wordt aangemerkt waarbij gemeenten en dienstverleners de zorg volgens de uitgangspunten van de gemeentelijke beleidskaders dienen in te richten en dat de voorbereidingen daarvoor in 2014 zijn begonnen;
- n) Dat de gemeenten voor de veranderingen in het sociaal domein als bedoeld onder a de uitgangspunten hanteren zoals die in de wetgeving, het rijks- en lokale beleid (zie hiervoor www.sociaaldomein-maastricht-heuvelland.nl) zijn benoemd. Enkele voorbeelden hiervan zijn (niet uitputtend);

Inhoudelijke uitgangspunten

- Maatschappelijke participatie naar vermogen. Hierbinnen is economische zelfstandigheid top-prioriteit.
- Een fundamentele transformatie van de organisaties in het sociale domein gericht op een optimaal maatschappelijk rendement van de beschikbare budgetten.

- Het sociale domein kent vier dimensies: 1) gewoon meedoen 2) versterken 3) ondersteunen en 4) overnemen. Zo weinig mogelijk mensen komen terecht in de derde en vierde dimensie. Waar dat toch gebeurt zorgen partijen voor een vorm van ondersteuning, die erop is gericht dat de burger zo snel en zo ver mogelijk weer zelfstandig in het gewone leven mee kan doen.

Strategische uitgangspunten

- Burgerkracht en actief burgerschap is fundamenteel : burgers worden in positie gebracht om hun eigen plannen te maken en te regisseren, waarbij burgers waar mogelijk (co-)producent van de oplossing van hun vraag/probleem zijn.
- Het uitgangspunt 1 gezin, 1 plan, 1 regisseur is leidend voor het sociaal domein.
- Publieke (algemene) voorzieningen worden maximaal vrij toegankelijk vormgegeven. Alleen waar nodig wordt doorverwezen, alleen in bijzondere gevallen op indicatie.
- De gemeente voert de regie op de transitie en de transformatie van het sociaal domein en kan daarbij een gedifferentieerd instrumentarium inzetten.

Organisatorische uitgangspunten

- Centraal in de nieuwe aanpak staat een nieuw in te richten 1^e lijn door het werken met sociale teams. Op basis van landelijke ervaringsgegevens en de eigen ervaringen uit de pilots en proeftuinen kan de inrichting van deze eerste lijn aangepast worden. Onder verwijzing naar overweging f in de considerans wordt hierbij van alle partijen de hiervoor noodzakelijke flexibiliteit verwacht.
- De bestaande front offices van aanbieders gaan (deels) op in deze nieuwe 1^e lijn. Ook gemeentelijke diensten kunnen (geheel of gedeeltelijk) opgaan in deze nieuwe 1^e lijn.
- Aanbieders van langer durende ondersteuning, waaronder de gemeenten, organiseren zich gebiedsgericht.
- Aanbieders ontwikkelen zoveel mogelijk collectieve voorzieningen in plaats van individuele maatwerkvoorzieningen.

Uitgangspunten financiën

- De transitie en transformatie van het sociaal domein vindt plaats binnen de beschikbare rijksmiddelen.
 - Een structureel krimpend totaalbudget voor het sociaal domein dwingt partijen tot een verschuiving van de middelen van individueel maatwerk naar collectieve voorzieningen op basis van burgerkracht, basisvoorzieningen, 1^e lijn/Sociaal Team.
- o) Dat binnen deze de samenwerking partijen streven naar het delen van kennis van en expertise op het sociaal domein in de regio.
- p) Dat binnen het sociaal domein plaats is voor innovatieve aanbieders en dat deze samenwerking daarmee ook ruimte biedt voor kleine en/of nieuwe aanbieders.
- q) Dat partijen verklaren elkaar met respect en te goeder trouw te zullen bejegenen, voor zover mogelijk rekening te houden met elkaars belangen/standpunten en deze overeenkomst niet te zullen opzeggen alvorens te overleggen, zich daarin professioneel opstellen en daarbij het belang van de burger voorop stellen.

ZIJN OVEREENGEKOMEN ALS VOLGT:

Artikel 1: Definities en begrippen

1.1 Burger: inwoner van de aan deze overeenkomst verbonden gemeenten: Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Maastricht, Meerssen, Vaals of Valkenburg aan de Geul.

1.2 Dienst: een maatregel op het gebied van maatschappelijke ondersteuning door een dienstverlener die de burger, die beperkingen ondervindt, in staat stelt zoveel mogelijk zelfstandig dagelijkse levensverrichtingen uit te voeren, het persoonlijk leven te structureren en daarover regie te voeren.

1.3 Dienstverlener: een organisatie die dienstverlening op het sociaal domein verstrekt aan burgers.

1.4 Dienstverleningsovereenkomst: overeenkomst met daarin concrete afspraken tussen de gemeenten en een of meer dienstverlener(s) over de te leveren diensten en de te behalen resultaten hiermee.

1.5 Ontwikkeltafel (OT): overlegvorm tussen gemeenten en potentiële dienstverleners in het sociaal domein die deze samenwerkingsovereenkomst hebben ondertekend. Nadere thema's, agenda, werkwijze en kaders voor OT's worden in onderling overleg benoemd. Per onderwerp/thema kan een aparte OT worden ingesteld. Deelname aan de OT vindt plaats via afwisselend:

a. fysiek overleg waaraan een selectie van dienstverleners deelneemt en

b. virtueel overleg waaraan alle potentiële dienstverleners die deze samenwerkingsovereenkomst hebben ondertekend deelnemen.

Deelname aan de OT is niet vrijblijvend: iedere deelnemer wordt geacht middels de hiervoor ingerichte website actief stukken tot zich te nemen, voorstellen te doen, reacties te geven en anderszins te communiceren over het betreffende onderwerp.

1.6 Voorlopig voorstel: een voorstel ingebracht door een partij dat wordt besproken en - indien noodzakelijk- wordt uitgewerkt in een fysiek overleg van de OT.

1.7 Uitgewerkt voorstel: een expliciet voor besluitvorming uitgewerkt voorstel voor behandeling tijdens een fysiek overleg dat vervolgens ter besluitvorming aan de gemeenten wordt voorgelegd.

1.8 Transitieperiode: overgangperiode in 2015 waarin gemeenten verantwoordelijk worden voor de dienstverlening op het sociaal domein en daarin de continuïteit van deze dienstverlening aan de burgers garanderen. De focus ligt in deze periode op het overnemen van de nieuwe taken door de gemeenten, zonder daarbij de structurele doelstellingen van de hervormingen op het sociaal domein al volledig te realiseren.

1.9 Transformatieperiode: tijdvak van 2016 tot 2018 waarbinnen de structurele hervormingen en decentralisaties op het sociaal domein in de lokale uitvoering worden verankerd.

Artikel 2: Doel van de overeenkomst

2.1 Het doel van de overeenkomst is het tot stand brengen van een proces tussen partijen voor overleg, ontwikkeling, voorbereiding van besluitvorming en communicatie, gericht op de totstandkoming van dienstverleningsovereenkomsten op het sociale domein, onder meer door het in het leven roepen van de OT. Partijen maken ook gebruik van dit proces voor het voorbereiden, beheren en monitoren van de eventuele aanvullende inhoudelijke randvoorwaarden die onderdeel zullen worden van de nog te sluiten dienstverleningsovereenkomsten.

2.2 Deze samenwerkingsovereenkomst respecteert bestaande samenwerkingsvormen van partijen zoals overeenkomsten tot onderaanneming of ketensamenwerking.

2.3 Deze samenwerkingsovereenkomst sluit nieuwe samenwerking met andere of aansluiting van partijen bij bestaande overeenkomsten niet uit, tenzij dit in strijd is met de geest of het doel van deze overeenkomst.

Artikel 3: Reikwijdte van de samenwerking

3.1 Deze samenwerking staat open voor de gemeenten van het samenwerkingsverband Maastricht-Heuvelland.

3.2 Deze samenwerking staat open voor dienstverleners, die voldoen aan gebruikelijke kwaliteitseisen op hun werkveld, voldoen aan algemene wettelijke eisen en meer specifieke wettelijke eisen voor zover die relevant zijn voor hun dienstverlening. Genoemde eisen worden nader uitgewerkt in de aanvullende inhoudelijke randvoorwaarden.

3.3 Partijen houden de mogelijkheid open om deze samenwerking uit te breiden met andere Zuid-Limburgse gemeenten.

3.4 Deze samenwerking wordt aangegaan voor de duur van het transitie- en transformatieproces, dat wil zeggen tot 1 januari 2018. Op basis van de evaluaties als bedoeld in artikel 9.1 kan in onderling overleg tot verlenging worden besloten.

3.5 Partijen kunnen met inachtneming van een opzegtermijn van 6 maanden deze samenwerkingsovereenkomst wegens bijzondere omstandigheden gemotiveerd beëindigen.

3.6 Opzegging als bedoeld in het vorige lid heeft geen invloed op de eventueel aangegane, bindende dienstverleningsovereenkomsten zoals die op basis van deze samenwerkingsovereenkomst tot stand zijn gekomen, tenzij partijen anders overeenkomen.

3.7 Gemeenten bepalen via het proces van de OT welke dienstverlening op het sociaal domein via deze samenwerkingsovereenkomst zal worden ingekocht.

3.8 Partijen houden de mogelijkheid open om deze samenwerking uit te breiden met andere onderdelen van het sociaal domein.

Artikel 4: Deelname van en door dienstverleners

4.1 Uitgangspunt is, dat elke dienstverlener als bedoeld in artikel 3.2 aan deze samenwerking kan meedoen door zich te conformeren aan de inhoud van deze overeenkomst door ondertekening hiervan, waardoor de dienstverlener zal worden toegevoegd aan de lijst in bijlage 1.

4.2 Voor de voorbereidende startbijeenkomst om te komen tot deze samenwerking zijn alle dienstverleners, voor zover bekend, uit de regio Maastricht Heuvelland uitgenodigd.

4.3 Aangezien het praktisch onmogelijk is om alle dienstverleners in de regio Maastricht Heuvelland uit te nodigen voor het fysieke overleg van de OT wordt per afzonderlijke OT een zorgvuldige afweging gemaakt van deelnemers op basis van marktaandeel (grote en kleine partijen), verdeling per domein als ook naar de geldstromen (ZiN en PGB). Dit laat onverlet, dat ook andere dienstverleners als bedoeld in artikel 3.2 die deze samenwerkingsovereenkomst hebben ondertekend zich kunnen aanmelden voor het fysieke

overleg van de OT. Gemeenten beoordelen dan of deelname op basis van het hiervoor beschreven criteria alsnog mogelijk is.

Artikel 5: Gemeenschappelijk overleg

5.1 OT: alle partijen die deze samenwerkingsovereenkomst hebben ondertekend kunnen deelnemen aan de OT.

5.2 Contactpersonen: elke partij is zelf verantwoordelijk voor het aanwijzen van een contactpersoon voor de OT. Al naargelang het onderwerp kunnen andere contactpersonen aangewezen worden. Ook wijzen zij een vervanger voor deze persoon aan. Partijen geven de namen van de contactpersonen en hun vervangers en hun contactinformatie (in ieder geval een @mailadres) voorafgaand aan de OT schriftelijk door aan de gemeenten.

5.3 Projectleiders: de gemeenten vaardigen projectleiders af voor de OT. Deze zijn belast met het organiseren van de OT. Deze organisatie bestaat in ieder geval uit:

- a. het actueel houden van de ledenlijst van de OT
- b. het actueel houden van de contactpersonenlijst;
- c. het onderhouden en beheren van de website www.sociaaldomein-maastricht-heuvelland.nl;
- d. het organiseren, voorzitten, deelnemen aan het fysieke overleg en verslaglegging van van de OT;
- e. het uitwerken van voorstellen, zoals de aanvullende inhoudelijke randvoorwaarden als resultaat van de OT.

5.4 Voorstellen: elke partij die deze samenwerkingsovereenkomst heeft ondertekend kan concrete voorstellen doen ter verbetering en/of aanpassing van het onderhavige proces dan wel voorlopige inhoudelijke voorstellen doen, die relevant zijn voor de totstandkoming, inhoud en uitvoering van de dienstverleningsovereenkomst(en). Ten aanzien van deze inhoudelijke voorlopige voorstellen wordt in het eerstvolgende fysieke overleg van de OT besloten of het onderwerp zich leent voor een apart in te stellen OT.

5.5 Uitwerking: het fysieke overleg van de OT behandelt de genoemde voorstellen en signalen over de uitvoering van deze overeenkomst. Van de voortgang en uitwerking berichten de gemeenten tijdens de eerstvolgende OT en via de website www.sociaaldomein-maastricht-heuvelland.nl. Elke partij kan op de voortgang en uitwerking reageren via de website.

Artikel 6: Inbreng via het virtuele overleg van de ontwikkeltafel

6.1 Informatie: alle geïnteresseerden, ook burgers en partijen die niet deelnemen aan de fysieke OT, kunnen de voortgang van dit inkoopproces en alle relevante documenten raadplegen via de website www.sociaaldomein-maastricht-heuvelland.nl.

6.2 Signalen: alle partijen kunnen via de website signalen afgeven via een door de gemeenten op te stellen digitaal reactieformulier.

6.3 Voorstellen: alle partijen kunnen via de website voorstellen doen via een door de gemeenten op te stellen digitaal reactieformulier.

6.4 Reageren: alle geïnteresseerden, ook burgers en partijen die niet deelnemen aan de OT, kunnen via de website reageren op de voortgang van, uitwerking en ontwikkeling door de OT.

6.5 Gemeenten beoordelen of conform artikel 6.4 ingediende vragen, opmerkingen en voorstellen als relevante inbreng voor de OT geagendeerd wordt.

Artikel 7: Inbreng via het fysieke overleg van de ontwikkeltafel

7.1 *Bijeenkomsten*: de gemeenten organiseren zo vaak als partijen dat noodzakelijk achten, een fysiek overleg van de OT en nodigen deelnemers uit met inachtneming van artikel 4.3.

7.2 *Deelname*: Partijen nemen op uitnodiging van de gemeenten deel aan het fysieke overleg van de OT. Uitgenodigde partijen leveren een actieve bijdrage aan het fysieke overleg van de OT.

7.3 *Verantwoordelijkheid*: De gemeentelijke projectleiders dragen zorg voor de regie en organisatie van het fysieke overleg van de OT en dragen er zorg voor dat de noodzakelijke expertise aanwezig is.

7.4 *Samenstelling*: de gemeenten bepalen per onderwerp zoveel mogelijk in overleg met de dienstverleners de samenstelling van het fysieke overleg van de OT. De samenstelling van het fysieke overleg publiceert de gemeente op de website. De gemeenten kunnen deze beargumenteerd, desgewenst op verzoek van één of meer dienstverleners, aanpassen.

7.5 *Onderwerpen*: het fysiek overleg van de OT behandelt voorstellen die deelnemers ervan zelf inbrengen, alsook op verzoek van gemeenten de via de website/virtuele overleg van de OT binnengekomen voorlopige voorstellen en signalen van niet partijen conform artikel 6.4. Het fysieke overleg van de OT beslist vervolgens of een voorlopig voorstel nader uitgewerkt wordt. Aldus uitgewerkte voorstellen zullen na behandeling en goedkeuring door het fysieke overleg van de OT vervolgens via website gepubliceerd worden voor reacties van partijen. Op basis van de reacties concludeert het fysieke overleg van de OT of een al dan niet aangepast uitgewerkt voorstel aan gemeentebesturen ter besluitvorming wordt voorgelegd.

Artikel 8: Dienstverleningsovereenkomst

8.1 Als partijen binnen de kaders van deze samenwerking tot overeenstemming komen over de te leveren diensten en de daarmee te behalen resultaten, dan sluiten zij daarvoor een afzonderlijke individuele dienstverleningsovereenkomst.

8.2 De dienstverleningsovereenkomst bevat in ieder geval de volgende onderwerpen:

- a. namen van de deelnemende gemeenten;
- b. na(a)m(en) van de deelnemende dienstverlener(s);
- c. welke burgers onder welke voorwaarden in aanmerking komen voor de te leveren diensten en de daarmee te behalen resultaten;
- d. de van toepassing zijnde wet- en overige regelgeving, waaronder de Wet Normering topinkomens (Wnt, Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi-) publieke sector).
- e. de van toepassing zijnde kwaliteitscriteria en de overige aanvullende inhoudelijke randvoorwaarden als bedoeld in de artikelen 2.1 en 3.2, waaronder het beginsel van goed werkgeverschap;
- f. toe- en uittredingsvoorwaarden van de dienstverleningsovereenkomst;
- g. activiteiten die de dienstverlener(s) gaat of gaan uitvoeren en de resultaten die daarmee behaald dienen te worden;
- h. activiteiten die de gemeenten gaan uitvoeren en/of de prestaties die de gemeenten gaan leveren om hetgeen onder g genoemd mogelijk te maken;
- i. wijze van monitoren en verantwoorden van activiteiten, resultaten en prestaties; wijze van financiering, financiële verantwoording en wijze van betalen;
- j. looptijd, tarieven en indexering

Artikel 9 Periodieke evaluatie

9.1 Gedurende de looptijd van deze samenwerkingsovereenkomst vindt jaarlijks of zoveel vaker als partijen dat wenselijk vinden overleg plaats over de werking van deze samenwerking en eventuele knelpunten daarbij.

9.2 Desgewenst worden via de OT verbetervoorstellen voor de wijze van samenwerking binnen de kaders van deze overeenkomsten en het oplossen van knelpunten gedaan.

Artikel 10: Slotbepalingen

10.1 Aan de opschriften bij de artikelen in deze overeenkomst komt geen zelfstandige betekenis toe.

10.2 Van deze overeenkomst maakt de navolgende bijlage deel uit:

BIJLAGE: Lijst van deelnemers

10.3 *Toepasselijk recht:* op deze overeenkomst is Nederlands recht van toepassing.

10.4 *De Rechter als ultimum remedium:* partijen komen overeen dat zij, alvorens gebruik te maken van een gang naar de rechter bij het ontstaan van geschillen bij de uitvoering van deze overeenkomst of daaruit voortkomende dienstverleningsovereenkomsten, onder verwijzing naar overweging q in de considerans bij deze overeenkomst eerst onderling in overleg zullen treden om deze geschillen op te lossen. Desgewenst kan daarvoor mediation worden ingezet.

10.5 Deze overeenkomst kan worden aangehaald als Samenwerkingsovereenkomst inkoop sociaal domein Regio Maastricht-Heuvelland.

**ALDUS OVEREENGEKOMEN EN GETEKEND TE,
OP**

Gemeenten

Dienstverlener

Toelichting

Algemeen

Aanleiding

De uitgebreide considerans bij de overeenkomst schetst de aanleiding om te komen tot inkoop van dienstverlening voor het sociale domein door gemeenten. De decentralisatie van rijkstaken naar gemeenten en daarmee gepaard gaande bezuinigingen op de beschikbare budgetten voor het sociale domein is de belangrijkste aanleiding. De urgentie, het beschikbare tijdpad en de relatieve onbekendheid van gemeenten met (delen van) deze dienstverlening maken, dat hierbij een onderscheid is gemaakt tussen een overgangperiode/transitieperiode van 2015 en een transformatieperiode van 2016 tot 2018 (die feitelijk al vanaf nu ingaat) waarin de veranderingen in de dienstverlening structureel verankerd dienen te worden.

Bestuurlijk aanbesteden

Deze samenwerkingsovereenkomst beschrijft het inkoopproces waarbinnen de gemeenten samen met dienstverleners in het sociale domein tot dienstverleningsovereenkomsten met ingang van 2015 kunnen komen. Gemeenten en dienstverleners die deze samenwerkingsovereenkomst ondertekenen conformeren zich daarmee aan dit proces van het 'bestuurlijk aanbesteden'. Dienstverleners, die deze samenwerkingsovereenkomst aangaan, dienen zich te realiseren dat zij aan alle wettelijke eisen en aan de eisen, die rijk en gemeenten in de relevante beleidsdocumenten voor het sociaal domein hebben vastgesteld, dienen te voldoen.

Tevens zullen er nog aanvullende, meer inhoudelijke randvoorwaarden aan de dienstverleners worden gesteld. Deze aanvullende eisen zullen volgens het proces zoals in deze overeenkomst beschreven tot stand komen en zijn dus bij het aangaan van deze samenwerkingsovereenkomst nog niet (volledig) bekend. Het voordeel van deze aanpak, waarbij partijen gezamenlijk via een participatieve dialoog een soort programma van eisen voor de dienstverlening formuleren, is dat het resultaat transparant, haalbaar, redelijk en met voldoende draagvlak tot stand komt. Deze aanvullende inhoudelijke randvoorwaarden zullen deel gaan uitmaken van de uiteindelijk af te sluiten individuele dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) tussen gemeenten en dienstverlenende organisatie.

Voor dienstverleners, die inschatten dat zij niet zelfstandig aan deze wettelijke en aanvullende eisen kunnen voldoen is het aangaan van deze samenwerking niet zinvol. De toevoeging "zelfstandig" is hier gedaan om aan te geven dat deze dienstverlener in samenwerking met andere dienstverleners (bij voorbeeld via onderaanneming) wellicht wel aan deze eisen zoals continuïteit van dienstverlening kan voldoen. Maar in dat geval treedt deze dienstverlener niet zelf toe tot deze samenwerkingsovereenkomst.

Dynamisch samenwerken

Deze samenwerkingsovereenkomst tussen gemeenten en dienstverleners gaat in op de datum waarop partijen deze overeenkomst hebben ondertekend en loopt tot 2018. Naar verwachting zullen begin juli 2014 de Maastricht-Heuvelland gemeenten en in ieder geval de belangrijkste dienstverleners in het sociaal domein de overeenkomst tekenen. Ook andere dienstverleners, die geïnteresseerd zijn om te komen tot een DVO met (een van) de Maastricht-Heuvelland gemeenten kunnen tot deze samenwerkingsovereenkomst toetreden. Gemeenten bieden hiermee de mogelijkheid dat ook nieuwe dienstverleners hiervan gebruik maken.

Ook andere Zuid Limburgse gemeenten kunnen tot deze samenwerking toetreden. Hoewel er nog geen concrete signalen in deze richting zijn wordt dit bij deze overeenkomst niet op voorhand uitgesloten.

Met deze samenwerking komt een open markt van vraag en aanbod van dienstverlening in het sociaal domein in Zuid Limburg tot stand. Als dit succesvol blijkt ligt een meer structurele verankering van deze samenwerking tussen gemeenten en dienstverleners ook ná 2017 voor de hand.

Artikelgewijze toelichting

Artikel 1.1 : Bij het opstarten van deze samenwerking wordt uitgegaan van de Maastricht-Heuvelland gemeenten, die in 2013 een convenant gericht op vergaande samenwerking hebben getekend. Dit artikel dient in samenhang met artikel 3.3 te worden gelezen, waarin een toekomstige uitbreiding met andere Zuid Limburgse gemeenten niet op voorhand wordt uitgesloten. Of hiervan gebruik zal worden gemaakt zal moeten blijken.

Artikel 1.2 : Het beleid, dat gemeenten hebben vastgesteld voor het sociale domein, legt de nadruk op de eigen verantwoordelijkheid en de daarmee samenhangende verantwoordelijkheidsladder: 1) eigen kracht → 2) sociale netwerk → 3) algemene voorzieningen → 4) maatwerkvoorziening. De professionele hulpverlener wordt ingezet om de burger zo mogelijk naar niveau 2 maar bij voorkeur naar niveau 1, het niveau van zelfredzaamheid en eigen regie, terug te brengen.

Artikel 1.3 : Het gaat hier om de professionele dienstverlener, die de gevraagde dienstverlening voor het sociale domein conform wettelijke en door gemeenten geformuleerde kwaliteitseisen kan leveren en daarvoor in aanmerking wil komen. Deze dienstverlener heeft de samenwerkingsovereenkomst getekend, waarmee hij zich aan de spelregels van deze samenwerking conformeert, en kan in aanmerking komen voor een DVO met één of meer gemeenten.

Artikel 1.4 : De totstandkoming van individuele DVO's op een transparante wijze is het uiteindelijke doel van deze samenwerking. De gezamenlijke deelname van gemeenten en dienstverleners aan de ontwikkeltafel (OT) zoals uitgewerkt in de artikelen 5 t/m 7 is gericht op de vaststelling van aanvullende, inhoudelijke randvoorwaarden waaraan partijen gebonden zijn bij de onderhandelingen over en het aangaan van een individuele DVO. Overwogen kan worden de aangepaste DVO's (geheel of gedeeltelijk) ter kennisneming op de www.sociaaldomein-maastricht-heuvelland.nl te plaatsen.

Artikel 1.5 : Dit artikel vormt de kern van het traject van het inkoopproces zoals in deze samenwerkingsovereenkomst vastgelegd. Het gaat om de inkoop van dienstverlening door gemeenten. Zij bepalen dan ook de agenda van de OT en de deelnemers daaraan. Soms zal per thema een afzonderlijke OT worden ingesteld. Natuurlijk wel in afstemming met de dienstverleners. Vooral de deelname aan het fysiek overleg zal met zich meebrengen dat niet alle dienstverlenende organisaties kunnen aanschuiven. De procesbegeleiders zorgen ervoor dat per thema in ieder geval een representatieve groep van dienstverleners fysiek aan tafel zit. Aan het virtuele overleg van de OT nemen alle ondertekenaars van deze samenwerkingsovereenkomst deel.

Artikel 1.6 : Alle partijen die de samenwerkingsovereenkomst ondertekend hebben kunnen een voorstel indienen, dus ook de dienstverleners.

Artikel 1.7 : De wijze van behandelen van een uitgewerkt voorstel in een fysiek overleg zal per onderwerp kunnen verschillen. Bij de inhoud en afspraken over de naleving van een privacyreglement of het terugbrengen van administratieve lasten bij voorbeeld zal nadrukkelijker naar consensus worden gestreefd dan bij onderwerpen als bij omzetzorg, kwaliteitseisen e.d. omdat hierbij de budgetverantwoordelijkheid van gemeenten aan de orde is. Maar ook hiervoor is het (fysieke) overleg van de OT vanuit een oogpunt van draagvlak en haalbaarheid van de uitgewerkte voorstellen voorzien. Een uitgewerkt voorstel, dat door de gemeentebesturen is goedgekeurd, wordt ter kennisneming op de site geplaatst.

Artikel 1.8 Transitieperiode: gelet op de hoge tijdsdruk waaronder de veranderingen in het sociaal domein moeten worden vormgegeven is 2015 als een overgangperiode aangemerkt. In deze periode worden de structurele (verander-)doelstellingen van de gemeenten in het sociaal domein

ondergeschikt gemaakt aan de primaire doelstelling om tenminste de wet uit te kunnen voeren. Veelal door bestaande structuren, producten en systemen over te nemen.

Artikel 1.9 Transformatieperiode: het tijdpad dat in deze overeenkomst is aangegeven om de structurele veranderingen in de dienstverlening op het sociaal domein door te voeren en daarmee de basis te leggen voor de beoogde resultaten, aansluitend bij de in de overeenkomst vermelde uitgangspunten.

Artikel 2.1 : Het gaat om algemene procesafspraken om uiteindelijk te komen tot DVO's. Nog geen inhoudelijke afspraken over de DVO's zelf. Wel worden deze procesafspraken gebruikt om te komen tot aparte, generieke inhoudelijke randvoorwaarden, die voor alle af te sluiten DVO's gaan gelden.

Artikel 2.2 : Hiermee wordt bedoeld, dat dienstverleners die deze overeenkomst aangaan dat ook doen ten behoeve van andere dienstverleners waarmee zij samenwerken. Deze collega-dienstverleners hoeven niet afzonderlijk deze samenwerkingsovereenkomst aan te gaan, als de dienstverleners deze samenwerking met hen ook in de toekomst wensen te continueren. Desgewenst kan dat overigens wel, als deze organisaties zelfstandig aan de voorwaarden kunnen voldoen.

Artikel 2.3 : Deze samenwerking heeft weliswaar een einddatum, maar beoogt bij gebleken succes wel een structurele wijze van samenwerken aan te gaan. De samenwerking wordt niet beperkt tot de partijen die begin juli 2014 deze overeenkomst tekenen, maar staat open voor alle nieuwe of bestaande dienstverleners in het sociaal domein die later willen toetreden. Mits zij uiteraard aan de gewenste (kwaliteits)eisen kunnen voldoen.

Artikel 3.1 : Spreekt voor zich.

Artikel 3.2 : Hoewel op het moment van schrijven deze aanvullende, inhoudelijke randvoorwaarden nog niet zijn vastgesteld kunnen dienstverleners wel een inschatting maken van het feit of zij aan voor de hand liggende (kwaliteits)eisen kunnen voldoen. De wettelijke eisen die aan deze dienstverlening worden gesteld zijn bekend, evenals het vastgestelde, lokale- en rijksbeleid. Als partijen hier niet aan kunnen voldoen heeft toetreding tot deze samenwerking door ondertekening van deze overeenkomst geen zin.

Artikel 3.3 : Deze bepaling is opgenomen om niet alleen een uitbreiding met nieuwe dienstverleners, maar ook met potentiële opdrachtgevers/gemeenten in de regio mogelijk te maken. Of hiervan gebruik gemaakt gaat worden is niet bekend.

Artikel 3.4 : Hoewel deze samenwerking ook voor de langere termijn is bedoeld, weten we niet hoe zij gaat uitwerken. Daarom is gekozen voor een beperkte looptijd, waarna wordt bezien of de samenwerking aantoonbare toegevoegde waarde heeft gehad en continuering wenselijk is. De periodieke evaluaties als bedoeld in artikel 9 spelen hierbij een belangrijke rol.

Artikel 3.5 : De hier bedoelde bijzondere omstandigheden zijn onvoorzien. Gedacht kan worden aan verscherpte wettelijke eisen waaraan een dienstverlener niet (meer) kan voldoen, de samenwerking niet gebracht heeft wat de dienstverlener ervan verwachtte, financiële problemen (surseance van betaling/faillissement) bij de dienstverlener e.d.

Artikel 3.6 : Deelname aan deze overeenkomst kan leiden tot een privaatrechtelijke DVO tussen gemeente(n) en de dienstverlener. Deze DVO blijft rechtsgeldig, ook al ziet de dienstverlener nadien af van verdere samenwerking op grond van deze overeenkomst op grond van het vorige artikellid.

Artikel 3.7 : Dit artikellid biedt gemeenten een escape om niet alle dienstverlening voor het sociaal domein via deze samenwerking in te moeten kopen. Dit dient overigens een uitzondering te zijn, en gemeenten zullen dit ook via de weg van de OT moeten motiveren. Er kan bijvoorbeeld in de toekomst toch sprake zijn van Europese regelgeving die in bepaalde gevallen een reguliere aanbesteding voorschrijft. Het is uitdrukkelijk de bedoeling van gemeenten, deze wijze van inkopen voor het sociaal domein structureel via deze samenwerking te laten verlopen, maar in de 1^e fase zal waarschijnlijk wel vaker gebruik van deze uitzondering gemaakt worden. Vooral om overbelasting van dit systeem van inkopen aanbesteden in de aanloopfase te voorkomen, bijvoorbeeld door bestaande subsidierelaties voorlopig te continueren.

Artikel 3.8 : Ook dit artikellid onderstreept dat deze samenwerking flexibel qua omvang, maar ook qua inhoud kan zijn.

Artikel 4.1 : Dit artikellid spreekt voor zich.

Artikel 4.2 : Gemeenten hopen hiermee alle potentiële aanbieders bereikt te hebben maar zeker is dit niet, omdat gemeenten waarschijnlijk niet alle kleine organisaties en zelfstandigen (ZZP'rs) kennen. De publiek toegankelijke website voorziet hier deels in, waardoor eventuele dienstverleners die eerder niet in beeld waren zich alsnog kunnen melden. Anderzijds wordt ook verwacht, dat de niet bekende dienstverleners zelf in staat zijn zich op de hoogte te stellen/houden van regionale ontwikkelingen. Of zij aan de eisen zoals in artikel 3.2 geformuleerd kunnen voldoen is niet bekend.

Artikel 4.3 : Ondertussen zijn gemeenten al (virtueel) in gesprek met vele 10-tallen geïnteresseerde dienstverleners. Het spreekt voor zich dat niet alle partijen uitgenodigd kunnen worden voor een fysiek overleg van de OT. Met het oog hierop geeft dit artikellid de ruimte om op basis van 'afspiegeling' een representatieve vertegenwoordiging van dienstverleners aan de fysieke overlegtafel van de OT te krijgen. Deze vertegenwoordiging kan overigens per OT verschillen, al naar gelang het onderwerp. U kunt zich voorstellen dat bij een thema als basisomzet andere belangen een rol spelen dan bij een onderwerp als privacybescherming. En dat kan tot een andere samenstelling van het fysieke overleg leiden.

Artikel 5.1 : Van de ondertekenaars wordt een actieve en constructieve bijdrage aan de OT verwacht. Partijen die de overeenkomst niet ondertekend hebben kunnen wel via de website op gepubliceerde stukken, voorstellen, verslagen e.d. reageren, maar zekerheid of hun onderwerp op de agenda van de OT komt hebben zij niet.

Artikel 5.2 : Deze praktische werkafpraak spreekt voor zich. Hoewel er niet met machtigingen, volmachten e.d. gewerkt wordt is het voor de procesorganisatie wel van belang, wie voor met name het fysieke overleg van de OT uitgenodigd kunnen worden. Het is de verantwoordelijkheid van de deelnemers aan de OT ervoor te zorgen dat de meest actuele informatie bij de procesbegeleiders bekend is.

Artikel 5.3 : Zie hiervoor, spreekt voor zich. De projectleiders zijn veelal afkomstig uit de deelnemende gemeenten, maar kunnen ook extern aangetrokken zijn/worden. De uiteindelijke DVO's komen uiteraard niet via de weg van de OT tot stand. De DVO is immers het resultaat van een onderhandelingstraject tussen gemeente(n) en dienstverlener(s).

Artikel 5.4 : In het verlengde van de toelichting bij artikel 5.1 wordt hier benadrukt, dat het doen van voorstellen is voorbehouden aan partijen bij deze samenwerkingsovereenkomst.

Artikel 5.5 : Via het virtuele overleg naar het fysieke overleg vindt een stroomlijning van de behandeling van ingekomen ideeën, voorstellen en adviezen plaats. In het fysieke overleg wordt bepaald wat met de ingekomen reacties gebeurt. Vooral kansrijke voorstellen kunnen dan nader worden uitgewerkt en indien nodig ter besluitvorming worden voorgelegd.

Artikel 6.1 : Spreekt voor zich, bedoeld in het kader van een open proces.

Artikel 6.2 : Spreekt voor zich, bedoeld in het kader van een open proces.

Artikel 6.3: Spreekt voor zich, bedoeld in het kader van een open proces.

Artikel 6.4 : Spreekt voor zich, bedoeld in het kader van een open proces.

Artikel 6.5 : In de praktijk zullen degenen, die namens de gemeenten met de procesbegeleiding van de OT belast zijn, de agenda van de OT bepalen en daarmee ook beoordelen of input vanuit de niet-partijen bij deze overeenkomst meegenomen wordt. Altijd vanuit een afweging, of de input van toegevoegde waarde voor het proces van de OT kan zijn. In de verwachting, dat er veel reacties op de website zullen komen, rijp en groen door elkaar, is filtering ten behoeve van de agendasetting noodzakelijk.

Artikel 7.1 : Dus niet alleen gemeenten, maar ook de dienstverleners die de overeenkomst hebben ondertekend kunnen om een fysiek overleg van de OT vragen.

Artikel 7.2 : De deelnemers aan de OT verplichten zich met de ondertekening van deze samenwerkingsovereenkomst tot een actieve instelling en bijdrage aan de OT.

Artikel 7.3 : Dit loopt in de praktijk via degenen die namens de gemeenten met de procesbegeleiding van de OT belast zijn. Per OT zal moeten worden vastgesteld welke expertise nodig is en wie van de gemeenten of dienstverleners deze kan leveren of dat hier voor externe inhuur noodzakelijk is. Dit laatste zal uiteraard uit kostenoverwegingen tot een minimum worden beperkt.

Artikel 7.4 : De verwachting is, dat meer dienstverleners aan het fysieke overleg zullen willen deelnemen dan praktisch gezien mogelijk is. Dit artikellid beoogt samen met artikel 4.3 te waarborgen, dat alle bij het desbetreffende onderwerp betrokken belangen zo goed als mogelijk bij het fysieke overleg vertegenwoordigd zijn.

Artikel 7.5 : Zie hiervoor de toelichting op artikel 6.5. Het gaat hier om een uitwerking van de communicatie- en besluitvormingcyclus van de OT.

Artikel 8.1 : Dit artikel maakt duidelijk, dat deze samenwerkingsovereenkomst op zichzelf geen dienstverleningsovereenkomst is, maar dat deze het kader biedt waarbinnen die DVO tot stand kan komen. Naast deze overeenkomst zullen nog andere aanvullende inhoudelijke randvoorwaarden worden vastgesteld, die naast algemene beleidsdocumenten en wetgeving input vormen voor deze DVO's.

Artikel 8.2 : In dit artikel worden, vooruitgelopen op de inhoud van DVO's, al vast enkele voor de hand liggende verplichte aspecten ervan genoemd. Deze zullen in de vorm van nadere kwaliteitseisen en dergelijke nog worden aangevuld en uitgewerkt via de OT.

Artikel 9.1 : Deze vorm van samenwerking tussen inkopers en dienstverleners in de vorm van bestuurlijk aanbesteden is nieuw in de Zuid Limburgse regio. Dit proces zal ongetwijfeld met onvoorziene omstandigheden en aanloopproblemen worden geconfronteerd. Permanente verbetering van de gekozen werkwijze op basis van de opgedane ervaringen en periodieke evaluaties ligt dan ook voor de hand. Het eerste jaar van deze samenwerking zullen ongetwijfeld meerdere evaluatiemomenten noodzakelijk zijn, met het oog op deze onzekerheden.

Artikel 9.2 : Zie de toelichting bij artikel 9.1

Artikel 10.1 : Spreekt voor zich.

Artikel 10.2 : De enige bijlage is de lijst met de partijen, die deze overeenkomst hebben ondertekend. Deze lijst wordt geactualiseerd op het moment, dat (nieuwe) partijen toetreden tot deze overeenkomst door ondertekening ervan.

Artikel 10.3 : Spreekt voor zich.

Artikel 10.4 : Dit is een samenwerkingsovereenkomst, die de wijze van samenwerking tussen gemeenten en dienstverleners vastlegt. Partijen beogen hetzelfde doel, te weten een kwalitatief hoogwaardige dienstverlening in het sociaal domein aan burgers in het sociaal domein, die dit echt nodig hebben. Binnen de financiële kaders die daarvoor zijn. Juridisering van deze samenwerking dient te worden voorkomen. Partijen overleggen met elkaar om problemen op te lossen en nemen elkaar daarbij serieus, vanuit de wetenschap dat partijen elkaar nodig hebben. De gang naar de rechter is echt de laatste stap. Liever nog kiezen partijen voor mediation of een andere vorm van bemiddeling om tot een oplossing te komen.

Artikel 10.5 : Spreekt voor zich.

Bijlage:

Lijst met deelnemers die de overeenkomst ondertekend hebben (nog toevoegen)

- A. Deze nota is in overleg met de volgende disciplines geconcipeerd:
Sociale Zaken, Communicatie
B. Er is wel overeenstemming

De nota is aan de orde geweest in het PO Breed Sociaal van 23 juni 2014 en besproken met wethouder Aarts op 2 juli 2014

KORTE INHOUD (GELIJKDUIDEND AAN VOORBLAD)

Inzet passende ondersteuning sociaal domein 2015

1. Aanleiding.

Op 1 januari 2015 wordt onze gemeente verantwoordelijk voor grote nieuwe taken in het sociale domein. De uitbreiding van ons takenpakket behelst forse uitvoeringstaken. In deze nota wordt uw college een voorstel voorgelegd omtrent de wijze waarop wij in 2015, als eerste stap in een meerjarig proces, het proces om samen met de burger te komen tot inzet van passende ondersteuning willen vormgeven. Tevens wordt een voorstel gedaan betreffende de stappen die daartoe in 2014 gezet moeten worden.

2. Samen bieden we perspectief aan iedere Maastrichtenaar

Evenals alle andere gemeenten krijgen wij in 2015 er taken bij op het gebied van jeugd, zorg en werk. Deze nemen we over van het Rijk, de Provincie en de zorgverzekeraars. We realiseren deze opgaven vanuit de volgende visie.

Meedoen en meetellen!

Ieder mens heeft het recht om mee te tellen en mee te doen. Onze inwoners moeten gezond en veilig kunnen opgroeien, hun talenten kunnen ontwikkelen en naar vermogen kunnen meedoen in onze samenleving. We streven naar een maatschappij waarin onze burgers zelfredzaam zijn en zich bij elkaar betrokken voelen. Een maatschappij die de mogelijkheden biedt aan haar burgers om collectief en individueel tot ontplooiing te komen. Een maatschappij waarin mensen zo veel als mogelijk in hun eigen onderhoud en hun eigen inkomen kunnen voorzien. Daar waar mensen niet voor zichzelf kunnen zorgen, faciliteren wij dat zij ondersteuning vinden zodat zij, waar dat mogelijk is, weer zelfredzaam worden en op eigen kracht mee kunnen doen in de samenleving.

De uitvoering van de decentralisaties wordt lokaal vormgegeven, waarbij het streven is te voorkomen dat te veel instanties bij een cliënt of gezin betrokken raken, dat zij langs elkaar heen werken en dat er onnodig (dure) specialistische hulp wordt ingeschakeld. Uitgangspunt is dan ook: één plan per gezin en één aanspreekpunt. De gemeente voert daarbij de regie op de uitvoering en de toegang, zoals we dat nu ook doen in de uitvoering van onze bestaande taken in het sociale domein, zoals de WWB en de Wmo.

Wij garanderen voor 2015 e.v. dat iedereen de zorg, ondersteuning of hulp krijgt die nodig is. Dit vraagt om innovatie en een transformatie. Het college kiest er nadrukkelijk voor om op inhoud 2015

te beschouwen als een overgangsjaar. Een jaar gericht op het borgen van continuïteit van zorg en ondersteuning voor de huidige cliënten die nu met ingang van 1 januari 2015 overkomen naar de gemeente en het bieden van een goede ondersteuning aan nieuwe cliënten. Zo nemen we ook de tijd om onze nieuwe doelgroepen (nieuw vanuit de decentralisaties) en hun vraag te leren kennen en een aanpak te ontwikkelen voor goed doordachte en noodzakelijke wijzigingen .

In 2015 werken we vanuit vier lijnen aan de toekomst van het sociale domein.

1. Burgers kunnen bij de gemeente terecht voor een proces van informatie en advies, vraagverheldering, planvorming, inregelen en nazorg
2. Burgers kunnen gebruik maken van de maatwerkvoorzieningen die zij nodig hebben
3. Burgers kunnen gebruik maken van een aanbod aan algemene basisvoorzieningen
4. De positie van burgers in het sociaal domein (zorgvragers, mantelzorgers, vrijwilligersorganisaties en burgerinitiatieven) wordt versterkt.

Deze nota heeft betrekking op de eerste van deze lijnen. De andere lijnen krijgen vorm via de beleids- en uitvoeringsplannen, de verordeningen (en nadere regels) en het inkooptraject.

Veel zaken met betrekking tot de vraag hoe we dit proces van informatie en advies, vraagverheldering, planvorming, inregelen en nazorg gaan realiseren, zijn reeds vastgelegd in de beleidskaders die de raad in februari heeft vastgesteld en de collegenota's die zijn vastgesteld met betrekking tot de Proeftuin Caberg-Malpertuis enerzijds en 'Nadere invulling regie en opdrachtgeverschap in het sociale domein' anderzijds. Het collegeakkoord geeft daarbij aanvullende richting.

Uitgangspunten:

- Elke burger kan rekenen op de gemeente als hij/zij zelf of met behulp van zijn omgeving niet voldoende zelfredzaam is of maatschappelijk kan participeren;
- De gemeente voert de regie op uitvoering en toegang;
- We werken conform de principes van de Kanteling, zoals we die kennen uit de Wmo;
- Waar dat meerwaarde heeft werken we nabij, preventief, generalistisch, integraal;
- We werken aan een transformatie van het sociaal domein, waarbij de burger centraler komt te staan en de eerste lijn wordt versterkt; we werken onder andere toe naar cliëntsturing
- De beoogde structuurverandering zal enkele jaren vergen. Het College kiest ervoor 2015 te beschouwen als een overgangsjaar;
- De eerste prioriteit ligt bij het inrichten van een goede toegang.

3. Hoe gaan we dit organiseren?

Om een antwoord te geven op de vraag hoe we een en ander gaan realiseren hebben we lessen getrokken uit bestaande lokale (bv de uitvoering van de Wmo, de wijkservicepunten en de Proeftuin CaMa) en landelijke praktijken. Deze lessen stemmen tot bescheidenheid: lokaal en landelijk ontbreekt vooralsnog harde kennis over de beste wijze om het sociale domein in te richten. De voorstellen in deze nota hebben derhalve expliciet betrekking op 2015. In dat jaar zetten we onze eerste stappen. Duidelijk is dat het de laatste niet zullen zijn, omdat we middels de voorgestelde werkwijze onze ambities met betrekking tot waar we uit willen komen nog niet (volledig) zullen realiseren. We zullen 2015 – en waarschijnlijk ook de jaren daarna – gebruiken om verder te leren en volgende stappen voor te bereiden.

Uw College wordt voorgesteld om voor 2015 de volgende keuzes te maken:

- a) Burgers kunnen in 2015 bij het organisatieonderdeel Sociale Zaken¹ terecht voor informatie en advies, vraagverheldering, planvorming, inregelen en nazorg in het hele sociale domein.

Toelichting: De Gemeenteraad en het College hebben bepaald dat de gemeente de regie voert op uitvoering en toegang. Onze gemeente heeft alle bestaande uitvoeringstaken in het sociale domein belegd bij het organisatieonderdeel Sociale Zaken; niet alleen de WWB, maar ook de Wmo, de Leerplicht/RMC, het leerlingenvervoer, de schuldhulpverlening en het armoedebeleid. De bestaande structuren en expertise van Sociale Zaken zijn relatief gemakkelijk uit te breiden naar de nieuwe taken. Op deze wijze houden we alle taken in één hand, wat de integraliteit bevordert en het aantal 'kastjes en muren' verkleint. Bovendien is Sociale Zaken een voor burgers bekend en goed te vinden instituut

Overigens bepaalt de wet dat burgers zich in dit proces moeten kunnen laten bijstaan door onafhankelijke cliëntondersteuning. Uw College zal een apart voorstel ontvangen dat hierop ziet.

- b) Het organisatieonderdeel Sociale Zaken kan voor burgers een vijftal rollen vervullen:
- De 'coach' werkt versterkend activerend; hij staat naast de burger en stimuleert hem om zelf oplossingen te bedenken en op te pakken (empowerment).
 - De 'verbinder' verbindt de leefwereld van de burger met de systeemwereld.
 - De 'aannemer' werkt praktisch meehelpend, brengt de vraag in kaart en ondersteunt de burger bij het maken van het plan (een gezin, een plan of zoals de jeugdwet schrijft familiegroepsplan).
 - De 'toegangsbepaler' beoordeelt of burgers gebruik kunnen maken van maatwerkvoorzieningen en geeft opdracht tot levering van deze voorzieningen.
 - De 'regisseur' werkt overstijgend coördinerend; formuleert samen met de burger doelen en strategie en is verantwoordelijk voor de methodische uitwerking ervan. Met andere woorden, de regisseur zorgt ervoor dat de betrokken professionals hun afspraken nakomen.

Toelichting: Een van de redenen voor de decentralisaties in het sociale domein is de wens om de versnippering, verkokering en bureaucratie van de verzorgingsstaat terug te dringen. Daartoe wordt in veel gemeenten geëxperimenteerd met een generalistische functionaris ('de sociale huisarts'), die niet alleen indicaties stelt (voor één koker), maar die op basis van een brede vraagverheldering en een integrale benadering van oplossingen meedenkt en soms mee doet met de burger en die in positie is om maatwerkvoorzieningen in het brede sociale domein toe te wijzen (soms na specialistische expertise te hebben ingewonnen). Zo'n generalist kan voor burgers verschillende rollen vervullen, al naar gelang de kenmerken van de burger en zijn vraag.

Of en hoe deze aanpak leidt tot maatschappelijk en financieel rendement is nog niet definitief te zeggen. Hetzelfde geldt voor welke rollen in de praktijk het meest nodig zijn. Vooralsnog wordt ervoor gekozen om Sociale Zaken de mogelijkheid te geven om al deze rollen in te vullen, maar in eerste instantie vooral in te zetten op de rollen 'coach' en 'toegangsbepaler'.

- c) Sociale Zaken draagt zorg voor realisatie van deze processen vanuit de vastgestelde beleidsuitgangspunten:
- Vanuit een centrale locatie krijgen processen vorm bij mensen thuis en in de buurt;
 - Er is veel aandacht voor preventie;
 - Er wordt gewerkt vanuit een gekantelde benadering en werkwijze;
 - Er wordt aangesloten bij en samengewerkt met professionele en informele (burger) netwerken.

¹ Vanaf hier: Sociale Zaken

Toelichting: Dit voorstel behoeft grotendeels geen onderbouwing: het is een direct gevolg van de eerder vastgestelde beleids- en uitvoeringskaders. Bij de invulling van de nieuwe taken wordt gebruik gemaakt van de beproefde staande praktijk van de Wijkservicepunten enerzijds en de gebiedsindeling van de Wmo anderzijds.

- d) Beleid en Ontwikkeling en Sociale Zaken zorgen voor (versterking van) de omgeving waarin deze gemeentelijke uitvoeringspraktijk vorm krijgt:
- Er wordt gezorgd voor passende positionering tot en samenwerkingsafspraken met partnerorganisaties, zoals huisartsen, scholen en werkgevers;
 - Er wordt gezorgd voor een zich versterkend aanbod van algemene voorzieningen (informeel en professioneel).

Toelichting: Hoewel gemeenten een sleutelrol krijgen in het sociale domein, zijn we natuurlijk niet de enige speler. Integendeel, voordat burgers met de gemeente te maken krijgen hebben zij doorgaans al met allerlei organisaties contact gehad. En dat is ook zo terwijl én nadat ze met de gemeente te maken hebben. Onze gemeente heeft relaties met al deze organisaties, van waaruit we kunnen werken aan enerzijds samenwerkingsafspraken en anderzijds voorzieningenaanbod. Soms kunnen we dat sturend doen, omdat we deze organisaties grotendeels financieren, soms moeten we meer 'verleiden'. Door actief te sturen op deze 'omgeving' worden processen en structuren voor de burger eenvoudiger en neemt het maatschappelijk en financieel rendement van onze inzet toe.

- e) Sociale Zaken zorgt dat uiterlijk in 2018 alle klanten conform de nog te ontwikkelen nieuwe werkwijze zijn geholpen.

Toelichting: Onze ambitie is om alle klanten in het sociale domein op een gekantelde, integrale manier te helpen. Die ambitie hebben we voor een deel van onze bestaande klanten reeds gerealiseerd. De komende periode moet hij voor de resterende bestaande klanten én alle nieuwe klanten vorm krijgen. Het is niet wenselijk om dat in 1 jaar te doen, omdat dat te belastend is voor burgers én uitvoerders. In plaats daarvan nemen we drie jaar de tijd.

De prioritering van de doelgroepen wordt door de organisatieonderdelen Beleid en Ontwikkeling en Sociale Zaken in overleg vormgegeven en gebaseerd op:

- Wettelijke verplichtingen en termijnen;
- het verwachte maatschappelijke en financiële rendement.

- f) Sociale Zaken geeft vorm aan de Backoffice- en Frontoffice-functie in het sociale domein

Toelichting: Zowel vanuit rechtmatigheids- als vanuit doelmatigheidsperspectief is het cruciaal dat we als gemeente een uitstekende backoffice-en frontoffice-functie vorm geven². Sociale Zaken geeft nu reeds vorm aan deze functie voor de bestaande taken. Het is wenselijk dit ook voor de nieuwe taken te doen.

- g) Beleid en Ontwikkeling zorgt (in samenspraak met Sociale Zaken) voor faciliterende beleid- en regelgeving.

Toelichting: De kanteling van de Wmo in onze en andere gemeenten heeft duidelijk gemaakt dat een beleid- en regelgeving een cruciale randvoorwaarde vormen voor een succesvolle uitvoeringspraktijk. Beleid- en regelgeving dienen burgers, professionals en organisaties te faciliteren

² Back-officefuncties: post, archief, administratie, toetsing, handhaving, debiteren, bezaar, beroep en juridisch advies, interne controle, opleiding, instructie en informatievoorziening, financiële administratie, advies uitvoeringsbeleid, management en ondersteuning, automatisering, P&O en communicatie.

in het invullen van hun verantwoordelijkheden. Parallel aan deze Collegenota liggen het concept-beleidsplan Wmo 2015 en de conceptverordeningen maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp voor.

4. Wat is daarvoor nodig?

Om de voorstellen onder a, b, c, e, en f te realiseren is een forse inspanning in voorbereiding, invoering en uitvoering nodig. Voor het gestelde onder d) en g) zijn nader beleid, regelgeving, inkoop en subsidiëring nodig. Uw College ontvangt hiervoor separate voorstellen.

In deze paragraaf wordt verkend wat er nodig zal zijn binnen sociale zaken. Het is op dit moment niet mogelijk om dit precies te berekenen. Dat komt omdat er de komende maanden nog allerlei keuzes gemaakt moeten worden, die hierop van invloed zijn. Het betreft enerzijds vragen naar welke functionaliteiten wij als gemeente überhaupt aan willen (laten) bieden aan onze burgers, Anderzijds moeten er antwoorden komen de vraag welke zaken wij als gemeente zélf gaan vormgeven en welke we uitbesteden aan partnerinstellingen.

Sociale Zaken zal de kwalitatieve ontwikkeling en groei die reeds is ingezet continueren en een kwantitatieve groei moeten doormaken om de nieuwe taken op de gewenste wijze vorm te geven.

Kwalitatief

Momenteel beschikt Sociale Zaken (uiteraard) niet over alle expertise die nodig is om de nieuwe taken goed uit te kunnen voeren. Het betreft immers nieuwe taken en doelgroepen. Om goed invulling te kunnen geven aan de nieuwe taken, zal in ieder geval expertise moeten worden ingewonnen op het terrein van jeugdzorg, GGZ, niet-aangeboren hersenletsel, verstandelijk, lichamelijk en zintuiglijk beperkten. Behalve het 'binnenhalen' van deze expertise, is het daarbij zaak om ook bestaand personeel bij te scholen op deze aspecten.

De nieuwe rollen en werkwijzen die van Sociale Zaken worden gevraagd betekenen een doorontwikkeling en gedeeltelijke verandering en verzwaring ten opzichte van de bestaande rollen en werkwijzen. Dit vraagt om een verdere versterking van de professionaliteit van (een deel van) het zittende personeel.

De nieuwe taken, rollen en werkwijzen dienen ook hun weerslag te krijgen in de bij Sociale Zaken gehanteerde systemen.

Kwantitatief

Voor het uitvoeren van de in deze nota beschreven taken is in 2015 naar verwachting zo'n 40-50 fte formatie-uitbreiding bij Sociale Zaken aan de orde. Het betreft ongeveer 20fte voor de nieuwe taken Jeugdwet, 15 fte voor de nieuwe taken in de Wmo 2015, 8 fte voor de Participatiewet en 10-15 fte voor de uitgebreide Backoffice-functie.

Deze cijfers zijn gebaseerd op enerzijds een flinke groei van het aantal te helpen personen. De recent opgestelde Atlas Sociaal Domein Maastricht maakt duidelijk dat van de ongeveer 21.000 kwetsbare huishoudens in Maastricht anno 2014 ongeveer 60% (13.000 huishoudens) te maken heeft met de sector Sociale Zaken (Wmo, WWB, WSW). De anderen gebruiken (alleen) voorzieningen die niet door de gemeente worden geleverd.

Door de transitie van taken zal in 2018 naar verwachten 90% van deze groep te maken krijgen met Sociale Zaken, een groei van ongeveer 5.000 huishoudens (500 P-wet, 2500 jeugd, 2000 AWBZ-bestaand, 1000 mensen extramuralisering. Gedeeltelijke overlap).

De andere 'bron' vormen berekeningen omtrent de gevraagde inzet per klant. Omdat hierover geen harde kennis bestaat, zijn verschillende benaderingen gecombineerd.

Vanuit caseload:

Bij een caseload van gemiddeld ongeveer 150 vraagt de groei van de vraag om structureel 35-40 fte extra (er is immers een continue in- en uitstroom van de doelgroep, waardoor per jaar meer dan 5.000 mensen extra bediend moeten worden).

Vanuit bestaande formatie:

- Op het terrein van Jeugd wordt voor Maastricht ongeveer 13,5 fte ingezet voor de functies toegang en vraagverheldering. Daarnaast is er nog inzet voor informatie en advies en lichte begeleiding.
- De extra inzet participatiewet kan worden geextrapoleerd vanuit de bestaande WWB-inzet
- De uitgebreide Wmo-formatie kan worden afgeleid uit de bestaande inzet van enerzijds CIZ en MEE en anderzijds de 'frontoffices' van zorgaanbieders
- De extra inzet voor de backoffice-functie betreft een extrapolatie van de bestaande functie naar de verwachte nieuwe processen.

Vanuit een procesbenadering:

Ook een procesbenadering wijst op een gevraagde inzet van. De verwachting is dat we in 3 jaar zo'n 18.000 burgers een gekanteld proces zullen aanbieden (opgebouwd uit 7.000 overkomende klanten, 5.000 bestaande en 6.000 'gewone' nieuwe instroom-processen). Bij een gemiddelde tijdsinvestering van 6-8 uur, zijn 110-144.000 uren nodig. Dit is de inzet van ongeveer 30-40 fte in 3 jaar.

Al met al wijzen verschillende benaderingen allemaal in dezelfde richting: om goed invulling te geven aan onze nieuwe taken, is ongeveer 50 fte aan formatie nodig. Belangrijkste oorzaak hiervoor is een groei van de gemeentelijk doelgroep met ongeveer 5.000 huishoudens met een behoorlijke zware ondersteuningsvraag.

Met deze 50 fte erbij kunnen in drie jaar alle klanten van Sociale Zaken conform de gewenste aanpak worden bediend.

Hierbij dient te worden opgemerkt, dat het hier weliswaar vanuit het gemeentelijk perspectief om 'extra' formatie gaat, maar dat deze (in ieder geval grotendeels) op dit moment ook al werkzaam is bij de organisaties die onder de momenteel vigerende regimes invulling geven aan de inzet van passende ondersteuning.

Voorstellen

- h) Nu geen besluit nemen over de formatieve invulling van de uitvoering in 2015, maar daarover in het najaar besluiten

Toelichting: Om precies te kunnen bepalen hoe de gemeentelijke uitvoering bij Sociale Zaken, B&O en wellicht SSC eruit moet zien, moeten de komende maanden nog nadere keuzes worden gemaakt over welke functionaliteiten we precies willen bieden en in welke mate en welk tempo. Daarbij dient ook de vraag beantwoord te worden of we deze zaken zelf vormgeven, of ze bij derden beleggen. Het is derhalve nog niet mogelijk nu een besluit te nemen over de precieze invulling van de taken voor de gemeentelijke organisatie in 2015 en verder. Omdat het wel een belangrijk en groot besluit betreft, wordt voorgesteld hierover op later moment door uw college te laten besluiten.

- i) Mandaat te geven om de in 2014 noodzakelijke voorbereidingen te treffen.

Toelichting: Om op 1 januari klaar te zijn voor de uitvoering van onze nieuwe taken dient in 2014 voorbereidingen te worden getroffen. Het betreft voornamelijk de opbouw van teams bij Sociale zaken en het inrichten van de noodzakelijke ondersteuningssystemen, zoals:

- Aanpassing GWS4all Participatie

- Aanpassing GWS4all Wmo
- Aanschaf applicatie toegang Jeugd
- Aanschaf schilapplicatie ivm overstijgende casussen
- verdere aandacht voor dooreontwikkeling gedrag en vaardigheden
- inhuur expertise indicatie
- Instructie en opleiding nieuwe wetgeving
- Training mbt omslag in denken
- projectleiding Jeugd
- Voorinvestering in personeel tbv vliegende start 2015

Uitgangspunt daarbij is dat we uiterlijk in de loop van november de uitvoering hebben bemenst, zodat de laatste periode tot 1/1/2015 kan worden gebruikt voor opleiding, training en proefdraaien.

- j) Kiezen voor een juiste balans tussen het intern opbouwen van een basis aan expertise en capaciteit en het voorkomen van onomkeerbare ontwikkelingen.

Toelichting: Hoewel duidelijk is dat er een forse kwalitatieve en kwantitatieve opgave ligt, is niet exact te voorspellen hoe deze eruit ziet. Uw College heeft dan ook al in de nota Nadere invulling regie en opdrachtgeverschap aangegeven voor 2015 te opteren voor een detachingsconstructie. Hiermee voorkomen we enerzijds dat bestaande organisaties voor 2015 voor hun voortbestaan moeten vrezen. Anderzijds voorkomen we dat we verplichtingen aangaan, waar we later spijt van hebben. Voorstel is om deze lijn in beginsel aan te houden, maar wel ruimte te scheppen om toch al een basis aan momenteel niet beschikbare expertise aan te nemen. Dit is nodig om te waarborgen dat we als gemeente onze regie-ambitie kunnen waarmaken en hiervoor niet afhankelijk zijn van derden.³

7. (Duurzame) aanbestedingen.

Heel de aanpak van de 3 decentralisaties in Maastricht-Heuvelland is gericht op het realiseren van een duurzame sociale infrastructuur. De in deze nota voorgestelde aanpak is gericht op het middels het kantelen van de toegangsfunctie grip krijgen op de uiteindelijk te realiseren arrangementen op klantniveau. Middels deze kanteling worden duurzame oplossingen gecombineerd met houdbare financiën.

8. Personeel en organisatie

De gevolgen voor personeel en organisatie zijn beschreven in paragraaf 4 en vertaald in de voorstellen h), i) en j).

9. Financiën

2014

Voor 2014 worden aanloopkosten voorzien, die bestaan uit projectkosten, inrichtingskosten, opleidingskosten, communicatiekosten en een voorinvestering in personeel. Deze begroten we op 0,4-0,8 miljoen euro (waarvan het grootste deel het gevolg is van de wens de teams ruim voor 1 januari adequaat bemenst te hebben).

Deze kosten zijn incidenteel en kunnen voor zover we nu kunnen overzien worden opgevangen uit de reserve decentralisatie rijksbeleid sociaal.

³ Uiteraard zijn we voor de uitvoering van ondersteuning wél afhankelijk van derden.

2015

De uitgebreide en veranderde uitvoering per 2015 zal zoals gezegd om meer formatie vragen dan momenteel beschikbaar is binnen Sociale Zaken. Er moeten immers 1000-en nieuwe burgers worden bediend, waarbij de werkwijze voor nieuwe én oude klanten bij een deel van de burgers vanwege een zwaardere en complexere zorgvraag ook nog eens intensiever is dan de bestaande werkwijzen binnen Sociale Zaken.

Uw College geeft opdracht om nog dit jaar middels een nadere Collegenota invulling te geven aan de benodigde kosten en de dekking daarvan.

10. Voorstel.

1. Het beleggen van het proces om te komen tot inzet van passende ondersteuning in het sociaal domein bij Sociale Zaken
2. Instemmen met de voorbereidings-, invoerings- en communicatieaanpak
3. Kennis nemen van de doorkijk naar de mogelijke formatieve en financiële dimensie van de uitvoering in 2015. Opdracht geven hierover een nadere Collegenota voor te bereiden.
4. Instemmen met het opbouwen van een basis aan momenteel niet beschikbare expertise binnen het gemeentelijk apparaat.

11. Vervolg / Planning.

Indien uw College akkoord gaat met de in deze nota verwoorde voorstellen, worden deze verwerkt in een overeenkomst tussen Beleid & Ontwikkeling (opdrachtgever) en Sociale Zaken (opdrachtnemer).

De beleidsmatige en procesmatige implicaties worden waar nodig neergelegd in beleidsplannen, verordeningen en nadere regels. Deze worden in het najaar aan uw College en de Gemeenteraad voorgelegd.

De financiële consequenties voor 2015 worden vertaald in de Begroting, die in het najaar aan uw College en de Raad worden voorgelegd.

12. Communicatie.

Het advies in deze paragraaf is gebaseerd op *Meedoen en meetellen, Communicatieplan transformatie sociaal domein Maastricht-Heuvelland*. Later zullen we een communicatieplan presenteren dat specifiek op Maastricht is gericht. In dit communicatieplan zullen concrete stappen, acties en tijdsschema's worden voorgesteld. Evenals zullen de doelgroepen, de boodschap en de middelen nader worden gedefinieerd. Uiteraard zal dit lokaal uitgewerkte communicatieplan in lijn komen te staan met het regionale plan *Meedoen en meetellen*. Het zal in het vroege najaar van 2014 aan het college ter goedkeuring worden aangeboden.

Uitgangspunt is het wekken van vertrouwen bij cliënten en bij de professionals (van gemeenten en partnerorganisaties). Bij de laatste groep is het daarom van belang dat zij waar mogelijk en nodig betrokken zijn bij en een rol nemen in de communicatie. De besluiten in deze collegenota zijn voor het brede publiek van secundair belang.

Voor de cliënt is vooral belangrijk: wat verandert er voor mij? Waar haal ik mijn zorg vandaan? Waar haal ik mijn informatie? Waar stel ik mijn vragen? In deze collegenota wordt de instroom van cliënten in de zorg, georganiseerd door de gemeente Maastricht, geregeld. Niet alleen het stappenplan tot het komen van de inzet van passende ondersteuning maar ook de bijbehorende randvoorwaarden. Nog niets concreets helaas; hun nieuwe contactpersonen en -punten staan nog niet klaar. We bereiden ze voor.

Wel concreet voor cliënten is de brief/brieven van de Rijksoverheid die naar verwachting in juli wordt/worden verstuurd. Deze brief kan veel vragen van burgers oproepen. Hierop moeten wij voorbereid zijn. Uiteraard zullen we inhoudelijk nog niet alle antwoorden hebben. Waar mogelijk zullen we uiteraard wel antwoorden geven. Verdere antwoorden zullen we verzamelen en zo snel mogelijk naar mensen brengen.

Hierbij zetten we de volgende middelen in:

- Veelgestelde vragen en antwoorden:
 - o Op website
 - o In BuM
 - o Bij telefoonloket
 - o Bij partners / intermediairs
- Sturen we publiek naar deze vragen en antwoorden via social media en persberichten
- Hierbij leren we waar mogelijk van de vragen die in de regio en in den lande worden geïnventariseerd.
- Via nieuwsbrieven houden we het publiek op de hoogte van 'nieuwe' antwoorden en eventuele nieuwe vraag/antwoord combinaties.

Daarnaast moeten we de professionals van onze eigen maar ook van partnerorganisaties voorbereiden op de vragen die vanaf nu in steeds hoger tempo en groter volume gesteld zullen gaan worden. Daarbij is belangrijk dat er open en transparant gecommuniceerd wordt. Dit is de enige manier om vertrouwen op te bouwen. Als er nog geen antwoord is op een vraag, komen we daar op terug.

Bovendien is het belangrijk de burger zoveel mogelijk in eigen kracht te laten staan. Waar mogelijk, leren we mensen (professionals én publiek) om gebruik te maken van middelen waar zij zelf informatie kunnen halen. Zo leren zij de weg naar antwoorden en – na 1 januari 2015 – naar contact met professionals.

Extra aandacht vergt de communicatie richting politiek. Uiteraard wordt de gemeenteraad waar nodig proactief geïnformeerd, terwijl er ook algemene voorlichtings sessies plaatsvinden. Dergelijke sessies zijn al eerder gehouden voor de betrokken raadscommissies. De ervaring leert echter dat de materie dermate complex is dat presentaties alleen onvoldoende zijn. Omdat kennisontwikkeling van de raad een verantwoordelijkheid van de griffie is, zal in overleg met de griffie hiertoe een nader voorstel worden ontwikkeld.

- A. Deze nota is in overleg met de volgende disciplines geconcipieerd:
B. Er is overeenstemming

KORTE INHOUD (GELIJKDUIDEND AAN VOORBLAD)

Vorming Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling (AMHK) Zuid Limburg

1. Aanleiding.

Het Rijk verplicht gemeenten om vóór 1-1-2015 een regiovisie met betrekking tot de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling vast te stellen en tegelijkertijd één regionaal Advies- en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AMHK) te organiseren dat per 1-1-2015 operationeel is. De *Regiovisie Veilig Thuis Zuid Limburg* wordt ter besluitvorming aan College en Raad voorgelegd in het najaar van 2014. Om verder te kunnen gaan met het inrichtingsproces van het AMHK is het noodzaak vóór de zomervakantie de schaalgrootte, organisatievorm en financieel kader van het AMHK bestuurlijk vast te stellen.

Vanwege de verwevenheid tussen huiselijk geweld en kindermishandeling is het van groot belang dat ze in samenhang worden aangepakt. Dit is tot nu toe in Nederland niet het geval!

De Steunpunten Huiselijk Geweld (SHG's) richten zich op de aanpak van huiselijk geweld. *In Zuid Limburg wordt dit met name opgepakt in samenspraak met de Veiligheidshuizen (VHH-en).* Dit valt onder gemeentelijke verantwoordelijkheid. De Advies- en Meldpunten Kindermishandeling (AMK's) zijn gericht op de aanpak van kindermishandeling. Dit valt onder provinciale verantwoordelijkheid (tot 1 januari 2015).

Preventie en bestrijding van huiselijk geweld en kindermishandeling liggen op het snijvlak van het Wmo beleid, Jeugd- en Veiligheidsbeleid. Gezien de nieuwe Wmo ligt het primaat bij de portefeuillehouder Wmo die binnen het College eerst verantwoordelijk is voor dit dossier. Gemeente Heerlen wijkt hiervan af en geeft op voorhand aan dat hun burgemeester bestuursverantwoordelijke is en blijft. In het kader van een goede koppeling met de justitieketen wordt in de loop van 2015 na evaluatie gekeken of het aantal Triage Tafels (punten waar het veiligheidsrisico en de ernst van de melding wordt ingeschat) dat nu is gekoppeld aan de Veiligheidshuizen kunnen worden teruggebracht.

Belangrijke uitgangspunten van het AMHK:

1. Eén gezin, één plan, één contactpersoon (casusregisseur) -> werkt systeemgericht;
2. Creëert samenhang tussen de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling -> geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA).
3. Geeft voorrang aan de belangen van het kind en is extra alert op signalen over ouderenmishandeling (65+);
4. Is gericht op (vroeg) signalering en (vroeg) interventie, waardoor escalatie van geweld en/of mishandeling wordt voorkomen;
5. Sluit aan bij de ondersteuning van de eigen kracht van de direct betrokkenen en het sociale netwerk;

6. Verricht diepgaander onderzoek in situaties waarin ernstige vermoedens bestaan van GIA en het gezin of huishouden niet mee wenst te werken aan nadere verduidelijking van aard en omvang van geweld of mishandeling, of niet mee wenst te werken aan een hulpverleningstraject;
7. Is primair gericht op ondersteuning en doorgeleiden naar hulpverlening, zowel van slachtoffer(s) als pleger.

Wettelijke en niet wettelijke taken van het AMHK:

1. Fungeren als herkenbaar en toegankelijk meldpunt voor gevallen of vermoedens van GIA;
2. Geven van advies en informatie aan melders en burgers;
3. Naar aanleiding van een melding: doen van onderzoek om te bepalen of er sprake is van (een van de vormen van) GIA;
4. Het – indien noodzakelijk – inschakelen van passende hulpverlening. Van belang hierbij is dat in een bepaling van de nieuwe Jeugdwet is opgenomen dat het AMHK zelf geen jeugdhulpaanbieder is en dus geen jeugdhulp biedt, maar tot taak heeft deze, na onderzoek, zo nodig te organiseren.
5. Het zo nodig in kennis stellen van politie of Raad voor de Kinderbescherming. Indien een verzoek tot onderzoek bij de Raad (voor de Kinderbescherming) wordt ingediend, wordt het College van B&W daarvan in kennis gesteld;
6. Het terug rapporteren aan de melder van datgene wat met de melding is gebeurd.

De niet wettelijke taken van een AMHK die op dit moment worden uitgevoerd door het AMK en SHG zijn:

7. Voorlichting over huiselijk geweld (SHG) en kindermishandeling (AMK)-> wordt voorlichting over GIA.
8. Registratie en monitoring. AMK en SHG voeren dit uit in het belang van beleidsontwikkeling en sturing. Ook het AMHK zal dit in het belang van beleidsontwikkeling en sturing moeten blijven doen.

Ook deze twee niet wettelijke taken worden in het AMHK in Zuid Limburg geborgd.

Benodigd personeel voor uitvoering van de taken:

Uitgaande van de bestaande functies en formatie, zowel bij het AMK als SHG en om de kwaliteit te bewaken ziet het personeelsplaatje van het AMHK in Zuid Limburg in het jaar 2015 (als overgangsjaar) er als volgt uit:

- Teamleider
- Gedragswetenschapper
- Vertrouwensarts
- Onderzoekers meldingen GIA
- Ondersteunend personeel.

Totaal aantal fte's: 12,30 fte.

Voor een gedetailleerde beschrijving en onderbouwing van het benodigd personeel en aantal fte's wordt verwezen naar de Bijlage.

- Daaruit blijkt dat BJZ in het Regionaal Transitie Arrangement Jeugd geen rekening heeft gehouden met de zorgmeldingen die momenteel bij BJZ binnen komen en waarin een 'knip'

zit tussen beoordeling en uitvoering van de zorgmeldingen. Na 1-1-2015 zullen de beoordelingen van de zorgmeldingen door het AMHK moeten worden opgepakt. Hiermee is 1,64 fte mee gemoeid die niet in de 12,30 fte zijn opgenomen (bestaand personeel AMK en SHG).

- Er is door BJZ eveneens verzuimd aan te geven dat het AMK voor juridische ondersteuning gebruik maakt van juridische medewerkers van BJZ. In het personeelsplaatje van het nieuw te vormen AMHK komt dit niet naar voren.

Ten behoeve van de beoordeling (in tegenstelling tot uitvoering) van de zorgmeldingen en inhuren van juridische expertise, wordt budget in de vorm van een flexibel volume in het financieel kader van het AMHK opgenomen.

Schaalgrootte van het AMHK:

Uitgaande van de volgende criteria:

1. Voldoende specialistische expertise in huis hebben;
2. Aansluiting op het werkproces van Politie en Justitie (veiligheidsregio);
3. Afstemmen met de Jeugdbescherming en Jeugdreclassering; en
4. De schaal waarop uitvoering van de Jeugdwet wordt vormgegeven;

ligt het voor de hand om een AMHK op Zuid Limburgse schaal te organiseren. Dat wil zeggen dat het AMHK Zuid Limburg door alle 18 Zuid Limburgse gemeenten in gezamenlijkheid moet worden georganiseerd.

Zouden er op subregionale schaal of zelfs op intergemeentelijke schaal meerdere AMHK 's vorm gegeven worden in Zuid Limburg, dan zou de expertise (deskundigheden zoals bijvoorbeeld het hebben van een vertrouwensarts of gedragsdeskundige) te veel versnipperd worden en zou het financieel niet haalbaar zijn.

Bovendien vallen in Zuid Limburg de Veiligheidsregio en Jeugdregio samen en zijn zowel het SHG als het AMK Zuid nu ook al op Zuid Limburgse schaal georganiseerd.

Organisatievorm van het AMHK Zuid Limburg:

De organisatie kan publiekrechtelijk of privaatrechtelijk geregeld worden.

De keuze voor een publieke samenwerkingsvorm zoals een (lichte) Gemeenschappelijke Regeling ligt voor de hand gezien het feit dat:

- de over te dragen bevoegdheden in relatie tot de veiligheid van de burgers goed geregeld moeten zijn;
- de democratische legitimatie steviger moet worden geregeld in een verantwoordingsplicht aan de gemeenten;
- de uitvoering van de taken grotendeels door de gemeenten wordt gefinancierd.

In het Regionaal Transitie Arrangement (RTA) Jeugd van de 18 Zuid Limburgse gemeenten worden afspraken gemaakt voor een gezamenlijke inkoop ten behoeve van de andere functies in de Jeugdzorg (zoals Jeugdhulp, Jeugdbescherming en –reclassering) die naar gemeenten worden gedecentraliseerd. De optie om hierbij aan te sluiten ten aanzien van het AMHK Zuid Limburg is logisch.

Het is zinvol deze optie na besluitvorming verder te laten onderzoeken in de verdere uitwerking van het inrichtingsproces van het AMHK Zuid Limburg.

Keuze moederorganisatie voor het AMHK Zuid Limburg:

Voor het antwoord op de vraag welke organisatie als moederorganisatie aangewezen zou kunnen worden voor het AMHK Zuid Limburg wordt gewezen naar de Bijlage, pagina 34. Daar wordt aan de

hand van criteria zoals toegankelijkheid, organisatieprofiel, aansluiting sociaal domein, aansluiting ketenaanpak huiselijk geweld, forensisch-medische expertise, Bureau Jeugdzorg en de GGD Zuid Limburg een score toebedeeld op basis van zo objectief mogelijke oordelen.

Gezien de hoogte van de totaalscore van de GGD Zuid Limburg (35) in vergelijking met die van Bureau Jeugdzorg (25) ligt het voor de hand het toekomstige AMHK Zuid Limburg bij deze organisatie onder te brengen.

Bovendien heeft het AMHK Zuid Limburg bij de GGD een lagere drempel voor burgers met vragen, signalen of meldingen van GIA dan bij een Gecertificeerde Jeugdinstantie die een jeugdbeschermingsmaatregel kan doen opleggen. De GGD is 'neutraler'. Ook richt het AMHK Zuid Limburg zich niet alleen op aanpak van geweld en/of mishandeling tegen jeugdigen, maar ook op bijvoorbeeld ouderenmishandeling (gericht tegen 65+), oudermishandeling, eengerelateerd geweld, seksueel misbruik, loverboy problematiek, huwelijksdwang, vrouwelijke genitale verminking en syndroom van Munchhausen by Proxy. Het onderbrengen van het AMHK Zuid Limburg bij een jeugdinstantie ligt derhalve niet voor de hand.

Andere mogelijkheden die in het landelijk ondersteuningsprogramma AMHK zijn genoemd zoals onderbrenging bij de Veiligheidshuizen, een nieuwe Gemeenschappelijke Regeling (niet zijnde de GGD) of een nieuwe zelfstandige organisatie (doorgaans een stichting) worden gezien het bestaande financieel kader (meerkosten ten gevolge van versnippering wanneer het AMHK zou worden ondergebracht bij de Veiligheidshuizen) en de keuze van de schaalgrootte niet als haalbaar gezien.

Geadviseerd wordt de GGD Zuid Limburg de opdracht te geven het organisatieplaatje en de werkprocessen van het AMHK Zuid Limburg in goed overleg met Bureau Jeugdzorg verder uit te werken en ervoor te zorgen dat er per 1 januari 2015 een goed draaiende front office AMHK Zuid Limburg ingericht en operationeel is.

In de loop van 2015 de tijd te nemen de organisatie en werkprocessen verder in te richten en daarbij te bekijken welke efficiency slagen gemaakt kunnen worden.

Het AMHK Zuid Limburg (Zuid Limburgse schaal) vormt per 1 januari 2015 samen met de Veiligheidshuizen (regionale schaal: Westelijke Mijnstreek, Maastricht Heuvelland en Parkstad) en de Sociale Teams waar de passende ondersteuning wordt vorm gegeven (lokale schaal) de "nieuwe driehoekssamenwerking voor aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties" onder verantwoordelijkheid van de gemeenten.

2. Relatie met bestaand beleid.

In de Jeugdwet wordt een nieuw artikel in de WMO genoemd. Hierdoor krijgt de gemeente de opdracht om te voorzien in een AMHK. Dit betekent een samenvoeging van het huidige Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG) en het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK). Het nieuwe AMHK heeft in ieder geval advies-, onderzoek- en consultatietaken op het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling, voor zowel burgers als professionals.

Hiertoe is een plan van aanpak geformuleerd om tot een AMHK te komen in de regio Zuid Limburg (zie Bijlage). Daarin wordt onder meer geadviseerd hoe verbindingen (taken en rollen) tussen preventie, melding, curatie, Sociale teams, Veiligheidshuizen, de Raad van de Kinderbescherming en de Jeugdhulp vormgegeven kunnen worden.

Tot 1 januari 2015 ligt de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor preventie en bestrijding van kindermishandeling bij de Provincie Limburg, maar komt daarna in het kader van de Decentralisatie Jeugdzorg naar de gemeenten.

In het kader van de Decentralisatie Uitkering Vrouwenopvang (VO) en Huiselijk geweld (HG) ontvangen de centrumgemeenten Maastricht en Heerlen een budget voor de aanpak van HG. In het kader van de Wmo geven alle afzonderlijke gemeenten een bijdrage in het kader van de aanpak van HG. De bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de aanpak van HG ligt derhalve bij de gemeenten en blijft daar ook.

De uitvoeringsorganisaties zijn SHG en AMK:

Het SHG richt zich op de aanpak van huiselijk geweld. *In Zuid Limburg wordt dit opgepakt in samenspraak met de Veiligheidshuizen (VHH-en).*

Het AMK is gericht op de aanpak van kindermishandeling

3. Gewenst beleid en mogelijke opties.

Vanaf 2015 wordt ingezoomd op de aanpak van alle vormen van geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA). Het AMHK Zuid Limburg is daarbij de belangrijke uitvoeringsorganisatie, die dit oppakt in samenspraak met de Veiligheidshuizen in de drie regio's en de Sociale Teams in de Zuid Limburgse gemeenten. Dit vraagt om nieuwe verbindingen en slimme koppelingen.

Het AMHK concept – samenvoeging van AMK en SHG - biedt voordelen die in de uitvoeringspraktijk tot dusver werden gemist.

In Zuid Limburg betekent dit:

- Een advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling met één telefoonnummer voor burgers en professionals (een landelijk nummer wordt gratis ter beschikking gesteld).
- Een systeemgerichte en integrale aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Vanaf het begin wordt gestart met één plan, een ongedeelde werkwijze en een systeemgerichte benadering gericht op alle gezinsleden.
- Vergroten van expertise. Het AMK heeft veel ervaring met geprotocolleerd werken, risicotaxaties, kind centraal, kindveiligheid en onderzoek. Samenwerking met de Raad voor de Kinderbescherming is optimaal. Het SHG heeft veel ervaring met voorlichting, monitoring en laagdrempeligheid. De VHH-en hebben veel ervaring met veiligheidsvraagstukken, de ketenaanpak, de koppeling politie/justitie en zorg en procesregie.
- Versterking ketenaanpak. De aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling vereist samenwerking in de hele keten. In de veiligheidsketen wordt afstemming gezocht met politie en Justitie. De jeugdketen is van belang voor verbetering van opvoedsituaties van kinderen en voor opschaling kindbescherming. Dit betreft vooral ook een goede koppeling met de Sociale Teams die zorg dragen voor passende ondersteuning. Ook is er een intensieve samenwerking nodig met de medische sector, met de volwassenenzorg, etc. Deze samenwerking ontbreekt nu in de praktijk regelmatig. Samenvoeging van het AMK en SHG en intensieve samenwerking en afstemming met de VHH-en als onderdeel van de brede *Regiovisie Veilig Thuis Zuid Limburg* maakt het mogelijk deze vormen van samenwerking te vereenvoudigen en bespoedigen.

4. Duurzaamheid en gezondheid.
n.v.t.

5. Personeel & Organisatie.

12,30 fte ten behoeve van het AMHK Zuid Limburg.

6. Informatie en automatisering.

Ten behoeve van het AMHK Zuid Limburg wordt hier in een later stadium (na de zomervakantie) op terug gekomen.

7. (Duurzame) aanbestedingen.

Heel de aanpak van de 3 Decentralisaties in Maastricht Heuvelland is gericht op het realiseren van een duurzame, sociale en veiliger infrastructuur.

8. Beheersparagraaf IBOR.

n.v.t.

9. Financiën

- Bestaand budget 2014 ten behoeve van aanpak huiselijk geweld. Budget uit de Wmo of Veiligheidsbudget en vanuit de centrumgemeenten Maastricht en Heerlen eveneens budget vanuit de decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang/Huiselijk Geweld: in totaal € 270.151 vanuit alle 18 Zuid Limburgse gemeenten. Centrumgemeente Maastricht neemt hiervan voor rekening een bedrag van: **€ 97.845.**
- Bestaand budget 2014 ten behoeve van aanpak kindermishandeling. 'Nieuw' budget voor gemeenten dat per 2015 naar gemeenten wordt overgeheveld in het kader van de Decentralisatie van de Jeugdzorg: totaal € 1.004.401 vanuit alle 18 Zuid Limburgse gemeenten. Gemeente Maastricht neemt hiervan voor rekening een bedrag van **€ 201.890.**
- Budget ter hoogte van € 200.000 op schaal van Zuid Limburg te reserveren als flexibel volume. Dit budget zo nodig in te zetten voor de beoordeling (in tegenstelling tot de uitvoering) van de zorgmeldingen Jeugd die vanaf 1-1-2015 bij het AMHK wordt gedaan en inhuren van juridische expertise*. Uitname uit het 'nieuw' budget voor gemeenten in het kader van de DU Jeugdzorg. Gemeente Maastricht neemt hiervan voor rekening een bedrag van **€ 40.230.**

Voor de gemeente Maastricht betekent het voor 2015 een bijdrage voor het AMHK Zuid Limburg ter hoogte van **€ 339.965.**

Voor een totaaloverzicht van het financieel kader wordt verwezen naar de Bijlage.

Gezien de verschillen in problematiek ten aanzien van GIA per gemeente en ook per regio (Westelijke Mijnstreek, Maastricht Heuvelland en Parkstad) wordt in 2016 nader onderzocht welke bekostigingssystematiek het meest efficiënt is en meer recht doet aan de praktijk dan inwoner aantal.

10. Voorstel.

Het College van Burgemeester en Wethouders wordt gevraagd akkoord te gaan met:

1. De schaalgrootte van het AMHK, te weten Zuid Limburg.
2. De organisatievorm, te weten een lichte Gemeenschappelijke Regeling en bij voorkeur aan te sluiten bij het 'Regionaal Transitie Arrangement Jeugd' van de Zuid Limburgse gemeenten.
3. De organisatie waar het AMHK wordt ondergebracht, te weten GGD Zuid Limburg.
4. De opdrachtverstrekking aan de GGD Zuid Limburg om verder vorm te geven aan inrichting en verrichting van het AMHK.
5. Het financieel kader van het AMHK voor de schaal van Zuid Limburg, te weten € 1.474.552, waarbinnen de gemeente Maastricht € 339.965 bijdraagt.
6. Het laten onderzoeken in 2016 van de kosten en de meest efficiënte bekostigingssystematiek dat meer recht doet aan de verschillen in GIA problematiek per gemeente dan het inwoner aantal; en het (laten) evalueren van de werkwijze van het AMHK.

Dit collegebesluit met soortgelijke inhoud wordt eveneens ter accordering voorgelegd aan de Colleges van Burgemeester en Wethouders van de overige Zuid Limburgse gemeenten.

11. Vervolg / Planning.

De *Regiovisie Veilig Thuis Zuid Limburg* laten vaststellen door College en Raad in najaar 2014.

Het AMHK Zuid Limburg is onderdeel van deze regiovisie ten aanzien van de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA).

Eind 2015 een voorstel te doen over het aantal Triage Tafels in Zuid Limburg naar aanleiding van wat in het kader van de doorontwikkeling van het AMHK Zuid Limburg mogelijk en wenselijk is, met name vanwege een goede koppeling met de justitieketen (politie en justitie).

In 2016 onderzoek doen naar kosten en een andere bekostigingssystematiek die meer recht doet aan de praktijk ten aanzien van de GIA problematiek in de verschillende gemeenten en regio's (Westelijke Mijnstreek, Maastricht Heuvelland en Parkstad). Tevens (laten) evalueren van de werkwijze van het AMHK.

12. Communicatie.

Communicatieplan in samenwerking met afdelingen 'Communicatie' op te stellen op Zuid Limburgse schaal. In het communicatieplan aan te sluiten bij landelijke communicatieplannen vanuit de Rijksoverheid over het AMHK en aan te sluiten bij communicatieplannen in het kader van de decentralisatie van de gehele Jeugdzorg en de Wmo.

Communicatie wordt gericht op burgers en professionals (in relatie tot de wet Verplichte meldcode) en zal tenminste ingaan op naamsbekendheid AMHK Zuid Limburg, telefoonnummer, mailadres, bezoekadres, waarvoor kun je terecht bij het AMHK, wat kun je verwachten van het AMHK.

Het Communicatieplan zal ontwikkeld worden in het najaar 2014.

Plan van Aanpak voor de Vorming van het Advies- en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AMHK) in Zuid Limburg

Kernteam Regiovisie Veilig Thuis Zuid Limburg

30 juni 2014

Inhoudsopgave:

	Pagina
Samenvatting	3
Inleiding	8
0 Preambule	11
I Fasering bestuurlijke besluitvorming Zuid Limburgse gemeenten	12
. Planning gemeentelijk besluitvormingsproces	13
II Missie en visie AMHK in Zuid Limburg	15
III Uitgangspunten AMHK in Zuid Limburg	17
IV Inventarisatie van de huidige stand van zaken met betrekking tot de aanpak van Huiselijk geweld en Kindermishandeling in Zuid Limburg	19
. Overzicht aantal zorgmeldingen Jeugd, aantal contacten kindermishandeling en aantal incidenten huiselijk geweld	19
. Overzicht huidig aantal functies en fte's van AMK en SHG	21
. Overzicht waar meldingen of vragen op dit moment binnenkomen	22
. Huidig financieel kader van AMK en SHG	24
V Schaalgrootte AMHK in Zuid Limburg	25
VI Wettelijke en niet wettelijke taken AMHK Zuid Limburg	27
VII (Kwaliteits)criteria AMHK Zuid Limburg	29
. Formatieplaatje AMHK Zuid Limburg	30
VIII Organisatievorm AMHK Zuid Limburg	33
. Keuze organisatievorm	34
. Keuze moederorganisatie	35
. Stroomschema en Triage	37
IX Financieel kader AMHK Zuid Limburg	40
. Overzicht bijdrage gemeenten aan AMHK Zuid Limburg	43
Bijlage 1: Keuze voor de moederorganisatie van het AMHK Zuid Limburg op basis van inhoudelijke criteria	45
Bijlage 2:Lijst met gebruikte afkortingen en gebruikte definities	48
Bijlage 3:Samenstelling werkgroep 'Vorming AMHK'	51

Samenvatting

Het Rijk verplicht gemeenten om één regionaal Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling (AMHK)¹ te organiseren dat per 1 januari 2015 operationeel is. Huiselijk geweld en kindermishandeling hebben een relatie met elkaar. Vanwege de verwevenheid tussen huiselijk geweld en kindermishandeling is het van groot belang dat ze in samenhang worden aangepakt.

Dit is tot nu toe in Nederland niet het geval!

De Steunpunten Huiselijk Geweld (SHG's) richten zich op de aanpak van huiselijk geweld. In Zuid Limburg wordt dit met name opgepakt in samenspraak met de Veiligheidshuizen (VHH-en). De bestuurlijke verantwoordelijkheid ligt bij de gemeenten. De Advies- en Meldpunten Kindermishandeling (AMK's) zijn gericht op de aanpak van kindermishandeling. De bestuurlijke verantwoordelijkheid ligt bij de Provincies (tot 1 januari 2015).

Vanaf 2015 wordt ingezoomd op de integrale aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Vanwege genoemde verwevenheid hier tussen, wordt in het nieuw te vormen AMHK in Zuid Limburg uitgegaan van aanpak van alle vormen van geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA). In het vervolg wordt gesproken van GIA wanneer huiselijk geweld en/of kindermishandeling wordt bedoeld.

Fasen AMHK vorming:

Het AMHK in Zuid Limburg heeft de richtingsfase zo goed als afgerond en is halverwege de inrichtingsfase. Om verder te kunnen gaan met de inrichting moeten er bestuurlijk besluiten worden genomen over schaalgrootte, organisatievorm en financieel kader van het nieuw te vormen AMHK.

Missie AMHK in Zuid Limburg:

Een Veilig Thuis voor iedereen.

Belangrijke uitgangspunten van het AMHK in Zuid Limburg:

1. Creëert samenhang tussen de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling -> geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA);
2. Primair gericht op herstel van de veiligheid op de korte en lange termijn;
3. Geeft prioriteit aan de belangen van kinderen en is extra alert op signalen over ouderenmishandeling (gericht tegen 65+);
4. Gericht op (vroeg)signaleren en (vroeg) interveniëren -> aan de 'voorkant' inzetten, zodat escalatie van geweld of mishandeling wordt vermeden en daardoor opschalen niet nodig is;
5. Werkt in samenwerking met het veld met één gezin, één plan, één contactpersoon (casusregie) -> werkt systeemgericht;
6. Gericht op ondersteuning (geven van informatie, advies, consult en doen van onderzoek) en doorgeleiden naar hulpverlening, zowel van slachtoffer(s) als pleger;
7. Verricht alleen nader onderzoek in situaties waarin ernstige vermoedens bestaan van GIA en het gezin of huishouden niet mee wenst te werken aan nadere verduidelijking van aard

¹ In het vervolg wordt in de tekst 'AMHK' gebruikt voor Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling.

en omvang van geweld of mishandeling, of niet mee wenst te werken aan een hulpverleningstraject;

8. Sluit aan bij de ondersteuning van de eigen kracht van de direct betrokkenen en het sociale netwerk;
9. Is een betrouwbare organisatie en werkt zorgvuldig en transparant;
10. Deelt informatie alleen indien nodig voor het borgen van de veiligheid.

Voor de verdere uitwerking van de vorming van het AMHK in Zuid Limburg wordt als uitgangspunt gehanteerd de huidige stand van zaken met betrekking tot de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling in Zuid Limburg.

Wettelijke en niet wettelijke taken van het AMHK in Zuid Limburg:

1. Fungeren als herkenbaar en toegankelijk meldpunt voor gevallen of vermoedens van GIA;
2. Geven van informatie en advies aan melders en burgers;
3. Naar aanleiding van een melding: indien nodig doen van onderzoek om te bepalen of er sprake is van (een van de vormen van) GIA;
4. Het – indien noodzakelijk – inschakelen van passende hulpverlening. Van belang hierbij is dat in een bepaling van de nieuwe Jeugdwet is opgenomen dat het AMHK zelf geen jeugdhulpaanbieder is en dus geen jeugdhulp biedt, maar tot taak heeft deze, na onderzoek, zo nodig te organiseren.
5. Het zo nodig in kennis stellen van politie of Raad voor de Kinderbescherming. Indien een verzoek tot onderzoek bij de Raad wordt ingediend, wordt het College van B&W daarvan in kennis gesteld;
6. Het terug rapporteren aan de melder van datgene wat met de melding is gebeurd.

De niet wettelijke taken van een AMHK die op dit moment worden uitgevoerd door het AMK Zuid en SHG Zuid Limburg zijn:

7. Voorlichting over huiselijk geweld (SHG) en kindermishandeling (AMK)-> wordt voorlichting over GIA.
8. Registratie en monitoring. AMK en SHG voeren dit uit in het belang van beleidsontwikkeling en sturing. Ook het AMHK zal dit in het belang van beleidsontwikkeling en sturing moeten blijven doen.

Zowel bovengenoemde wettelijke als niet wettelijke taken worden dermate belangrijk geacht dat borging ervan in het AMHK in Zuid Limburg wordt aanbevolen.

Benodigd personeel voor uitvoering van de wettelijke en niet wettelijke taken:

Om de taken van het AMHK in Zuid Limburg naar behoren te kunnen uitvoeren en om de nodige kwaliteit te garanderen van het nieuwe AMHK, zal de minimale bezetting er in het jaar 2015 als volgt uit moeten zien – uitgaande van de bestaande functies en formatie van het AMK en SHG:

- Teamleider
- Gedragswetenschapper
- Vertrouwensarts
- Onderzoekers meldingen GIA
- Ondersteunend personeel

Totaal aantal fte's: 12,30 fte.

Aandachtspunten:

- Zorgmeldingen Jeugd die nu bij Bureau Jeugdzorg worden beoordeeld en opgevolgd;
- Voorlichting en training kindermishandeling die nu onder verantwoordelijkheid van Bureau Jeugdzorg vallen;
- Regelen van een 24/7 telefonische bereikbaarheid;
- Uitbreiding wettelijke onderzoekstaak voor gevallen van GIA waar volwassenen/ouderen (65+) bij betrokken zijn;
- Regelen van juridische expertise voor gevallen van GIA waarbij de rechter moet worden ingeschakeld.

Er wordt voorgesteld bovengenoemde aandachtspunten in het verdere proces van de inrichtingsfase op te pakken en te regelen. Ten aanzien van de financiële vertaling wordt verwezen naar het financieel kader van het AMHK.

Schaalgrootte van het AMHK in Zuid Limburg:

Voorgesteld wordt om een AMHK op Zuid Limburgse schaal te organiseren, uitgaande van de volgende (kwaliteits)criteria:

1. Voldoende specialistische expertise in huis hebben;
2. Aansluiting op het werkproces van Politie en Justitie;
3. Afstemmen met de Jeugdbescherming en Jeugdreclassering; en
4. De schaal van gezamenlijke inkoop Jeugdhulp en -zorg in de regio.

Dat wil zeggen dat het AMHK Zuid Limburg door alle 18 Zuid Limburgse gemeenten in gezamenlijkheid moet worden georganiseerd. Zouden er op subregionale schaal (schaal Veiligheidshuizen) of zelfs op intergemeentelijke schaal meerdere AMHK 's vorm gegeven worden in Zuid Limburg, dan zou de expertise (deskundigheden zoals bijvoorbeeld het hebben van een vertrouwensarts of gedragsdeskundige) te veel versnipperd worden en zou het financieel niet haalbaar zijn. Bovendien vallen in Zuid Limburg de Veiligheidsregio en Jeugdregio samen en zijn zowel het SHG als het AMK Zuid nu ook al op Zuid Limburgse schaal georganiseerd.

Organisatievorm van het AMHK Zuid Limburg:

De organisatie kan publiekrechtelijk of privaatrechtelijk geregeld worden.

- a. Als de organisatie, beleidsvorming en uitvoering van de taken van het AMHK op enige afstand van de samenwerkende gemeenten moet staan is een private samenwerkingsvorm te verkiezen.
- b. Naarmate de over te dragen bevoegdheden meer kaderstellend en beleidsmatig zijn moet de democratische legitimatie steviger worden geregeld in een verantwoordingsplicht aan de gemeente en ligt de keuze voor een publieke samenwerkingsvorm (Gemeenschappelijke Regeling (GR) meer voor de hand.

De keuze voor een publieke samenwerkingsvorm zoals een Gemeenschappelijke Regeling (GR) ligt meer voor de hand gezien het feit dat:

- de over te dragen bevoegdheden meer kaderstellend en beleidsmatig zijn;
- de democratische legitimatie steviger moet worden geregeld in een verantwoordingsplicht aan de gemeenten;

- de uitvoering van de taken grotendeels door de gemeenten wordt gefinancierd.

In het Regionaal Transitie Arrangement (RTA) Jeugd van de 18 Zuid Limburgse gemeenten worden afspraken gemaakt voor een gezamenlijke inkoop ten behoeve van de andere functies in de Jeugdzorg (zoals Jeugdbescherming en –reclassering) die naar gemeenten worden gedecentraliseerd. De optie om hierbij aan te sluiten ten aanzien van het AMHK Zuid Limburg staat eveneens open.

Het is zinvol deze optie na besluitvorming verder te laten onderzoeken in de verdere uitwerking van het inrichtingsproces van het AMHK Zuid Limburg.

Keuze moederorganisatie voor het AMHK Zuid Limburg:

Gezien het bovenstaande en gezien de criteria waarlangs zowel Bureau Jeugdzorg als de GGD Zuid Limburg zijn beoordeeld ligt het in de rede het toekomstige AMHK Zuid Limburg bij de GGD Zuid Limburg onder te brengen (zie bijlage 1).

De criteria zijn: toegankelijkheid, functies passend bij het organisatieprofiel, aansluiting bij het sociaal domein, aansluiting ketenaanpak huiselijk geweld, aansluiting gedwongen kader jeugd, inhoudelijke kennis/ervaring met huiselijk geweld én kindermishandeling, forensisch-medische expertise, onafhankelijkheid van het zorgaanbod, onafhankelijkheid van gemeenten, sturingsmogelijkheden gemeenten, beperking frictiekosten, 24-uurs bereikbaarheid en beschikbaarheid, monitoring, relatie met Centrum Seksueel Geweld, ‘pieken’ kunnen opvangen in het werkaanbod, geen wachtlijsten.

Er wordt dan ook geadviseerd de GGD Zuid Limburg de opdracht te geven het organisatieplaatje en de werkprocessen van het AMHK Zuid Limburg in overleg met Bureau Jeugdzorg verder uit te werken en ervoor te zorgen dat er per 1 januari 2015 een goed draaiende front office AMHK Zuid Limburg is ingericht. In de loop van 2015 worden de organisatie en werkprocessen verder ingericht en daarbij wordt bekeken of en zo ja, welke efficiency slagen gemaakt kunnen worden.

De werkprocessen tussen het AMHK op Zuid Limburgse schaal, de Veiligheidshuizen op regionale schaal (Westelijke Mijnstreek, Maastricht Heuvelland en Parkstad) en de nieuw in te richten Sociale Teams op lokale schaal zijn in een stroomschema (pagina 36) weergegeven in dit Plan van Aanpak. Binnen het stroomschema wordt duidelijk aangegeven hoe de Triage - het inschatten van het veiligheidsrisico en de urgentie of mate van problematiek van de casus - wordt vormgegeven tussen de hoofdrolspelers: het AMHK Zuid Limburg, Politie & Justitie, de Veiligheidshuizen en de Sociale Teams/Jeugdteams. Je zou kunnen spreken van een “nieuwe driehoekssamenwerking voor aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties” onder verantwoordelijkheid van de gemeenten.

Financieel kader van het AMHK Zuid Limburg:

Uitgangspunten:

1. Bestaand budget SHG 2014 ten behoeve van aanpak huiselijk geweld. Totaal € 270.151 vanuit alle 18 Zuid Limburgse gemeenten. Budget uit de Wmo, Veiligheid en/of Decentralisatie Uitkering (DU) Vrouwenopvang/Huiselijk Geweld.
2. Bestaand budget AMK Zuid 2014 ten behoeve van aanpak kindermishandeling. Totaal € 1.004.401 vanuit Provincie Limburg. ‘Nieuw’ budget voor gemeenten per 2015 dat wordt verdeeld onder alle 18 Zuid Limburgse gemeenten in het kader van de nieuwe Jeugdwet en de Decentralisatie van de Jeugdzorg-> DU Jeugdzorg.

3. Flexibel volume ter hoogte van € 200.000 voor de aangegeven ureninzet ten behoeve van de beoordelingen van de zorgmeldingen jeugd die vanaf 1-1-2015 bij het AMHK worden gedaan; en het inhuren van juridische expertise voor gevallen waarbij de rechter moet worden ingeschakeld.

Daarmee is het financieel kader voor het nieuw te vormen AMHK Zuid Limburg voor 2015 in totaal € 1.474.552 (€ 270.151 + € 1.004.401+ € 200.000).

Uitgaande van de tabel op pagina 43 kan omgerekend worden geconcludeerd dat per gemeente wordt gevraagd om een investering van ca. € 2,25 per inwoner voor de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties: GIA (€ 1.474.552: 605.900).

Voor beide centrumgemeenten geldt een bijdrage per inwoner van ca. € 2,78 omdat zij als centrumgemeenten eveneens budget voor de aanpak van Huiselijk Geweld ontvangen vanuit de Decentralisatie Uitkering Vrouwenopvang/Huiselijk Geweld.

Inleiding

Op 5 december 2013 is een startbijeenkomst gehouden ten behoeve van de “*Regiovisie Veilig Thuis Zuid Limburg*” die gemeenten in opdracht van de Rijksoverheid vóór 1 januari 2015 dienen te hebben vastgesteld. Genodigden waren alle ambtelijke vertegenwoordigers van de 18 Zuid Limburgse gemeenten, GGD Zuid Limburg/Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG), Bureau Jeugdzorg/Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK), Veiligheidshuizen in Zuid Limburg, Politie, Justitie, Raad voor de Kinderbescherming, (Vrouwen)opvanginstellingen en Welzijnsorganisaties.

Het Rijk verplicht gemeenten ook om één regionaal Advies- en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AMHK) te organiseren dat per 1 januari 2015 operationeel is. Redenering is dat hierdoor preventie en bestrijding van huiselijk geweld en kindermishandeling (-> geweld in afhankelijkheidsrelaties) integraal wordt opgepakt in het belang van het gehele gezinssysteem.

Vanaf 1 januari 2015 wordt derhalve de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de aanpak van kindermishandeling (nu bij de Provincies) bij de gemeenten gelegd in het kader van de Decentralisatie Jeugdzorg. De bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de aanpak van huiselijk geweld ligt al bij de gemeenten. De uitdaging voor gemeenten is om er voor te zorgen dat er een integrale aanpak komt van geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA).

Na bovengenoemde startbijeenkomst is met elkaar afgesproken om samen bouwstenen aan te reiken voor het ‘bouwen’ van de Regiovisie. Hiertoe werd opgeroepen deel te nemen aan 3 werkgroepen:

- Werkgroep Preventie – Interventie – Nazorg;
- Werkgroep Vorming AMHK;
- Werkgroep (Vrouwen)opvang nieuwe stijl.

Dit Plan van Aanpak voor de Vorming van het AMHK in Zuid Limburg is door input van de werkgroep ‘Vorming AMHK’ en input van bestuurders vanuit veiligheidsbeleid, jeugd- en Wmo beleid tot stand gekomen en wordt vóór de zomervakantie ter accordering voorgelegd aan de Colleges van B&W van de 18 Zuid Limburgse gemeenten om verder te kunnen gaan met het inrichtingsproces van het AMHK in Zuid Limburg.

De “*Regiovisie Veilig Thuis Zuid Limburg*”, de overkoepelende visie op aanpak van GIA met de input vanuit de andere werkgroepen, wordt uiterlijk in week 25 ter consultatie voorgelegd aan alle betrokkenen en vóór 1 november 2014 ter besluitvorming aan Colleges en Gemeenteraden van de Zuid Limburgse gemeenten voorgelegd.

Omdat de *Regiovisie Veilig Thuis* en *Vorming van het AMHK* op het snijvlak liggen van het Wmo beleid, Jeugd- en Veiligheidsbeleid is door bestuurders aan de orde gesteld waar het primaat ligt ten aanzien van dit onderwerp. Omdat preventie en bestrijding van huiselijk geweld in de nieuwe Wmo prominent als verantwoordelijkheid van de afzonderlijke gemeenten worden genoemd met een verwijzing naar de Jeugdwet wanneer het gaat om de aanpak van kindermishandeling, ligt het voor de hand om de portefeuillehouders Wmo in de Colleges aan te wijzen als eerst verantwoordelijk op dit dossier. De gemeente Heerlen geeft op voorhand reeds aan dat bij hen de burgemeester bestuurlijk verantwoordelijke is en blijft.

In het kader van de justitieketen is bestuurlijk uitdrukkelijk de wens uitgesproken om met gemeenten en Politie & Justitie in de loop van 2015 meer duidelijkheid te verschaffen over het aantal 'Triage tafels' in Zuid Limburg. Dat zijn plaatsen waar door de ketenpartners GIA, te weten AMHK, politie, OM, betreffende Veiligheidshuis en Sociaal Team (eventueel aangevuld met andere zoals Maatschappelijk Werk, Gecertificeerde Jeugdinstelling of Opvanginstelling) wordt ingeschat hoe hoog de veiligheidsrisico's zijn, de urgentie (crisis) en (multi)problematiek van de casussen GIA. Op basis daarvan wordt gezamenlijk de routing van de casus bepaald. Vanuit de in dit Plan voorgestelde 3 à 4 Triage tafels die worden gekoppeld aan de Zuid Limburgse Veiligheidshuizen, wordt gedurende 2015 en na evaluatie bekeken of dit moet/kan worden teruggebracht naar 2 of 1 Triage tafels in Zuid Limburg.

Politie & Justitie spreken duidelijk hun voorkeur uit voor één 'tafel', omdat zij aangeven dat bij meerdere 'tafels' het gevaar van versnippering en/of versplintering van de casussen huiselijk geweld en kindermishandeling op de loer kunnen liggen. Ook in het kader van het rijksbeleid Veiligheid & Justitie ligt centralisatie meer voor de hand. Vanuit het rijksbeleid ten aanzien van het Sociaal Domein en het gemeentelijk beleid ligt decentralisatie echter meer voor de hand.

Terug naar het onderhavige Plan van Aanpak: deze begint met een samenvatting waarin de 'high lights' naar voren worden gebracht, gevolgd door inleiding en preambule waarin de fasen om te komen tot een AMHK worden uiteengezet. De hoofdfasen Richten, Inrichten en Verrichten zijn overgenomen vanuit een notitie van het landelijk ondersteuningsprogramma AMHK van de VNG. De lezer zal opmerken dat veelvuldig teksten uit dit ondersteuningsprogramma als brontekst is gebruikt, weliswaar aangepast aan de situatie in Zuid Limburg.

Hoofdstuk I geeft aan de fasering van de bestuurlijke besluitvorming van de Zuid Limburgse gemeenten met een planning en de onderwerpen waar vóór de zomervakantie een besluit over genomen moet worden: schaalgrootte, organisatievorm en financieel kader van het AMHK in Zuid Limburg.

Hoofdstukken II en III geven missie, visie en uitgangspunten weer van het AMHK in Zuid Limburg, gevolgd in hoofdstuk IV met een overzicht van de huidige situatie met betrekking tot de aanpak van kindermishandeling en huiselijk geweld: cijfers, formatie van de huidige uitvoeringsorganisaties AMK en SHG, daar waar de meldingen, c.q. vragen/vermoedens over huiselijk geweld en kindermishandeling binnenkomen en waar ze verder worden doorgezet voor behandeling of zorg. Tenslotte gevolgd door het huidige financieel kader.

Hoofdstuk V gaat over de vraag over de schaalgrootte van het AMHK in Zuid Limburg, waarin wordt onderbouwd op basis van vier inhoudelijke criteria welke schaal in Zuid Limburg het meest efficiënt en effectief is: conclusie is de schaal Zuid Limburg. In de volgende hoofdstukken wordt naar het AMHK verwezen als "AMHK Zuid Limburg" in plaats van "AMHK in Zuid Limburg."

In hoofdstuk VI worden de wettelijke en niet wettelijke taken genoemd, waarbij duidelijk is dat er twee niet wettelijke taken die de huidige organisaties AMK en SHG reeds uitvoeren in het AMHK Zuid Limburg worden geborgd, namelijk het doen van voorlichting & deskundigheidsbevordering en registratie & monitoring van de informatie/adviezen, consulten en meldingen/onderzoeken.

Hoofdstuk VII gaat nader in op de (kwaliteits)criteria van het AMHK Zuid Limburg, die gevolgen hebben voor de formatie en financiën, gevolgd in hoofdstuk VIII over de keuze van de organisatievorm en de keuze van de 'moederorganisatie' waar het AMHK Zuid Limburg zou moeten worden ondergebracht. Ook wordt in dit hoofdstuk uiteengezet hoe de Triage (inschatting) er uit ziet en welke partijen hiervoor op structurele basis bij elkaar komen.

Tenslotte wordt het Plan van Aanpak afgesloten met hoofdstuk IX waarin het financieel kader van het AMHK Zuid Limburg wordt uiteengezet. Uitgangspunt is het bestaande financieel kader ten behoeve van de aanpak kindermishandeling van het AMK Zuid én huiselijk geweld van het SHG Zuid Limburg, aangevuld met een 'flexibel volume' voor zaken die op dit moment nog onvoldoende zijn uitgekristalliseerd, zoals de inzet voor de beoordeling (in tegenstelling tot de uitvoering) van de zorgmeldingen jeugd en inzet juridische expertise.

Omdat we uitgaan van een integrale benadering en aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling, wordt in de "*Regiovisie Veilig Thuis Zuid Limburg*" en in dit Plan van Aanpak gesproken van 'geweld in afhankelijkheidsrelaties' (GIA) wanneer wordt gedoeld op huiselijk geweld en/of kindermishandeling.

0 Preambule

De fasen om te komen tot een Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling (AMHK) zijn te onderscheiden in: richten, inrichten en verrichten.

De hoofdfase **Richten** bestaat uit de volgende stappen:

- Analyse en Inventarisatie;
- Visie en Keuzes;
- Fase uitwerking -> formuleren van een Plan van Aanpak.

De hoofdfase **Inrichten** bestaat uit de volgende stappen:

- Organiseren van de uitvoering (opstellen uitvoeringsplan: missie en visie, formatie, werkprocessen op hoofdlijnen, kwaliteit en toezicht, organisatorische gevolgen van inrichtingskeuze, registratiesysteem, sturing en financiering, risico-inventarisatie en –analyse van de gemaakte keuzes). Dit zal moeten worden uitgevoerd door de relevante uitvoeringsinstellingen. In deze fase is het van belang regelmatig overleg te voeren over de stand van zaken met gemeenten die opdrachtgevers zijn;
- Financieel en inhoudelijk akkoord op het uitvoeringsplan AMHK (vóór de zomervakantie 2014): op 1 juli 2014 moet er een akkoord zijn op het organisatieplan en de beschikbare middelen voor het AMHK, zodat het AMHK per 01-01-2015 operationeel kan zijn;
- Fase uitwerking : wat zijn de benodigde randvoorwaarden om te komen tot een operationeel AMHK -> inrichting werkprocessen/samenvoeging en deskundigheidsbevordering/training medewerkers.

De hoofdfase **Verrichten** draait om de processen in de uitvoering:

- Het primaire proces;
- De secundaire, ondersteunende processen;
- Starten van de werkzaamheden van het AMHK.

I Fasering bestuurlijke besluitvorming Zuid Limburgse gemeenten

In de planning zijn de hoofdfasen 'Richten' en 'Inrichten' van het AMHK vóór juni 2014 grotendeels afgesloten. Een deel van de 'Inrichting' en de hoofdfase 'Verrichten' zal in het najaar 2014 en in de loop van 2015 verder invulling krijgen.

Bestuurlijke vaststelling in gemeenten van '*de Vorming van het AMHK in Zuid Limburg*' geschiedt door de 18 Colleges van Burgemeester en Wethouders van de Zuid Limburgse gemeenten vóór de zomervakantie 2014.

Besturen wordt gevraagd met name een besluit te nemen over:

1. De schaalgrootte van het AMHK (hoofdstuk V, pagina 25);
2. De organisatievorm en bij welke organisatie het AMHK wordt ondergebracht (hoofdstuk VIII, pagina 33);
3. Het financieel kader van het AMHK (hoofdstuk IX, pagina 40) .

Voor een deel van de bestuurlijke 'rugdekking' wordt verwezen naar het '*Beleidsplan Jeugd 2014-2018*' in het kader van de Transformatie Sociaal Domein. Dit beleidsplan is reeds door de Colleges B&W en Gemeenteraden van de 18 Zuid Limburgse gemeenten vastgesteld. Hierin staat het volgende beschreven over het AMHK:

"In de Jeugdwet wordt een nieuw artikel in de WMO genoemd (artikel 12). Hierdoor krijgt de gemeente de opdracht om te voorzien in een AMHK. Dit betekent een samenvoeging van het huidige Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG) en het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK). De precieze uitwerking komt mogelijk in een Algemene Maatregel van Bestuur. Het nieuwe AMHK heeft in ieder geval advies-, onderzoek- en consultatietaken op het gebied van huiselijk geweld, kindermishandeling, voor zowel burgers als professionals.

Op dit moment maakt een werkgroep (met daarin onder meer AMK en SHG) een plan van aanpak om tot één AMHK te komen voor de regio Zuid-Limburg. Tevens adviseren zij hoe verbindingen (taken en rollen) tussen melding, preventie, sociaal team, de Raad van de Kinderbescherming en de jeugdhulp vormgegeven kunnen worden.

NB: Hier blijft een knip in de financiering. De bekostiging van AMK gaat via de gemeenten en de bekostiging van SHG blijft via centrumgemeenten lopen (hiervoor komen nieuwe objectieve maatstaven)."

Bron: Beleidsplan Jeugd 2014 – 2018.

Planning gemeentelijk besluitvormingsproces:

Wanneer	Wat	Aan wie
Week 22 (26 – 30 mei 2014)	Concept collegenota AMHK ter consultatie met als onderlegger 'Plan van Aanpak Vorming AMHK'	Ambtelijke vertegenwoordigers in de werkgroep 'Vorming AMHK'
Week 23 (4 juni 2014)	Presentatie 'Plan van Aanpak Vorming AMHK'	Portefeuillehouders Jeugd 18 Zuid Limburgse gemeenten
Week 24 (13 juni 2014)	Presentatie Regiovisie Veilig Thuis, Triagemodel en AMHK	Veiligheidsbestuur Zuid Limburg (Gemeenten, OM en Politie)
Week 25 (16 – 20 juni 2014)	Collegenota AMHK als format aangeboden met als onderlegger 'Plan van Aanpak Vorming AMHK'	Ambtelijke vertegenwoordigers van: Gemeenten Beek, Schinnen, Sittard-Geleen en Stein (Westelijke Mijnstreek); Gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Maastricht, Meerssen, Vaals en Valkenburg (Maastricht Heuvelland); Gemeenten Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Nuth, Onderbanken, Simpelveld en Voerendaal (Parkstad).
Week 25 (16 – 20 juni 2014)	Collegenota AMHK ter bespreking met als onderlegger 'Plan van Aanpak Vorming AMHK'	Directiegroep en Portefeuillehouders Sociaal Domein van de Westelijke Mijnstreek, Maastricht Heuvelland en Parkstad
Week 26 (uiterlijk 27 juni 2014)	Collegenota AMHK ter accordering voorgelegd met als onderlegger 'Plan van Aanpak Vorming AMHK'	Colleges van Burgemeester en Wethouders van de 18 Zuid Limburgse gemeenten

N.B. 1

De "Regiovisie Veilig Thuis Zuid Limburg" die de visie weergeeft ten aanzien van de aanpak van GIA in Zuid Limburg en waarvan dit onderhavige Plan van Aanpak deel uitmaakt, wordt vóór 1 november 2014 ter besluitvorming voorgelegd aan Colleges en Gemeenteraden van alle 18 Zuid Limburgse gemeenten.

N.B.2

Op verzoek van het Algemeen Veiligheidsbestuur Zuid Limburg wordt in de loop van 2015 een besluit genomen over het aantal Triage Tafels GIA in Zuid Limburg. In het voorliggend plan wordt uitgegaan deze te koppelen aan de 3 à 4 VHH-en in Zuid Limburg. Op basis van praktijk en doorontwikkeling van

het AMHK wordt eind 2015 een voorstel voorgelegd aan de Colleges van B&W van de Zuid Limburgse gemeenten over het aantal Triage Tafels in Zuid Limburg.

Wat betreft financiering: Er blijft een knip in de financiering van het AMHK vanuit de Rijksbijdrage aan gemeenten.

De bekostiging van het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) die nu via de Provincie Limburg loopt, gaat vanaf 2015 via de Decentralisatie Uitkering Jeugdzorg naar de 18 Zuid Limburgse gemeenten. Dit is nieuw budget voor de gemeenten in het kader van de gehele Decentralisatie Jeugdzorg. Naast de verantwoordelijkheid voor alle vormen van Jeugdhulp, Pleegzorg, Jeugdbescherming en Jeugdreclassering, de Kindertelefoon, Crisishulp, Vertrouwenspersoon en Collectieve belangenbehartiging en (Cliënten)participatie worden de gemeenten ook verantwoordelijk voor de preventie en bestrijding van Kindermishandeling.

De bekostiging van het Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG) verloopt reeds via de gemeenten. De gemeenten zijn en blijven verantwoordelijk voor de preventie en bestrijding van Huiselijk Geweld. Dit verloopt voor alle gemeenten via de Decentralisatie Uitkering Wmo en voor de twee centrumgemeenten eveneens via de Decentralisatie Uitkering Vrouwenopvang/Huiselijk Geweld. Centrumgemeenten Maastricht en Heerlen nemen derhalve ook meer dan de helft van de bekostiging van het SHG voor hun rekening.

II Missie en visie AMHK in Zuid Limburg²

Huiselijk geweld en kindermishandeling hebben een relatie met elkaar. Het geldt als kindermishandeling als kinderen getuige zijn van geweld tussen volwassenen in huiselijke kring. Bij gezinnen waar sprake is van partnergeweld, is het risico dat er ook enige vorm van geweld tegen kinderen wordt uitgeoefend drie tot negen keer hoger dan in gezinnen waar geen partnergeweld plaatsvindt. Voor deze kinderen geldt ook een verhoogd risico op slachtoffer- of plegerschap van huiselijk geweld in hun latere relaties als volwassenen (zgn. intergenerationele overdracht). Daarnaast is bekend dat kinderen die getuige zijn van huiselijk geweld eerder met jeugdcriminaliteit in aanraking komen. Bij kinderen die het slachtoffer zijn van kindermishandeling worden veel vaker (ernstige) gedragsproblemen geconstateerd, ze leveren slechtere schoolprestaties, hebben vaak ernstige slaap- en concentratieproblemen.

Vanwege de verwevenheid tussen huiselijk geweld en kindermishandeling is het van groot belang dat ze in samenhang worden aangepakt. Dit is tot nu toe in Nederland niet het geval! De Steunpunten Huiselijk Geweld (SHG's) richten zich op de aanpak van huiselijk geweld. *In Zuid Limburg wordt dit met name opgepakt in samenspraak met de Veiligheidshuizen (VHH-en).* De Advies- en Meldpunten Kindermishandeling (AMK's) zijn gericht op de aanpak van kindermishandeling.

Deze gescheiden aanpak werkt nadelig uit voor met name kinderen.

Missie van het AMHK in Zuid Limburg is: Een Veilig Thuis voor iedereen.

Visie van het AMHK in Zuid Limburg luidt: Het AMHK benadert huiselijk geweld en kindermishandeling als veiligheidsproblematiek in gezinnen en huishoudens. Hierbij rekening houdend met de kwetsbare positie van het kind.

Vanwege reeds genoemde verwevenheid wordt in Zuid Limburg gesproken van geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA). Hiermee wordt bedoeld op huiselijk geweld en/of kindermishandeling. In de volgende tekst van dit Plan van Aanpak wordt dan ook gesproken van GIA wanneer huiselijk geweld en/of kindermishandeling wordt bedoeld.

Het AMHK concept – samenvoeging van AMK en SHG - biedt voordelen die in de uitvoeringspraktijk tot dusver werden gemist. Voor Zuid Limburg betekent dit:

- Eén centraal advies- en meldpunt voor GIA met één telefoonnummer voor burgers en professionals.
- Een systeemgerichte en integrale aanpak van GIA. Vanaf het begin wordt gestart met één plan, een ongedeelde werkwijze en een systeemgerichte benadering gericht op alle gezinsleden.
- Vergroten van expertise. Het AMK heeft veel ervaring met geprotocolleerd werken, risicotaxaties, kind centraal, kindveiligheid en onderzoek. Samenwerking met de Raad voor de Kinderbescherming is optimaal. Het SHG heeft veel ervaring met voorlichting, monitoring en laagdrempeligheid. De VHH-en hebben veel ervaring met veiligheidsvraagstukken, de ketenaanpak, de koppeling justitie - zorg en procesregie.

² Bron: "Meerwaarde Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling" van het landelijk ondersteuningsprogramma AMHK van de VNG, mei 2014.

- Versterking ketenaanpak. De aanpak van GIA vereist samenwerking in de hele keten. In de veiligheidsketen wordt afstemming gezocht met Politie en Justitie. De jeugdketen is van belang voor verbetering van opvoedsituaties van kinderen en voor opschaling kinderscherming. Dit betreft vooral ook een goede koppeling met de Sociale Teams³ in ontwikkeling. Ook is er een intensieve samenwerking nodig met de medische sector, met de volwassenenzorg, met de GGZ (Geestelijke Gezondheidszorg) en de LVG sector (Landelijke Vereniging Georganiseerde eerste lijn). Deze samenwerking ontbreekt nu in de praktijk regelmatig. Samenvoeging van het AMK en SHG en intensieve samenwerking en afstemming met de VHH-en als onderdeel van de brede regiovisie Veilig Thuis Zuid Limburg maakt het mogelijk deze vormen van samenwerking te vereenvoudigen en bespoedigen.

³ Daar waar wordt gesproken over Sociale Teams kan ook worden gelezen: Sociale Wijkteams, Gebiedsteams, Gebiedsgerichte teams, Jeugdteams, etc.

III Uitgangspunten AMHK in Zuid Limburg⁴

1. *Het AMHK creëert samenhang tussen de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling - > geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA).*
Aandachtspunt is de implementatie van de aanpak van GIA. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van het landelijk model 'Handelingsprotocol AMHK'.
2. *Het AMHK is een gespecialiseerd regionaal centrum op het gebied van de aanpak van GIA en is daarin een betrouwbare organisatie die zorgvuldig en transparant werkt. Aandachtspunt is de verbinding met de Veiligheidshuizen en de Sociale Teams. Er moet met name ook op lokaal niveau voldoende expertise zijn op dit gebied.* Daarnaast moeten verantwoordelijkheden in het proces worden verankerd door het maken van goede onderlinge afspraken.
3. *Het AMHK is gericht op (vroeg) signalering en (vroeg) interventie.* Er wordt aan de 'voorkant' ingezet zodat escalatie van geweld of mishandeling wordt vermeden en daardoor opschalen niet nodig is.
4. *Het AMHK is primair gericht op ondersteuning en doorgeleiden naar hulpverlening, zowel van slachtoffer(s) als pleger.*
5. *Het AMHK verricht diepgaander onderzoek in situaties waarin ernstige vermoedens bestaan van GIA en het gezin of huishouden niet mee wenst te werken aan nadere verduidelijking van aard en omvang van geweld of mishandeling, of niet mee wenst te werken aan een hulpverleningstraject.*
1^e Aandachtspunt is dat het AMHK zich meteen, dus voorin het proces, moet afvragen of het lokale veld het probleem kan oplossen. Het contact met het gezin wordt onderdeel van het protocollair handelen. Dit stelt hoge eisen aan het lokale veld. Als er stagnatie optreedt in het hulpverleningsproces bij GIA (gericht tegen volwassenen en ouderen) moet er worden opgeschaald naar de Veiligheidshuizen; bij GIA (gericht tegen jeugdigen) naar de Raad voor de Kinderbescherming.
2^e Aandachtspunt is de monitoring. De rappelfunctie van het AMHK is niet geborgd. De gemeenten moeten hierin sturen.
6. *Het AMHK is primair gericht op herstel van de veiligheid op de korte en lange termijn en geeft daarbij prioriteit aan de belangen van kinderen.*
7. *Het AMHK werkt in de samenwerking met het lokale veld volgens het principe één gezin, één plan, één contactpersoon (casusregisseur) -> werkt systeemgericht.*
8. *Het AMHK sluit bij de ondersteuning aan bij de eigen kracht van de direct betrokkenen en het sociale netwerk. Met betrekking tot ouderenmishandeling (65+) wordt speciale aandacht gegeven aan overbelaste 'mantelzorgers'.*
9. *Het AMHK deelt privacygevoelige informatie met zo weinig mogelijk personen/instanties en alleen indien en voor zover dat voor het borgen van de veiligheid noodzakelijk is.*
10. *Het AMHK is een betrouwbare organisatie en werkt zorgvuldig en transparant.*

⁴ Bron: "Model Handelingsprotocol Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling" van het landelijk ondersteuningsprogramma AMHK van de VNG, juni 2014.

Voor de verdere uitwerking van de vorming van het AMHK in Zuid Limburg wordt als uitgangspunt gehanteerd de huidige stand van zaken met betrekking tot de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling in Zuid Limburg.

IV Inventarisatie van de huidige stand van zaken met betrekking tot de aanpak van Huiselijk geweld en Kindermishandeling in Zuid Limburg

- 1) a. Aantal zorgmeldingen bij Bureau Jeugdzorg (BJZ) en adviezen, consulten en meldingen/onderzoeken kindermishandeling bij het AMK; en
 - b. Aantal meldingen Huiselijk Geweld (politiemeldingen HG bij de Veiligheidshuizen en adviezen, consulten en meldingen huiselijk geweld bij het SHG);
- 2) Aantal fte's en functies van zowel SHG/GGD Zuid Limburg als AMK/Bureau Jeugdzorg;
- 3) Waar de meldingen, c.q. vragen/vermoedens over huiselijk geweld en kindermishandeling op dit moment binnenkomen en waar ze verder worden doorgezet voor behandeling of zorg. Lokaal, regionaal of op Zuid Limburgse schaal en bij welke (netwerk)organisaties en;
- 4) Het financieel kader van het AMK/Bureau Jeugdzorg en SHG/GGD Zuid Limburg.

1. Overzicht aantal zorgmeldingen jeugd, aantal contacten ten aanzien van kindermishandeling (adviezen, consulten en meldingen/onderzoeken) en aantal incidenten ten aanzien van huiselijk geweld:

	Zorgmeldingen Jeugd via politie (80%) en professionals (20%) bij BJZ	Adviezen AMK	Consulten AMK	Meldingen (Onderzoeken) AMK	Aantal contacten AMK	Incidenten Huiselijk Geweld via politie, (100%) bij de Veiligheidshuizen*	Meldingen HG (incl. adviezen, consulten) SHG
Beek	22			6		54	8
Schinnen	28			4		42	3
Sittard-Geleen	237			49		678	63
Stein	45			5		107	11
Westelijke Mijnstreek	332 (23%)	71 (19%)	128 (19%)	64 (21%)	263 (19%)	881 (27%)	85 (19%)
Eijsden-Margraten	31			9		59	3
Gulpen-Wittem	14			3		32	8
Maastricht	267			55		768	98
Meerssen	15			3		45	7
Vaals	17			4		48	2
Valkenburg	25			1		65	4
Maastricht-Heuvelland	369 (26%)	83 (22%)	238 (35%)	75 (24%)	396 (30%)	1.017 (31%)	122 (28%)
Brunssum	75			13		114	6
Heerlen	387			79		475	67
Kerkrade	122			43		479	17
Landgraaf	88			24		218	12
Nuth	15			1		35	7
Onderbanken	17			4		14	1
Simpelveld	8			3		42	1
Voerendaal	5			3		30	1
Parkstad	717 (51%)	183 (49%)	273 (40%)	170 (55%)	626 (45%)	1.407 (42%)	112 (25%)

	Zorgmeldingen Jeugd via politie (80%) en professionals (20%) bij BJZ	Adviezen AMK	Consulten AMK	Meldingen (Onderzoeken) AMK	Aantal contacten AMK	Incidenten Huiselijk Geweld via politie, (100%) bij de Veiligheids-huizen*	Meldingen HG (incl. adviezen, consulten) SHG
Rest NL							46 (10%)
Rest ZL		38 (10%)	46 (6%)		84 (6%)		81 (18%)
Totaal	1.418 (100%)	375 (100%)	685 (100%)	309 (100%)	1.369 (100%)	3.305 (100%)	446 (100%)

*Incidenten huiselijk geweld kunnen leiden tot zorgmeldingen Jeugd

Uit het overzicht blijkt dat het AMK Zuid ten behoeve van de 1.369 contacten (100%) de volgende werkzaamheden heeft verricht:

- 375 adviezen (27%)
- 685 consulten (50%)
- 309 onderzoeken (23%)

Voorts is aangegeven dat in het kader van de vervolgstappen ten behoeve van de 309 meldingen (onderzoeken) het volgende is gebeurd:

- 51% is overgedragen naar vervolghulp
- 15% is gemeld door AMK bij de Raad voor de Kinderbescherming
- 24% is mishandeling niet bevestigd
- 10% is overig

Het is opmerkelijk dat er grote verschillen te zien zijn tussen gemeenten ten aanzien van aantallen zorgmeldingen Jeugd, adviezen/consulten/onderzoeken AMK en incidenten HG. In de loop van 2015 zal dit nader dienen te worden onderzocht door het AMHK.

Ten aanzien van meldingen 'ouderenmishandeling' is aan te geven dat er vanaf 2010 een stijging te zien is zoals in onderstaande tabel is aangegeven.

Aantal meldingen	ouderenmishandeling	(65-plussers) in	Zuid Limburg
2010	2011	2012	2013
26	39	38	82

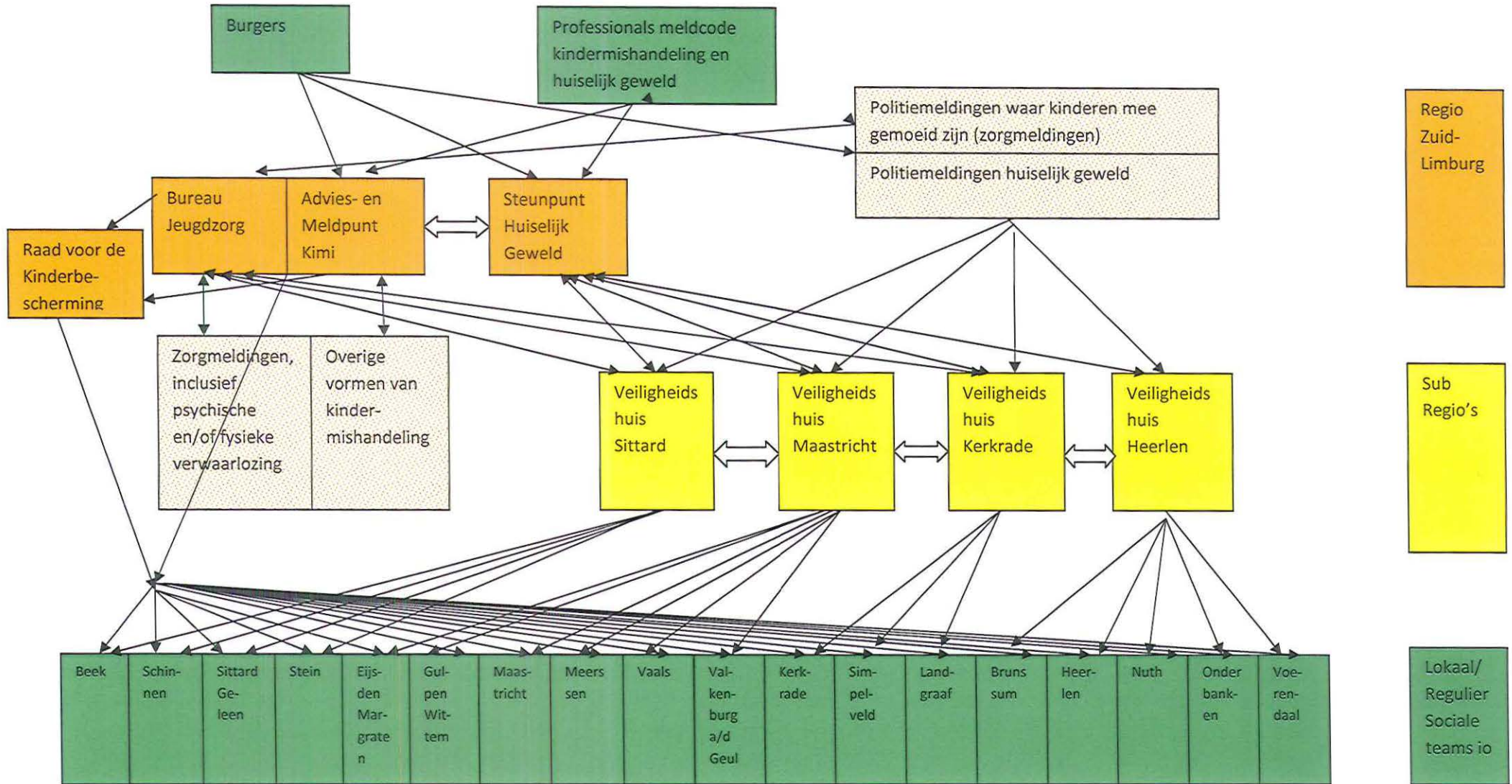
Bron: Jaarverslag 2013 Steunpunt Huiselijk Geweld, juni 2014

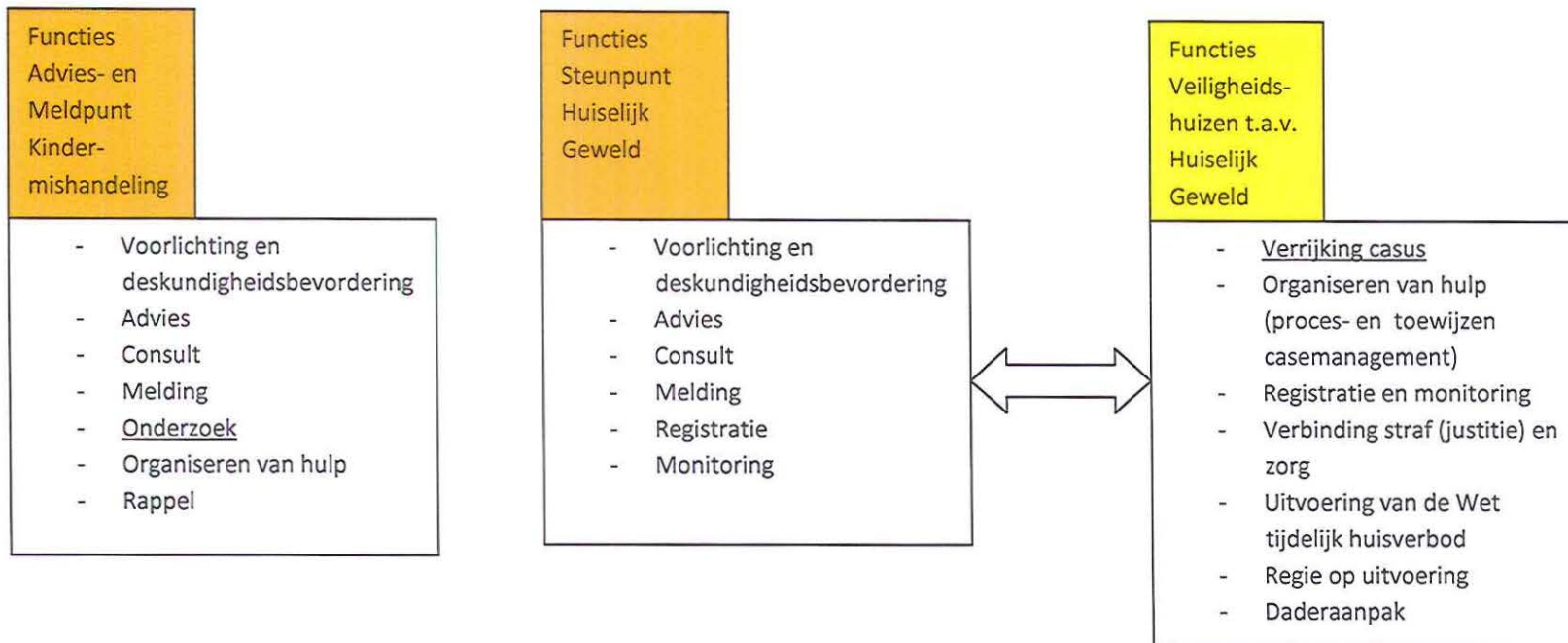
In het Jaarverslag 2013 van het SHG wordt de stijging van het aantal meldingen ouderenmishandeling genoemd in relatie met de wet Verplichte meldcode, met de netwerkbijeenkomsten ouderenmishandeling in de regio en met de landelijke campagne ouderenmishandeling. Er wordt geen conclusie getrokken of en zo ja, welke van de 3 heeft bijgedragen aan de stijging van het aantal meldingen ouderenmishandeling.

2. Overzicht huidig aantal functies en fte's van AMK (Bureau Jeugdzorg) en SHG (GGD Zuid Limburg):

Formatie AMK	AMK	Formatie SHG	SHG
Functies	Aantal fte's	Functies	Aantal fte's
Onderzoekers	7,50 fte	Medewerker GMP	0,70 fte
Vertrouwensarts	1,00 fte	Medewerker Huiselijk Geweld	0,70 fte
Gedragwetenschapper	0,36 fte	Ondersteunend medewerker HG	0,50 fte
Teamleider	0,44 fte		
Ondersteunend personeel	1,10 fte		
Totaal	10,40 fte	Totaal	1,90 fte

3. Waar komen de meldingen of vragen op dit moment (2014) binnen en op welk niveau worden ze doorgezet voor verdere afhandeling:

Bij 6% van de meldingen is er sprake van crisissituaties en/of acute en ernstige problematiek (fysieke geweld/gewelddreiging) en/of mishandeling. In dergelijke gevallen wordt het slachtoffer zo spoedig mogelijk uit de onveilige situatie gehaald en tijdelijk opgevangen bij de vrouwenopvang (vrouwelijke slachtoffers met of zonder kinderen) of worden kinderen (tijdelijk) uithuis geplaatst (bijvoorbeeld in een pleeggezin). Indien dit niet vrijwillig lukt dan is dit mogelijk via een kinderschermingsmaatregel.

Bij geweld/mishandeling tegen volwassenen wordt indien nodig en bij crisissituaties zo veel mogelijk een tijdelijk huisverbod opgelegd aan de pleger, zodat slachtoffer(s) in de eigen (sociale) omgeving kan (kunnen) blijven.

Uitvoering van hulp aan slachtoffers en aanpak van plegers wordt door de reguliere hiertoe geëigende organisaties op lokaal niveau opgepakt (zoals maatschappelijk werk of een gecertificeerde instelling jeugd). Dit geldt voor alle vormen van GIA.

Hulp wordt zo snel en dicht mogelijk bij de burger georganiseerd door de nog te ontwikkelen Sociale Teams in de Zuid Limburgse gemeenten, die hierbij de daartoe geëigende organisaties inzetten voor een adequate interventie met het doel zo snel mogelijk weer naar 'normaal' te gaan.

4. Huidig financieel kader van AMK Zuid en SHG Zuid Limburg (2014):

	Inwoneraantal gemeenten per 01-01-2013*	Het huidig budget AMK Zuid (2014) via Provincie Limburg	Bijdrage t.b.v. Huiselijk Geweld in euro's aan GGD ZL (2014)
Beek	16.367		4.266
Brunssum	29.081		7.572
Eijsden-Margraten	25.049		6.429
Gulpen-Wittem	14.444		3.737
Heerlen	88.747		69.598 (als centrumgemeente)
Kerkrade	47.194		12.221
Landgraaf	37.911		9.844
Maastricht	121.819		97.845 (als centrumgemeente)
Meerssen	19.362		5.025
Nuth	15.494		4.020
Onderbanken	7.905		2.066
Schinnen	12.950		3.456
Simpelveld	10.920		2.823
Sittard-Geleen	94.024		24.441
Stein	25.431		6.627
Vaals	9.771		2.528
Valkenburg a/d Geul	16.814		4.388
Voerendaal	12.617		3.265
Totaal	605.900	1.004.401	270.151

*Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek.

Uitgangspunt voor het budget 2015 ten behoeve van de aanpak GIA vanuit de insteek aanpak kindermishandeling is het budget van 2014 dat het AMK Zuid momenteel tot haar beschikking heeft. Dit is € 1.004.401 (100%).

"Een regionale werkgroep AMHK buigt zich over de nadere invulling van het AMHK en geeft in ieder geval in februari 2014 weer waar het AMHK gestationeerd wordt. De verdere uitwerking vindt medio 2014 plaats. Voor deze taak garanderen we als gemeenten 100 % budget 2014 = 105 % budget 2012 t.b.v. deze taak."

Bron: Afspraken met Bureau Jeugdzorg over continuïteit van de benodigde functies en de noodzakelijke infrastructuur in 2015, van februari 2014.

Uitgangspunt voor het budget 2015 ten behoeve van de aanpak GIA vanuit de insteek aanpak huiselijk geweld is het budget van 2014 dat het SHG Zuid Limburg tot haar beschikking heeft voor de front office. Dit is € 270.151 (100%).

V Schaalgrootte AMHK in Zuid Limburg:

Hieronder worden vier inhoudelijke criteria genoemd van een AMHK die belangrijk zijn om de taken goed te kunnen uitvoeren.⁵

1. Een AMHK moet voldoende specialistische expertise in huis hebben.

AMHK's zijn (net als nu de AMK's en SHG's) gespecialiseerde centra. Er werken mensen die veel expertise hebben op het gebied van het herkennen van GIA en op de wijze waarop dat het meest effectief kan worden gestopt. Daarbij beschikken de AMK's en SHG's meestal over specifieke expertise, doorgaans belegd bij een klein aantal medewerkers in de organisatie. Het gaat dan bijvoorbeeld over de vertrouwensartsen, specialisten op het gebied van eengerelateerd geweld, gespecialiseerde gedragsdeskundigen. Het zijn met name deze laatste groep specialisten, die een minimale schaalgrootte vragen van het te vormen AMHK. Als de schaal van een AMHK zo klein zou worden dat deze gespecialiseerde medewerkers 'opgedeeld' moeten worden over meerdere AMHK's, dan komt de beschikbaarheid van voldoende gespecialiseerde medewerkers in het geding. Als dat gebeurt, loopt het AMHK een kwaliteit- en continuïteitrisico. Uit ervaringsgegevens uit de praktijk van zowel de AMK's, als de SHG's blijkt dat deze organisaties kwetsbaar worden als hun voedingsgebied kleiner wordt dan ongeveer 400.000 inwoners.

2. Een AMHK moet een goede aansluiting hebben op het werkproces van Politie en Justitie.

Met name in het werkproces van de aanpak van huiselijk geweld wordt in de praktijk nauw samengewerkt met Politie en Justitie. Deze samenwerking is een belangrijke schakel in de drang- en dwang aanpak bij huiselijk geweld. De samenwerking tussen Politie en Justitie komt het best tot stand in een Veiligheidshuis. Dat is de plek waar de afstemming tussen Justitie enerzijds en hulpverlening en zorg anderzijds tot stand wordt gebracht.

3. Een AMHK moet goed kunnen afstemmen met de Jeugdbescherming (JB).

Landelijk gezien zal ongeveer 6% van de meldingen bij het AMHK resulteren in een verzoek tot onderzoek bij de Raad voor de Kinderbescherming; 70% daarvan zal leiden tot een Jeugdbeschermingsmaatregel. Dat is het dwang scenario. Maar voor een veel groter percentage van de meldingen bij het AMHK zal gelden dat het wenselijk is om drang toe te passen om op die manier ouders te motiveren hulpverlening te accepteren of de afspraken met de hulpverlening na te komen. Hoewel drang op vele manieren kan worden toegepast zal het voor de gewenste motivatie in veel gevallen bevorderlijk zijn om daarbij de Gecertificeerde Instelling in te zetten die jeugdbeschermingsmaatregelen uitvoert. Omdat de Gecertificeerde Instelling ook de Jeugdreclassering gaat uitvoeren is het goed denkbaar dat de Gecertificeerde Instelling aansluiting gaat zoeken bij Politie en Justitie. Jeugdreclassering wordt immers opgelegd als Justitiële maatregel, na het plegen van een misdrijf en zware overtreding. De Gecertificeerde Instelling zal dus ook aansluiting (moeten) zoeken bij de Veiligheidshuizen. De indeling van de Veiligheidsregio ligt dan voor de hand.

4. Een AMHK moet goed kunnen schakelen met de aanbieders van vrijwillige tweedelijns zorg in de regio.

In veel gemeenten zal de gespecialiseerde tweedelijns jeugdzorg gezamenlijk met andere gemeenten worden ingekocht. Een deel van dat tweedelijns aanbod zal ook arrangementen (moeten) bevatten voor de hulpverlening aan kinderen bij het verwerken van traumatische ervaringen, als gevolg van

⁵ Bron: "Regio-indeling bij de vorming van een AMHK" van november 2013, landelijk ondersteuningsprogramma AMHK van de VNG.

het feit dat ze slachtoffer waren van kindermishandeling (waaronder getuige van huiselijk geweld). De schaal waarop die gezamenlijke inkoop zal worden georganiseerd, is waarschijnlijk de Jeugdregio. Daar is die Jeugdregio ook min of meer voor ontworpen.

Conclusie:

Uitgaande van de vier genoemde criteria: voldoende specialistische expertise in huis hebben; aansluiting op het werkproces van Politie en Justitie; afstemmen met de Jeugdbescherming en Jeugdreclassering; en de schaal van gezamenlijke inkoop Jeugdhulp en -zorg in de regio ligt het voor de hand om een AMHK op Zuid Limburgse schaal te organiseren. Dat wil zeggen dat het AMHK Zuid Limburg door alle 18 Zuid Limburgse gemeenten in gezamenlijkheid moet worden georganiseerd. Zouden er op subregionale schaal of zelfs op intergemeentelijke schaal meerdere AMHK 's vorm gegeven worden in Zuid Limburg, dan zou de expertise (deskundigheden zoals bijvoorbeeld het hebben van een vertrouwensarts) te veel versnipperd worden en zou het financieel niet haalbaar zijn.

Bovendien vallen in Zuid Limburg de Veiligheidsregio en Jeugdregio samen en zijn zowel het SHG als het AMK Zuid nu ook al op Zuid Limburgse schaal georganiseerd.

VI Wettelijke en niet wettelijke taken AMHK Zuid Limburg

De wettelijke taken van een AMHK zijn:

1. Fungeren als herkenbaar en toegankelijk meldpunt voor gevallen of vermoedens van GIA;
2. Geven van advies en informatie aan melders en burgers;
3. Naar aanleiding van een melding: doen van onderzoek om te bepalen of er sprake is van (een van de vormen van) GIA;
4. Het – indien noodzakelijk – inschakelen van passende hulpverlening. Van belang hierbij is dat in een bepaling van de nieuwe Jeugdwet is opgenomen dat het AMHK zelf geen jeugdhulpaanbieder is en dus geen jeugdhulp biedt, maar tot taak heeft deze, na onderzoek, zo nodig te organiseren;
5. Het zo nodig in kennis stellen van politie of Raad voor de Kinderbescherming. Indien een verzoek tot onderzoek bij de Raad wordt ingediend, wordt het College van B&W daarvan in kennis gesteld;
6. Het terug rapporteren aan de melder van datgene wat met de melding is gebeurd.

Niet wettelijke taken van een AMHK zijn bijvoorbeeld de taken die het huidige AMK en SHG in Zuid Limburg uitvoeren in het belang van de aanpak van GIA, maar die niet wettelijk zijn verankerd. De volgende niet wettelijke taken zijn van belang om te borgen:

7. Voorlichting en deskundigheidsbevordering;
 - a. AMK: DAK trainingen (deskundigheidsbevordering aanpak kindermishandeling): gericht op professionals met nadruk op leren signaleren en gesprekstechnieken.
 - b. SHG: Voorlichting en trainingen (bijvoorbeeld over wet Verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling aan professionals en aanpak ouderenmishandeling).
8. Registratie en monitoring.
AMK en SHG voeren dit uit in het belang van beleidsontwikkeling en sturing.

Conclusie:

Naast de genoemde wettelijke taken voert het AMHK Zuid Limburg eveneens onderstaande niet wettelijke taken uit:

- Voor wat betreft voorlichting (signalering) wordt dit structureel vanuit het AMHK Zuid Limburg aangeboden;
- Voor wat betreft deskundigheidsbevordering/ trainingen moeten de organisaties dit inkopen;
- Voor wat betreft registratie en monitoring van informatie/adviezen, consulten en meldingen/onderzoeken vanuit het AMHK Zuid Limburg wordt dit structureel uitgevoerd.

Aandachtspunten:

- In de wet is de bevoegdheid voor onderzoek neergelegd bij het AMHK, dus ook de verantwoordelijkheid. Ook ten aanzien van het doorzetten naar de Raad voor de Kinderbescherming. Hierbij heeft het AMHK 'slechts' een informatieplicht naar de Colleges van Burgemeester en Wethouders.
- Het landelijk idee is dat alles binnenkomt bij het AMHK en dat alles kan worden doorgezet naar de ketenpartners, dit binnen een paar uur. De verwachting is dat het gros van de

(zorg)meldingen doorgezet zal worden. Dit is afhankelijk van de mate waarin de 'hulp op orde' is. Op het moment dat de Sociale Teams goed werken, kan een deel daar weggezet worden. Momenteel is dit nog niet aan de orde: de lokale teams zijn in alle 18 Zuid Limburgse gemeenten nog in ontwikkeling of moeten nog ontwikkeld worden.

- Meldingen van professionals die de meldcode volgen (5 stappenplan⁶) en vervolgens vastlopen gaan over situaties die niet binnen 5 minuten zijn doorgezet.
- Bijna alle meldingen huiselijk geweld die in de Veiligheidshuizen terecht komen, komt via de politie binnen. Binnen een week wordt hulp georganiseerd. Bij crisissituaties wordt zo snel mogelijk gehandeld. Vrouwenopvang geeft aan dat bij hen 90% via de Veiligheidshuizen binnenkomt.
- Een goede Triage is van groot belang.
- Er wordt opgemerkt dat het inzetten van jeugdhulp vaak een zoektocht is naar het inzetten van goede hulp. Het kost bovendien ook veel tijd. De regie bij een organisatie neerleggen is geen vanzelfsprekendheid. Hiervoor moet je mandaat hebben.
- Naast een procesregie moet er ook een casusregie zijn: één gezin, één plan, één contactpersoon. Dit moet geborgd worden.
- Verder moet in de regiovisie een normtijd opgenomen worden: we moeten met elkaar afspreken dat er binnen een bepaalde termijn hulp georganiseerd, dan wel ingezet wordt.
- Het financieel kader moet het mogelijk maken zowel wettelijke als niet wettelijke taken kwalitatief te laten uitvoeren.

⁶ Het 5 stappenplan omvat: Stap 1: In kaart brengen van signalen. Stap 2: Overleggen met een collega. En eventueel raadplegen van het AMK, het SHG (vanaf 01-01-2015 het AMHK) of een deskundige op het gebied van letselduiding. Stap 3: Gesprek met de betrokkene(n). Stap 4: Wegen van het huiselijk geweld of de kindermishandeling. En bij twijfel altijd het SHG of AMK raadplegen (vanaf 01-01-2015 het AMHK). Stap 5: Beslissen over zelf hulp organiseren of melden.

VII (Kwaliteits)criteria AMHK Zuid Limburg

Welke deskundigheden zijn er nodig voor het goed kunnen uitvoeren door het AMHK Zuid Limburg van eerdergenoemde wettelijke en niet wettelijke taken?

1. Front office

Voor de front office functie is 24/7 telefonische bereikbaarheid noodzaak. Het telefoonnummer moet aansluiten bij het landelijk telefoonnummer. Voor 24/7 klantcontacten (burgers en professionals) moeten medewerkers aan de telefoon zitten die weet hebben van de AMHK professionals die in de achterwacht zitten en hoeven dus niet persé in dienst te zijn van het AMHK zelf. Het 1e contactmoment moet altijd gevolgd worden door een contact met een AMHK medewerker (voor informatie, advies, consult of melding/onderzoek).

Hiervoor kan aansluiting worden gezocht bij reeds bestaande telefonische hulpdiensten.

Naast telefonische bereikbaarheid moet er tijdens kantooruren (van 8:30-17:00) ook een fysieke bereikbaarheid mogelijk zijn. AMHK medewerkers moeten zo snel mogelijk iets voor de melder of vrager kunnen betekenen -> snelheid + deskundigheid =bepalend!

Niveau AMHK medewerkers: HBO+ / WO

- Moet de goede vragen kunnen stellen
- Adequate gesprekstechnieken ter beschikking hebben (doorvragen, eerst stabiliseren -> daarna confronteren)
- Kennis hebben over GIA

Daarnaast moeten de AMHK medewerkers – indien nodig - 24/7 specialisten, vertrouwensartsen of gedragswetenschappers kunnen raadplegen.

2. Voorlichting

Een goede kennis over alle vormen van GIA is noodzakelijk. Daarnaast moet er kennis zijn over het overbrengen van kennis.

Wanneer het gaat over deskundigheidsbevordering van professionals zal de desbetreffende organisatie dit zelf moeten/kunnen inkopen.

Niveau voorlichters: HBO

3. Onderzoek melding

Het AMHK Zuid Limburg wil zich profileren als expertisecentrum GIA die voornamelijk ondersteunt. Van de AMHK medewerker betekent dit expertise in het goed doorvragen om naar aanleiding van de gevraagde informatie betere diagnostiek en passende hulp in te (laten) zetten.

De intaker en de onderzoeker moeten goed van elkaar weten wat ze doen. Opdracht is de taak van intaker en onderzoeker met elkaar te combineren.

Niveau van de onderzoeker: HBO+/WO

4. Specialisten (vertrouwensarts en gedragsdeskundige)

Gezien het feit dat in de praktijk mensen met specialisaties vanuit de keten moeilijk bereikbaar/beschikbaar zijn, moeten deze persé in dienst zijn van het AMHK. Dit geldt voornamelijk voor de functie vertrouwensarts en gedragsdeskundige die weet hebben van de aanpak van GIA. Voor de werkbaarheid is het echter noodzakelijk dat er op grotere schaal, bijvoorbeeld provinciaal of landelijk, voor eventuele vervanging gezorgd kan worden, omdat de formatie in uren (en personen) beperkt zijn en daardoor zeer kwetsbaar. De forensisch geneeskundige zal in verband met letselbeschrijving op afroep beschikbaar moeten zijn. (In Utrecht zit een forensische poli die naar 7 vestigingen in het land wil uitbreiden).

Niveau specialisten: WO+

5. Triage

Het AMHK Zuid Limburg zorgt er voor dat het gezinssysteem dat te maken heeft met GIA tijdig en adequaat wordt geholpen.

In de Triage met Politie, Justitie, Veiligheidshuis en in afstemming met de Sociale Teams wordt besloten wat er met de casus gebeurt. Wat is nodig om zo snel mogelijk weer naar 'normaal' te gaan?

Kan de casus direct worden overgedragen aan een reguliere hulp of zorginstelling? Of moet het nog verder worden besproken in het Veiligheidshuis in het kader van verrijking van de casus? Of moet er onderzoek gedaan worden door het AMHK of er inderdaad sprake is van GIA? Na afronding van het onderzoek kan de conclusie zijn doorgeleiding naar de Raad voor de Kinderbescherming of naar een Gecertificeerde Jeugdinstelling of dat er geen sprake is van GIA. Of moet Politie en Justitie nog actie ondernemen. Etc.

Niveau AMHK medewerker Triage: HBO+/WO

6. Monitoring

Ten behoeve van de monitoring functie voor beleidsinformatie en kwaliteitsverbetering kan extern expertise worden ingehuurd en is het niet noodzakelijk deze deskundigheid in huis te hebben (in het team van het AMHK).

Conclusie:

Het volgende formatieplaatje en aantal fte's van het AMHK Zuid Limburg is noodzakelijk uitgaande van:

- het belang van een goede uitvoering door het AMHK Zuid Limburg van de wettelijke en niet-wettelijke taken welke reeds zijn genoemd;
- de bestaande functies en fte's van het huidige AMK Zuid en SHG Zuid Limburg en;
- de hierboven genoemde (kwaliteits)criteria.

Formatie	AMK	Formatie	SHG	Formatie (minimale bezetting)	AMHK Zuid Limburg
Functies	Aantal fte's	Functies	Aantal fte's	Functies	Aantal fte's
Ondersteunend personeel	1,10	Ondersteunend medewerker HG	0,50	Ondersteunend personeel	1,60
Onderzoekers meldingen	7,50	Medewerkers GMP en HG	1,40	Onderzoekers, AMHK medewerkers GIA	8,90
Vertrouwensarts*	1,00			Vertrouwensarts	1,00
Gedragswetenschapper	0,36			Gedragswetenschapper	0,36
Teamleider	0,44			Teamleider	0,44
Totaal	10,40 fte	Totaal	1,90 fte	Totaal	12,30 fte

Aandachtspunten:

- Bureau Jeugdzorg (BJZ) geeft aan dat de formatie van vertrouwensarts inmiddels is aangepast van 34 naar 42 uur per week. Zowel Zuid als Noord Limburg heeft nu dus de beschikking over de formatie van vertrouwensarts voor elk 42 uur.
- BJZ geeft aan dat de zorgmeldingen Jeugd⁷ vanaf 1-1-2015 ook bij het AMHK Zuid Limburg binnen zullen komen. Dit kan verregaande consequenties hebben voor de werkdruk van de zittende AMHK medewerkers, omdat met name de beoordelingen (in tegenstelling tot de uitvoering) van deze zorgmeldingen door AMHK medewerkers moeten worden gedaan. Gezien de gemiddelde tijdsinvestering van 1,5 uur per zorgmelding voor de beoordeling en uitgaande van 1.418 zorgmeldingen Jeugd in 2013, wordt aangegeven dat er jaarlijks gemiddeld 2.127 uur mee gemoeid zijn. Dit is omgerekend ca. 1,64 fte. Hiervoor moet in het verdere traject van de inrichting van het AMHK Zuid Limburg een oplossing gevonden worden.⁸ Voor 2015 wordt in hoofdstuk IX (financieel kader) een financiële vertaling gemaakt ten behoeve van deze te verwachten taak.
- BJZ geeft aan dat DAK trainingen (DAK staat voor deskundigheidsbevordering aanpak kindermishandeling) op dit moment binnen hun verantwoordelijkheid vallen. Het betreft een product dat kostendekkend dient te zijn. Indien gemeenten deze niet wettelijke taak door het AMHK wil laten uitvoeren, vraagt dit afstemming met DAK.
- BJZ geeft aan dat 'informatie en advies' bij de groep "risico zwangeren, ongeboren kinderen" niet van toepassing is en dat consult maar een beperkte reikwijdte heeft. Bovendien is het zeer tijdrovend en arbeidsintensief. Interventie is meer gericht op monitoren en het scheppen van voorwaarden. Vanaf 24 weken kan bij de rechter een OTS aangevraagd worden en kan er al een gezinsvoogd worden toegewezen. In de nieuwe wet kan de gezinsvoogd al onder drang ingezet worden. Het signaal vanuit de praktijk is dat deze groep groeiende is. Er zou structureel aandacht moeten zijn voor deze groep. Daarnaast moeten goede verbindingen worden gemaakt met dwang en drang en het vervolg. Ook hier moet in het verdere traject van de inrichting van het AMHK Zuid Limburg de nodige aandacht naar uitgaan. De vraag hierbij is of het AMHK hiervoor de aangewezen organisatie is of dat dit meer bij een Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) thuis hoort.
- Het hebben van een 24/7 telefonische bereikbaarheid. Hiervoor kan aansluiting worden gezocht bij reeds bestaande telefonische hulpdiensten zoals Sensor die hiervoor reeds de

⁷ Definitie zorgmelding Bureau Jeugdzorg:

"Wanneer u zich zorgen maakt over een kind, kunt u dat schriftelijk melden bij Bureau Jeugdzorg. Dat heet een zorgmelding. U moet uw zorgen wel eerst met de ouders bespreken. En tegen hen zeggen dat u contact met Bureau Jeugdzorg opneemt. In de zorgmelding omschrijft u zo uitgebreid mogelijk op welke gronden u zich zorgen maakt. Uiteraard is het ook belangrijk dat u als melder de juiste persoon- en adresgegevens van het kind doorgeeft."

⁸ Volgens het RTA Jeugdzorg nemen de Zuid Limburgse gemeenten 80% (budget 2014) van de Toegangsactiviteiten van BJZ af. Hieronder valt ook de uitvoering van de zorgmeldingen. Om de kwaliteit van de uitvoering van de zorgmeldingen te garanderen, is het wenselijk, na de beoordeling door het AMHK, de zorgmeldingen door te zetten naar een gekwalificeerde medewerker die verbonden is aan de Sociale Teams/Jeugdteams, zodat deze hier uitvoering aan kan geven op basis van een integrale en systeemgerichte aanpak. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het beschikbaar zijn van medewerkers, die in dienst zijn bij een gekwalificeerde organisatie (dat kan per gemeente verschillend ingevuld worden).

nodige deskundigheid in huis heeft. Sensoor voert dit momenteel uit voor onder meer BJZ en het AMK. In het kader van de nieuwe Wmo moet iedere gemeente er voor zorgen dat 'hulp op afstand' wordt georganiseerd. Van belang hierbij is dat de VNG heeft besloten de Algemene Ledenvergadering van juni 2014 voor te stellen deze taak de komende jaren landelijk (exclusief de G4) door de VNG te laten organiseren en daarvoor "een uit name te doen uit het gemeentefonds." Aan de Wmo beleidsmedewerkers is aangegeven om de 24/7 telefonische bereikbaarheid te koppelen met het AMHK Zuid Limburg.

- Melders van GIA zijn professionals zoals bedoeld in de wet meldcode, omstanders, politie, slachtoffers en ook plegers. Meldingen kunnen binnenkomen via brief, telefoon en email. Het AMHK Zuid Limburg moet bereikbaar zijn voor alle vragers, signaleringen, melders en meldingen. Daarnaast moet het in staat zijn 'pieken' in het werkaanbod op te vangen en is de ambitie om zonder wachtlijst te werken.
- Uitbreiding wettelijke onderzoekstaak voor gevallen van GIA waar volwassenen/ouderen (65+) bij betrokken zijn. In de formatie is geen rekening gehouden met het doen van onderzoek van meldingen over volwassenen/ouderen (65+). In het proces voor de verdere inrichting van het AMHK Zuid Limburg moet hieraan de nodige aandacht worden besteed.
- Regelen van juridische expertise voor gevallen van GIA waarbij de rechter moet worden ingeschakeld. Tot nu toe heeft BJZ een aantal juristen in huis die ook voor het AMK (kunnen) worden ingezet. Bij de formatie van het AMHK Zuid Limburg is hier geen rekening mee gehouden. In het proces voor de verdere inrichting van het AMHK Zuid Limburg moet ook hieraan de nodige aandacht worden besteed. Voor 2015 wordt in hoofdstuk IX (financieel kader) ook hiervoor een financiële vertaling gemaakt ten behoeve van deze te verwachten taak.

VIII Organisatievorm AMHK Zuid Limburg

In de werkgroep is gesproken over fasering in de vorming van het AMHK Zuid Limburg. Dit brengt het krappe tijdspad met zich mee. Het in elkaar vlechten van de huidige uitvoeringsorganisaties AMK (voor de aanpak van kindermishandeling), SHG en netwerkorganisatie Veiligheidshuizen (voor de aanpak van huiselijk geweld) is niet voorzien per 1 januari 2015, maar later. Er wordt op 1 januari 2015 wel een gezamenlijke front office ingericht.

Door de vervlechting van de back offices verder te faseren, wordt enige ontwikkelingsruimte gecreëerd. Het AMHK Zuid Limburg zal in de loop van 2015 verder doorontwikkelen en in de definitieve vorm worden opgebouwd.

Echter: ook bij deze fasering is het van belang om op korte termijn duidelijkheid te scheppen over de uiteindelijke organisatievorm die wordt gekozen. Een keuze voor een bepaalde organisatie geeft richting aan het proces en het brengt rust in het uitvoerend veld. De keuze voor de uiteindelijke organisatie zal toch gemaakt dienen te worden. De effectuering van die keuze – op de vorming van een front office na – kan in de loop van 2015 worden opgepakt!

Voor de keuze van de organisatievorm is het volgende van belang⁹:

De organisatie kan publiekrechtelijk of privaatrechtelijk geregeld worden.

- c. Als de organisatie, beleidsvorming en uitvoering van de taken van het AMHK op enige afstand van de samenwerkende gemeenten moet staan is een private samenwerkingsvorm te verkiezen. In de statuten van de op te richten stichting kan een verdeling van bevoegdheden voor bijvoorbeeld enerzijds het College en anderzijds een professioneel en materie deskundig bestuur worden vastgelegd. N.B: pas op voor 'pettenproblematiek' als een gemeentebestuurder in het bestuur van de private samenwerkingsvorm plaatsneemt.
- d. Naarmate de over te dragen bevoegdheden meer kaderstellend en beleidsmatig zijn moet de democratische legitimatie steviger worden geregeld in een verantwoordingsplicht aan de gemeente en ligt de keuze voor een publieke samenwerkingsvorm (Gemeenschappelijke Regeling (GR))meer voor de hand.

Bijvoorbeeld: Met welke frequentie en op welke manier wordt door het bestuur informatie gegeven aan gemeentebestuur en raden? Met welke uitvoeringsorganisaties wordt in zee gegaan, waar liggen de diverse verantwoordelijkheden? Als de financiering hoofdzakelijk door de gemeenten wordt gedaan kan de wijze van financiering beter in een GR worden vastgelegd.

Om meer tijd te kunnen nemen om de definitieve organisatievorm gestalte te geven kan men kiezen voor een overgangsperiode in 2015:

- Taken in die periode bijvoorbeeld nog even bij AMK en SHG laten liggen en daaraan de naam AMHK verbinden. De medewerkers blijven op de dezelfde rechtsgrond werkzaam en behouden hun arbeidsvoorwaarden.
- Taken gaan naar de nieuwe organisatievorm, de medewerkers blijven in de 'oude organisatie'.

⁹ Bron: "Vorming AMHK's en toegang Jeugdhulp: organisatievormen en arbeidsrechtelijke consequenties" van het landelijk ondersteuningsprogramma AMHK van de VNG, 2014.

- Er wordt een nieuwe organisatievorm opgericht: het AMHK en de taken van het AMHK worden verricht door de medewerkers van AMK en SHG, die door hun werkgever worden te werk gesteld bij het AMHK. Dat kan door detachering naar de nieuwe organisatievorm.
- Wordt er geen nieuwe rechtspersoon opgericht, maar alleen een projectorganisatie, dan wordt door BJJ en SHG de medewerkers opgedragen om taken binnen de projectorganisatie te verrichten.

In alle gevallen zijn er geen arbeidsrechtelijke consequenties. De medewerkers blijven op dezelfde rechtsgrond werkzaam en behouden hun arbeidsvoorwaarden.

Ten behoeve van het AMHK Zuid Limburg worden bovengenoemde scenario's verder uitgewerkt na de zomervakantie als onderdeel van de inrichtings- en verrichtingsfase.

Conclusie:

Voor het AMHK Zuid Limburg kan een keuze gemaakt worden voor een publieke samenwerkingsvorm zoals een (lichte) Gemeenschappelijke Regeling (GR). Dit ligt meer voor de hand gezien het feit dat:

- de over te dragen bevoegdheden meer kaderstellend en beleidsmatig zijn;
- de democratische legitimatie steviger moet worden geregeld in een verantwoordingsplicht aan de gemeenten;
- de uitvoering van de taken grotendeels door de gemeenten wordt gefinancierd.

In het Regionaal Transitie Arrangement (RTA) Jeugd van de 18 Zuid Limburgse gemeenten worden afspraken gemaakt voor een gezamenlijke inkoop ten behoeve van de andere functies in de Jeugdzorg (zoals Jeugdbescherming en –reclassering) die naar gemeenten worden gedecentraliseerd. De optie om hierbij aan te sluiten ten aanzien van het AMHK Zuid Limburg ligt voor de hand. Het is zinvol deze optie na besluitvorming verder te laten onderzoeken in de verdere uitwerking van het inrichtingsproces van het AMHK Zuid Limburg.

Voor het antwoord op de vraag welke organisatie als moederorganisatie aangewezen zou kunnen worden voor het AMHK Zuid Limburg wordt verwezen naar bijlage 1 waar aan de hand van de criteria die door het landelijk ondersteuningsprogramma AMHK van de VNG zijn opgesteld, Bureau Jeugdzorg en de GGD Zuid Limburg een score krijgen toebedeeld op basis van zo objectief mogelijke oordelen.

Andere mogelijkheden die in het landelijk ondersteuningsprogramma zijn genoemd zoals onderbrenging bij de Veiligheidshuizen, een nieuwe Gemeenschappelijke Regeling (niet zijnde de GGD) of een nieuwe zelfstandige organisatie (doorgaans een stichting) worden gezien het bestaande financieel kader en de keuze van de schaalgrootte niet in oegenschouw genomen.

Aan de hand van de volgende criteria is getoetst welke van de twee organisaties – de huidige moederorganisatie van het AMK: *Bureau Jeugdzorg* (vanaf 2015 Gecertificeerde Jeugdinstelling) of van het SHG: *GGD Zuid Limburg* het beste passen bij het organisatieprofiel van het AMHK Zuid Limburg:

- Toegankelijkheid AMHK
- Functies passend bij het organisatieprofiel
- Aansluiting sociaal domein
- Aansluiting ketenaanpak huiselijk geweld
- Aansluiting gedwongen kader jeugd
- Inhoudelijke kennis/ervaring huiselijk geweld en kindermishandeling
- Forensisch-medische expertise

- Onafhankelijk van zorgaanbod
- Onafhankelijk van gemeenten
- Sturingsmogelijkheden gemeenten
- Beperking frictiekosten
- 24-uurs Bereikbaarheid AMHK
- 24-uurs Beschikbaarheid AMHK
- Monitoring
- Relatie met Centrum Seksueel Geweld
- In staat zijn 'pieken' in het werkaanbod op te vangen
- Geen wachtlijsten

De laatste 3 criteria zijn toegevoegd vanuit de Zuid Limburgse situatie.

Conclusie:

Gezien de hogere totaalscore op genoemde criteria van de GGD Zuid Limburg (35) tegenover die van Bureau Jeugdzorg (25), zie bijlage 1, ligt het in de rede het toekomstige AMHK Zuid Limburg bij de GGD Zuid Limburg onder te brengen.

Bovendien:

1. Zal het AMHK Zuid Limburg bij de GGD een lagere drempel hebben voor burgers met vragen, signalen of meldingen van GIA dan bij een Gecertificeerde Jeugdinstelling die een jeugdbeschermingsmaatregel kan doen opleggen. Met andere woorden de GGD is 'neutraler';
2. Richt het AMHK Zuid Limburg zich niet alleen op aanpak van geweld en/of mishandeling tegen jeugdigen, maar ook op oudermishandeling, eengerelateerd geweld, seksueel misbruik, loverboy problematiek, huwelijksdwang, vrouwelijke genitale verminking en syndroom van Munchhausen by Proxy.
3. Richt het AMHK Zuid Limburg zich ook op de aanpak van ouderenmishandeling (gericht tegen 65-plussers) waarvan een stijging te zien is in vergelijking met voorgaande jaren.

Het onderbrengen van het AMHK Zuid Limburg bij een jeugdinstelling ligt derhalve niet voor de hand.

Geadviseerd wordt de GGD Zuid Limburg de opdracht te geven in goed overleg met Bureau Jeugdzorg het organisatieplaatje en de werkprocessen van het AMHK Zuid Limburg verder uit te werken en ervoor te zorgen dat er per 1 januari 2015 op zijn minst een goed draaiende front office AMHK Zuid Limburg ingericht en operationeel is.

Beide organisaties hebben reeds desgevraagd door de gemeenten in het kader van de inrichtingsfase de contouren met betrekking tot de inrichting en de werkprocessen van het AMHK Zuid Limburg gezamenlijk uitgewerkt in een 'position paper'. Het stroomschema van de werkprocessen tussen het AMHK Zuid Limburg, de Veiligheidshuizen en de Sociale Teams en daarbinnen de Triage verduidelijkt hoe de vragen over en meldingen/onderzoeken van GIA vanaf 1 januari 2015 worden opgepakt en afgehandeld.

Voor de inrichting van de werkprocessen is het volgende van belang¹⁰:

Het AMHK Zuid Limburg vormt samen met de nieuw in te richten Sociale Teams en de Veiligheidshuizen (VHH-en) een nieuwe driehoekssamenwerkingsvorm die per 1 januari 2015 onder verantwoordelijkheid van de gemeenten uitvoering gaat geven aan vragen en/of meldingen GIA. Dit

¹⁰ Bron: "Position paper GIA" van GGD Zuid Limburg/Steunpunt Huiselijk Geweld en Bureau Jeugdzorg/Advies-en Meldpunt Kindermishandeling, mei 2014.

vraagt om slimme en wellicht nieuwe verbindingen. Hierbij heeft de ontwikkeling van het AMHK Zuid Limburg invloed op het functioneren van zowel de VHH-en als op de Sociale Teams en vice versa.

Op Zuid Limburgse schaal:

Bij het AMHK Zuid Limburg komen vragen en meldingen binnen over GIA van burgers (slachtoffers, plegers en omstanders) en professionals (in het kader van de Verplichte meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling¹¹). Zorgmeldingen van professionals die in de huidige situatie bij BJZ binnenkomen dienen in de toekomst via de stappen van de meldcode te lopen. Voor het doen van onderzoek ten aanzien van meldingen GIA waarvoor dit nodig is, is het AMHK Zuid Limburg de aangewezen organisatie om dit op te pakken.

Op regionale schaal (Westelijke Mijnstreek, Maastricht Heuvelland en Parkstad):

Bij de VHH-en komen de mutaties van de politie binnen. Middels Triage door de kernpartners in de VHH-en, te weten medewerkers van AMHK Zuid Limburg, Politie, Justitie, de procesmanager GIA vanuit de VHH-en en een medewerker uit het Sociaal Team die deskundig is op dit gebied, worden de politiemutaties GIA vanuit de VHH-en doorgeleid naar de Sociale Teams of reguliere instelling (voor uitvoering hulp of zorg), naar het AMHK Zuid Limburg (voor onderzoek), of als Persoonsgerichte Aanpak (PGA) binnen de VHH-en zelf opgepakt. Daarnaast loopt de coördinatie van de huisverboden via de VHH-en.

Op lokale schaal:

Naar de Sociale Teams¹² worden de volgende zaken doorgeleid: casuïstiek vanuit het AMHK Zuid Limburg, casuïstiek vanuit de VHH-en en casuïstiek vanuit de reguliere instellingen. Wanneer de professionals van de organisaties die participeren in de Sociale Teams GIA signaleren, dienen zij de 5 stappen van de Verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling te volgen. Daarnaast kunnen Sociale Teams, indien er sprake is van stagnatie in de hulpverlening zo nodig opschalen. In principe is de afspraak in de Sociale Teams om partners erbij te halen die niet structureel deel uitmaken van het Team, indien nodig. Er moet in ieder geval worden gewaakt dat er niet te snel en/of onnodig wordt opgeschaald.

De Sociale Teams kunnen per gemeente verschillend worden ingevuld: in de praktijk gebeurt dit ook naar samenstelling van de professionals in een team, aantallen teams per gemeente en inzet van de teams in de zorg of hulpverleningsketen (preventief of curatief).

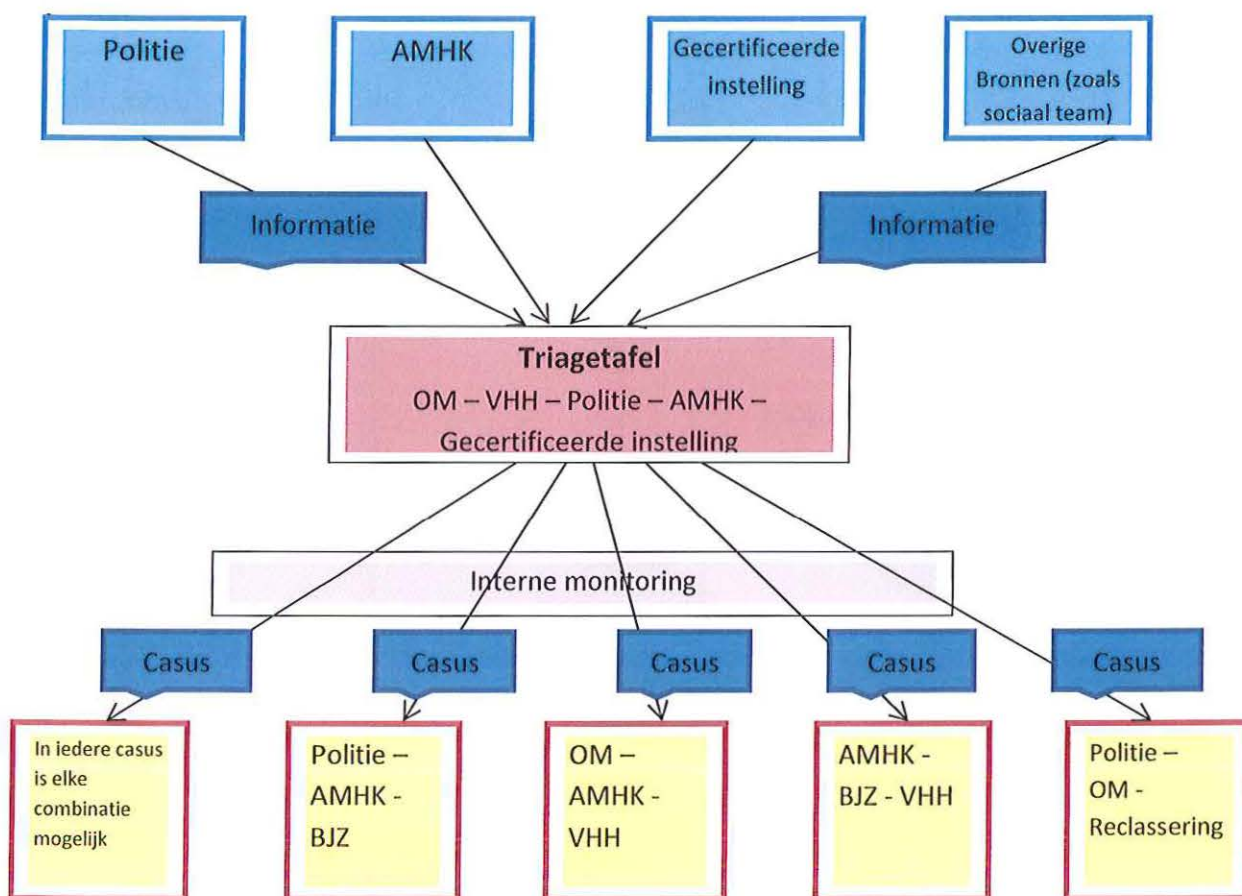
Op basis van voortschrijdend inzicht zullen de Sociale Teams in de gemeenten verder worden ontwikkeld en ingericht naar lokale behoefte.

¹¹ Dat zijn professionals in Kinderopvang/Peuterspeelzaalwerk, Onderwijs, (Geestelijke Gezondheids) Zorg, de Maatschappelijke ondersteuning, Justitie en zelfstandige beroepsbeoefenaren zoals huisartsen. De professionals van de Politie worden hierin niet meegenomen.

¹² Definitie volgens Movisie: "Een sociaal (wijk)team is een interdisciplinair, ambulante en proactief opererend team van beroepskrachten vanuit ondermeer gemeente, politie, opbouwwerk, woningcorporaties, maatschappelijke dienstverlening en zorg, die op wijk- en huishoudenniveau (multi)problematiek signaleert en zorgt dat kwetsbare bewoners op een passende manier geholpen worden."

In een werkgroep huiselijk geweld (HG) vanuit Politie en Justitie is een model Triage tafel (figuur 2) ontwikkeld, waaraan ook het SHG en de Veiligheidshuizen hebben meegewerkt. Het advies is inmiddels door de stuurgroep HG van Politie en Justitie vastgesteld. Het voorstel is om dagelijks alle zaken van GIA met een kleine groep mensen vanuit het toekomstige AMHK, Politie, Justitie, Veiligheidshuis, aangevuld met Sociaal Team te screenen en van daaruit snel door te zetten naar ketenpartners voor uitvoering van hulp en/of zorg, afhankelijk van de problematiek, urgentie en veiligheidsrisico.

Figuur 2. Triagetafel

Het model van de Triage (beoordeling) tafel ziet er als volgt uit¹³:

Na iedere politiemelding **die duidt op** GIA wordt dagelijks door experts ingeschat ('triage')-> 'weegploeg/weegtafel' (zie figuur 2):

- Wat de ernst van de situatie en de veiligheidsdreiging voor slachtoffer en/of kinderen is. Er wordt een analyse gemaakt van de situatie in het gezin, familie of huishouden en van de oorzaken van het geweld of de mishandeling.
- Op basis van die analyse wordt ingeschat hoe ernstig of hoe complex de problematiek is, welke veiligheidsmaatregelen acuut moeten worden genomen en eventueel welke specialistische behandeling, dan wel welke begeleiding of hulp moet worden geboden.

¹³ Bron: Werkgroep Huiselijk Geweld van Politie en Justitie, 2013.

De Weegtafel/Triage in stappen:

- Bedoeling is dat alle politiemeldingen GIA op tafel komen.
- Aan die 'weegtafel' maken Politie, Justitie, AMHK, Veiligheidshuis, aangevuld met Sociaal Team de afweging per casus.
- Daartoe worden allereerst casussen op tafel gelegd.
- Bij de deelnemende partners wordt gecheckt of bij hen (of met hen samenwerkende organisaties) ook iets over het gezin/systeem bekend is (puzzel completeren).
- Én er wordt een weging gemaakt op basis van de ernst van de situatie/veiligheidsdreiging welke (directe) actie dient te volgen.
- Afhankelijk van de uitkomst van de weging gaat de casus bijvoorbeeld:
 - terug naar de meldende instantie of Sociaal Team ter verdere actie/behandeling (5 stappenplan in relatie tot de wet Verplichte meldcode);
 - naar het AMHK voor het doen van onderzoek;
 - naar Politie, Raad voor de Kinderbescherming en/of Justitie;
 - naar het achterliggende zorg- en /of lokaal netwerk van het Veiligheidshuis.
- Er vindt een registratie plaats van alle meldingen en acties hiervoor vermeld.
- Die registratie zorgt voor overzicht op ingezet traject én voorkomt dat een melding ten onrechte als '1e melding' kan gelden.

Aandachtspunten:

- Op dit moment meldt BIZ bij politie als er sprake is van kindermishandeling. Alle bevestigde zaken gaan naar de politie. Bij kindermishandeling doet de Raad voor de Kinderbescherming altijd aangifte. In het verdere inrichtingsproces AMHK Zuid Limburg moet ook hieraan de nodige aandacht besteed worden.
- Het AMHK Zuid Limburg meldt in ieder geval bij de politie wanneer er duidelijke aanwijzingen zijn van seksueel misbruik en wanneer ernstig lichamelijk letsel is geconstateerd.
- In het verdere inrichtingsproces AMHK Zuid Limburg moet nog worden ingevuld of en zo ja het AMHK gegevens over de melding en het onderzoek overgeeft aan de politie in gevallen waar het huisverbod wordt overwogen of al is ingezet.
- Bij GIA waarbij jeugdigen zijn betrokken en waarin kindermishandeling is vastgesteld, handelt het AMHK Zuid Limburg voor het informeren van politie en justitie in 2015 vooralsnog overeenkomstig de richtlijnen zoals die zijn vastgelegd in het Protocol meldingen Kindermishandeling door BIZ bij politie en OM.
- In het kader van de justitieketen is bestuurlijk uitdrukkelijk de wens uitgesproken om met gemeenten en Politie & Justitie in de loop van 2015 meer duidelijkheid te verschaffen over de aantallen 'Triage Tafels' in Zuid Limburg. Vanuit de in dit Plan voorgestelde 3 à 4 Triage Tafels die worden gekoppeld aan de Zuid Limburgse Veiligheidshuizen, wordt gedurende 2015 en na evaluatie bekeken of dit moet/kan worden teruggebracht naar 2 of 1 Triage Tafels in Zuid Limburg. Politie & Justitie spreken duidelijk hun voorkeur uit voor één 'Tafel', omdat zij aangeven dat bij meerdere 'Tafels' het gevaar van versnippering en/of versplintering van de GIA casussen op de loer kunnen liggen. Ook in het kader van het rijksbeleid Veiligheid & Justitie ligt centralisatie meer voor de hand. Vanuit het rijksbeleid ten aanzien van het Sociaal Domein en het gemeentelijk beleid ligt decentralisatie echter meer voor de hand.
- Met het nieuw te vormen AMHK zullen er verbindingen gelegd moeten worden met alle ketenpartners en zal de koppeling van de justitie- met de zorgketen expliciet aandacht moeten krijgen.

IX Financieel kader AMHK Zuid Limburg

Uitgangspunten:

1. Bestaand budget SHG 2014 ten behoeve van aanpak huiselijk geweld. Totaal € 270.151 vanuit alle 18 Zuid Limburgse gemeenten. Budget uit de Wmo, Veiligheid en/of Decentralisatie Uitkering (DU) Vrouwenopvang/Huiselijk Geweld.
2. Bestaand budget AMK Zuid 2014 ten behoeve van aanpak kindermishandeling. Totaal € 1.004.401 vanuit Provincie Limburg. Uitname uit 'nieuw' budget voor gemeenten per 2015 dat wordt verdeeld onder alle 18 Zuid Limburgse gemeenten in het kader van de Decentralisatie van de Jeugdzorg-> DU Jeugdzorg.
3. Een budget ter hoogte van € 200.000 op schaal van Zuid Limburg te reserveren als flexibel volume. Dit budget zo nodig in te zetten voor de beoordeling (in tegenstelling tot de uitvoering) van de zorgmeldingen jeugd die vanaf 1-1-2015 bij het AMHK wordt gedaan en inhuren van juridische expertise*. Uitname uit het 'nieuw' budget voor gemeenten in het kader van de DU Jeugdzorg.

*Op basis van het aantal zorgmeldingen in 2013 wordt uitgegaan van 1.418 zorgmeldingen jeugd x het gemiddeld aantal uren voor de beoordeling per zorgmelding (1,5 uur) = jaarlijks 2.127 uren. Dit zijn ongeveer 1,64 fte's en omgezet in euro's: € 150.000.

Voor het inhuren van juridische expertise voor gevallen waarbij de rechter moet worden ingeschakeld wordt ingeschat dat daarvoor € 50.000 benodigd is.

Dit budget pas aan te wenden op het moment dat het aantoonbaar nodig is.

Daarmee is het financieel kader voor het nieuw te vormen AMHK Zuid Limburg voor 2015 in totaal € 1.474.552 (€ 270.151 + € 1.004.401+ € 200.000).

Op basis van het bovenstaande (1+2+3) is per gemeente uitgerekend hoeveel budget naar het AMHK Zuid Limburg gaat ter preventie en bestrijding van GIA (zie tabel 3 op pagina 42).

Uitgaande van het totaal aantal inwoners en het totaal budget voor het AMHK Zuid Limburg wordt gevraagd om een investering per inwoner van gemiddeld € 2,43 voor de preventie en bestrijding van GIA (€ 1.474.552 : 605.900).

Voor de regiogemeenten wordt een bijdrage gevraagd per inwoner van € 2,25; voor de beide centrumgemeenten is de bijdrage per inwoner € 2,78. Zij ontvangen voor de aanpak van huiselijk geweld in de Decentralisatie Uitkering Vrouwenopvang/Huiselijk Geweld extra budget hiervoor.

Voor wat betreft de berekening van de bijdrage van gemeenten per inwoner wordt het volgende opgemerkt:

Uitgaande van de inventarisatie op pagina 19 aangaande de verdeling over de gemeenten van zorgmeldingen Jeugd, adviezen/consulten/onderzoeken kindermishandeling, incidenten huiselijk geweld via politie en adviezen/consulten/meldingen huiselijk geweld kan worden geconcludeerd dat de verschillen in problematiek ten aanzien van GIA per gemeente en/of regio (Westelijke Mijnstreek, Maastricht Heuvelland en Parkstad) groot is. In 2016 zal moeten worden onderzocht welke bekostigingssystematiek (in plaats van het inwoneraantal) het meest efficiënt is en recht doet aan de praktijk.

Tabel 1: Uitgaande van het budget AMK 2014 ten behoeve van de aanpak van kindermishandeling ter hoogte van € 1.004.401 en € 200.000 flexibel volume, wordt voorgesteld hiervoor een uit name te doen uit de totaalbijdrage vanuit het Rijk voor de Zuid Limburgse gemeenten in het kader van de Decentralisatie Uitkering Jeugdzorg ter hoogte van € 157.865.766 in totaal. Dit is minder dan 1%.

Gemeente	Budget mei 2014
Beek	€ 3.261.070,00
Brunssum	€ 7.881.076,00
Eijsden-Margraten	€ 5.828.923,00
Gulpen-Wittem	€ 2.026.815,00
Heerlen	€ 28.657.825,00
Kerkrade	€ 14.895.875,00
Landgraaf	€ 9.790.592,00
Maastricht	€ 31.961.774,00
Meerssen	€ 4.619.189,00
Nuth	€ 2.353.265,00
Onderbanken	€ 2.129.603,00
Schinnen	€ 2.857.036,00
Simpelveld	€ 2.495.962,00
Sittard Geleen	€ 26.548.051,00
Stein	€ 5.773.520,00
Vaals	€ 1.565.666,00
Valkenburg aan de Geul	€ 2.690.874,00
Voerendaal	€ 2.528.660,00
Zuid Limburg	€ 157.865.776,00

Uit: Mei circulaire Rijksoverheid, bijdrage Gemeentefonds ten behoeve van de Decentralisatie Uitkering Jeugdzorg.

Tabel 2: Ten behoeve van de onderlinge verdeling van het bestaande budget voor het AMK Zuid tussen de Zuid Limburgse gemeenten wordt voorgesteld per inwoner een investering te doen voor de aanpak van kindermishandeling (nieuwe taak) ter hoogte van € 1,657 (€ 1.004.401 : 605.900). Het inwoneraantal gaat uit van de peildatum 01-01-2013. In onderstaande tabel wordt de bijdrage per gemeente ten behoeve van de aanpak kindermishandeling uitgerekend.

	Inwoneraantal gemeenten per 01-01-2013*	Bijdrage per inwoner in euro's t.b.v. aanpak Kindermishandeling (1.004.401:605.900)	Bijdrage per gemeente t.b.v. aanpak Kindermishandeling in euro's (o.b.v. het huidig budget AMK Zuid)
Beek	16.367	1,657	27.144
Brunssum	29.081	1,657	48.211
Eijsden-Margraten	25.049	1,657	41.530
Gulpen-Wittem	14.444	1,657	23.958
Heerlen	88.747	1,657	147.079
Kerkrade	47.194	1,657	78.224
Landgraaf	37.911	1,657	62.820
Maastricht	121.819	1,657	201.890
Meerssen	19.362	1,657	32.107
Nuth	15.494	1,657	25.698
Onderbanken	7.905	1,657	13.123
Schinnen	12.950	1,657	21.482
Simpelveld	10.920	1,657	18.118
Sittard-Geleen	94.024	1,657	155.824
Stein	25.431	1,657	42.163
Vaals	9.771	1,657	16.215
Valkenburg a/d Geul	16.814	1,657	27.885
Voerendaal	12.617	1,657	20.930
Zuid Limburg	605.900		1.004.401

*Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek.

Tabel 3: Uitgaande van het bestaande budget van het AMK Zuid verdeeld per gemeente (kolom 3), de bijdrage per gemeente voor het bestaand budget van het SHG Zuid Limburg (kolom 4) en het budget voor het flexibel volume ten behoeve van de 'beoordeling van de zorgmeldingen' en 'inhuur juridische expertise' (kolom 5), is het budget van het AMHK Zuid Limburg per gemeente berekend (kolom 6).

	Inwoneraantal gemeenten per 01-01-2013	Bijdrage t.b.v. aanpak Kindermishandeling in euro's (o.b.v. het huidig budget AMK Zuid)	Bijdrage t.b.v. aanpak Huiselijk Geweld in euro's (o.b.v. het huidig budget SHG)	Bijdrage t.b.v. flexibel volume met een maximum van 200.000 euro	Budget AMHK Zuid Limburg ¹⁴ in euro's (2015)
Beek	16.367	27.144	4.266	5.401	36.811
Brunssum	29.081	48.211	7.572	9.597	65.380
Eijsden-Margraten	25.049	41.530	6.429	8.266	56.225
Gulpen-Wittem	14.444	23.958	3.737	4.767	32.462
Heerlen	88.747	147.079	69.598 bijdrage centrumgemeente	29.308	245.985
Kerkrade	47.194	78.224	12.221	15.574	106.019
Landgraaf	37.911	62.820	9.844	12.511	85.175
Maastricht	121.819	201.890	97.845 bijdrage centrumgemeente	40.230	339.965
Meerssen	19.362	32.107	5.025	6.389	43.521
Nuth	15.494	25.698	4.020	5.113	34.831
Onderbanken	7.905	13.123	2.066	2.609	17.798
Schinnen	12.950	21.482	3.456	4.274	29.212
Simpelveld	10.920	18.118	2.823	3.604	24.545
Sittard-Geleen	94.024	155.824	24.441	31.028	211.293
Stein	25.431	42.163	6.627	8.392	57.182
Vaals	9.771	16.215	2.528	3.224	21.967
Valkenburg a/d Geul	16.814	27.885	4.388	5.549	37.822
Voerendaal	12.617	20.930	3.265	4.164	28.359
Totaal	605.900	1.004.401	270.151	200.000	1.474.552

¹⁴ Budget AMHK is het budget van AMK Zuid, SHG Zuid Limburg en het flexibel volume tezamen.

Uitgaande van tabel 3 op pagina 42 kan omgerekend worden geconcludeerd dat per regiogemeente wordt gevraagd om een bijdrage van € 2,25 per inwoner voor de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties: GIA.

Voor beide centrumgemeenten geldt een bijdrage per inwoner van € 2,78, omdat zij als centrumgemeenten eveneens budget voor de aanpak van Huiselijk Geweld ontvangen vanuit de Decentralisatie Uitkering Vrouwenopvang/Huiselijk Geweld.

Aandachtpunt:

- Het financieel kader van het AMHK Zuid Limburg is duidelijk voor het jaar 2015. Er is geen duidelijkheid over een meerjaren financieel kader.

Bijlage 1: Keuze voor de moederorganisatie van het AMHK Zuid Limburg op basis van inhoudelijke criteria

In de werkgroep 'Vorming AMHK' is gesproken welke criteria van belang worden geacht voor een goed functionerende AMHK, wat daaronder wordt verstaan en welk belang eraan wordt gehecht. De volgende criteria (kwaliteitseisen AMHK) zijn besproken:

1. Toegankelijkheid AMHK: Voor cliënten en professionals. De Wet stelt eisen aan de toegankelijkheid en de herkenbaarheid van een AMHK. De wet schrijft de naam AMHK niet voor.
De toegankelijkheid van het AMHK wordt als heel belangrijk gezien. Van belang is dat het AMHK algemeen bekend is, dat burgers en professionals het weten te vinden. De landelijke naam houden is vanwege deze herkenbaarheid van belang: de voordelen hiervan zijn dat je gemakkelijk kunt aanhaken bij landelijke campagnes en de meldcode (bevordert de bekendheid). Er komt één nummer met een regionaal tarief, waarschijnlijk een 0800-nummer met spraakcomputer. Steunpunt in de tenaamstelling klinkt al heel anders dan meldpunt. Bij het SHG is de verhouding bellers 1/3 professionals, 1/3 slachtoffers, 1/3 omstanders en een beperkt aantal plegers. Het SHG heeft regelmatig bellers die denken dat het AMK kinderen uit huis plaatst en daarom juist het SHG bellen. Het nadeel van een tenaamstelling als AMHK is dat je geen invloed kunt uitoefenen op het imago.
Conclusie: De toegankelijkheid wordt voor beide organisaties gelijk beoordeeld. Weging: 3
2. Functies passend bij organisatieprofiel: Het kan van belang zijn dat het profiel dat de moederorganisatie uitstraalt zoveel mogelijk overeenkomt met het profiel dat voor het AMHK wordt nagestreefd.
Een hulpverlener is geen onderzoeker.
De GGD heeft al een publieksfunctie en heeft forensische expertise, het centrum voor seksueel geweld, 24/7 bereikbaarheid, kan snel doorduwen.
3. Aansluiting sociaal domein: Is het van belang dat het AMHK nauw aansluit bij de lokale zorgstructuur, het lokale sociale domein. En zo ja, wat betekent dit concreet voor een AMHK?
Er is een brede aansluiting van de GGD richting diverse instellingen, in relatie tot preventie en vroegtijdige interventie en ook 'Vangnet'.
Het AMK heeft eveneens aansluiting met het sociale domein, echter beperkt tot het kind (gezinssysteem).
De competenties van de professionals is belangrijk: de expertise moet behouden blijven. De aansluiting met het sociale domein wordt voor beide organisaties gelijk beoordeeld.
Weging: 3
4. Aansluiting ketenaanpak huiselijk geweld: Het gaat hierbij om de kennis over de aanpak in de keten, de kennis van het lokale zorgaanbod en de contacten met politie, justitie, reclassering, verslavingszorg en forensische psychiatrie.
Het SHG is een keten met 'warme' overdracht en een OGGZ netwerk. Het netwerk moet behouden blijven en onderhouden worden. De ketenaanpak van het AMK heeft een restrictie: namelijk gericht op kinderen. De aanpak HG is in alle veiligheidshuizen hetzelfde.
Conclusie: goede aansluiting bij GGD, gemiddelde aansluiting bij Gecertificeerde Instelling Jeugd.
5. Aansluiting gedwongen kader jeugd: Het AMHK moet aansluiten bij de Raad voor de Kinderbescherming.
Conclusie: Weinig aansluiting bij GGD, goede aansluiting bij Gecertificeerde Instelling Jeugd.
6. Inhoudelijke kennis/ervaring huiselijk geweld en kindermishandeling: De beoogde moederorganisatie moet over voldoende inhoudelijke kennis beschikken van geweld in afhankelijkheidsrelaties.
Conclusie: Kennis bij GGD en Gecertificeerde Instelling Jeugd is vergelijkbaar.

7. Forensisch-medische expertise: De beoogde moederorganisatie moet over voldoende forensisch-medische expertise beschikken. Deze kennis is vooral van belang voor de medische beroepsgroep (o.a. rol van de vertrouwensarts) en de verbinding naar politie - justitie in de keten van geweld in afhankelijkheidsrelaties.
Conclusie: Voldoende aanwezig bij GGD; beperkt aanwezig bij Gecertificeerde Instelling Jeugd.
8. Onafhankelijk van zorgaanbod: In de Wet is bepaald dat de onderzoeksfunctie van het AMHK onafhankelijk van de hulp en zorg verlenende organisaties moet worden uitgevoerd. Een onafhankelijke positie ten opzichte van de zorgaanbieders, ook in organisatorische zin, is belangrijk.
Conclusie: Onafhankelijkheid van zorgaanbod is vergelijkbaar bij GGD en Gecertificeerde Instelling Jeugd.
9. Onafhankelijk van gemeente: In de Wet is bepaald dat het AMHK, zonder toestemming van de gemeente, zich mag wenden tot de Raad voor de Kinderbescherming met het oogmerk om de rechter te vragen een Jeugdbeschermingsmaatregel op te leggen. Het AMHK hoeft de gemeente daarover alleen maar te informeren.
Conclusie: Onafhankelijkheid van gemeenten is vergelijkbaar bij GGD en Gecertificeerde Instelling Jeugd. Hier zijn goed afspraken over te maken.
10. Sturingsmogelijkheden gemeenten: Het kan hierbij gaan om de sturing ten opzichte van de taakuitoefening, werkwijze, samenwerking met andere ketenpartners, rapportage en verantwoording.
Conclusie: De sturingsmogelijkheden voor gemeenten zijn bij de GGD en Gecertificeerde Instelling Jeugd vergelijkbaar.
11. Beperking frictiekosten: ???
Frictiekosten ontstaan als er bezuinigd moet worden (mensen ontslaan) of als er mensen overgeplaatst moeten worden of alles overgenomen moet worden. De insteek is dat vanuit inhoud gedacht moet worden.
Conclusie: geen oordeel.
12. 24-uurs bereikbaarheid AMHK:
Bij zowel de GGD als de Gecertificeerde Instelling Jeugd is sprake van 24-uurs bereikbaarheid. Bij GGD via meldkamer ambulancezorg.
Conclusie: Beide organisaties zijn gelijk.
13. 24-uurs beschikbaarheid AMHK:
De vraag is of het AMHK 24/7 beschikbaar moet zijn. Er is sprake van één crisisdienst op Zuid-Limburgse schaal vanuit het beleidskader Jeugd. Bestaande crisisdiensten moeten worden gekoppeld, omdat een aparte crisisdienst voor het AMHK niet betaalbaar is met het huidige budget van het AMK en SHG. Volgens het huidige AMK is beschikbaarheid hard nodig ten behoeve van het veiligstellen van het kind. Voor het huidige AMK maakt "Sensoor" een inschatting of een casus door moet gaan naar Spoed Eisende Hulp (SEH) van BJZ. Voor de jeugd is dit tot nu toe goed georganiseerd.
Conclusie: Geen oordeel.
14. Monitoring: Is er voldoende expertise en capaciteit voor epidemiologisch onderzoek?
Bij GGD is een goede aansluiting. De GGD doet van oudsher epidemiologisch onderzoek (basistaak publieke gezondheid). Verder heeft GGD academische werkplaatsen van waaruit ook 'klein, maar fijn onderzoek' wordt uitgevoerd. Dit is minder aanwezig bij de Gecertificeerde Instelling Jeugd. Bij het AMK is sprake van een rappel functie.
Conclusie: Goede aansluiting bij GGD, beperkt bij de Gecertificeerde Instelling Jeugd.
15. Relatie met Centrum Seksueel Geweld: Zijn er forensische artsen in dienst bij de moederorganisatie die onderzoek kunnen doen in gevallen van seksueel misbruik, seksueel geweld?
Conclusie: Het Centrum Seksueel Geweld is ondergebracht bij de GGD.
16. In staat zijn 'pieken' in het werkaanbod op te vangen.

17. Geen wachtlijsten laten ontstaan.

Met elkaar is vervolgens gesproken om genoemde criteria in relatie te brengen met de vraag welke instelling als moederorganisatie het meest geschikt is.

Hieronder volgen de scores.

	GGD Zuid Limburg	BJZ/Gecertificeerde Jeugdinstantie (vanaf 2015)
Toegankelijkheid AMHK (hoge drempel = 1, lage drempel = 5)	Geen verschil	Geen verschil
Functies passend bij organisatieprofiel (niet passend = 1, zeer passend = 5)	4	2
Aansluiting sociaal domein (niet = 1, goede aansluiting = 5)	Beide	Beide
Aansluiting ketenaanpak huiselijk geweld (niet = 1, goede aansluiting = 5)	5	3
Aansluiting gedwongen kader jeugd (niet = 1, goede aansluiting = 5)	1	5
Inhoudelijke kennis/ervaring huiselijk geweld en kindermishandeling (niet = 1, veel kennis = 5)	3	3
Forensisch-medische expertise (niet = 1, voldoende aanwezig = 5)	5	2
Onafhankelijk van zorgaanbod (niet = 1, zeer onafhankelijk = 5)	3	3
Onafhankelijk van gemeente (niet = 1, zeer onafhankelijk = 5)	Geen verschil	Geen verschil
Sturingsmogelijkheden gemeenten (niet = 1, veel mogelijkheden = 5)	Geen verschil	Geen verschil
Beperking frictiekosten (hoog = 1, laag = 5)	?	?
24 uren bereikbaarheid (niet = 1, goede bereikbaarheid = 5)	4	4
24 uren beschikbaarheid (niet = 1, voldoende beschikbaarheid = 5)	?	?
Monitoring (niet = 1, wel = 5)	5	2
Relatie met Centrum Seksueel Geweld (niet = 1, wel = 5)	5	1
In staat zijn 'pieken' in het werkaanbod op te vangen	?	?
Geen wachtlijsten	?	?
Totaalscore	35	25

Bijlage 2: Lijst met gebruikte afkortingen en definities

Afkortingen

AMK	: Advies – en Meldpunt Kindermishandeling
AMHK ZL	: Advies- en meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling Zuid Limburg
BJZ	: Bureau Jeugdzorg
GGZ	: Geestelijke Gezondheids Zorg
GIA	: Geweld in Afhankelijkheidsrelaties
HG	: Huiselijk Geweld
LGV	: Landelijke Vereniging Georganiseerde eerste lijn
OTS	: Ondertoezichtstelling
RvK	: Raad voor de Kinderbescherming
SHG	: Steunpunt Huiselijk Geweld
VHH	: Veiligheidshuis
WMO	: Wet Maatschappelijke Ondersteuning

Definities

De begrippenaanduiding in de wereld van huiselijk geweld en kindermishandeling is verre van uniform.

Gecertificeerde instelling

In de nieuwe jeugdwet zijn enkele algemene kwaliteitseisen geformuleerd. Deze eisen gelden voor alle jeugdhulpaanbieders, het Advies- en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AMHK) en de gecertificeerde instellingen voor jeugdbescherming (JB) en jeugdreclassering (JR). JB en JR instellingen krijgen naast deze wettelijke kwaliteitseisen ook te maken met de eis van verplichte certificering. Voor deze verplichte certificering is – samen met het veld, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en diverse gemeenten – een normenkader ontwikkeld. Een instelling krijgt een certificaat indien deze instelling voldoet aan dat normenkader.

Geweld in afhankelijkheidsrelaties

Onder geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA) vallen allereerst alle vormen van geweld in huiselijke kring. Maar er zijn meer afhankelijkheidsrelaties dan alleen die in de huiselijke kring. Bij geweld in afhankelijkheidsrelaties gaat het ook om geweld in organisaties: geweld uitgeoefend door professionals of vrijwilligers jegens hun 'cliënten' en door 'cliënten' jegens elkaar. We hebben het woord cliënten hier bewust tussen aanhalingstekens gezet.

Afhankelijkheidsrelaties komen voor in intramurale woonvormen (de residentiële jeugdzorg, de verzorgings- en verpleeghuizen, psychiatrische inrichtingen, woonvormen voor mensen met verstandelijke beperkingen, maar ook – en dan vooral tussen volwassen en kinderen - in peuterspeelzalen en in de kinderopvang, in het onderwijs en in sportverenigingen en in alle andere verbanden waar kinderen onder begeleiding van volwassenen hun tijd doorbrengen.

Huiselijk Geweld

De term huiselijk geweld wordt gebruikt voor geweld tussen (ex-)partners. In heel veel

gevallen zijn daar kinderen bij betrokken. Als kinderen getuige zijn van huiselijk geweld, wordt dat beschouwd als kindermishandeling.

Toen duidelijk werd dat zich achter de voordeur veel meer vormen van geweld afspeelden dan alleen geweld tussen (ex-)partners, is de term geweld in huiselijk kring door VWS ontwikkeld: geweld dat door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer is gepleegd. Met "huiselijke kring" worden (ex)partners, familieleden en huisvrienden bedoeld. Het woord huiselijk verwijst niet naar de plaats van het delict (het kan zowel binnenshuis als buitenshuis plaatsvinden) maar naar de relatie tussen pleger en slachtoffer. Bij geweld in huiselijke kring kan het gaan om lichamelijk, psychisch of seksueel geweld. Het kan de vorm aannemen van (ex)partnergeweld, eengerelateerd geweld, kindermishandeling, verwaarlozing van ouderen of geweld tegen ouders.

Kindermishandeling is gedefinieerd in de Wet op de Jeugdzorg (artikel 1)

"Elke vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel. Het gaat hierbij om: seksuele mishandeling, fysieke mishandeling, emotionele/psychische mishandeling, fysieke verwaarlozing, emotionele/psychische verwaarlozing en getuige zijn van partnergeweld."

Ketenpartners

Personen of organisaties die een bijdrage leveren aan de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties.

Politiemutatie

Alle meldingen en aangiften van huiselijk geweld bij de politie worden door middel van een mutatie doorgezet naar het Veiligheidshuis. Na ontvangst worden deze verrijkt en gescreend op criteria van bekendheid, hevigheid en aanwezigheid kinderen. Aan de hand van deze screening wordt bepaald welke hulpverlening op welke wijze wordt ingezet.

Afspraken voor 1/1/2015

De huidige politiemeldingen komen als mutatie binnen bij het Veiligheidshuis. Hier worden ze beoordeeld door Politie/Justitie/AMHK/Veiligheidshuis. De betrokkenheid van de Sociale Teams moet nog nader worden uitgewerkt. Het jaar 2015 wordt gezien als overgangsjaar, er zal een doorontwikkeling komen.

Veiligheid kind

In de smalle opvatting van veiligheid staat de directe, fysieke veiligheid van het kind centraal. De fysieke veiligheid van het kind is in het geding als een kind in levensgevaar verkeert of zijn lichamelijke integriteit geschonden wordt, bijvoorbeeld door lichamelijk geweld, lichamelijke verwaarlozing, of seksueel misbruik. Deze smalle opvatting is richtinggevend voor de beoordeling of direct ingrijpen noodzakelijk is om de veiligheid van het kind te waarborgen. Als de veiligheid van het kind direct in het geding is, dat wil zeggen dat er risico is dat het kind op korte termijn iets ernstigs overkomt, moet snel en effectief kinderbeschermend worden opgetreden. De eerste prioriteit is zorgen dat het kind fysiek veilig is, pas dan kan verder onderzoek en hulpverlening worden ingezet.

In de bredere opvatting van veiligheid staan de ontwikkelingsperspectieven voor het kind op langere termijn centraal: een kind is veilig als het structureel kan rekenen op een volwassene die voorziet in zijn basale fysieke en emotionele behoefte, die hem beschermt tegen gevaar en die daarin continuïteit en voorspelbaarheid biedt (Ten Berge & Van Montfoort, 2008).

Weegtafel/Triage

Hier wordt de ernst van de situatie en de veiligheidsdreiging ingeschat en op basis daarvan beslist welke veiligheidsmaatregelen acuut moeten worden genomen en/of wordt doorgezet naar hulpverlening.

Zorgmeldingen tot 31/12/2014

Meldingen van mensen die zorgen hebben dat de ontwikkeling van een kind (ernstig) wordt bedreigd. Deze melders kennen het gezin, maar zijn géén opvoeders van het kind in kwestie of zijn beroepsmatig met het gezin in aanraking gekomen. De zorgen staan centraal, niet de aard van de melding.

Zorgmeldingen van de politie tot 31/12/2014

Het overgrote deel van de huidige zorgmeldingen die bij BJZ binnenkomen, komt van politie. Er zijn afspraken gemaakt dat bij iedere politie mutatie waarbij kinderen betrokken zijn, er een zorgmelding bij BJZ wordt gedaan. BJZ is verplicht deze melding op te pakken. Dit houdt per 31/12/2014 op.

Zorgmeldingen vanaf 2015

Er wordt niet meer gesproken over zorgmeldingen. Maar over signalen GIA die worden gemeld bij het AMHK door burgers en professionals (in het kader van de meldcode) en worden afgehandeld als advies, consult, melding/onderzoek of doorgeleiding. Alle politiemeldingen GIA komen als mutatie binnen bij het Veiligheidshuis. Hier worden ze beoordeeld door AMHK/Politie/Justitie/Veiligheidshuis. De betrokkenheid van de Sociale Teams moet nog nader worden uitgewerkt. Het jaar 2015 wordt gezien als overgangsjaar, er zal een doorontwikkeling komen.

Bijlage 3: Samenstelling werkgroep 'Vorming AMHK'

Gemeente Heerlen	Adèle Hoekstra
Gemeente Maastricht	Joan Beemer (voorzitter en penvoerder) en Monique van den Elsen
Gemeente Nuth	Joyce Lenssen
Parkstad gemeenten Jeugd	Beppie Ortman
Gemeente Sittard-Geleen	Hilda Mertens
AMK/BJZ	Wil Marcelis, Annemarie Veendrick, Paul Beker en Robert Bergs
SHG/GGD Zuid-Limburg	Michel Limpens, Dominique Vranken en Ria Veldkamp
Raad voor de Kinderbescherming	Anja Velthof of Danny Wilmots (bij toerbeurt)
Xonar	Jeroen Eijkenboom
Vertegenwoordiging Veiligheidshuizen Zuid-Limburg	José Kool (VHH Sittard)
VNG, lid ondersteuningsprogramma AMHK	Paul Baeten (op afroep)

Samenstelling Kernteam Regiovisie:

Gemeente Heerlen	Michel van de Winkel en Adèle Hoekstra
Gemeente Maastricht	Joan Beemer en Monique van den Elsen
Parkstad gemeenten Jeugd	Beppie Ortman
Gemeente Sittard-Geleen	Willemien van der Linden
SHG/GGD Zuid Limburg	Dominique Vranken en Ria Veldkamp (penvoeders)

- A. Deze nota is in overleg met de volgende disciplines geconcipieerd:
afgestemd met wethouder Damsma tijdens het p.o. van 23 juli en 7 juli 2014 en
wethouder Aarts op 2 juli 2014
B. Er is wel overeenstemming

KORTE INHOUD (GELIJKDUIDEND AAN VOORBLAD)
Innovatiebudget 2015 jeugd

1. Aanleiding.

Bij het opstellen van het Regionaal transitiearrangement (RTA) is aangegeven dat instellingen een garantie van 80 % krijgen van hun jeugdbudget 2012. Doordat een instelling uit moet komen met het budget waarbij zij de zorgcontinuïteit en de infrastructuur moeten garanderen, dienen instellingen efficiënter en effectiever te werken (m.a.w. verkleinen overhead, trajectduur verkorten etc.). Met dit budget dienen zij zowel de zorg van bestaande cliënten te continueren als nieuwe instroom op te vangen.

Naast deze transitie is er ook een transformatie noodzakelijk. Het gebruik van jeugdhulp zal de komende jaren op een andere manier vorm gegeven moeten worden. Daarbij dient veel meer dan nu bekeken te worden, zeker ook in het belang van het kind en zijn toekomst, wat de cliënt zelf of eventueel met zijn netwerk kan en waar daarnaast nog professionele ondersteuning nodig is en of deze efficiënter kan.

Om de beweging van zowel intramuraal naar ambulant, als van ambulant naar het eigen netwerk vorm te geven, zijn nieuwe initiatieven nodig. Aan instellingen is dan ook gevraagd om na te denken hoe deze bewegingen vorm gegeven kan worden.

Bij de afspraken van zowel het Regionaal transitiearrangement als het Beleidskader jeugd Zuid-Limburg 2014-2018 zijn geen afspraken gemaakt hoe we als gemeenten om willen gaan met innovatie. Innovatie is een gereserveerd budget van elke individuele gemeente om de transformatie binnen de zorg voor de jeugd te kunnen effectueren waarbij we steeds rekening gehouden hebben met ongeveer 5 % voor innovatie. Dit is ook gecommuniceerd met de instellingen. Dat betekent dat elke gemeente naar eigen inzicht dat budget kan inzetten. Daarbij dient de opmerking gemaakt te worden dat er op dit moment nog geen exacte berekening gemaakt kan worden over de uitgaven van 2015. We weten immers niet het zorggebruik in 2015. Ook is nog niet duidelijk hoeveel elke gemeente aan bedrijfsvoering etc gaat besteden. Ondanks deze onzekerheden weten we als gemeenten dat innovatie nodig is. De komende jaren neemt het (macro) jeugdbudget van gemeenten namelijk nog verder af en om dat op te vangen, zullen we andere vormen van kwalitatief goede hulp voorhanden moeten hebben.

In het beleidskader zijn taken opgenomen die we als 18 gemeenten gezamenlijk uitvoeren. Dat zijn de taken die qua doelgroep klein zijn maar wel met hele hoge kosten. Om de transformatie binnen deze taken vorm te geven, is het wenselijk dat we ook met betrekking tot de innovatie van deze

taken samen op trekken als 18 gemeenten. Tevens moeten we een antwoord bieden op de vraag op welke wijze instellingen innovatieplannen kunnen indienen..

2. Relatie met bestaand beleid.

In het beleidskader Samenwerking van de 18 gemeenten in Zuid-Limburg op de zware gespecialiseerde jeugdhulp is aangegeven dat we als 18 gemeenten samenwerken op een zevental taken. Deze taken hebben betrekking op een relatief kleine groep jeugdigen maar betreffen een dure vorm van zorg. Mochten we het als gemeenten voor elkaar krijgen dat er minder kinderen gebruik hoeven te maken van de zware specialistische zorg, dan levert dat ook direct een besparing op. Dat betekent dat we op een andere manier de zorg voor jeugdige gaan vormgeven. Als gemeenten kunnen we de gewenste transformatie niet alleen vormgeven. Daar hebben we onze jeugdzorgaanbieders bij nodig. Vandaar dat instellingen tijdens de vervolgesprekken van het Regionaal transitiearrangement uitgenodigd zijn om met ons mee te denken hoe de zorg van zwaar naar licht omgebogen kan worden. Daarvoor kunnen zij innovatieplannen indienen.

Innovatieplannen die betrekking hebben op lokale preventie en de lokale invulling van de toegang, kunnen lokaal ingediend worden en worden ook lokaal afgedaan of indien wenselijk in subregionaal verband.

Bij het opstellen van het Regionaal transitiearrangement is bij de verdeling van het jeugdbudget door de 18 gemeenten aangegeven dat we ongeveer 5 % budget aan innovatie besteden. Door in te stemmen met dit plan, stelt elke gemeente 2 % van haar jeugdbudget 2015 beschikbaar voor innovatie van de zware gespecialiseerde zorg. Dat betekent dus dat elke gemeente nog ongeveer 3 % innovatiegelden voor jeugd beschikbaar heeft voor lokale/subregionale innovatie..

3. Gewenst beleid en mogelijke opties.

- In eerste instantie was de bedoeling dat elke gemeente zelf het gereserveerde budget voor innovatie kon inzetten. Het bereik van de huidige jeugdinstanties overstijgt echter de gemeenten. Daardoor is het niet wenselijk dat instellingen bij 18 individuele gemeente hetzelfde plan indienen. De gemeenten in Zuid Limburg moeten gezamenlijk kunnen sturen: We hebben als gemeenten dezelfde doelstelling, nl. kwalitatief goede zorg met minder budget.
- Plan wordt gelijktijdig beoordeeld;
- Als gemeente weet je wie welk gedeelte betaalt, waardoor dubbels voorkomen kunnen worden;
- We hanteren dezelfde criteria.

4. Duurzaamheid en gezondheid.

De innovatie aanpak is als onderdeel van de hele aanpak van de 3 decentralisaties in Zuid Limburg gericht op het realiseren van een duurzame sociale infrastructuur.

5. Personeel & Organisatie.

De innovatieplannen worden door het bestaande projectteam jeugd Zuid-Limburg getoetst, voorgelegd aan Stuurgroep decentralisatie jeugdzorg Zuid-Limburg en, voorzien van een advies, ter besluitvorming voorgelegd aan de individuele gemeenten.

6. Informatie en automatisering.

N.v.t.

7. (Duurzame) aanbestedingen.

N.v.t.

8. Beheersparagraaf IBOR.

N.v.t.

9. Financiën

Aan de gemeenten van Zuid Limburg wordt door de Stuurgroep decentralisatie jeugdzorg Zuid Limburg gevraagd of zij 2 % van hun jeugdbudget beschikbaar willen stellen om innovatie binnen de taken van het beleidskader Zuid-Limburg te realiseren. Dat betekent dat we als Zuid Limburg € 3,15 mln. beschikbaar hebben voor innovatie voor de zware gespecialiseerde jeugdhulp. Dat is een budgetplafond. In onderstaande tabel staat het budget van de meicirculaire en het bedrag behorende bij het percentage van 2 %.

Gemeente	Jeugdbudget	2%	Gemeente	Jeugdbudget	2%
Beek	€ 3.261.070	€ 65.221	Nuth	€ 2.353.265	€ 47.065
Brunssum	€ 7.881.076	€ 157.622	Onderbanken	€ 2.129.603	€ 42.592
Eijsden-Margraten	€ 5.828.923	€ 116.578	Schinnen	€ 2.857.036	€ 57.141
Gulpen-Wittern	€ 2.026.815	€ 40.536	Simpelveld	€ 2.495.962	€ 49.919
Heerlen	€ 28.657.825	€ 573.157	Sittard-Geleen	€ 26.548.051	€ 530.961
Kerkrade	€ 14.895.875	€ 297.918	Stein	€ 5.773.520	€ 115.470
Landgraaf	€ 9.790.592	€ 195.812	Vaals	€ 1.565.666	€ 31.313
Maastricht	€ 31.961.774	€ 639.235	Valkenburg aan de Geul	€ 2.690.874	€ 53.817
Meerssen	€ 4.619.189	€ 92.384	Voerendaal	€ 2.528.660	€ 50.573

10. Voorstel.

Omdat de transformatie die gerealiseerd moet worden voor alle 18 gemeenten geldt en de meeste instellingen meerdere gemeenten bedienen, willen we voorstellen dat de innovatieplannen die door de instellingen die behoren tot het Regionaal transitiearrangement of instellingen die een bijdrage kunnen leveren aan onze doelstelling van de transformatie, centraal worden ingediend. Aangezien de gemeente Maastricht de trekkende gemeente is, kunnen de plannen bij deze gemeente ingediend worden. Vervolgens zullen de plannen allereerst besproken worden in het projectteam waarbij bekeken wordt of het ingediende plan voldoet aan de gestelde criteria (zie bijlage). Als het projectteam een plan geschikt vindt, zal dat aan de stuurgroep worden voorgedragen. Mocht de stuurgroep instemmen, dan zal het plan voorgelegd worden aan de 18 gemeenten. Dat betekent dus dat negatief beoordeelde plannen niet aan de 18 gemeenten wordt voorgelegd.

Daarnaast willen we gemeenten vragen of zij 2 % van hun jeugdbudget 2015 beschikbaar willen stellen om innovatie binnen de taken van het beleidskader te realiseren. Dat betekent dat we als Zuid Limburg € 3,15 mln. beschikbaar hebben voor innovatie voor de zware gespecialiseerde jeugdhulp.

11. Vervolg / Planning.

Op 13 juni 2014 heeft de stuurgroep decentralisatie Zuid- Limburg aangegeven dat het voorstel zoals in deze collegenota opgenomen is, aan de 18 gemeenten in Zuid Limburg voorgelegd wordt. Aan de colleges wordt gevraagd om voor 10 juli 2014 een beslissing te nemen over dit voorstel.

12. Communicatie.

Aan de huidige instellingen zal nadat alle colleges een besluit hebben genomen, schriftelijk kenbaar gemaakt worden op welke wijze zij een innovatieplan kunnen indienen en welk budget we als Zuid Limburg gereserveerd hebben.

Daarnaast behoudt elke gemeente / subregio innovatiebudget ook voor nieuwe en kleine aanbieders. Voor de subregio Maastricht-Heuvelland zal tevens dit bericht transparant worden geplaatst op de website van Maastricht-Heuvelland sociaaldomein-maastricht-heuvelland.nl opdat ook kleine en eventuele nieuwe aanbieders hierop kunnen inspelen.

Innovatiebudget Jeugdhulp 2015 regio Zuid- Limburg inzake de zware gespecialiseerde zorg: Criteria en niet subsidieerbare kosten

De 18 gemeenten in Zuid Limburg werken samen in het kader van de zware gespecialiseerde jeugdzorg. Naast de transitie (verandering van financier) moeten gemeenten ook een transformatie vormgeven. In het Beleidskader jeugd 2014-2018 dat door de 18 gemeenten is vastgesteld hebben zij gezamenlijk beschreven welke transformatie nodig is. Voor deze transformatie stellen zij een budget beschikbaar dat gelijk is aan 2 % van het macrobudget jeugd van Zuid Limburg. In 2015 is in totaal een bedrag van € 3.15 mln voor Zuid Limburg beschikbaar. Dat is een budgetplafond. Om in aanmerking te komen voor dit budget moeten indieners voldoen aan de volgende criteria.

Criteria algemeen:

1. Het project sluit aan bij wat beoogd wordt met de nieuwe Jeugdweg en bij de ambities van de 18 gemeenten zoals verwoord binnen het Beleidskader Jeugd 2014-2018 Zuid Limburg.
2. Het project levert in 2015 een aantoonbare bijdrage aan meer preventie, inzet eigen kracht, ontzorgen, integrale hulp, dichtbij de jeugdige en of zijn ouders en meer speelruimte voor professionals.
3. Projecten kunnen 2 x per jaar worden ingediend, namelijk uiterlijk 1 november 2014 en uiterlijk 1 maart 2015. Daarbij geldt dat we als gemeenten voor de peildatum 01-11-2014 twee derde van het innovatiebudget beschikbaar stellen en een derde per 01-03-2015.
4. De aanvrager c.q. de projectorganisatie toont bij de aanvraag aan dat de instelling over voldoende organisatiekracht en inhoudelijke kwaliteit ten opzichte van hun ingediende plan beschikt.
5. Het project is financieel, organisatorisch en praktisch uitvoerbaar, er wordt gekeken naar het realiteitsgehalte van het plan. Plan dient SMART geformuleerd te zijn.
6. Financiering van het project is gestoeld op cofinanciering (50/50) tussen aanvrager en gemeenten tenzij er gegronde redenen zijn om hiervan af te wijken.
7. Indien (achteraf) blijkt dat financiële subsidiering t.b.v. het ingediende innovatieplan niet (volledig) is besteed aan de uitvoering van het innovatieplan, dienen deze middelen terug te vloeien naar gemeenten;
8. Uit de subsidieaanvraag blijkt dat de activiteiten, de doelstellingen en resultaten smart zijn geformuleerd, de projectperiode concreet is benoemd en de aanvraag gaat vergezeld van een onderbouwd projectplan en een sluitende begroting.
9. Er is sprake van proportionaliteit: investering versus rendement. Onder rendement verstaan we niet alleen euro's. Wij realiseren ons dat de innovatie niet in 2015 al in euro's uit te drukken is.
10. Het project is bij voorkeur organisatieoverstijgend (samenwerking tussen meerdere partners). Mocht 1 aanbieder alleen een plan indienen dan wordt bekeken welk lerend effect er voor andere instellingen inzit. Innovatieplannen dienen er op gericht te zijn dat het plan leidt tot een nieuwe werkwijze.
11. Het project heeft betrekking op tenminste 4 gemeenten in Zuid-Limburg en hun jeugdigen.
12. De resultaten en effecten van het project dienen na afloop van de subsidieperiode gewaarborgd te zijn in de instelling;
13. Het project moet worden opgestart binnen een half jaar nadat de subsidie is toegekend.
14. Het project heeft een looptijd van maximaal één jaar .
15. Zowel halverwege als na afloop van het plan dient er een inhoudelijk verslag en financieel rapport ingeleverd te worden. Tussenrapport dient uiterlijk binnen 7 maanden na de start van het plan ingediend te worden. Eindrapport en verslag dient binnen drie maanden na einddatum plan ingeleverd te zijn;
16. Als er afwijkingen in het oorspronkelijke plan optreden dient dit per direct gemeld te worden aan gemeenten.

Criteria specifiek (instelling hoeft niet aan alle onderstaande vier criteria te voldoen):

1. Het project stimuleert het meer gebruik van basisvoorzieningen (In de Verordening: overige voorzieningen)
2. Het project leidt aantoonbaar tot minder gebruik van dure hulpvormen c.q. tot een structurele reductie van de capaciteit van de intramurale zorg (opnames).
3. Het project leidt aantoonbaar tot minder gebruik van individuele (niet vrij toegankelijke) voorzieningen.
4. Het project leidt aantoonbaar tot minder doublures: zorg wordt effectiever.

Niet-subsidiabele kosten

1. alle vormen van exploitatiekosten (voor gebouw, bedrijf, systemen)
2. kosten van onderhouden/of verbouwing van gebouwen en inventaris
3. reguliere overhead, uurvergoeding (onder-)directeuren en of managers
4. frictiekosten als gevolg van de transformatie

- A. Deze nota is in overleg met de volgende disciplines geconcipieerd:
voorgesproken met wethouder Damsma op 23 juni en 7 juli 2014, met
wethouder Aarts op 2 juli 2014
B. Er is wel overeenstemming

KORTE INHOUD (GELIJKDUIDEND AAN VOORBLAD)
Innovatieplan Xonar

1. Aanleiding.

Met ingang van 1 januari 2015 worden gemeenten verantwoordelijk voor de jeugdzorg. In het transitiearrangement van Zuid-Limburg wordt uitgegaan van een budgetgarantie voor 2015 van 80% van het budget in 2012. Xonar heeft aangegeven dat zij met 80 % van hun jeugdbudget 2012 geen continuïteit van zorg en infrastructuur kon leveren.

Daar de gemeenten vanuit het Rijk de opdracht hebben om in 2015 continuïteit van zorg en infrastructuur te bewerkstelligen, is samen met de huidige financier (Provincie Limburg) in dialoog met Xonar gezocht naar een voor alle partijen acceptabele oplossing, die binnen de kaders van het transitiearrangement de continuïteit van de zorg en infrastructuur garandeert.

XONAR heeft voorstellen gedaan voor zorginnovatie en reorganisatie. Het gezamenlijke speciaal voor dit doel bijeengeroepen wethoudersoverleg Decentralisatie Jeugdzorg Zuid-Limburg en de gedeputeerde Jeugdzorg hebben in een overleg van 26 februari 2014 ingestemd met de voorgestelde lijn en de intentie uitgesproken om zo nodig de gevraagde bijdragen (€ 1,5 miljoen voor zorginnovatie en € 1,5 miljoen voor exploitatietekort 2015) ter beschikking te stellen. Echter, alvorens tot definitieve besluitvorming over te gaan is besloten om een aantal zaken inhoudelijk en financieel extern te laten toetsen. Deze toetsing is uitgevoerd door BMC.

N.a.v. het onderzoek heeft BMC de volgende conclusies en aanbevelingen gedaan:

- De voorstellen van XONAR voor zorginnovatie sluiten goed aan bij wat beoogd met de nieuwe Jeugdwet en bij de ambities van gemeenten in Zuid-Limburg (pagina 8 en 27). De voorstellen voor zorginnovatie worden door BMC onderschreven (pagina 2).
- De voorstellen van XONAR voor de reorganisatie en de keuze voor zelfsturende teams is een logische keuze. Het maakt het mogelijk om slagvaardig op veranderende omstandigheden te reageren (pagina 9 en 27). De voorstellen voor reorganisatie worden door BMC onderschreven (pagina 2).
- Het door XONAR opgestelde innovatieplan, het reorganisatieplan en de geraamde cliëntenstromen zijn realistisch (pagina 26).
- De huidige organisatie XONAR is voldoende flexibel en in control wat een randvoorwaarde is om adequaat te kunnen anticiperen op de komende veranderingen (pagina 21 en 22).
- XONAR is voldoende in control om de krimp en innovatie (in 2014 en 2015) handen en voeten te geven. De uitvoering van de voorgestelde plannen en het succes hiermee zijn bepalend voor de financiële exploitatie in 2016 en latere jaren (pagina 28).

- Het onderzoek en de voortschrijdende tijd leveren op dat in 2015 een exploitatietekort resteert van € 1,3 mln. om zorgcontinuïteit te kunnen garanderen² en dat de totale kosten voor het innovatieplan kunnen worden teruggebracht tot € 1,1 mln.³ (pagina 3).
- Op onderdelen zijn de frictie- en reorganisatiekosten⁴ ruim begroot en afhankelijk van toekomstige keuzes van XONAR zelf en van gemeenten en ook afhankelijk van toekomstige ontwikkelingen (pagina 3 en 28). Gelijkijdig zijn frictiekosten altijd inschattingen (pagina 15). Deze kosten kunnen door XONAR uit haar reserves worden gefinancierd (pagina 3 en 15).

Mede op basis van dit onderzoek adviseert de stuurgroep decentralisatie jeugdzorg Zuid-Limburg te kiezen voor scenario I hetgeen betekent:

- c. Een bijdrage ad € 1,1 mln. vanuit de gemeenten ten behoeve van innovatie, daar het innovatieplan voldoet aan de gestelde criteria gekoppeld aan het hiertoe afgezonderde innovatiebudget.. Wel dient Xonar nog een officiële aanvraag, projectplan en begroting in te dienen. Pas als deze documenten ingeleverd zijn, kan subsidiering voor het innovatieplan toegekend worden. Tevens dienen we als gemeenten de voortgang ten aanzien van de innovatie te monitoren.
- d. Een bijdrage ad € 1,3 mln. vanuit de provincie ten behoeve van het geprognosticeerde exploitatietekort 2015

2. Relatie met bestaand beleid.

Deze nota heeft relatie met het Regionaal Transitiearrangement Zuid-Limburg.

3. Gewenst beleid en mogelijke opties.

Uit het externe onderzoek blijkt op basis van de beschikbare data, dat Xonar naar verwachting zonder de financiële compensatie voor het exploitatietekort (door de provincie) en innovatie (door gemeenten) in een zodanig financiële situatie terecht zal komen dat Xonar qua beschikbaar eigen vermogen zodanig kwetsbaar wordt dat tegenvallers – ook in de vraag naar zorg – niet kunnen worden opgevangen.

Het rapport spreekt niet van (strikt) noodzakelijk omdat XONAR op basis van de huidige stand van zaken in staat lijkt om de transitiekosten in 2014 (frictie- en innovatiekosten en het exploitatietekort 2015). zelf te kunnen opvangen binnen de huidige vermogenspositie, met garanties voor zorgcontinuïteit

Op grond van het bovenstaande kunnen twee scenario's worden uitgewerkt:

1. Besluiten de gevraagde eenmalige financiële ondersteuning nu leveren.
2. Besluiten de gevraagde eenmalige financiële ondersteuning (op dit moment) niet leveren.

Ad 1. Gevraagde eenmalige financiële ondersteuning nu leveren

Bijdrage gemeenten in innovatiekosten € 1,1 mln. en bijdrage provincie in exploitatietekort € 1,3 mln.

De voor- en nadelen van dit scenario op een rij gezet.

- a. Voordelen:
 - Gemeenten zorgen ervoor dat zij zorgcontinuïteit kan borgen. Evenals dat nieuwe jongeren met een zorgvraag geplaatst kunnen worden.

² Aanvankelijke prognose was € 1,5 mln.

³ Aanvankelijke prognose was € 1,5 mln.

⁴ Van € 6,3 mln.

- De bijdragen leveren een financiële basis voor de toekomst, waarmee een eventueel vanaf 2016 verder afnemende vraag beter zelfstandig door XONAR kan worden opgevangen. Inclusief de bijdragen is de kans groter dat de zorgcontinuïteit in 2016 e.v. kan worden geborgd (ook in financieel opzicht), indien sprake is van een veranderende vraag.
 - De financiële compensatie kan goed worden onderbouwd, mede op basis van de resultaten van het onderzoeksrapport.
 - Bijdragen passen binnen de financiële kaders Regionaal Transitiearrangement Zuid Limburg en het Beleidskader Jeugdzorg Limburg 2013-2016.
 - Er wordt gehandeld in lijn van het afgegeven commitment op 26 februari 2014, hetgeen de vertrouwensrelatie tussen de drie partijen ten goede komt.
 - Tegenvallers (ook in de vraag) kunnen in 2015 worden opgevangen.
 - Creëert (politieke) rust waardoor XONAR zich op zorgcontinuïteit en innovatie kan richten.
- b. Nadelen:
- Het is op dit moment onzeker om te kunnen beoordelen in hoeverre de bijdragen noodzakelijk zijn. Achteraf kan blijken dat XONAR zelf deze impuls had kunnen opbrengen. Dit nadeel kan worden ondervangen door bij de beschikbaarstelling van middelen voorwaarden te stellen, die ervoor zorgen dat middelen terugvloeien naar provincie en gemeenten, indien de financiële compensatie achteraf gezien te hoog is geweest. Dit in overeenstemming met het advies van BMC (pagina 4). Dit aspect wordt in overleg met Xonar en Provincie verder uitgewerkt.
 - Kan gemeenten en provincie in een kwetsbare positie plaatsen ten opzichte van andere jeugdzorginstellingen. Dit geldt uitdrukkelijker voor de provincie (die in een exploitatietekort voorziet) dan voor gemeenten (die hiertoe beschikbaar innovatiebudget beschikbaar stelt).

Ad 2. Gevraagde eenmalige financiële ondersteuning nu niet leveren

Gevraagde ondersteuning op dit moment niet leveren. Op een later moment in 2015 opnieuw beoordelen of financiële compensatie alsnog noodzakelijk is.

Gemeenten lopen indien Xonar echt in de problemen komt het risico dat zij de wettelijke opdracht om zorgcontinuïteit te borgen gedurende het jaar 2015 niet kunnen waarmaken. De huidige inzet van jeugdhulp kan in 2015 niet door anderen instellingen worden overgenomen.

De voor- en nadelen van dit scenario op een rij gezet.

- a. Voordelen:
- Eind 2015 is er meer duidelijkheid over de werkelijke financiële situatie van XONAR, het beschikbare budget van gemeenten 2016 en zijn de productieafspraken 2016 van gemeenten met XONAR bekend. Daarmee kan beter worden beoordeeld in hoeverre financiële bijdragen noodzakelijk zijn.
 - Duidelijke 'harde' toezetting naar XONAR en andere (jeugd)zorginstellingen.
- b. Nadelen:
- De zorgcontinuïteit voor 2016 kan bij het ontbreken (of het nog onduidelijk zijn) van een financiële compensatie sneller in gevaar komen.
 - Tegenvallers (ook in de vraag) kunnen in 2015 niet worden opgevangen; vragen om aanvullend budget dienen iedere keer van gemeentelijke besluitvorming te worden voorzien, wat tot (politieke) onrust leidt met eventuele imagoschade.
 - Indien eind 2015 toch een bijdrage benodigd is, dan kan dit niet met onderbouwing van het huidige BMC-onderzoek.

- Een mogelijke bijdrage eind 2015 kan niet (of onvoldoende) worden gekoppeld aan een bijdrage in de innovatiekosten, maar aan een exploitatietekort. Juist dan is aspect van precedentwerking aan de orde.
- In 2015 kan de provincie niet meer bijdragen in een compensatie aan XONAR. De egalisatiereserve jeugdzorg wordt door het rijk in 2014 teruggevorderd.

Alles overwegende , adviseert de Stuurgroep decentralisatie jeugdzorg Zuid-Limburg scenario 1,

4. Duurzaamheid en gezondheid.

N.v.t.

5. Personeel & Organisatie.

Dit besluit heeft geen gevolgen voor personeel en organisatie van gemeenten. De nieuwe Jeugdwet en de uitvoering van het Regionaal Transitiearrangement heeft wel gevolgen voor Xonar. Xonar heeft geraamd dat 118 fte ontslagen dienen te worden zodat zij uitkomen met het voor hen bestemde budget 2015. De hiermee gemoeide frictiekosten worden door Xonar zelf opgevangen. Dit staat los van de voorgestelde scenario's maar heeft betrekking op de reductie in middelen ten gevolge van aanzien van het Regionaal Transitiearrangement.

6. Informatie en automatisering.

N.v.t.

7. (Duurzame) aanbestedingen.

N.v.t.

8. Beheersparagraaf IBOR.

N.v.t.

9. Financiën

Zoals al beschreven is in de collegenota Innovatiebudget 2015 jeugd wordt aan de 18 gemeenten van Zuid- Limburg gevraagd om 2 % van het macrobudget jeugd (€ 157 mln.) beschikbaar te stellen voor innovatie (= € 3,15 mln.) ten aanzien van de zware gespecialiseerde zorg op de schaal van Zuid-Limburg. De overige 3% innovatiebudget wordt lokaal en/of subregionaal ingezet.

Mochten gemeenten instemmen met de nota innovatiebudget dan zal van dit innovatiebudget (€ 3,15 mln.) een bedrag ad € 1,1 miljoen beschikbaar worden gesteld voor Xonar.

10. Voorstel.

Het college wordt gevraagd:

Conform het advies van de stuurgroep decentralisatie jeugdzorg Zuid-Limburg te kiezen voor scenario I hetgeen betekent:

- e. Een bijdrage ad € 1,1 mln. vanuit de gemeenten ten behoeve van innovatie, daar het innovatieplan voldoet aan de gestelde criteria gekoppeld aan het hiertoe afgezonderde innovatiebudget. Wel dient Xonar nog een officiële aanvraag, projectplan en begroting in te dienen. Pas als deze documenten ingeleverd zijn, kan subsidiering voor het innovatieplan toegekend worden. Tevens dienen we als gemeenten de voortgang ten aanzien van de innovatie te monitoren.
- f. Een bijdrage ad € 1,3 mln. vanuit de provincie ten behoeve van het geprognosticeerde exploitatietekort 2015

Het innovatieplan voldoet aan de gestelde criteria van het innovatiebudget (zie bijlage 3). Wel dient Xonar nog een officiële aanvraag, projectplan en begroting in te dienen. Pas als deze documenten ingeleverd zijn, kan subsidiering voor het innovatieplan toegekend worden. Tevens dienen we als gemeenten de voortgang ten aanzien van de innovatie te monitoren. De stuurgroep stelt scenario 1 voor omdat BMC dit in hun rapport adviseert en Xonar voldoet aan de gestelde criteria die bij het innovatiebudget benoemd zijn.

Aan uw college wordt gevraagd om in te stemmen met dit voorstel.

11. Vervolg / Planning.

13 juni 2014: stuurgroep decentralisatie jeugdzorg Zuid Limburg adviseert scenario 1 en geeft aan dat dit aan de 18 gemeenten voorgelegd moet worden.

10 juli 2014: gemeenten geven uiterlijk 10 juli 2014 aan of zij kunnen instemmen met deze nota

11 juli 2014: Xonar wordt op de hoogte gebracht van het besluit van de 18 gemeenten.

12. Communicatie.

11 juli 2014: Xonar wordt op de hoogte gebracht van het besluit van de 18 gemeenten. Zie vervolg / planning.

*Bylage 1 bij
nota Xonar*

Extern onderzoek XONAR

Provincie Limburg
Eindrapport

INHOUD

SAMENVATTING		2
HOOFDSTUK 1	INLEIDING	5
HOOFDSTUK 2	MAATREGELEN XONAR	7
	2.1 Kader	7
	2.2 Zorginnovatie	7
	2.3 Reorganisatie	8
HOOFDSTUK 3	DOORREKENING MAATREGELEN	11
	3.1 Extrapolatie naar 2015	11
	3.2 Effecten maatregelen	12
	3.3 Formatie en kostprijsberekening	13
HOOFDSTUK 4	EENMALIGE KOSTEN	15
	4.1 Omvang frictiekosten en reorganisatiekosten	15
	4.2 Omvang Innovatiekosten	16
	4.3 Beperken frictiekosten	17
HOOFDSTUK 5	NABIJE TOEKOMST	21
	5.1 Besturing	21
	5.2 Huisvesting	22
	5.3 Exploitatie, AMA's en Vrouwenopvang	23
	5.4 Flexibiliteit en eigen vermogen	24
HOOFDSTUK 6	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	27
BIJLAGE 1	DOCUMENTEN EN BRONGEGEVENS	28

Samenvatting

Met ingang van 1 januari 2015 worden gemeenten verantwoordelijk voor de jeugdzorg. In het transitiearrangement van Zuid-Limburg wordt uitgegaan van een budgetgarantie voor 2015 van 80% van het budget in 2012. Volgens XONAR heeft dit een directe reductie in het personeelsbestand van 118,5 fte tot gevolg. Om op deze ontwikkeling te anticiperen heeft XONAR voorstellen gedaan voor zorginnovatie en reorganisatie. De beschreven lijn wordt door de ambtelijke werkgroep onderschreven, maar diende inhoudelijk nog verder uitgewerkt en getoetst te worden.

Het gezamenlijke wethoudersoverleg Decentralisatie Jeugdzorg Zuid-Limburg en de gedeputeerde Jeugdzorg hebben vervolgens in een overleg van 26 februari 2014 ingestemd met de voorgestelde lijn en de intentie uitgesproken om zo nodig de gevraagde bijdragen (€ 1,5 miljoen voor zorginnovatie en € 1,5 miljoen voor exploitatietekort 2015) ter beschikking te stellen. Echter, alvorens tot definitieve besluitvorming over te gaan is besloten om een aantal zaken inhoudelijk en financieel extern te laten toetsen. Deze toetsing is uitgevoerd door BMC. Hieronder worden per vraag de bevindingen samengevat en van adviezen voorzien.

Het jaar 2015

- a. toetsing op haalbaarheid en consequenties voor zorgcontinuïteit van door XONAR gehanteerde uitgangspunten voor extrapolatie van productie en kostenreductie;
- b. toetsing financiële doorrekening van XONAR (op productniveau) op haalbaarheid en consequenties, waarbij de door XONAR gehanteerde uitgangspunten en berekeningsmethodiek worden beoordeeld;
- c. beoordeling van onderbouwing van innovatiebudget en beoordeling van de innovatievoorstellen in kwalitatieve en kwantitatieve zin.

Voor raming van de omvang van zorg in 2015 heeft XONAR een lineaire extrapolatie toegepast op basis van de jaren 2010 t/m 2013. Dit is op dit moment de meest realistische benadering, omdat effecten van nieuwe interventies in de eerste lijn nog niet bekend zijn. Er is in deze jaren sprake van een geleidelijke toename van ambulante hulp en afname van residentiële hulp. Andere hulpvormen blijven redelijk stabiel. Zonder andere maatregelen komt deze extrapolatie van XONAR neer op circa € 875.000,— meerkosten in 2015 ten opzichte van 2012 om zorgcontinuïteit te kunnen garanderen. De toets van BMC komt met een iets andere berekening op een bedrag in dezelfde orde van grootte.

Voor de kostenreductie worden door XONAR twee maatregelen voorgesteld, namelijk zorginnovatie en reorganisatie. De gedane voorstellen worden door BMC onderschreven. De zorginnovatie betekent vooral een versterking van de ambulante hulp en een zekere reductie van residentiële hulp. Bij de reorganisatie wordt vooral ingezet op het werken met zelfsturende teams. Het is een organisatievorm die het mogelijk maakt om slagvaardig te reageren op veranderende omstandigheden en goed te kunnen samenwerken met andere partijen. Bovendien wordt hiermee een goede basis gelegd om meer ruimte te bieden aan professionals. De voorstellen zijn in lijn met trends uit de afgelopen jaren in Zuid-Limburg, doelen van de Jeugdwet en ambities van gemeenten in Zuid-Limburg.

Geraamd wordt dat de twee maatregelen samen leiden tot een kostenreductie van circa € 7,9 miljoen in 2015. Rekening houdend met de voorgestelde budgetgarantie van 80% en een toename van zorg met € 875.000,— (ten opzichte van 2012) resteert een exploitatietekort van circa € 1,3 miljoen om zorgcontinuïteit te kunnen garanderen. De provincie heeft de intentie uitgesproken om € 1,5 miljoen ter beschikking te stellen om dit exploitatietekort te financieren. De doorrekening van de kostenreductie op productniveau heeft BMC niet kunnen toetsen, omdat deze berekeningen nog niet zijn afgerond. Wel adviseert BMC om bij de kostprijsberekening uit te gaan van opslagpercentages in plaats van absolute bedragen en om toe te groeien van 1.150 naar 1.300 productieve uren per formatieplaats per 1 januari 2016.

Speerpunten in het innovatieplan van XONAR zijn het implementeren van nieuwe methodieken en ervoor zorgen dat de jeugdzorgwerkers adequaat zijn toegerust. Het plan van XONAR sluit goed aan bij wat wordt beoogd met de zorginnovatie. In het plan wordt een groot aantal deelprojecten onderscheiden. Geadviseerd wordt om deze deelprojecten meer te clusteren onder een aantal hoofdthema's. Dit vergemakkelijkt de interne en externe communicatie hiervoor. Geraamde inzet van uren is door BMC niet apart getoetst. Wel wordt geadviseerd om bij het plan uit te gaan van een lager uurtarief, waarbij bijvoorbeeld opslagen voor overhead en materiële kosten achterwege blijven. De totale kosten van het innovatieplan kunnen zo worden teruggebracht tot circa € 1,1 miljoen. Daarnaast wordt geadviseerd om de deelprojecten goed te spreiden over de jaren 2014 t/m 2016 en om evaluatiemomenten met gemeenten in te bouwen, zodat tussentijds goed kan worden geanticipeerd op externe ontwikkelingen. De gemeenten in Zuid-Limburg hebben de intentie uitgesproken om € 1,5 miljoen ter beschikking te stellen om de innovatie te financieren.

Frictiekosten

- a. toetsing van de gehanteerde uitgangspunten en berekeningen en in beeld brengen van de gevolgen van de verschillende scenario's voor de toekomstige financiële positie van XONAR;
- b. beoordelen van de ambtelijk aangedragen voorstellen voor verlaging van de frictiekosten.

De frictiekosten worden door XONAR geraamd op € 6,3 miljoen. Het voornemen is om deze frictiekosten te financieren uit de reserves van XONAR. BMC is van mening dat op onderdelen de frictiekosten ruim zijn begroot. Dit geldt met name voor de onderdelen HRM, interne uren en informatiesystemen. Hierbij moet worden opgemerkt dat de hoogte van de frictiekosten mede wordt bepaald door hoe de relatie tussen gemeenten en zorgaanbieders verder wordt vormgegeven. Bij partnership wordt bijvoorbeeld meer in samenspraak gezocht naar oplossingen (en bekostiging) voor knelpunten dan wanneer wordt gekozen voor aanbesteden. Zeker in het laatste geval zullen zorgaanbieders streven naar een zo degelijk mogelijke basis (reserves) als vertrekpunt.

Aangedragen voorstellen als vrijwillige vertrekregeling, openbreken sociaal plan en compensatie frictiekosten door het Rijk zijn zeker instrumenten die zo mogelijk benut moeten worden om de frictiekosten te beperken. Echter, BMC beveelt aan om als gemeenten actiever in te zetten op het voorkomen van frictiekosten door gericht in te zetten op het begeleiden van werk naar werk.

Een gegeven is dat er in Zuid-Limburg een bepaald aantal jeugdzorgwerkers bij instellingen boventallig wordt, maar tegelijkertijd is het duidelijk dat er in Zuid-Limburg in het lokale domein (eerste lijn) vacatures ontstaan om de preventie en lichtere hulp te versterken en uit te breiden. Ook het initiatief van de provincie om met een impuls te komen in de vorm van omscholings- en arbeidsmarktfaciliteiten is in die zin een belangrijk initiatief. Daarnaast kan op termijn het initiatief van Limburg Care een belangrijke bijdrage betekenen in het verbeteren van de arbeidsmarktwerking in de zorg.

De jaren na 2015

Een beeld schetsen van de door XONAR voorgestelde innovaties en hoe deze doorwerken in 2016 en later wat de financiële consequenties zijn voor de exploitatie van XONAR (in 2016, 2017 en indien mogelijk ook de jaren erna).

XONAR is mede door steun van de provincie in de afgelopen jaren financieel een solide organisatie geworden, die zelfs in staat is om de eerste reorganisatie zelf op te vangen. Op basis van de beschikbare data verwachten wij dat zonder financiële compensatie voor het exploitatietekort (door de provincie) het eigen vermogen eind 2015 uitkomt op naar schatting € 3,4 miljoen, met een vrij eigen vermogen van € 1,2 miljoen. Wanneer ook de financiële compensatie voor innovatie (door gemeenten) achterwege zou blijven, zal XONAR het resterende vrije eigen vermogen moeten aanspreken, dat daarmee zo goed als volledig verdampt. Wat dan resteert is een eigen vermogen van circa € 2,3 miljoen, waarvan € 2,1 miljoen bestemmingsreserve, opgebouwd met de verkoop van panden.

Naar verwachting krijgt de provincie van het Ministerie van VWS een aanvullende mogelijkheid om voorzieningen en reserves voor andere doeleinden in te zetten. Deze maatregel van het Ministerie van VWS maakt het mogelijk om hiermee bijvoorbeeld frictiekosten te financieren. Een totaal resterend eigen vermogen van circa € 2,3 miljoen maakt een organisatie als XONAR erg kwetsbaar. In zo'n situatie kan XONAR een eventueel verder afnemende vraag al snel niet meer zelfstandig opvangen. Op basis hiervan komt BMC tot de conclusie dat de financiële compensatie voor het geraamde exploitatietekort in 2015 en de innovatiekosten (door respectievelijk provincie en gemeenten) gewenst is. De gemeenten hebben de mogelijkheid om nadere richtlijnen te koppelen aan hun financiële compensatie voor innovatie met betrekking tot verantwoording en prestatie. Daarnaast kan er bij deze compensatie ook gekozen worden voor een meerjarenafpraak.

Ondanks het feit dat de gemeenten ervoor gekozen hebben geen meerjarige afspraken te willen aangaan, kunnen onzes inziens op dit moment beslissingen alleen ordentelijk genomen worden indien ze in een meerjarig perspectief worden geplaatst. Daarom is ons advies om als gemeenten toch te kiezen voor een overgangperiode van ten minste drie jaar. Er zijn zowel aan de kant van de gespecialiseerde zorgaanbieders als aan de kant van de preventie, toegang en lichte hulp nog te veel onzekerheden om te kunnen verwachten dat vanaf 2016 de gehele jeugdketen 'in control' is.

Hoofdstuk 1

Inleiding

Met ingang van 1 januari 2015 worden gemeenten verantwoordelijk voor de jeugdzorg. In het transitiearrangement van Zuid-Limburg wordt uitgegaan van een budgetgarantie voor 2015 van 80% van het budget in 2012. Dit betekent voor XONAR in 2015 een verlaging van de inkomstenstroom met circa 20% ten opzichte van 2014. Volgens XONAR heeft dit een directe reductie in het personeelsbestand van 118,5 fte tot gevolg.

XONAR heeft in een daaropvolgend overleg met de Stuurgroep Transitie Jeugdzorg Zuid-Limburg (30 januari 2014) een voorstel geformuleerd, waarbij uitgaande van een gefaseerde afbouw van het budget de formatie ook over meerdere jaren afgebouwd kon worden. Dit voorstel was voor de gemeenten niet acceptabel, omdat de vereiste meerjarenafspraken niet pasten binnen het reeds vastgestelde transitiearrangement. Daarnaast was het voorstel primair gericht op bedrijfsmatige continuïteit. Gemeenten zijn van mening dat de inhoud en daarmee de zorgcontinuïteit primair leidend moet zijn. De vraag is of XONAR zorgcontinuïteit kan garanderen zonder tweemaal € 1,5 miljoen (van provincie en gemeenten).

Vervolgens is aan een ambtelijke werkgroep de opdracht gegeven om in dialoog met XONAR op korte termijn met een voor alle partijen acceptabele oplossing te komen, die wel binnen de kaders van het transitiearrangement de continuïteit van de zorg garandeert. In een verder overleg heeft XONAR vervolgens in de vorm van een 'houtskoolschets' de hulpvragen, de trends en innovatievoorstellen met maatregelen weergegeven en dit geflankeerd met een aantal reorganisatiemaatregelen. De daarin beschreven lijn werd door de ambtelijke werkgroep onderschreven, maar diende inhoudelijk nog verder uitgewerkt en getoetst te worden. Het doorvoeren van de innovatiemaatregelen vereist een eenmalige investering van € 1,5 miljoen. Hiervoor heeft XONAR een bijdrage gevraagd aan de gemeenten uit de binnen het transitiearrangement daarvoor beschikbare budgetten. De financiële doorrekening was door XONAR voor het totaal gemaakt, maar nog niet per productvorm/innovatiemaatregel. De eerste doorrekening van XONAR kwam, rekening houdend met de bezuiniging van 20%, na doorvoering van de innovatie en reorganisatie uit op een exploitatietekort van circa € 1,5 miljoen voor 2015. Hiervoor heeft XONAR een bijdrage gevraagd aan de provincie.

Het gezamenlijke wethoudersoverleg Decentralisatie Jeugdzorg Zuid-Limburg en de gedeputeerde Jeugdzorg hebben vervolgens in een overleg van 26 februari 2014 ingestemd met de voorgestelde lijn en de intentie uitgesproken om de gevraagde bijdragen ter beschikking te stellen. Echter, alvorens tot definitieve besluitvorming te kunnen overgaan, is besloten om een aantal zaken inhoudelijk en financieel extern te laten toetsen.

De provincie Limburg en de gemeenten in Zuid-Limburg hebben daarop opdracht gegeven aan BMC om de volgende onderwerpen te onderzoeken:

- *Het jaar 2015*
 - a. toetsing op haalbaarheid en consequenties voor zorgcontinuïteit van door XONAR gehanteerde uitgangspunten voor extrapolatie van productie en kostenreductie;
 - b. toetsing financiële doorrekening van XONAR (op productniveau) op haalbaarheid en consequenties, waarbij de door XONAR gehanteerde uitgangspunten en berekeningsmethodiek worden beoordeeld;

- c. beoordeling van onderbouwing van innovatiebudget en beoordeling van de innovatievoorstellen in kwalitatieve en kwantitatieve zin.
- *Friciekosten*
 - a. toetsing van de gehanteerde uitgangspunten en berekeningen en in beeld brengen van de gevolgen van de verschillende scenario's voor de toekomstige financiële positie van XONAR;
 - b. beoordelen van de ambtelijk aangedragen voorstellen voor verlaging van de frictiekosten.
- *De jaren na 2015*

Een beeld schetsen van de door XONAR voorgestelde innovaties en hoe deze doorwerken in 2016 en later wat de financiële consequenties zijn voor de exploitatie van XONAR (in 2016, 2017 en indien mogelijk ook de jaren erna).

In het kader van dit onderzoek is er een documentenanalyse uitgevoerd, zijn er aanvullende gegevens opgevraagd, hebben er gesprekken plaatsgevonden met bestuurder en controller van XONAR en hebben er groepsinterviews plaatsgevonden met vertegenwoordigers van leidinggevenden, uitvoerenden en ondersteuning. Tussentijds is er in het ambtelijk overleg gesproken over de eerste bevindingen en de voortgang van het proces en vervolgens is het conceptrapport in het ambtelijk overleg besproken.

Hoofdstuk 2

Maatregelen XONAR

2.1 Kader

Gemeenten zijn vanaf 1 januari 2015 integraal verantwoordelijk voor de jeugdzorg. In het Regionale Transitiearrangement Zuid-Limburg (oktober 2013) is voor instellingen een budgetgarantie afgesproken van 80% van het budget van 2012. Belangrijk is dat er ook gedurende de overgangperiode continuïteit van zorg wordt geboden. Landelijk is afgesproken dat continueren van zorg geldt gedurende één jaar voor cliënten die daar per 31 december 2014 recht op hebben. Dit betreft zittende cliënten en wachtende cliënten. Voor pleegzorg geldt geen maximale termijn en ook sommige door de rechter of door het OM opgelegde maatregelen kunnen een langere looptijd hebben dan één jaar. Gemeenten in Zuid-Limburg garanderen dat de infrastructuur voor alle vormen van zorg voor jeugd in 2015 gehandhaafd blijft. Aanbieders met een vestiging in Limburg ontvangen in 2015 budget (80%) om hiermee zowel zorg te continueren als nieuwe instroom op te vangen. Over de hulp aan nieuwe cliënten worden nog nadere afspraken gemaakt met de zorgaanbieders. Om op deze verandering te anticiperen heeft XONAR de keuze gemaakt om twee soorten maatregelen te nemen, namelijk enerzijds innoveren en anderzijds reorganiseren. In de volgende paragrafen wordt op beide maatregelen nader ingegaan.

2.2 Zorginnovatie

In de 'houtskoolschets' heeft XONAR een aantal voorstellen voor zorginnovatie gedaan om in te spelen op de situatie per 1 januari 2015. De hoofdlijnen van deze voorstellen zijn:

- pleegzorg:
 - handhaven en versterken;
- verblijf 24-uurs:
 - ontwikkelen van twee nieuwe gezinshuizen;
 - afbouwen van twee behandelgroepen in 2014 en drie tot vier behandelgroepen in 2015;
 - in 2015 resteren dan acht of negen behandelgroepen en één crisisgroep;
- dagbehandeling/verblijf deeltijd:
 - geleidelijke afbouw MKD's;
 - paramedici bekostigen via Zorgverzekeringswet;
 - inzet expertise door onder andere coaching bij peuterspeelzalen, kinderdagverblijven en scholen;
- ambulante hulp:
 - versterken ambulante hulp met name voor crisissituaties, vechtscheidingen, trauma en geweld;
 - Intensieve Orthopedagogische Gezinsbegeleiding (IOG).

Belangrijk is dat de voorstellen van XONAR, als gespecialiseerde jeugdzorginstelling, aansluiten bij datgene wat wordt beoogd met de Jeugdwet en bij de ambities van de gemeenten in Zuid-Limburg. Met de Jeugdwet wordt vooral gestreefd naar meer preventie, inzet eigen kracht, ontzorgen, integrale hulp en meer ruimte voor professionals.

De ambities van de gemeenten in Zuid-Limburg zijn:

- meer ruimte geven aan eigen verantwoordelijkheid en kracht van jeugdigen en ouders;
- de pedagogische omgeving van het kind versterken;
- tijdig signaleren én meteen actie ondernemen;
- hulp is licht waar het kan, zwaar waar het moet;
- integraal, alle leefgebieden betrokken;
- veiligheid en rechtsbescherming voor de jeugdige;
- sterk door samenwerken en resultaatgericht (effectiviteit en efficiëntie);
- couleur locale (kernen, buurten, omgeving van kinderen verschillen van elkaar).

De conclusie van BMC is dat de voorstellen van XONAR voor zorginnovatie goed aansluiten bij wat wordt beoogd met de nieuwe Jeugdwet en bij de ambities van gemeenten in Zuid-Limburg. Zo wordt er door XONAR bijgedragen aan het meer inzetten op eigen kracht en aan demedicalisatie door met name de ambulante hulp te versterken, residentiële hulp te reduceren en door expertise van daghulp tevens in te zetten ter ondersteuning van professionals die werkzaam zijn op de vindplaatsen. Daarnaast draagt het versterken van ambulante hulp bij aan doelmatigheid, omdat verwacht mag worden dat hiermee de instroom voor de veelal duurdere residentiële hulp kan worden teruggedrongen. Er dient wel voor gewaakt te worden dat er in de regio voldoende capaciteit voor residentiële hulp resteert, omdat er altijd groepen zullen zijn waarvoor uithuisplaatsing niet te vermijden is. De voorstellen zijn ook in lijn met trends uit de afgelopen jaren (zie hoofdstuk 3).

De in het Innovatieplan XONAR 2014-2016 benoemde deelprojecten sluiten goed aan bij de gewenste ontwikkelingen. Implementeren van nieuwe methodieken en ervoor zorgen dat de jeugdzorgwerkers adequaat zijn toegerust zijn hierbij de belangrijkste speerpunten. Er worden in het plan veel verschillende deelprojecten onderscheiden. Geadviseerd wordt om deze deelprojecten meer de clusteren onder een aantal hoofdthema's. Dit vergemakkelijkt het goed in beeld houden van de essentie van de innovatie en de interne en externe communicatie hierover. Het betreft een ambitieus plan. Het plan is haalbaar, maar wij adviseren hierbij duidelijk te faseren en te zorgen voor een goede spreiding van de deelprojecten over de jaren 2014 tot en met 2016. Dit biedt meer ruimte voor afstemming met andere partijen en anticipatie op relevante ontwikkelingen in het jeugdbeleid in Zuid-Limburg. Verder wordt aanbevolen om halfjaarlijkse evaluatiemomenten met de gemeenten in te bouwen om de voortgang te bespreken en indien gewenst bij te sturen in de deelprojecten.

2.3 Reorganisatie

Het doel van XONAR bij de reorganisatie is om, zo veel mogelijk, continuïteit te bieden aan cliënten, pleegouders, medewerkers en externe stakeholders, door de specialistische expertise van XONAR te voorzien van een gezonde financiële huishouding en het primaire proces te laten aansluiten bij de wensen van de financier en de cliënt. Het secundaire proces en de aanwezige structuren zullen deze doelen efficiënt ondersteunen.

XONAR wil dat haar hulpverlening zo goed mogelijk aansluit bij de (leef)omgeving van cliënten, van ouders en van pleegouders. De veelal hoogcomplexe zorg die XONAR biedt bestaat vaak uit meer dan één vorm van hulpverlening. Dit vraagt om goede coördinatie en flexibiliteit in de organisatie. Als dit niet op orde is, vertraagt dit ook het hulpverleningsproces.

XONAR kiest ervoor te gaan werken met zelfsturende teams. In de nieuwe structuur zullen zelfsturende teams in de decentrale eenheden inhoudelijk en bedrijfsmatig verantwoordelijk worden voor het totale proces waarin de zorg en hulpverlening tot stand komt. De duale verantwoordelijkheid van de huidige organisatie is in de nieuwe organisatie gedelegeerd naar de uitvoerende processen. De redenen waarom men kiest voor zelfsturende teams zijn:

- Van cliënten en burgers wordt gevraagd om zelf verantwoordelijkheid te nemen en in hun kracht te gaan staan; het is een logische stap om van professionals een soortgelijke grondhouding te vragen.
- Ontwikkelingen in het sociaal domein vragen van de medewerkers de volgende competenties: respectvol en integer voor cliënten, klanten en elkaar, betrouwbaar en transparant, vraaggericht, trots op kwaliteit, ondernemend, kennis en expertise kunnen ontwikkelen en delen, verandering- en bereid tot samenwerking.
- Het werken vanuit de uitgangspunten van zelfsturende teams versterkt deze kerncompetenties van medewerkers: het worden professionals met een autonome verantwoordelijkheid binnen kaders; dit verhoogt de kwaliteit van werken én de mogelijkheden voor professionals zowel binnen als buiten de organisatie.
- Er moet fors worden bezuinigd op de overhead.

De conclusie van BMC is dat de keuze voor zelfsturende teams bij de reorganisatie een logische keuze is. Het is een organisatievorm die het mogelijk maakt om slagvaardig te reageren op veranderende omstandigheden en goed te kunnen samenwerken met andere partijen en domeinen op het gemeentelijk niveau. Een subregionale ordening binnen Zuid-Limburg is hierbij wel gewenst, om de lokale aansluiting beter te kunnen maken. Het is terecht dat het werken met zelfsturende teams en dus ook meer ruimte voor professionals door XONAR wordt gezien als een logische stap in het verlengde van de hedendaagse kijk op hulpverlening, waarbij eigen kracht en ondersteunen in plaats van overnemen centraal staan.

Met zelfsturende teams kan worden gewerkt met kortere lijnen en kan de benodigde ondersteuning (overhead) beperkter zijn. Belangrijke randvoorwaarden zijn wel dat de organisatie moet beschikken over goed opgeleide professionals die de geboden ruimte (zelfstandigheid) goed kunnen invullen. Dit mag niet worden verwaarloosd, anders worden de beoogde doelen zeker niet bereikt. Hetzelfde geldt voor de aanwezigheid van een heldere visie en duidelijke kaders waarbinnen de zelfsturende teams opereren. Het klinkt misschien onlogisch, maar vanuit het oogpunt van besturing zijn zeker bij het werken met zelfsturende teams helder geformuleerde kaders onmisbaar.

Voor het vervolgtraject met betrekking tot het implementeren van de zelfsturende teams formuleren wij de volgende aandachtspunten:

- **Borging aansluiting tussen zorgvormen**
Het is niet te verwachten dat elk zelfsturend team operationeel verantwoordelijk wordt voor een deel van de residentiële hulp en daghulp, omdat deze zorgvormen wellicht meer centraal zullen worden aangestuurd. Belangrijk voor cliënten die tot deze doelgroep behoren is dat XONAR ervoor zorgt dat de vanzelfsprekende aansluiting tussen de ambulante en de verblijfsfunctie blijft bestaan.
- **Kaders expliciteren**
Zowel voor de leiding van XONAR als de gemeenten als opdrachtgever is het van belang dat deze helder zijn over visie en opdracht. XONAR zal daarnaast zelf de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de zelfsturende teams goed moeten expliciteren.

- **Regeldruk**
Door de korte lijnen en door het bieden van vertrouwen kan veel regeldruk worden vermeden. Tegelijkertijd is het wel van belang dat financiers (gemeenten) ook dusdanige productieafspraken maken dat enerzijds flexibiliteit kan worden geboden om als uitvoerende organisatie adequaat in te spelen op de cliëntvragen en er anderzijds geen bureaucratie ontstaat door ingewikkelde registratiesystemen en verantwoordingseisen.

Hoofdstuk 3

Doorrekening maatregelen

3.1 Extrapolatie naar 2015

Het budget van XONAR bedroeg in 2012 € 41.872.740,—. Met de budgetgarantie van 80% komt dit voor 2015 neer op een subsidie van maximaal € 33.498.192,—. Op basis van een lineaire extrapolatie van de hulpverlening over de jaren 2010 tot en met 2013 raamt XONAR het budget voor 2015 bij continuering van bestaand beleid op € 42.747.385,— in totaal. Dit is een toename van het budget ten opzichte van 2012 met € 874.645,—.

De raming van deze toename door XONAR is door ons getoetst op basis van het aantal cliënten per zorgvorm (op 31 december) van XONAR in de afgelopen jaren (zie onderstaande tabel). Bij deze tabel moet worden opgemerkt dat er dubbeltellingen voorkomen, omdat dezelfde cliënten meer dan één zorgvorm kunnen ontvangen (bijvoorbeeld een combinatie van jeugdhulp en verblijf).

Tabel: Aantal unieke cliënten per zorgvorm per jaar (op 31 december)

Zorgvorm	2009	2010	2011	2012	2013	Trend 2010-2013
Jeugdhulp	814	943	1.073	1.200	1.333	toename 130/jaar
Verblijf deeltijd	210	230	243	217	211	stabiel
Verblijf 24-uurs	239	155	131	132	119	afname 10/jaar
Verblijf pleegzorg	544	555	550	557	540	stabiel
Spoedeisende zorg	25	16	17	16	23	stabiel

Op basis van deze gegevens kan worden geconcludeerd dat voor verblijf in deeltijd, pleegzorg en spoedeisende zorg (met verblijf) het aantal cliënten over de jaren heen relatief stabiel was. Voor jeugdhulp (ambulante hulp) was er sprake van een geleidelijke toename met gemiddeld circa 130 cliënten per jaar en voor residentiële hulp was er sprake van een lichte afname met gemiddeld circa 10 cliënten per jaar.

In onderstaande tabel wordt doorgerekend wat de meerkosten zijn van deze twee trends voor 2015 ten opzichte van 2012 (bij ongewijzigd beleid). Hierbij is uitgegaan van een gemiddelde prijs van € 6.000,— voor jeugdhulp en € 50.000,— voor residentieel verblijf.

Tabel: raming meerkosten 2015 van trend 2010-2013

Zorgvorm	Prijs (euro/cliënt)	Aantal (cliënten)	Kosten (euro)
Jeugdhulp	6.000	390	+ 2.340.000
Verblijf 24-uurs	50.000	30	- 1.500.000
Totaal (euro)			840.000

Geconcludeerd kan worden dat de door XONAR geraamde meerkosten (€ 874.645,—) voor 2015 goed aansluiten bij de door BMC geraamde meerkosten (€ 840.000,—) voor 2015.

3.2 Effecten maatregelen

In onderstaande tabel worden de door XONAR berekende effecten van de maatregelen (zorginnovatie en reorganisatie) op de totale kosten en het aantal modules per zorgvorm samengevat. De voorgenomen zorginnovatie leidt na extrapolatie voor 2015 zoals bedoeld nog tot een reductie van het aantal modules verblijf (zowel 24-uurs als deeltijd). Het aantal modules ambulante hulp (crisis en jeugdzorg) is na extrapolatie constant gehouden. Er is door de extrapolatie dus wel al sprake van een toename van ambulante hulp ten opzichte van bijvoorbeeld 2014 en er komt ambulante hulp beschikbaar die niet moet worden geboden in combinatie met residentiële hulp. Bij de zorginnovatie op dit terrein ligt de nadruk meer op het versterken van de ambulante hulp dan op substantiële uitbreiding van de omvang (zie hiervoor).

De zorginnovatie leidt voor 2015 tot een reductie van de kosten met circa € 4,4 miljoen. Dit is dus vooral het gevolg van reductie van de capaciteit residentieel en deeltijd.

Als gevolg van de reorganisatie verandert niet het aantal modules, maar veranderen wel de kosten.

Door de reorganisatie vindt voor 2015 een verdere daling van de kosten plaats van circa € 3,5 miljoen. Dit is vooral een gevolg van het inkrimpen van het personeelsbestand bij de reorganisatie (zie ook 3.3.).

Tabel: Raming aantal modules per zorgvorm per maatregel (2015)

Zorgvorm	extrapolatie	na innovatie	na innovatie en reorganisatie
Behandelgroep crisis	169	169	169
Jeugdhulp crisis (ambulant)	482	482	482
Jeugdzorg (ambulant)	3.159	3.147	3.147
Verblijf 24 uur	255	216	216
Deeltijd verblijf	422	339	339
Pleegzorg	635	635	635
Totaal (cliënten / modules)	5.122	4.988	4.988
Totaal (euro's)	€ 42.747.385	€ 38.337.416	€ 34.838.755
Maximale subsidie 2015: 80% van (subsidie 2014, prijspeil 2012)			€ 33.498.192
Tekort			€ 1.340.563

De twee maatregelen samen leiden dus tot een kostenreductie van circa € 7,9 miljoen. Bij een budgetgarantie van 80% resteert in dit geval een tekort van circa € 1,3 miljoen (zie tabel). Voor dit tekort in 2015 heeft de provincie aangeboden € 1.5 miljoen beschikbaar te stellen.

In onderstaande tabel wordt berekend welk budget er nodig is voor het continueren van zorg (zittende cliënten en wachtlijstcliënten op 31 december 2014) en welk budget er in 2015 resteert voor nieuwe cliënten.

Tabel: Berekening budget voor nieuwe instroom 2015

Onderdeel	Clënten	Subtotaal	Totaal
		euro	euro
Budget 2014 (prijspeil 2012)			€ 41.872.733
korting -/-			€ 8.374.541
Prognose budget 2015			€ 33.498.192
Raming budgetclaim 2015 voor lopende trajecten 2014			
Claim budget per 31-12-2014	1.793	€ 14.233.279	
Wachlijst per 31-12-2014	72	€ 624.496	
Totaal benodigd budget continuïteit lopende trajecten + wachtlijst 2014	1.865		€ 14.857.775
Beschikbaar budget voor nieuwe instroom 2015			€ 18.640.417
Totaal raming budget 2015 XONAR	4.988	€ 34.838.755	
Waarvan lopende trajecten en wachtlijst 2014	1.865	€ 14.857.775	
Prognose benodigd budget voor nieuwe cliënten	3.123		€ 19.980.980
Geraamd tekort budget 2015			-€ 1.340.563

3.3 Formatie en kostprijsberekening

De reorganisatie heeft een groot effect op de personeelssamenstelling. In onderstaande tabel wordt het formatieoverzicht van voor en na de reorganisatie gepresenteerd.

De organisatie krimpt na de reorganisatie in totaal met 16,45%, waarbij het primaire proces in verhouding het minste krimpt (14,3%).

Uitgangssituatie bij de reorganisatie was een reductie van 118,5 fte, waarvan inmiddels via natuurlijk verloop 15,3 fte is ingevuld. Hiermee resteert nog een reductie van 103,2 fte, waarvan 79,03 fte in 2014 al gerealiseerd moet worden en 24 fte in volgende jaren.

Het afbouwen van de formatie binnen het primaire proces verloopt, mede door de vrijwillige vertrekregeling waar relatief veel belangstelling voor is, voortvarend. De extra ruimte die ontstaat door extra verloop kan worden benut om opnieuw een flexibele schil op te bouwen om mogelijke krimp vanaf 2016 te kunnen opvangen.

Tabel: Formatieoverzicht in 2014

Bedrijfsonderdeel	Uitgangssituatie			Verloop		
	Werkelijke formatie	Formatie wordt	Boventallig	Tijdelijk contract	Vrijwillig vertrek	Boventallig contract onbepaalde tijd
	1-3-2014	1-7-2014				
Primair	349,69	299,6	50,09	28,87	29,51	-8,29
Overhead primair	35,28	24,85	10,43	7,17	2,78	0,48
Overhead	95,49	50,5	44,99	12,78	15,94	16,27
Nieuwe functies overhead		26,48	-26,48			-26,48

Totaal formatie	480,46	401,43	79,03	48,82	48,23	-18,02
-----------------	--------	--------	-------	-------	-------	--------

Aan de in 3.2 gepresenteerde bevindingen ligt voor kostprijsberekening, naast het formatie-overzicht, een aantal andere uitgangspunten ten grondslag. De belangrijkste hiervan zijn:

- Salariskosten, conform CAO 2014
- 1.150 directe uren/formatieplaats
- Opslagen:
 - Sociale lasten 23,7%
 - Overhead 21,1%
 - Materieel 4,4%
 - Cliëntgebonden kosten 17,0%

Voor de productiviteit wordt vaak uitgegaan van 1.300 uren per formatieplaats (onder andere Normprijsonderzoek, Deloitte 2006). Zeker voor ambulante hulp en pleegzorg kan dit invloed hebben op de kosten. Bij residentiële hulp en daghulp is het effect mogelijk minder groot, omdat hierbij voor de bezetting wordt uitgegaan van dienstroosters. Indirecte activiteiten worden dan deels uitgevoerd tijdens rustige momenten op de groep. Geadviseerd wordt om geleidelijk toe te groeien naar 1.300 productieve uren per formatieplaats, maar om de organisatie hier nu nog niet extra mee te belasten tijdens de zorginnovatie en reorganisatie. Het terugdringen van het ziekteverzuim van 7,4 naar 4,0% draagt ook bij aan een winst van 40 productieve uren per formatieplaats.

Naast het verhogen van de productiviteit zijn voor XONAR de volgende elementen beïnvloedbaar:

- functiegebouw (na reorganisatie);
- reductiekosten externe inhuur;
- terugdringen overhead (opgenomen in het reorganisatieplan).

De kostprijzen worden momenteel opgebouwd met vaste opslagen in plaats van toerekening met een opslagpercentage. Hierdoor ontstaan bij de lichte functie onevenredige opslagen voor overhead en materieel. Wij adviseren om bij kostprijsberekening uit te gaan van opslagpercentages.

Wij kunnen geen uitspraken doen over de mate waarin de kostenprijzen van producten verlaagd worden, aangezien deze berekeningen nog niet gereed zijn. Het zal echter duidelijk zijn dat door de reorganisatie hierin nogal substantiële veranderingen kunnen optreden.

Hoofdstuk 4

Eenmalige kosten

4.1 Omvang frictiekosten en reorganisatiekosten

In onderstaande tabel worden de eenmalige kosten (frictiekosten en reorganisatiekosten) gepresenteerd zoals door XONAR geraamd op 30 januari 2014.

Tabel: overzicht frictie- en reorganisatiekosten

Onderdeel	Kosten	Totaal
	euro	euro
Personeel	3.057.125	
Inhuur HRM	450.000	
Advocaat- en juridische kosten	300.000	
Frictiekosten personeel		3.807.125
Accountantskosten	100.000	
Organisatie en advies	150.000	
Verhuiskosten en aanpassing vastgoed	750.000	
Frictiekosten organisatie		1.000.000
Extra inhuur personeel herinrichting		
Processen en opzetten organisatie	660.000	
Inhuur personeel voor calamiteiten	280.000	
Aanpassing informatiesysteem	550.000	
Reorganisatiekosten en vernieuwing		1.490.000
Totaal frictie- en reorganisatiekosten		6.297.125

De totale frictiekosten en reorganisatiekosten worden geraamd op € 6,3 miljoen. Hiervoor zal door XONAR een voorziening worden getroffen ten laste van het resultaat 2013. XONAR heeft uitstel gevraagd voor het opleveren van de jaarrekening 2013, mede omdat de frictiekosten personeel nog niet definitief zijn en daarmee de definitieve bepaling van de hoogte van die voorziening nog niet kan plaatsvinden. XONAR heeft met hulp van de provincie reserves kunnen opbouwen voor tegenvallers na 2014. Deze zijn echter ook nodig om door middel van de voorziening de geraamde frictie- en reorganisatiekosten te kunnen dragen.

De frictiekosten zijn uiteraard gecalculeerd op basis van inschattingen. BMC is van mening dat verschillende posten ruim zijn begroot en afhankelijk zijn van toekomstige keuzes van XONAR zelf, maar ook van de gemeenten en van verdere ontwikkelingen. Zo zijn de kosten voor HRM geraamd op basis van externe inhuur (€ 450.000,—). Gezien het langlopende traject kan er ook gekozen worden voor een tijdelijk contract. Voor het herinrichten van processen worden ook interne uren van vast personeel geraamd (€ 660.000,—). Deze raming vinden wij gezien de huidige norm voor productiviteit aan de hoge kant. Daarnaast zijn bijvoorbeeld de kosten voor het aanpassen van informatiesystemen (€ 550.000,—) mede afhankelijk van keuzes die de gemeenten zullen gaan maken omtrent de gewenste informatievoorziening.

Wat betreft de hoogte van de geraamde frictiekosten dient nog een meer algemene opmerking te worden gemaakt. Wat reëel is om aan frictiekosten te ramen is in feite mede afhankelijk van hoe de gemeenten en zorgaanbieders zich ten opzichte van elkaar zullen gaan gedragen. Indien gekozen wordt voor partnership, wordt meer in gezamenlijkheid gezocht naar een oplossing van knelpunten (en bekostiging), maar wanneer gemeenten van het begin af aan inzetten op aanbesteden en concurrentie, leidt dit tot hogere frictiekosten en stelt dit hogere eisen aan de kracht (en reserves) van zorgaanbieders. Bij partnership valt te verwachten dat bijvoorbeeld gemeenten ook gezamenlijk middelen inzetten om te komen tot uniformering van de informatievoorziening en werkwijzen tussen verschillende zorgaanbieders. Bij aanbesteden is dit minder vanzelfsprekend. Zeker omdat er nog zo veel uitvoeringsvragen zijn en er onduidelijkheid bestaat over de effectiviteit van nieuwe werkwijzen, adviseren wij om zeker de eerste jaren te kiezen voor partnership.

4.2 Omvang Innovatiekosten

In onderstaande tabel wordt de raming van de innovatiekosten samengevat. De totale kosten worden geraamd op € 1,5 miljoen. De projecturen zijn vooral bestemd voor de inzet van interne medewerkers. Tot de materiële kosten worden onder andere bepaalde ICT-/techniekkosten (€ 50.000,—) en kosten voor sluiting gebouwen/afbouwen groepen (€ 50.000,—) gerekend.

Tabel: Raming innovatiekosten

Onderdeel	Uren	Kosten (euro)
Projecturen	11.490	1.081.570
Inhuur externen		147.000
Materiële kosten		140.000
Projectmanagement		168.000
Totaal		1.536.570

Voor de raming van de kosten voor projecturen komt het gemiddelde uurtarief in feite neer op € 94,13. Dit is een tarief gebaseerd op 1.150 productieve uren/fte en bevat opslagen voor overhead en materiële kosten. Voor dienstverlening zijn dergelijke opslagen gebruikelijk, maar voor innovatieprojecten (voor de eigen organisatie) kunnen deze toeslagen eigenlijk achterwege blijven. Immers, de overhead en materiële kosten van de organisatie zijn al gedekt door de reguliere dienstverlening. Daarnaast stellen we voor om voor de innovatieprojecten uit te gaan van 1.300 productieve uren/fte. Elders in dit rapport stellen wij voor OM geleidelijk toe te groeien naar deze norm, maar bij de innovatieprojecten gaat het veelal om additionele uren voor medewerkers, waardoor deze norm gemakkelijker te realiseren is.

Door het achterwege laten van opslagen voor overhead en materiële kosten en uit te gaan van 1.300 productieve uren/fte komen wij uit op een gemiddeld uurtarief van circa € 58,82, waarmee de totale kosten voor projecturen uitkomen op circa € 675.841,—. Daarnaast stellen wij voor om de opgevoerde kosten voor 'sluiting gebouwen/afbouwen groepen' (€ 50.000,—) te rekenen tot de frictiekosten.

Samenvattend komt het erop neer dat met bovenstaande uitgangspunten de totale innovatiekosten kunnen worden geraamd op € 1.080.842,—, oftewel € 455.728,— lager dan het oorspronkelijk geraamde bedrag. Het gaat hier om schattingen en dus kunnen werkelijke kosten altijd hoger of lager uitvallen. Afgesproken kan worden dat XONAR een specifieke verantwoording geeft aan gemeenten omtrent de in het kader van innovatie gedane uitgaven.

4.3 Beperken frictiekosten

In een rapport van het Transitiebureau Jeugd (september 2013) worden denkrichtingen aangegeven om de frictiekosten te beperken. Deze denkrichtingen worden ingedeeld in vier categorieën, namelijk:

- **Vroegtijdig voorkomen van frictiekosten**
Een van de meest effectieve methoden om frictiekosten te verminderen is het vroeg verschaffen van duidelijkheid aan aanbieders over de verwachte omzetontwikkelingen. Instellingen zijn dan in staat om hun bedrijfsvoering vroegtijdig aan te passen en kunnen zo frictiekosten voorkomen.
Voorbeelden zijn: tijdig beleidskeuzes maken, voorlichting geven over fiscale regels en opstellen van scenario's.
- **Verminderen van budgetschommelingen**
Om de budgetschommelingen te verminderen zijn vooral de gemeenten aan zet.
Voorbeelden zijn: kiezen voor een 'zachte landing'/budgetgaranties voor huidige aanbieders en meerjarige aanbestedingstermijnen en subsidieverordeningen.
- **Coördinatie op regionaal niveau**
Voor een deel zijn dit afspraken met betrekking tot het beperken van frictiekosten die optreden bij de efficiencymaatregelen die bij deze transitie worden genomen.
Voorbeelden zijn: bekostigingsafspraken maken, regiopersoneel in plaats van externen inzetten, 'mens volgt werk' principe toepassen, pilot integrale teams om goed zicht te krijgen op mogelijk frictiekosten, regionale arbeidspools ontwikkelen, crisisdiensten samenvoegen, dubbelingen in het aanbod en/of proces verminderen, de rol van cao's, gemeenschappelijk eigendom en/of beheer van gebouwen en overname en nieuwe inzet van vastgoed.
- **Kosten flexibiliseren op organisatieniveau**
Voor een deel zijn dit afspraken met betrekking tot het beperken van frictiekosten die optreden bij de efficiencymaatregelen die bij deze transitie worden genomen.
Voorbeelden zijn: invoeren personeelsstop i.c. stoppen met het bieden van vaste contracten, strategische personeelsplanning, detacheringsconstructies opzetten en multi-inzetbaarheid van vastgoed vergroten.

BMC is gevraagd om de ambtelijk ingebrachte voorstellen/ideeën om de frictiekosten te beperken (26 februari 2014) nader te beoordelen. Het gaat om: begeleiding van werk naar werk, vrijwillige vertrekregeling, impuls mobiliteit, openbreken sociaal plan en compensatie frictiekosten door het Rijk. We vinden in dit verband de begeleiding van werk naar werk en de impuls van mobiliteit het meest belangrijk. Dit zijn terreinen waarop door gemeenten en provincie op dit moment constructief (preventief) beleid gevoerd kan worden.

Wij vermoeden dat dit soort interventies ook werden bedoeld toen de TSJ aangaf dat uit het Regionale Transitiearrangement Zuid-Limburg niet blijkt op welke wijze de frictiekosten worden beperkt (november 2013).

De kansen met de drie andere ambtelijke voorstellen (vrijwillige vertrekregeling, openbreken sociaal akkoord en compensatie van frictiekosten door het Rijk) moeten uiteraard wel worden benut, maar zijn van een andere orde en bieden voor gemeenten in de regio Zuid-Limburg zelf minder beïnvloedingsmogelijkheden. Bovendien ligt bij deze voorstellen de nadruk wel op beperken van frictiekosten, maar niet op voorkomen ervan. Ook in de denkrichtingen van het Transitiebureau Jeugd, zoals hierboven wordt samengevat, ligt de focus meer op het zo veel mogelijk voorkomen van frictiekosten.

- **Werk naar werk**

Ten minste driekwart van de kosten in de jeugdzorg bestaat uit personeelskosten. Frictiekosten bij de transitie zullen dus vooral samenhangen met personele verplichtingen. Een beleid gericht op het begeleiden van werk naar werk kan daarom in principe het meest effectieve middel zijn om de frictiekosten te beperken of te voorkomen.

Begrijpelijk is dat gemeenten in Zuid-Limburg niet hebben gekozen voor een budgetgarantie van 100%. Minder duidelijk is waarom er niet is gekozen voor meerjarige afspraken om een zachte landing (met geleidelijke afbouw van personeelsbestand) beter mogelijk te maken. Hierbij zou dan ook meer tijd beschikbaar zijn om mensen gericht te begeleiden van werk naar werk. Een gegeven is dat er in Zuid-Limburg een bepaald aantal jeugdzorgwerkers bij instellingen boventallig wordt, maar tegelijkertijd is het duidelijk dat in Zuid-Limburg in het lokale domein (eerste lijn) vacatures ontstaan om de preventie en lichtere hulp te versterken en uit te breiden. Zoals bedoeld door het Transitiebureau Jeugd, zouden er scenario's opgesteld kunnen worden om mensen te begeleiden van werk naar werk.

In onderstaande tabel wordt een typering gegeven van de expertise van het personeel bij XONAR in het primaire proces.

Tabel: Typering expertise personeel XONAR

• Pedagogisch medewerker en pedagogische gezinsbegeleider (41%)
mbo/hbo-niveau, veelal SPH • Begeleiders pleegzorg (10%)
Allen hbo, veelal SPH • Ambulante hulpverleners A en B (35%)
Allen hbo, veelal SPH • Gedragswetenschappers (7%)
Allen wo, geregistreerd via NVO of NIP • Vrouwenopvang, overig (7%) |
|--|

Het zijn allemaal medewerkers met expertise op het terrein van 'opvoeden en opgroeien'. Bepaalde deskundigheidsbevordering of training is misschien noodzakelijk voor deze mensen, maar dat zal vaak vereist zijn in dit nieuwe werkveld. Om een goede match te kunnen maken zou er bijvoorbeeld niet alleen gekeken moeten worden naar boventalligen; in feite zouden alle XONAR-medewerkers in de gelegenheid gesteld kunnen worden om te solliciteren op vacatures. XONAR zou dit toejuichen, omdat dit er tevens aan kan bijdragen de flexibele schil bij XONAR te vergroten om eventuele bezuinigingen in volgende jaren beter te kunnen opvangen.

Overigens kan hierbij in overgangperiodes of blijvend gewerkt worden met detachingsconstructies, zoals ook voorgesteld door het Transitiebureau Jeugd. In dit

verband is het van belang om op te merken dat onlangs duidelijk is geworden dat de btw-vrijstelling voor de jeugdzorg blijft bestaan. Indien gemeenten bij de invulling van de functies in de 1e lijn willen kijken naar de beschikbaar komende expertises bij de jeugdzorginstellingen, kan een substantieel deel van de frictiekosten voorkomen worden. Bovendien blijft die expertise en langjarig opgebouwde ervaring behouden voor de jeugdzorg.

- **Impuls mobiliteit**
Het vanuit de zorginstellingen zelf ontstane initiatief 'Limburg Care' kan een wezenlijke bijdrage gaan leveren aan het van werk tot werk brengen van boventallige zorgmedewerkers. De provincie vindt dit een goed initiatief en ondersteunt het plan om op zo kort mogelijke termijn tot nadere invulling te komen. Intussen geeft de provincie na overleg met de zorginstellingen een extra impuls door middel van het faciliteren van medewerkers voor omscholing, loopbaanoriëntatie en begeleiding op de arbeidsmarkt. De faciliteiten worden vooralsnog voor 80 personen aangeboden en ingevuld door het Mobiliteitscentrum Jeugdzorg, tot het moment dat Limburg Care operationeel is. Hiervoor is een bedrag gereserveerd van € 140.000,—. Wel beperkt deze impuls zich tot degenen die nu gebruikmaken van de vrijwillige vertrekregeling om het gebruik hiervan extra te stimuleren. Voor begeleiding van de resterende boventallige medewerkers zal XONAR in samenwerking met Limburg Care een pilot inrichten.
- **Overige voorstellen**
Een vrijwillige vertrekregeling kan eraan bijdragen de frictiekosten te beperken, omdat hiermee de veel duurdere verplichtingen uit het sociaal plan en daaropvolgende wachtgeldverplichtingen uit de cao worden voorkomen. XONAR gaat bij de vrijwillige vertrekregeling uit van een gemiddelde vertrekvergoeding van € 45.000,— naast gemiddeld € 5.000,— per vertrekkende voor ondersteuning/begeleiden bij het vinden van ander werk. De provincie Limburg draagt, zoals hierboven aangegeven, financieel bij om het gebruik van deze vrijwillige vertrekregeling te stimuleren. Er is bij XONAR relatief veel belangstelling voor deze regeling (zie ook 4.1), wat op korte termijn een aanzienlijke reductie van de oorspronkelijk geraamde personele frictiekosten teweeggebracht heeft. Begin dit jaar werden die frictiekosten door XONAR nog geraamd op ruim € 8 miljoen.

Voor het openbreken van het sociaal plan worden momenteel nog gesprekken gevoerd met bonden. Dit zijn moeizame gesprekken, maar de beeldvorming wordt beter en de kans dat bonden bereid zijn mee te bewegen lijkt iets toe te nemen. Het valt niet uit te sluiten dat de belangstelling voor de vrijwillige vertrekregeling onder medewerkers hier in positieve zin aan bijdraagt. Ook het initiatief van Limburg Care kan hier een positieve rol in gaan spelen, omdat er sprake is van een perspectiefvol alternatief voor boventallige medewerkers.

De rechtbank Overijssel overweegt dat de problematiek rond de uit de stelselwijziging voortvloeiende frictiekosten dient te worden opgelost in het landelijke politieke veld, omdat men van mening is dat hier ook de verantwoordelijkheid ligt voor het ontstaan van de frictiekosten. Er is in het verlengde hiervan tot nu toe nog geen duidelijkheid over een eventuele compensatie van de frictiekosten door het Rijk. Een overweging van het Rijk om de frictiekosten niet te compenseren kan zijn dat hiermee gemeenten en provincies minder worden gestimuleerd om de frictiekosten zo beperkt mogelijk te houden of, anders gezegd, dat ongewenst gedrag wordt beloond.

Samenvattend kan worden geconcludeerd dat het voorkomen en beperken van de frictiekosten alleen met een gezamenlijke inspanning van alle partijen in goed partnership

kan worden bereikt. Hiermee wordt ook maatschappelijk belang gediend, omdat zo geld dat bestemd is voor jeugdzorg niet via frictiekosten weglekt naar andere zaken.

Hoofdstuk 5

Nabije toekomst

5.1 Besturing

Op basis van de binnen XONAR gehouden groepsinterviews en gesprekken met de bestuurder en de controller heeft BMC een positief beeld gekregen van de besturing in de organisatie. Onze conclusie is dat de huidige organisatie XONAR in control is, wat een randvoorwaarde is om adequaat te kunnen anticiperen op de komende veranderingen.

Algemeen bekend is dat instellingen die (semi)residentiële/intramurale capaciteit bieden veelal kwetsbaarder zijn dan andere instellingen, omdat zij vanwege de vereiste faciliteiten (accommodatie) minder flexibel zijn. Daarom is een zekere continuïteit met meerjarenafspraken over de benodigde capaciteit bij dit soort instellingen gewenst. Ook provincies en verzekeraars zijn daar tot nu toe altijd zo mee omgegaan. Als gemeenten meer flexibiliteit willen wat betreft de afname van diensten is een alternatief het in (gemeenschappelijk) eigendom en/of beheer nemen van gebouwen, zoals ook wordt aangegeven door het Transitiebureau Jeugd.

De specifieke bevindingen met betrekking tot de uitvoeringspraktijk bij XONAR kunnen als volgt worden samengevat:

- De interne informatievoorziening is heel goed voor de huidige situatie. Belangrijk is uiteraard dat de informatievoorziening blijft aansluiten bij de voorgenomen veranderingen.
- Betrokkenen beschikken over bruikbare informatie met betrekking tot zowel planning als realisatie. Alle partijen zijn hierover tevreden.
- De verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn helder voor de betrokken partijen. Dit levert in de praktijk geen relevante problemen op.
- Bij de planning vormen afspraken over bruto- en netto-uren de leidraad.
- Productieafspraken met teams (en medewerkers) vinden plaats op het niveau van aantallen te helpen cliënten per jaar (of varianten daarvan).
- Bij de reorganisatie wordt afgestapt van duaal leiderschap (lijn versus inhoudelijk verantwoordelijke).
- Met cliënten worden eindgesprekken gevoerd. Op basis hiervan hebben hulpverleners een goed beeld van hoe cliënten de hulp hebben ervaren. Daarnaast wordt (achteraf) een exit-vragenlijst afgenomen. Hier ligt wel een verbeterpunt, omdat de response hierop erg laag is.
- Iedere twee jaar wordt er een medewerkerstevredenheidsonderzoek uitgevoerd. Bevindingen worden bekendgemaakt via intranet en relevante signaleren worden in het werkoverleg besproken.
- Het ziekteverzuim is hoog (circa 7,4%). Vanaf begin dit jaar zijn hier meerdere acties op ingezet. Hierbij is onder andere een verzuimconsulent actief en is er nadrukkelijk aandacht voor de rol van de manager bij verzuim (zoals aanspreken en begeleiden).

De specifieke bevindingen met betrekking tot de ondersteuning binnen XONAR kunnen als volgt worden samengevat:

- De inrichting van de financiële administratie is voldoende flexibel en in control.
- De organisatie beschikt over een operationele rapportagecyclus. Er wordt gewerkt aan het (door)ontwikkelen van een betrouwbare forecast.
- XONAR gebruikt verschillende softwarepakketten. De afdeling Informatiebeheer kan data afkomstig uit de verschillende pakketten ontsluiten en integraal presenteren in rapportages.
- Eén integraal softwareprogramma heeft de voorkeur, maar de keuze hiervoor kan dankzij de huidige werkwijze worden doorgeschoven.
- De ondersteunende afdelingen moeten meebewegen met de nieuwe koers/werkwijze van zelfsturende teams. Reguliere processen en uitvoering moeten worden bijgesteld en moeten aansluiten bij de behoefte van de zelfsturende teams. Dit kan ook gevolgen hebben voor de organisatorische opbouw van de overhead.
- De nieuwe organisatie en werkwijze vraagt dus aanpassing van processen en ondersteuning.

5.2 Huisvesting

XONAR is vanaf 2011 gestart met het optimaliseren van de vastgoedportefeuille. Het vastgoed moet aansluiten bij de toekomstige behoeften van cliënten en medewerkers en tevens de juiste bedrijfswaarde vertegenwoordigen op de balans. Gezien het verleden met betrekking tot het verkrijgen van het vastgoed heeft de provincie aangegeven ondersteuning te willen bieden bij deze optimalisatieslag. Tevens werd daarmee ook uitvoering gegeven aan een in Provinciale Staten aangenomen motie, waarin opgeroepen werd om de gebouwenproblematiek van de jeugdzorginstellingen voor de overgang naar de gemeenten op te lossen. Dit mede om daarmee de financiële armslag van de instellingen te vergroten en een gezonde basis voor de toekomst te leggen.

Door XONAR is een onderzoekopdracht verstrekt aan adviesbureau AAG om de vastgoed-situatie in kaart te brengen. Naderhand is op initiatief van de provincie de vastgoedsituatie bij alle jeugdzorginstellingen door de RO-groep nader in beeld gebracht, op basis waarvan de provincie aan XONAR in 2013 een aanvullende bijdrage heeft verstrekt.

Dit heeft geleid tot de volgende stappen in de vastgoedportefeuille:

Afwaardering vastgoed 2011 € 2,3 miljoen:

- Locatie Mariënwaard 5
- Locatie Severenstraat 16
- Locatie Zoetmanstraat 75

• Afwaardering vastgoed 2013 € 1,9 miljoen:

- Locatie Mariënwaard 5
- Locatie Severenstraat 16

De locaties Mariënwaard en Severenstraat zullen zo spoedig mogelijk worden afgestoten. Hierover lopen momenteel onderhandelingen met de gemeente Maastricht en de provincie Limburg om te bezien of een opname in ontwikkeling Landgoederenzone mogelijk is. De Zoetmanstraat blijft naar verwachting in gebruik en krijgt gedeeltelijk een andere bestemming. Ook hierover wordt momenteel in overleg met de gemeente Maastricht en de provincie gekeken naar mogelijkheden. XONAR zet daarnaast in op meer flexibiliteit (huur) en verwacht voldoende aansluiting te kunnen vinden bij de nieuwe werkwijze.

De geraamde verhuis- en verbouwkosten van € 1,5 miljoen (en herinrichting) voor bovengenoemde panden hebben te maken met het aanpassen en verhuizen naar bestaande locaties van XONAR.

De door de provincie extra verstrekte subsidie voor vastgoed van € 3,5 miljoen staat in relatie tot de afwaardering van de vastgoedportefeuille. Hierbij wordt opgemerkt dat de afwaardering 2011 al ten laste is gebracht van het resultaat 2011 en dat de verhuiskosten (€ 750.000,—) zullen worden gereserveerd in 2013.

XONAR beschikbaar daarnaast, eind 2012, over een bestemmingsreserve van in totaal ruim € 2,1 miljoen (onderdeel van het eigen vermogen), dat is gevormd uit de verkoop van panden en bestemd voor nieuw- en verbouw volgens het Lange Termijn Huisvestingsplan.

Naast de financiële steun biedt de provincie ook in het verdere traject van mutatie in de vastgoedportefeuille een ondersteunende rol. De provincie hecht eraan dat de financiële middelen die zij heeft ingebracht voor de oplossing van de vastgoedproblematiek ook daadwerkelijk daarvoor behouden blijven.

5.3 Exploitatie, AMA's en Vrouwenopvang

Exploitatie

XONAR gaat voor 2016 uit van -30% (ten opzichte van de basissubsidie 2012). Dit komt overeen met 12,5% minder omzet ten opzichte van 2015 (zie onderstaande tabel).

Tabel: (geraamde) exploitatie per jaar

Jaar	2012	2013	2014	2015	2016
Subsidiebedrag	€ 41.872.733	€ 41.544.369	€ 40.398.797	€ 33.498.192	€ 29.310.913
Jaarlijkse mutatie (%)		-0,80%	-2,80%	-17,10%	-12,50%

De door XONAR geraamde extra bezuiniging van 12,5% in 2016 ten opzichte van 2015 is niet door provincie of gemeenten opgelegd. De hoogte van het budget voor 2016 is nog niet vastgesteld.

AMA's

Deze doelgroep is van beperkte omvang (2,9%). Wel wordt in 2014 een lichte groei waargenomen.

Groei, krimp en afbouw van deze doelgroep is op te vangen zonder grote financiële problemen, omdat de formatie en huisvesting flexibel zijn opgebouwd.

Vrouwenopvang

Dit betreft eveneens een beperkte omvang (6%).

Verwacht wordt een bezuiniging van 20% in drie jaar vanaf 2016. Verwacht wordt dat deze bezuiniging binnen de reguliere begroting van de komende jaren kan worden opgevangen.

5.4 Flexibiliteit en eigen vermogen

In onderstaande tabel wordt het verloop van de financiële positie van XONAR weergegeven.

Tabel: Verloop financiële positie XONAR

Activa	2011	2012	2013*
Vaste activa	6.681.644	8.165.417	5.261.687
Vlottende activa	15.579.583	20.404.029	23.129.163
Balans totaal	22.261.227	28.569.446	28.390.850
Passiva			
Eigen vermogen	2.374.518	6.655.562	9.714.829
Vreemd vermogen	10.216.956	7.804.339	5.804.509
Langlopende schulden	3.089.791	2.483.634	2.177.436
Kort vreemd vermogen	6.579.962	11.625.911	10.694.076
Balans totaal	22.261.227	28.569.446	28.390.850
Ratio's			
Solvabiliteit	10,7%	23,3%	34,2%
Liquiditeit (quick ratio)	236,8%	175,5%	216,3%
(norm 1)	2,4	1,7	2,1
Bruto resultaat	783.959	4.281.044	3.059.268
Als percentage van de omzet	1,59%	9,42%	5,98%

*Balans 2013 zonder resultaat bestemming. Verwacht € 3.059.268

In onderstaande tabel wordt het eigen vermogen 2013 nader gespecificeerd.

Tabel: Specificatie eigen vermogen 2013

Eigen vermogen (voor resultaat bestemming)	Euro
Algemene reserve	68.669
Bestemmingsreserve	2.163.477
Risicoreserve	7.482.683
Totaal Eigen vermogen	9.714.829

Bovenstaande specificatie is overgenomen van de voorlopige jaarrekening 2013 verstrekt door XONAR, voor resultaatbestemming en zonder goedkeuring van accountant en raad van toezicht. De *Algemene reserve* (jaar 2013 niet gemuteerd) is voor de organisatie vrij beschikbaar. De *bestemmingsreserve* gebouwen is gevormd ten behoeve van de nieuw- en verbouwplannen volgens het Lange Termijn Huisvestingsplan. De dotatie 2013 is gelijk aan het resultaat van de verkoop van panden tot en met 2013 (jaar 2013 niet gemuteerd). De *risicoreserve JOH* (Jeugd en Opvoedhulp) vertegenwoordigt het cumulatieve exploitatiesaldo op de gesubsidieerde jeugdhulpverlening. Eventuele tekorten en overschotten worden integraal hiermee verrekend. Saldo risicoreserve 31 december 2012 was € 4.423.416,— en het exploitatieresultaat 2013 € -3.059.268,—, waarmee het saldo eind 2013 komt op € 7.482.683,—.

Verwacht wordt dat XONAR de geraamde frictiekosten van naar schatting € 6.300.000,— ten laste zal brengen van het exploitatieresultaat 2013 en hiervoor een voorziening zal aanleggen.

Op basis van de beschikbare data verwachten wij dat zonder financiële compensaties van provincie en gemeenten het eigen vermogen eind 2015 uitkomt op naar schatting € 2,4 miljoen. met een vrij eigen vermogen van € 141.000,- euro (zie onderstaande tabel).

Naar verwachting krijgt de provincie van het Ministerie van VWS een aanvullende mogelijkheid om voorzieningen en reserves voor andere doeleinden in te zetten. Deze maatregel van VWS heeft betrekking op het terugdringen van frictiekosten. De bestemmingsreserve van € 2.164.000,— opgebouwd met de verkoop van panden heeft mogelijk betrekking op deze versoepeling.

Tabel:	Euro
<i>Ontwikkeling eigen vermogen richting 2016</i>	
Eigen vermogen	9.715.000 *
Voorziening Frictiekosten	-6.300.000 *
(raming) Eigen vermogen eind 2013	3.415.000
Prognose resultaat 2014	1.330.000 **
(raming) Eigen vermogen eind 2014	4.745.000
Bijgestelde raming innovatiekosten	-1.100.000
Prognose resultaat 2015	-1.340.000 ***
(raming) Eigen vermogen eind 2015	2.305.000
 <i>Eigen vermogen eind 2015 kent de volgende samenstelling</i>	
Bestemmingsreserve vastgoed	2.164.000
Vrij eigen vermogen	141.000
Totaal eigen vermogen eind 2015	2.305.000

* *Voorlopige jaarrekening zonder resultaatbestemming versie 2-4-2014*
 ** *Op basis eerste kwartaalrapportage 2014 Xonar*
 *** *Inschatting Xonar*

XONAR is, mede door steun van de provincie in de afgelopen jaren, financieel een solide organisatie, die zelfs in staat is om de eerste reorganisatie zelf op te vangen. Wel moet worden opgemerkt dat zonder financiële compensatie door provincie en gemeenten het weerstandsvermogen nagenoeg volledig zou verdampen. Immers, in dat geval dient XONAR de innovatiekosten (ten minste € 1,1 miljoen) ook te bekostigen uit het vrije eigen vermogen. Dan resteert nagenoeg alleen de bestemmingsreserve van € 2,1 miljoen. Een eventuele teruggang in productie in bijvoorbeeld 2016 kan dan niet meer zelfstandig worden opgevangen en zou de continuïteit van de organisatie in gevaar komen.

Hierbij moet verder worden opgemerkt dat het innovatieplan en het reorganisatieplan en de geraamde cliëntenstroom realistisch zijn. Uiteraard zal XONAR voor eventuele tegenvallers altijd een reserve moeten behouden.

BMC komt op basis van het voorgaande tot de conclusie dat financiële compensatie door provincie en gemeenten gewenst is. Hierbij kan door de provincie mogelijk ook gebruikgemaakt worden van een eventuele nieuwe richtlijn van het Ministerie van VWS door de bestemmingsreserve vastgoed beschikbaar te stellen voor andere doeleinden. De gemeenten hebben de mogelijkheid om nadere richtlijnen te koppelen aan hun financiële compensatie voor innovatie met betrekking tot verantwoording en prestatie. Daarnaast kan er bij deze compensatie ook gekozen worden voor een meerjarenafpraak.

Hoofdstuk 6

Conclusies en aanbevelingen

- **Extrapolatie**

Voor de extrapolatie naar 2015 baseert XONAR zich op een lineaire extrapolatie van cliënten en kosten over de jaren 2010 tot en met 2013. In deze periode zien we een geleidelijke toename van ambulante hulp en afname van residentiële hulp. Andere hulpvormen blijven redelijk stabiel. Te verwachten is dat deze trend zal doorzetten. Effecten van andere werkwijzen in de eerste lijn en de specialistische hulp zijn nog onvoldoende bekend. Dus hiermee kan bij de extrapolatie nog geen rekening worden gehouden. De lineaire extrapolatie als uitgangspunt voor raming van aantallen cliënten en kosten in 2015 is dan ook op dit moment het meest realistisch.
- **Zorginnovatie**

De conclusie is dat de voorstellen van XONAR voor zorginnovatie goed aansluiten bij wat wordt beoogd met de nieuwe Jeugdwet en bij de ambities van gemeenten in Zuid-Limburg. Bovendien zijn de voorstellen in lijn met trends uit de afgelopen jaren (meer ambulante hulp en minder residentiële hulp). Het implementeren van nieuwe methodieken en ervoor zorgen dat de jeugdzorgwerkers adequaat zijn toegerust zijn hierbij de belangrijkste speerpunten. Geadviseerd wordt om deelprojecten meer te clusteren onder een aantal hoofdthema's. Dit vergemakkelijkt het goed in beeld houden van de essentie van de innovatie en de interne en externe communicatie hierover. Het plan is haalbaar, maar wij adviseren hierbij om de deelprojecten goed te spreiden over de jaren 2014 tot en met 2016. Dit biedt meer ruimte voor afstemming met andere partijen en om te anticiperen op relevante ontwikkelingen in het jeugdbeleid in Zuid-Limburg. Verder wordt aanbevolen om halfjaarlijkse evaluatiemomenten met de gemeenten in te bouwen om de voortgang te bespreken en indien gewenst bij te sturen in de deelprojecten. Door bij de innovatiekosten geen opslagen voor overhead en materiële kosten toe te passen en wanneer er wordt uitgegaan van 1.300 productieve uren per formatieplaats, kunnen de innovatiekosten van € 1.536.570,— worden teruggebracht tot € 1.080.842,—. Het gaat hier om een raming en dus kunnen werkelijke kosten altijd iets hoger of lager uitvallen.
- **Reorganisatie**

De conclusie is dat de keuze voor zelfsturende teams bij de reorganisatie een logische keuze is. Het is een organisatievorm die het mogelijk maakt om slagvaardig te reageren op veranderende omstandigheden en goed te kunnen samenwerken met andere partijen en domeinen op gemeentelijk niveau. Bovendien wordt hiermee de basis gelegd om meer ruimte te geven aan professionals, wat één van de vijf hoofdoelen is van de Jeugdwet.
- **Kostprijsberekening**

De door XONAR voorgestelde maatregelen met betrekking tot zorginnovatie en reorganisatie zullen ertoe leiden dat de kosten dalen. De effecten hiervan op product-niveau hebben nog een te voorlopig karakter om hier te presenteren. Wel wordt XONAR geadviseerd om bij de kostprijsberekening uit te gaan van opslagpercentages in plaats van absolute bedragen voor opslagen en om toe te groeien van 1.150 naar 1.300 productieve uren per formatieplaats per 1 januari 2016.

- **Fricatiekosten omvang**
Op onderdelen (HRM, interne uren en informatiesystemen) zijn de frictiekosten ruim begroot. Hierbij moet worden opgemerkt dat de hoogte van geraamde frictiekosten mede wordt bepaald door hoe de relatie tussen gemeenten en zorgaanbieders verder wordt vormgegeven. Bij partnership wordt bijvoorbeeld meer in samenspraak gezocht naar oplossingen (en bekostiging) van knelpunten dan wanneer gekozen wordt voor aanbesteden. Zeker in het laatste geval zullen zorgaanbieders streven naar een zo degelijk mogelijke basis (reserves) als vertrekpunt.
- **Fricatiekosten beperken**
Voorstellen als vrijwillige vertrekregeling, openbreken sociaal plan en compensatie frictiekosten door het Rijk zijn zeker instrumenten die zo mogelijk benut moeten worden om de frictiekosten te beperken. Echter, wij bevelen aan om als gemeenten actiever in te zetten op het voorkomen van frictiekosten door gericht in te zetten op het begeleiden van werk naar werk. Een gegeven is dat er in Zuid-Limburg een bepaald aantal jeugd-zorgwerkers bij instellingen boventallig wordt, maar tegelijkertijd is het duidelijk dat er in Zuid-Limburg in het lokale domein (eerste lijn) vacatures ontstaan om de preventie en lichtere hulp te versterken en uit te breiden. Ook het initiatief van de provincie om met een impuls te komen in de vorm van omscholings- en arbeidsmarktfaciliteiten is in die zin een belangrijk initiatief. Daarnaast kan op termijn het initiatief van Limburg Care een belangrijke bijdrage betekenen in het verbeteren van de arbeidsmarktwerking in de zorg.
- **XONAR vanaf 2016**
XONAR is voldoende in control om de krimp en innovatie (in 2014 en 2015) handen en voeten te geven. De uitvoering van de voorgestelde plannen en het succes hiermee zijn bepalend voor de financiële exploitatie in 2016 en latere jaren. Zonder financiële compensatie voor het geraamde exploitatietekort in 2015 en de innovatiekosten zou het eigen vermogen dalen tot circa € 2,3 miljoen, waarvan € 2,1 miljoen bestemmingsreserve. Dit maakt een organisatie als XONAR kwetsbaar. Een eventuele verdere teruggang in productie in bijvoorbeeld 2016 kan dan niet meer zelfstandig worden opgevangen en dan zou de continuïteit van de organisatie al snel in gevaar komen. BMC komt op basis van het voorgaande tot de conclusie dat financiële compensatie door provincie en gemeenten gewenst is. Hierbij kan door de provincie mogelijk ook gebruikgemaakt worden van een eventuele nieuwe richtlijn van het Ministerie van VWS door de bestemmingsreserve vastgoed beschikbaar te stellen voor andere doeleinden. De gemeenten hebben de mogelijkheid om nadere richtlijnen te koppelen aan hun financiële compensatie voor innovatie met betrekking tot verantwoording en prestatie. Daarnaast kan er bij deze compensatie ook gekozen worden voor een meerjarenafspraken.
Ondanks het feit dat de gemeenten ervoor gekozen hebben geen meerjarige afspraken te willen aangaan, kunnen onzes inziens op dit moment beslissingen alleen ordentelijk genomen worden indien ze in een meerjarig perspectief worden geplaatst. Daarom is ons advies om als gemeenten toch te kiezen voor een overgangperiode van ten minste drie jaar. Er zijn zowel aan de kant van de gespecialiseerde zorgaanbieders als aan de kant van de preventie, toegang en lichte hulp nog te veel onzekerheden om te kunnen verwachten dat vanaf 2016 de gehele jeugdketen 'in control' is.

Bijlage 1

Documenten en brongegevens

Algemeen

- Ambtelijke voorbereidingsgroep. Memo nav afspraken bestuurlijk overleg d.d. 26 februari 2014, 10 maart 2014
- Brancherapportage Jeugdzorg 2011
- Ministerie van VWS. Transitie Jeugd: invulling toezeggingen over Transitie Autoriteit Jeugd en Monitoring implementatie door gemeenten. Brief Eerste Kamer, 7 maart 2014
- Ministerie van VWS. Doeluitkering jeugdzorg toelichting reserves. Conceptbrief, mei 2014
- Regionaal Transitiearrangement Zuid-Limburg, 10 oktober 2013
- Transitiecommissie Stelselwijziging Jeugd. Derde rapportage, februari 2014
- Transitiecommissie Stelselwijziging Jeugd. Eindrapportage beoordeling transitiearrangementen, november 2013
- Zuid-Limburgse gemeenten. Transformatie Sociaal Domein: beleidsplan jeugd 2014 – 2018. Concept 20 december 2013

XONAR

- Innovatieplan XONAR 2014-2016
- Samenwerking met andere aanbieders onderzoeken. Praatpapier, 13 februari 2014
- Memo Scenario's zorgcontinuïteit: bijlage houtskoolschets, 23 februari 2014
- Financiële situatieschets: financiële en juridische achtergrondinformatie, 25 februari 2014
- Presentatie Bestuurlijk overleg, 30 januari 2014
- Het roer gaat om: de verbinding tussen ziel en zakelijkheid, 28 maart 2014
- Jaarverslag 2012: voorbereiden op stelselwijziging jeugdzorg
- Maandrapportage december Raad van Toezicht
- Begroting 2013
- Interne jaarrekening 2013 d.d. 2 april 2014
- Begroting 2014 (definitief)
- Subsidie verzoek provincie Limburg (vastgoed)
- Aanvraag projectsubsidie XONAR (vastgoed)
- Presentatie strategisch vastgoedplan (AAG)
- Overzicht frictiekosten
- Memo omvang frictiekosten
- Memo personele frictiekosten
- Doorlopend sociaal plan 2008
- Sociaal plan 2014 - 2015
- Memo kostprijzen
- Overzicht kostprijzen XONAR
- Memo omvang financiën 2016

Bijlage 2 bij
nota Xonar

Innovatieplan XONAR 2014 – 2017

Kernactiviteiten XONAR

Als sprake is van ernstige opvoed-, opgroei- en/of geweldproblemen zorgt XONAR er voor dat kinderen en gezinnen toch volwaardig aan de maatschappij kunnen deelnemen. XONAR richt zich in het ondersteunen en begeleiden van de sociale infrastructuur vooral op kinderen en volwassenen die het zwaar hebben en voor wie de veiligheid in het geding kan zijn. De regie over en de verantwoordelijkheid voor de opvoeding hoort bij ouders. Onze hulp en ondersteuning sluit aan bij de leefwereld van kinderen en ouders. Zoveel mogelijk benutten wij de eigen kracht in het gezin. Familie, buren, vrienden of vrijwilligers uit de gemeenschap worden meer betrokken bij het meedenken en meewerken aan het oplossen van de problemen van het gezin.

XONAR biedt specialistische jeugdzorg die aansluit bij de gemeentelijke toegang, verwijsstructuur en samenwerkingspartners. Wij werken intensief samen met andere organisaties, waarbij zoveel als mogelijk de ouders de regie hebben. Met deze samenwerking komen wij tot een integrale en effectieve aanpak, met de focus op maatwerk.

De hulp bij opgroei- en opvoedingsproblemen aan kinderen, jongeren en hun gezinnen wordt geboden in de vorm van thuishulp, daghulp, verblijf, acute zorg en pleegzorg. Daarnaast biedt XONAR hulp aan vrouwen (met of zonder kinderen) die in moeilijkheden verkeren en/of slachtoffer zijn van huiselijk geweld en tienermoeders. Verder bieden wij opvang en begeleiding aan alleenstaande minderjarige vreemdelingen.

Beleidskader 2014 – 2018 Zuid-Limburg: samenwerking gemeenten op zware gespecialiseerde jeugdhulp

De colleges van de 18 gemeenten in Zuid-Limburg zetten in op samenwerking op regionaal niveau. De focus ligt daarbij op zwaardere specialistische hulp, welke voor het grootste deel de niet vrij toegankelijke jeugdhulp betreft. Voor een tijdige invoering van de nieuwe Jeugdwet is een beleidskader geschreven, waarbinnen maatregelen hiertoe worden genomen. Voorliggende innovatieplan sluit bij dit beleidskader aan.

Innovatiedoelen

In het voorliggende plan zijn de projecten beschreven waarmee XONAR zich in de komende jaren vernieuwd. Per project zijn de doelen en beoogde resultaten genoemd. In het algemeen hebben de doelen betrekking op:

- Productvernieuwing en -verbetering;
- Kwaliteitsverbetering;
- Marktontwikkeling;
- Flexibilisering;
- Procesefficiency & kostenreductie;
- (Intersectorale) samenwerking.

Projecten

Regionaal beleid	Project	Samenwerking	Doel	Projectactiviteiten	Resultaat	Looptijd	Toelichting
<ul style="list-style-type: none"> Aansluiten op eigen kracht en eigen verantwoordelijkheid d jeugdigen, ouders & sociale netwerken; Meer ruimte & aandacht voor gewone opvoeden; Zelfregie cliënt; Verminderen toestroom naar specialistische zorg 	Familienetwerkberaad (FNB)		<ul style="list-style-type: none"> Clienten lossen problemen zoveel mogelijk met en binnen het eigen netwerk op; Ouders/familie heeft de regie over de hulpverlening; Ouders en/of jeugdige draagt zelf verantwoordelijkheid voor het oplossen van problemen; Zwaardere en/of specialistische hulpverlening voorkomen; De hulpverlener sluit met expertise aan bij mogelijkheden van het netwerk 	<ul style="list-style-type: none"> Beschrijven module; Deskundighedsbevordering en training hulpverleners; Afstemming met ketenpartners over inzet FNB; Opnemen FNB in procesbeschrijvingen; Starten met FNB bij elke cliënt waar dit nog niet heeft plaatsgevonden 	<ul style="list-style-type: none"> De instroom van cliënten in de specialistische hulpverlening van XONAR is met 20% verminderd; De competenties en mogelijkheden van de cliënt en zijn of haar netwerk om problemen zelf op te lossen zijn verbeterd (de zelfredzaamheid is vergroot) 	2014	<p>FNB gaat vooraf aan en voorkomt eventueel instroom in specialistische zorg.</p> <p>Kosten drukkend.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Voorzlen in deskundige beoordeling en inzet van passend aanbod; Tijdig signaleren en meteen actie 	Aansluiting bij gemeentelijke toegang en sociale wijkteams	<ul style="list-style-type: none"> Partners in wijkteams 	<ul style="list-style-type: none"> Het instroomproces van XONAR sluit naadloos aan bij de gemeentelijke toegangsfuncties tot jeugdzorg; Vroegtijdige signalering problematiek en probleemaanpak; Professionals in sociale wijkteams zijn versterkt 	<ul style="list-style-type: none"> Afstemmen en maken afspraken met voorliggende voorzieningen, gemeenten en ketenpartners; Stroomlijnen en beschrijven werkprocessen; Deskundighedsbevordering en coaching hulpverleners 	<ul style="list-style-type: none"> Clienten ervaren dat zij, indien nodig, via de gemeentelijke toegangsfuncties efficiënt en effectief worden doorgeleid naar de hulpverlening van XONAR. De tevredenheid van cliënten wordt gewaardeerd met een 8 Doorverwijzing naar specialistische hulp is voorkomen of verminderd; Jeugdigen en gezinnen weten zo vroeg mogelijk welke hulp, door wie en wanneer wordt geboden; Deskundige en vaardige professionals 	2014	Voorkomen van 'dubbele' toegang tot zorg en herhalen van intake activiteiten
<ul style="list-style-type: none"> Alle leefgebieden betrekken; Uitgaan van de vraag van jongere en ouder; Inzetten juiste kwaliteit; Voorzlen van deskundige beoordeling en inzet van passend aanbod van jeugdhulp, waarbij integrale vraag, eigen kracht en zelfregie uitgangspunt is, naast ondersteuning en hulp op maat; Meer zicht en grip krijgen op resultaten; Integraal maatwerk 	Integrale gezinsscan	<ul style="list-style-type: none"> MEE Zuid-Limburg; Radar; Meander; GGD Zuid-Limburg 	<ul style="list-style-type: none"> Inzicht in het functioneren en de zelfredzaamheid van de cliënt en het gezin op verschillende leefdomen; Inzicht in de behoeften en ambities van cliënten; Er is een basis om afspraken te maken over effectieve hulp en/of ondersteuning; Er is een voor alle zorgaanbieders en verwijzers uniform instrument met voor iedereen dezelfde taal; De voortgang en het resultaat van de ondersteuning en hulp is getoetst en gemeten 	<ul style="list-style-type: none"> Inrichten samenwerking Meander, RADAR, GGD Zuid-Limburg, MEE Zuid-Limburg en XONAR; Oriëntatie bij en feedback van gemeenten; Uitwerken en vaststellen toepassing en inhoud scan; Ontwikkelen 'prototype' scan; Toetsing 'prototype' met partijen in het veld; Door ontwikkelen scan; Implementatie scan 	<ul style="list-style-type: none"> Er is een goed en integraal beeld van de situatie omtrent de jeugdige en het gezin; Effectieve ondersteuning en/of hulp; Resultaat- en effectmeting van ondersteuning en/of hulp; Adequate verantwoording over de verleende ondersteuning en hulp 	2014	<p>Gebruik van scan in bv sociale wijkteams, waardoor, als toeliding naar specialistische zorg aan de orde is, snel passende zorg geboden wordt.</p> <p>Vernieuwing van bestaande instrumenten van screening.</p>

Regionaal beleid	Project	Samenwerking	Doel	Projectactiviteiten	Resultaat	Looptijd	Toelichting
<ul style="list-style-type: none"> Tijdig signaleren & meteen actie; Normaliseren; Zelfregie & eigen kracht 	Internetconsult		<ul style="list-style-type: none"> XONAR is gemakkelijk en zonder dat dit veel tijd kost bereikbaar voor opvoeders en jeugd; Contact tussen opvoeders en/of jeugdigen en hulpverlening is ook tussen afspraken door mogelijk. 	<ul style="list-style-type: none"> Onderzoeken technische eisen en mogelijkheden; Invoeren technische middelen; Organiseren personele inzet; Instructie & training medewerkers 	<ul style="list-style-type: none"> Opvoeders en jeugdigen kunnen terecht voor advies en raad; Tijdens het behandeltraject houden cliënten contact met de hulpverlening en kunnen zij advies vragen, anders dan op de afgesproken momenten; Cliënt en hulpverlener bespreken de resultaten van behandeling in de thuis situatie, zonder dat zij hoeven te reizen; Cliënten hebben de mogelijkheid om na afronding van de behandeling advies te vragen 	2014 - 2015	<p>Gemakkelijk toegankelijk.</p> <p>Drukt kosten.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Ontzorgen & normaliseren; Vroeghulp & vroeginterventie; Versterken pedagogische infrastructuur van leefomgeving jeugdige; Afname in gebruik en duur van 2^e lijn 	Coaching & ondersteuning professionals		<ul style="list-style-type: none"> Professionals die werken met jeugd kunnen het gedrag van jeugdigen dulden, waardoor vroegtijdig problemen worden gesignaleerd en jeugdigen worden gestimuleerd om deze te voorkomen of op te lossen; Specialistische hulpverlening is voorkomen en/of verminderd; Inzet expertise XONAR in eigen omgeving van jeugdige en gezin; De verwijzingsstructuur van gemeenten is versterkt 	<ul style="list-style-type: none"> Ontwikkelen coaching-advies- en trainingsaanbod voor professionals die met jeugd werken, zoals hulpverleners, leerkrachten, politie, verslavingszorg; Informeren van verwijzers, scholen, voor-, tussen- en naschoolse voorzieningen, welzijnsorganisaties, politie en andere ketenpartners 	<ul style="list-style-type: none"> Doelmatige inzet van middelen; Afname zwaardere specialistische hulp; Afname schooluitval; Vroegsignalering en -interventie; Jeugdigen blijven in eigen omgeving en werken daar aan hun vragen en problemen 	2014	Hierdoor wordt minder beroep gedaan op specialistische zorg.
<ul style="list-style-type: none"> Deskundige beoordeling & inzet passend aanbod van jeugdhulp; Meer zicht op behandelresultaten 	Diagnostiek		<ul style="list-style-type: none"> Diagnostiek is kwalitatief goed en snel verricht. Duidelijk is wat er speelt en waarop de hulpverlening zich richt; Diagnostiek van XONAR is beschikbaar voor ketenpartners 	<ul style="list-style-type: none"> Protocollering diagnostiek; Instructie medewerkers; Informeren verwijzers en ketenpartners 	<ul style="list-style-type: none"> Effectieve hulpverlening; Het gezin is naar eigen tevredenheid geholpen 	2014	Versterken diagnostiek XONAR, waardoor minder hoeft te worden doorverwezen: sneller & goedkoper.

Regionaal beleid	Project	Samenwerking	Doel	Projectactiviteiten	Resultaat	Looptijd	Toelichting
<ul style="list-style-type: none"> • Normaliseren; • Versterken pedagogische omgeving van het kind; • Alle leefgebieden betrekken; • Op elkaar afgestemde zorg & ondersteuning, gericht op Integraal maatwerk 	Innovatie daghulp: naar ambulante hulpverlening in context van jeugd en gezin	<ul style="list-style-type: none"> • Voorzieningen in wijken 	<ul style="list-style-type: none"> • Specifiek voor de doelgroep jeugdigen met ontwikkelingsproblematiek en hun gezinnen wordt hulp verleend in hun eigen omgeving (in het gezin, op school, de peuterspeelplaats, kinderopvang e.d.); 	<ul style="list-style-type: none"> • Deskundighedsbevordering en training hulpverleners i.v.m. inzet op locaties in omgeving van de jeugdige; • Maken van afspraken met voorzieningen in wijken; • Waar nodig treffen van faciliteiten voor verlenen van hulp in de wijken; • Planning en roosterling 	<ul style="list-style-type: none"> • Jeugdige hoeft niet naar een zorglocatie; • Samenwerking met in de wijken gevestigde disciplines is gerealliseerd; • Er is geen 'knip' tussen de zorg en de eigen leefomgeving ('zoals scholen); • Integraal aanbod voor jeugdige en gezin 	2014	Door 'ambulantisering' goedkopere zorg (i.p.v. hulp/behandeling in semi-residentiele setting)
<ul style="list-style-type: none"> • Aansluiten op eigen kracht jeugdigen, ouders & sociale netwerken; • Meedoen in de samenleving; • Pedagogische leefomgeving jeugdige versterkt; • Resultaatgericht 	Verantwoord Loslaten		<ul style="list-style-type: none"> • De hulp is methodisch verantwoord beëindigd; • Vertrouwen in de kracht en regie van de cliënt is onderdeel van attitude van hulpverleners van XONAR; • Cliënten gaan na de hulpverlening op eigen kracht of met ondersteuning van het eigen netwerk verder en doen geen of minder beroep op de hulpverlening 	<ul style="list-style-type: none"> • Vanaf het begin van de hulpverlening wordt de cliënt voorbereid op de periode na afsluiting daarvan; • Trainen van hulpverleners in attitude; • Betrekken en ondersteunen netwerk van de cliënten 	<ul style="list-style-type: none"> • Risico op uitval, terugval en recidive is verkleind / voorkomen; • De cliënt heeft en houdt de regie over zijn of haar leven; • De cliënt kan een beroep doen op of terugvallen op zijn of haar netwerk, of hulp in de eigen omgeving 	2014	
<ul style="list-style-type: none"> • Aansluiten op eigen kracht jeugdigen, ouders en sociale netwerken; • Betrekken van informele steun; • Hulp licht waar het kan, zwaar waar het moet; • Meer ruimte en aandacht voor het gewone opvoeden; • Pedagogische infrastructuur van leefomgeving versterkt; • Afname in gebruik en duur van 2^e lijn; • Kinderbeschermingsmaatregelen zijn minder nodig 	Kind Veilig Thuis	<ul style="list-style-type: none"> • Vrijwilligersorganisaties 	<ul style="list-style-type: none"> • De jeugdige en het gezin met ernstige problematiek heeft familie en andere vrijwilligers als veilig en ondersteunend netwerk; • Als uithuisplaatsing toch aan de orde is, dan wordt de jeugdige opgevangen bij familie of anderen in het netwerk; • Vrijwilligers rondom jeugdige worden ondersteund en begeleid door professionele hulpverleners 	<ul style="list-style-type: none"> • Komen tot samenwerkingsverband met vrijwilligersorganisatie; • Uitwerken samenwerking vrijwillige en professionele hulpverlening; • Trainen professionele hulpverleners 	<ul style="list-style-type: none"> • De competenties en mogelijkheden van de cliënt en zijn of haar netwerk, om problemen zelf op te lossen, zijn verbeterd; • Uithuisplaatsing van de jeugdige wordt voorkomen of vindt minder plaats (-15%); • Inzet van specialistische hulpverlening is verminderd met 15%; • OTS is voorkomen of komt minder voor 	2014-2015	I.p.v. uithuisplaatsing en opname in residentiële setting.

Regionaal beleid	Project	Samenwerking	Doel	Projectactiviteiten	Resultaat	Looptijd	Toelichting
<ul style="list-style-type: none"> • Meerdere leefgebieden; • Trajectzorg: op elkaar afgestemde zorg & ondersteuning gericht op integraal maatwerk (doorgaande lijn); • Sterk door samenwerking; • Resultaatgericht 	Leefstijl & Gezondheid	<ul style="list-style-type: none"> • GGD Zuid-Limburg; • Universiteit Maastricht 	<ul style="list-style-type: none"> • Met GGD Zuid-Limburg en andere partners bieden van een gezamenlijk een integraal aanbod voor kinderen met overgewicht en/of ongezonde levensstijl aan in Zuid-Limburg; • Snelle en effectieve opschaling van preventieve naar curatieve zorg 	<ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkelen en intensiveren samenwerking met GGD Zuid-Limburg; • Ontwikkelen evidence based methodiek m.b.t. overgewicht en opvoedingsondersteuning (in samenwerking met de NJI); • Met samenwerkingspartners ontwikkelen doorgaande zorglijn 'Overgewicht'; • Onderzoek naar effecten van methodiek Triple P Leefstijl i.s.m. Universiteit Maastricht; • Ontwikkelen passend aanbod voor jeugdigen met ernstig overgewicht 	<ul style="list-style-type: none"> • Intersectorale samenwerking gericht op verminderen/voorkomen gezondheidsproblemen; • De gezondheid en veiligheid van jeugdigen is bevorderd; • Gezonde leefstijl. 	2014	Door evidence based onderbouwing komen tot grotere effectiviteit.
<ul style="list-style-type: none"> • Veiligheid voor de jeugdige; • Meer ruimte en aandacht voor het gewone opvoeden; • Pedagogische infrastructuur van leefomgeving is versterkt 	Intensieve Orthopedagogische Gezinsbehandeling		<ul style="list-style-type: none"> • Voorkomen van zwaardere hulp en uithuisplaatsing in situaties waar de veiligheid van de jeugdige in het geding is; • Realiseren van snelle terugkeer uithuisgeplaatste jeugdige naar huis; • De jeugdige en het gezin worden in de eigen omgeving geholpen; • Ouders houden de regie van de hulp en verantwoordelijkheid voor de jeugdige 	<ul style="list-style-type: none"> • Beschrijven module; • Deskundighedsbevordering en training van ambulante hulpverleners en gedragswetenschappers; • Onderzoeken formatieve capaciteit en begroten formatie; • Ombouw: terugbrengen capaciteit residentiele hulpverlening; • Informeren verwijzers, ketenpartners en gemeenten 	<ul style="list-style-type: none"> • 75% van de jeugdigen in gezinnen woont 6 maanden na start hulp nog thuis; • De gemiddelde verblijfsduur van de jeugdige in een residentiele voorziening is met 30% teruggebracht 	2014	Doelmatig evidence based alternatief voor residentiele opname.

Regionaal beleid	Project	Samenwerking	Doel	Projectactiviteiten	Resultaat	Looptijd	Toelichting
<ul style="list-style-type: none"> • Sterk door samenwerking; • Resultaatgericht; • Integrale vraag is uitgangspunt; • Minder schakelmomenten door Intersectoraal aanbod; • Trajectzorg; op elkaar afgestemde zorg & ondersteuning, gericht op integraal maatwerk (doorgaande lijnen) 	Intersectoraal zorgpad Trauma & Geweld (T&G)	<ul style="list-style-type: none"> • Mondriaan Groep; • Koraal Groep 	<ul style="list-style-type: none"> • De Mondriaan Groep, Koraal Groep en XONAR hebben de hulpverlening voor jeugdigen en/of volwassenen die te maken hebben (gehad) met fysiek, psychisch of seksueel geweld, huiselijk geweld en/of kindermishandeling, op elkaar afgestemd en beschikken over een gezamenlijk zorgpad; • cliënten geschiedt voor het totale clienttraject, dat kan bestaan uit de (geïntegreerde) hulpverlening van de organisaties, 1 keer; • Op het gebied van T&G wordt expertise gezamenlijk ontwikkeld 	<ul style="list-style-type: none"> • Gezamenlijke visieontwikkeling; • Vaststellen gewenste resultaten; • Maken samenwerkingsafspraken; • Inrichten samenwerkingsverband; • Informeren stakeholders. 	<ul style="list-style-type: none"> • Effectieve en efficiënte hulpverlening voor cliënten en hun gezinnen; • Expertisecentrum voor Trauma & Geweld in Zuid-Limburg 	2014 - 2015	Door aansluitende behandeling & zorg en gerichte inzet en gebruik maken van elkaars expertise, komen tot efficiëntie en doelgerichtheid.
Zie hierboven	Intersectoraal zorgpad Acute Zorg	<ul style="list-style-type: none"> • Zie hierboven 	<ul style="list-style-type: none"> • De Mondriaan Groep, Koraal Groep en XONAR hebben de hulpverlening voor jeugdigen en volwassenen met hulpvragen gericht op onmiddellijk herstel van de veiligheid op elkaar afgestemd en beschikken over een gezamenlijk zorgpad; 	<ul style="list-style-type: none"> • Zie bij T&G 	<ul style="list-style-type: none"> • De capaciteit en expertise op het gebied van acute zorg is gebundeld en geïntegreerd; • Er is een gezamenlijke zorgaanbod voor acute zorg van waaruit cliënten, indien nodig, zonder onderbreking efficiënt kunnen worden doorgeleid naar de 'achterliggende' voorzieningen van de organisaties 	2014 - 2015	Zie hierboven
Zie hierboven	Intersectoraal zorgpad Autisme hulpverlening	<ul style="list-style-type: none"> • Zie hierboven 	<ul style="list-style-type: none"> • De Mondriaan Groep, Koraal Groep en XONAR hebben de hulpverlening voor jeugdigen met een gediagnosticeerde stoornis in het autisme spectrum of sterk vermoeden hiervan, en hun gezinnen, op elkaar afgestemd en beschikken over een gezamenlijk zorgpad • De aanmelding en intake van cliënten geschiedt voor het totale clienttraject, dat kan bestaan uit de (geïntegreerde) hulpverlening van de organisaties, 1 keer • Voor autisme hulpverlening wordt expertise gezamenlijk ontwikkeld 	<ul style="list-style-type: none"> • Zie bij T&G 	<ul style="list-style-type: none"> • Effectieve en efficiënte hulpverlening voor cliënten en hun gezinnen; • Expertisecentrum op gebied van autisme hulpverlening in Zuid-Limburg 	2014 - 2015	Zie hierboven

Regionaal beleid	Project	Samenwerking	Doel	Projectactiviteiten	Resultaat	Looptijd	Toelichting
<ul style="list-style-type: none"> • Meedoen in de samenleving; • Versterken pedagogische omgeving van het kind; • Vroegsignalering en -interventie; • Trajectzorg: doorgaande lijnen; • Minder schakelmomenten door intersectoraal aanbod 	Onderwijszorgarrangementen	<ul style="list-style-type: none"> • Scholen 	<ul style="list-style-type: none"> • Onderwijs en zorg worden op maat en op basis van '1 Gezin, 1 Plan' uitgevoerd; • Er is een ononderbroken onderwijs-zorglijn 	<ul style="list-style-type: none"> • Komen tot samenwerking met scholen (maken van samenwerkingsafspraken); • Ontwikkelen gezamenlijk aanbod (zoals zorgklassen, individuele en groepsondersteuning) 	<ul style="list-style-type: none"> • Jeugdigen handhaven zich op school; • Schooluitval is verminderd met 25% 	2014 - 2015	Voorkomt Instroom in specialistische zorg.
<ul style="list-style-type: none"> • Meedoen in de samenleving; • Veiligheid voor de jeugdige; • Minder schakelmomenten door intersectoraal aanbod; • Trajectzorg: doorgaande lijnen 	Tussenvoorziening	<ul style="list-style-type: none"> • SJSJ (Jeugdzorg Plus) 	<ul style="list-style-type: none"> • Er is een goede aansluiting van de hulpverlening van SJSJ en XONAR; • Jeugdigen volgen een geleidelijk traject van gesloten jeugdzorg naar zelfstandig functioneren 	<ul style="list-style-type: none"> • Maken samenwerkingsafspraken; • Uitwerken ketensamenwerking in verdeling taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden; • Maken werkafspraken; • Inrichten werkprocessen; • Financiële dekking vinden; • Vaststellen evaluaties 	<ul style="list-style-type: none"> • De kans dat jeugdigen terugvallen in oud gedrag en naar specialistische hulp is verminderd met 30%; • De jeugdige is beter in staat zich in de maatschappij te handhaven 	2014 - 2015	
<ul style="list-style-type: none"> • Vroeghulp; • Integrale samenwerking/doorgaande lijnen; • Voorzelen in deskundige beoordeling en inzet passend aanbod 	Onderzoek samenwerking XONAR - Kentalls	<ul style="list-style-type: none"> • Kentalls 	<ul style="list-style-type: none"> • XONAR & Kentalls hebben duidelijkheid over de meerwaarde die samenwerking heeft voor de doelgroep 'jonge jeugd' met taal- & spraakstoornissen en ontwikkelingsstoornissen 	<ul style="list-style-type: none"> • Maken onderzoeksplan; • Uitvoeren onderzoek; • Besluitvorming op basis van resultaten ten aanzien van samenwerkingsmogelijkheden 	<ul style="list-style-type: none"> • Er is een onderbouwing voor het al of niet aangaan van samenwerking (meerwaarde voor cliënten en wat hiervoor in de samenwerking nodig is) 	2014	Mogelijkheden voor efficiëntie door gebruik maken van elkaars expertise en functies.
<ul style="list-style-type: none"> • Veiligheid voor de jeugdige; • Meer ruimte en aandacht voor het gewone opvoeden; • Bij ulthuisplaatsing voorkeur voor pleegzorg of gezinsvervangend huis 	Gezinshuizen	<ul style="list-style-type: none"> • Gezinshuis.com 	<ul style="list-style-type: none"> • XONAR beschikt over een duurzame gezinsvorm voor ulthuisgeplaatste kinderen en jongeren; • De jeugdige heeft een stabiele en perspectievolle opvoedingssituatie; • Binnen de gezinsvorm wordt aan de jeugdige tijdelijk hulp verleend om terugkeer naar huis mogelijk te maken; • Jeugdigen die definitief niet terug kunnen naar huis, kunnen tot hun volwassenheid in een gezinshuis wonen en opgroeien; • De jeugdige krijgt meer individuele aandacht in vergelijking met een behandel- of leefgroep 	<ul style="list-style-type: none"> • Vaststellen om te bouwen capaciteit behandelgroepen i.v.m. inrichten gezinshuizen; • Vaststellen benodigde capaciteit gezinshuizen voor doelgroepen acute zorg, jeugdigen die tijdelijk een vervangende woonsituatie nodig hebben en jeugdigen die niet meer thuis kunnen wonen en een gezinsvervangende plek nodig hebben om op te groeien; • Werven, selecteren en aantrekken gezinshuisouders; • Aantrekken huisvesting; Informeren verwijzers, ketenpartners, gemeenten, financiers 	<ul style="list-style-type: none"> • Er wordt voldaan aan de bepaling uit het Internationaal Verdrag van de Rechten van het Kind, dat ieder kind recht heeft om op te groeien in een gezin; • Kinderen groeien zoveel mogelijk op in een normale gezinssituatie; • Voor jeugdigen, die uitbehandeld zijn en niet in een pleeggezin kunnen worden geplaatst of terug naar huis kunnen, is er een veilige en gezonde gezinsomgeving waarin zij kunnen opgroeien 	2014	I.p.v. leef- en behandelgroepen residentieel

Regionaal beleid	Project	Samenwerking	Doel	Projectactiviteiten	Resultaat	Looptijd	Toelichting
<ul style="list-style-type: none"> Meer zicht op behandelresultaten; Inzet van passend aanbod van jeugdhulp; Professionals zijn efficiënt & kostenbewust 	Methodiektrouw & evidence based werken	<ul style="list-style-type: none"> Nederlands Jeugd Instituut 	<ul style="list-style-type: none"> Interventies worden conform de vastgestelde beschrijvingen evidence of practice based uitgevoerd 	<ul style="list-style-type: none"> (Wetenschappelijk) onderzoek naar de effecten en werkzame factoren van de hulpverlening; Toetsen hulpverlening aan informatie databank NJI ; Instructie & coaching hulpverleners 	<ul style="list-style-type: none"> De hulpverlening is gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek 	2014 - 2016	Leidt tot gerichte en efficiënte inzet middelen: relaties interventies en effecten worden versterkt.
<ul style="list-style-type: none"> Meer zicht en grip krijgen op resultaten; Professionals zijn efficiënt & kostenbewust 	Verhogen cliënten contacttijd en verkorten doorlooptijden hulpverlening		<ul style="list-style-type: none"> Bij de start van de hulpverlening is het volledige traject van hulpverlening van de cliënt gepland en wordt het traject conform deze planning uitgevoerd; Hulpverleners van XONAR worden flexibel ingezet; De voortgang van de hulpverlening wordt gevolgd en daar waar nodig bijgestuurd 	<ul style="list-style-type: none"> In gebruik nemen plannings- en volgsysteem; Komen tot flexibilisering inzet hulpverleners; Versterken regel op clienttrajecten; Verkorten van reistijden ambulante hulpverleners; Komen tot kortere rapportages en verslagen; Verminderen overlegvormen en vergadertijd 	<ul style="list-style-type: none"> De hulpverlening start uiterlijk binnen 4 weken na zorgmatching; De cliënten contacttijd is met 20% toegenomen; De gemiddelde doorlooptijden van clienttrajecten is met 25% afgenomen 	2014 - 2015	
<ul style="list-style-type: none"> Meer zicht & grip krijgen op resultaten; Professionals zijn efficiënt & kostenbewust 	Kritische Prestatie Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> Keten-samenwerkingspartners 	<ul style="list-style-type: none"> De prestatie indicatoren van de (intersectorale) zorgpaden van XONAR (en ketenpartners) zijn vastgesteld; Er wordt gestuurd op realisatie van de vastgestelde prestaties 	<ul style="list-style-type: none"> Op basis van missie, visie en (strategische) doelen XONAR bepalen van KPI's per zorgpad; Bepalen van normen; Ontwikkelen meetinstrumenten; Opnemen in P&C-cyclus; Deskundighedsbevordering 	<ul style="list-style-type: none"> Voor cliënten en financiers zijn de resultaten van de zorgtrajecten en -paden van XONAR meetbaar duidelijk; Gemeenten hebben informatie voor inkoop van zorg; Benchmarking met andere zorgaanbieders is mogelijk 	2014 - 2015	
<ul style="list-style-type: none"> Professionals hebben ruimte om te doen wat nodig is, zijn efficiënt & kostenbewust; Inzet van een passend aanbod van jeugdhulp, waarbij integrale vraag, eigen kracht en zelfregie het uitgangspunt is 	Zelfsturing in primaire proces		<ul style="list-style-type: none"> Hulpverleners komen, ook in de keten, in dialoog met cliënten tot de uitvoering van de hulpverlening en hebben daarin samen met cliënten de regie; Er zijn voor de cliënt geen onnodige onderbrekingen in het hulpverleningsproces, de sturing, afstemming en coördinatie vindt in het primaire proces met de cliënt plaats; De overhead van XONAR is afgestemd op de behoefte aan ondersteuning in het primaire proces (bottom up sturing) en heeft daardoor een efficiënte omvang; Eigen kracht, vakmanschap en autonomie bij hulpverleners en behandelaars is toegenomen 	<ul style="list-style-type: none"> Uitwerken besturingsfilosofie; Teamontwikkeling; Inrichten organisatiestructuur; Deskundighedsbevordering, training, coaching medewerkers 	<ul style="list-style-type: none"> Cliënten staan daadwerkelijk centraal in de hulpverlening; XONAR beschikt over een overhead die volledig is afgestemd op de behoeften in het primaire proces; Kostenbesparing; Excellente hulpverleners en behandelaars 	2014 - 2016	Minder afstemmings- en schakelmomenten.

Regionaal beleid	Project	Samenwerking	Doel	Projectactiviteiten	Resultaat	Looptijd	Toelichting
<ul style="list-style-type: none"> Zicht en grip krijgen op resultaten 	Concretiseren en meetbaar maken van maatschappelijke effecten hulpverlening	<ul style="list-style-type: none"> Keten- en samenwerkingspartners 	<ul style="list-style-type: none"> De maatschappelijk effecten van de hulpverlening van XONAR (en samenwerkingspartners) zijn onderbouwd en meetbaar; Op basis van de resultaten van het onderzoek zijn gemeenten, financiers, XONAR en ketenpartners in staat om, gericht op gewenste resultaten en effecten, sturing te geven en beleid te ontwikkelen 	<ul style="list-style-type: none"> Vaststellen relaties problematiek en daarmee verband houdende interventies; Bepalen belanghebbenden (investeerders); Vaststellen onderzoeksplan; Vaststellen instrumenten en methoden; Onderzoeken van kwantitatieve en kwalitatieve effecten van preventieve en curatieve activiteiten en interventies 	<ul style="list-style-type: none"> Rendement van investeringen in de hulpverlening (van XONAR en ketenpartners bij ketentrajecten) zijn zichtbaar; Verduidelijken relatie tussen investering (en investeerder) en opbrengst 	2014 - 2016	Verduidelijken SROI t.b.v. maatschappelijk investeerders, beleidsmakers en burgers.

Bijlage 3: Toetsing innovatieplan aan de criteria van het innovatieplan.

Criteria algemeen:

1. Het project sluit aan bij wat beoogd wordt met de nieuwe Jeugdweg en bij de ambities van de 18 gemeenten zoals verwoord binnen het Beleidskader Jeugd 2014-2018 Zuid Limburg; Volgens BMC voldoet Xonar aan dit criterium.
2. Het project levert in 2015 een aantoonbare bijdrage aan meer preventie, inzet eigen kracht, ontzorgen, integrale hulp en meer speelruimte voor professionals; Volgens BMC voldoet Xonar aan dit criterium.
3. Projecten kunnen 2 x per jaar worden ingediend, namelijk uiterlijk 1 november 2014 en uiterlijk 1 maart 2015. Daarbij geldt dat we als gemeenten voor de peildatum 01-11-2014 twee derde van het innovatiebudget beschikbaar stellen en een derde per 01-03-2015; Xonar heeft het innovatieplan voor 01-11-2014 ingediend.
4. De aanvrager c.q. de projectorganisatie toont bij de aanvraag aan dat de instelling over voldoende organisatiekracht en inhoudelijke kwaliteit ten opzichte van hun ingediende plan beschikt; Volgens BMC is de organisatie van Xonar goed op orde.
5. Het project is financieel, organisatorisch en praktisch uitvoerbaar, er wordt gekeken naar het realiteitsgehalte van het plan. Plan dient SMART geformuleerd te zijn; Volgens BMC voldoet Xonar aan dit criterium.
6. Financiering van het project is gestoeld op cofinanciering (50/50) tussen aanvrager en gemeenten tenzij er gegronde redenen zijn om hiervan af te wijken. Uit het BMC rapport blijkt dat er gegronde redenen zijn om voor Xonar hiervan af te wijken..
7. Indien (achteraf) blijkt dat financiële subsidiering t.b.v. het ingediende innovatieplan niet (volledig) is besteed aan de uitvoering van het innovatieplan, dienen deze middelen terug te vloeien naar gemeenten;
8. Uit de subsidieaanvraag blijkt dat de activiteiten, de doelstellingen en resultaten smart zijn geformuleerd, de projectperiode concreet is benoemd en de aanvraag gaat vergezeld van een projectplan en een sluitende begroting; Er is nog geen officiële subsidieaanvraag ingediend. Hier dient Xonar nog zorg voor te dragen.
9. Er is sprake van proportionaliteit: investering versus rendement. Onder rendement verstaan we niet alleen euro's. Wij realiseren ons dat de innovatie niet in 2015 al in euro's uit te drukken is. Xonar voldoet aan dit criterium;. deze investering in innovatie van €1.1 mln. brengt structureel een besparing mee van € 4 mln.
10. Het project is bij voorkeur organisatieoverstijgend (samenwerking tussen meerdere partners). Mocht 1 aanbieder alleen een plan indienen dan wordt bekeken welk lerend effect er voor andere instellingen inzit. Innovatieplannen dienen er op gericht te zijn dat het plan leidt tot een nieuwe werkwijze. Bij de innovatieplan geeft Xonar aan met andere instellingen samen te werken.
11. Het project heeft betrekking op tenminste 4 gemeenten in Zuid-Limburg en hun jeugdigen.;; Het innovatieplan van Xonar heeft betrekking op heel Zuid-Limburg.
12. De resultaten en effecten van het project dienen na afloop van de subsidieperiode gewaarborgd te zijn in de instelling; Dat is inderdaad het doel van de innovatieplannen van Xonar.
13. Het project moet worden opgestart binnen een half jaar nadat de subsidie is toegekend.
14. Het project heeft een looptijd van maximaal één jaar .
15. Zowel halverwege als na afloop van het plan dient er een inhoudelijk verslag en financieel rapport ingeleverd te worden. Eindrapport en verslag dient binnen drie maanden na einddatum plan ingeleverd te zijn;
16. Als er afwijkingen in het oorspronkelijke plan optreden dient dit per direct gemeld te worden aan gemeenten.

Criteria specifiek (instelling hoeft niet aan alle onderstaande vier criteria te voldoen):

1. Het project stimuleert het meer gebruik van basisvoorzieningen (In de Verordening: overige voorzieningen) Het plan van Xonar voorziet hier niet specifiek in.
2. Het project leidt aantoonbaar tot minder gebruik van dure hulpvormen c.q. tot een structurele reductie van de capaciteit van de intramurale zorg (opnames). Het innovatieplan van Xonar is gericht op dit criterium.

3. Het project leidt aantoonbaar tot minder gebruik van individuele (niet vrij toegankelijke) voorzieningen.
Het innovatieplan van Xonar is gericht op dit criterium. Er wordt gewerkt aan een afname van intramurale zorg.
4. Het project leidt aantoonbaar tot minder doublures: zorg wordt effectiever.
Het innovatieplan van Xonar voorziet in effectievere zorg. Dure intramurale zorg wordt (deels) vervangen door gezinshuizen.